Raivo Uukkivi
Raasiku Vald 2013-2017
VALLAVANEMA
ARUANNE
„Alati on nii olnud”

Sisukord

Saateks
Sissejuhatus.
- Valdade teke.
- Olulised daatumid Raasiku valla kui omavalitsuse ajaloos tänase Eesti ajal.
- Raasiku valla aukodanikud taasiseseisvunud Eesti perioodil.

Tänane Raasiku vald.
- Rahvastik.
- Territoriaalne jaotus
- Tööturu võimalused vallaelanikele
- Avalikku teenust pakkuvad asutused
- Haridusteenus.
  - Lasteaiad
  - Koolid.
  - Raamatukogud.
  - Rahvamajad
  - Huvikool
  - Sotsiaalne kaitse.
  - Vajaliku info viimisest kodanikeni.

Rahast ja valla majandamisest.
- Majandusliku olukorra iseloomustus.
- Lühiülevaade infrastruktuurist, mille korrashoidu peab omavalitsus korraldama.
  - Teed
  - Veevarustus ja kanalisatsioon ja OÜ Raven
  - Soojamajanduse korrastamine ja tulevikuks kvaliteedi tagamine.
  - Planeerimistegevus ja ehitusintensiivsus.
  - Ilma tanklata vald. Hea näide planeerimise bürokraatlikkusest.
- Investeerimistegevuse koond numbrites.

Kohalik poliitika taasiseseisvunud Raasiku vallas. Raasiku volikogus 2013 tekkinud liidust, vallavanema valimisest ja liidu lagunemisest.
- Kokkuvõte taasiseseisvunud valla elanike poliitilisest aktiivsusest.
- 2013 valimistest ja järgnenust.
  - Vallavanema valimistele eelnenud ja järgnenud arutelud 2013.
  - Töö läks käima.
  - 2013 tekkinud võimuliidu lagunemine.

Haldusreform. Jälle!
- Tagasipõige ajalukku. (valla 24 sünnipäevaks kirjutatud kokkuvõttev lugu haldusreformidest läbi ajaloo)
- Artikleidhaldusreformi teemal (perioodil 2013-2017).
- Raasiku vald 24 –aktiivse kampaaniategevuse stardipauk.
- Haldusreformi komisjoni loomine volikogus.
- Mõtteid haldusreformist ja Raasiku vallast. Demagoogia ja tegelikkus.
- 2016 aastalõpu kampaania.
- 5000 kodanikku sai täis! (22.12.2016).
- Tegevuste kokkuvõte.
- Maavalitsuste aeg ümber?
- Läbiviidav haldusreform ongi kujunenud farsiks.

Raasiku sõprade pargi saamise lugu.
Kaks lugu, mida ei osanud lahterdada, kuid tundusid olulised.
    Motokrossitraditsioonja Kurgla krossirada.
    Gustav Ernesaks X 2!
Perioodil 2013-2017 on Raasiku valda külastanud erinevad külalised ja peetud vallapiire ületavaid üritusigi.
Traditsioonilised üritused vallas ja väljaspool. Tänamised ning tänu vastu võtmised.
Kokkuvõte.
Autorist - Vallavanem alates 2004

1992-2017

RAASIKU VALD

Väljaandja: MTÜ Raekodanik, fotod: Ülo Udumäe, Raivo Uukkivi.
Raamat on registreeritud Eesti 100 programmi raames kingitusena Eestile.
Raamatu väljaandmisel ei ole kulunud sentigi maksumaksja raha. Raamat on saanud väljaandmiseks toetust Raasiku valla ettevõtjatelt.

Saateks

Käesoleva kogumiku koostamise eesmärgiks on fikseerida kohalike omavalitsuste valimiste (2013-2017) vahelisel perioodil Raasiku valla kui omavalitsuse üksuse tegevuseköögipoolest olulisemaid ja teisalt ka huvitavamaid seiku. Lisaks soovisin koondadakokku pisukese ajaloolise kokkuvõte kaugemastki perioodist.

Olen seda praktikat kasutanud kõikides omavalitsustes, mille juhtimises tegev olnud. Usun, et vallakodanikul on õigus teada, millega maksumaksja rahast makstud seltskond tegelenud on. Samas on vallarahval ka kohustus aru saada, et kohalik omavalitsus ei ole siiski oma tegevuses ja otsustes täiesti vaba. Kui eraõiguses kehtib põhimõte – *mis pole sõnaselgelt keelatud, see on lubatud*, siis avalikus õiguses on see põhimõte sõnastatud sootuks teisiti – *mis pole sõnaselgelt lubatud, see on keelatud*. See on oluline alati meeles pidada. Ja siit tuleneb ka tihti arusaamatusi, miks vald ei tee seda või teist. Samuti sõltub omavalitsus küllalt palju riigi poolt eraldatud vahenditest. Vald ise ei teeni oma eelarvesse palju rohkem kui 10% ümber tulusid. Tihti jälle tundub inimestele, et vald teeb tegevusi, mis rahalises mõttes suisa kahjulikud. Seegi on üks avaliku teenistuse iseärasus. Nimelt avaliku teenuse pakkumisel pole tihti võimalik käituda nagu äriühingus – tulu peab olema suurem kui kulu. Avalikus teenistuses on kasumina vaadeldav avalik hüve, mis võib rahalises mõttes olla sootuks kallis.

Miks selline alapealkiri „alati on nii olnud“? Siin on kaks selgitust. Esimene on selline, et tööle asudes ja küsides ühe või teise imelikuna tunduva asja või praktika kohta, mida ise olen või oleksin teisiti teinud, sain tihti just sellise vastuse. Ilma liigse põhjenduseta ja analüüsimata teatati, et ALATI ON NII OLNUD!. Täna loodetavasti enam selliseid vastuseid ei saa. Loodetavasti saadakse aru, et elu on dünaamiline ja stampidesse ei pea kinni jääma. Teine põhjus on sootuks vastupidine ja võiks öelda, et traditsioonis kinni. Kuna olen ka eelmistes valdades raamatu kirjutanud ja välja andnud, siis saabki öelda, et ALATI ON NII OLNUD!

Tänan kõiki toetajaid, kes aitasid kaasa raamatu kaante vahele jõudmisel!
Tänan Raasiku valla kogukonda koos oldud aja eest!

Head lugemist!

Raivo Uukkivi, Raasiku vallavanem alates 2013 detsember

Harju Elu illustratsioon.

Sissejuhatus.

Valdade teke.

Eesti vallasüsteem loodi Tsaari-Venemaal 19. sajandi teisel kümnendil toimunud reformide tulemusena. Vallad mõisapõhiste omavalitsusüksustena asutati Eestimaal 1816. aasta 23. mai talurahvaseaduse alusel. Mõisapõhisus tähendas, et vallakogukonda kuulusid vaid talupojad ja vallakogukonna tegevus oli puhtalt mõisa kontrolli all.
Kogukondlikule omavalitsusele Eestis pani aluse **19. veebruaril 1866**. aastal välja antud *"Maakogukonna seadus Eesti kubermangule"*[1].
Ka tänasel Raasiku valla haldusterritooriumil tekkis selle seaduse alusel mitu valda[2], millest ühe nimi sisaldas ka nime Raasiku. 1866 loodi järgmised vallad:

Kambi-Raasiku (*Kampen und Rasik*). Eluiga 1866-1891. Liideti Peningi vallaga
Peningi (*Penningby*). Eluiga 1866-1898. Tekkis uus vald algusajaga 1898
Perila-Rätla (Pergel und Rettel) 1866-1891. Liideti Peningiga
Aruküla (*Arroküll*) 1866-1891. Liideti Raega
Kiviloo (**Fegefeuer**) 1866-1891. Liideti Peningiga

1898 tekkis tänase Raasiku valla territooriumil 2 uut valda. Neist ühe nimi oli jätkuvalt Peningi, kuhu olid 1891 koondunud ümberkaudsed väikevallad ja millega liitus 1899 Pikavere vald. Teine uus vald oli ka nimelt uus ja selleks oli Raasiku vald. Raasiku valda kuulusid Peningi vallast eraldunud Kambi-Raasiku kogukond ning Anija vallast Haljava ja Paasiku. Aruküla oli jätkuvalt Rae valla osa.

Seega ei olnud Raasiku nimega valda perioodil 1891- 1898 ja on tegelikult vaieldav, milline aasta siis ikka on Raasiku nimelise valla sünniaasta. Arhiiviandmetele tuginedes saab Raasiku valla sünniaastaks pidada aastat 1898, sest 1866 loodud Kambi-Raasiku ei ole siiski sama mis Raasiku.
Eelnimetatud 1866 seadusega kaotasid mõisad haldusvõimu valdade üle, mis kehtis väheste muudatustega 1917. aastani ja muudetud kujul Eestis 1937. aastani.
1937 võeti vastu vallaseadus ja 1938 maakonnaseadus. Lisaks andis Vabariigi President 8. aprillil 1938 välja dekreedina vallapiiride ühekordse korraldamise seaduse. Selle alusel toimus n-ö haldusterritoriaalne reform.
Siseministeerium tegi ühinemise ettepaneku – liita Peningi vald Raasiku vallaga. Seda ettepanekut arutasid 1938 aastal mõlema valla volikogud. Peningi valla volinikud ei olnud ettepanekuga nõus ja Raasiku omad pidasid seda mõistlikuks. Pärast seaduse kehtima hakkamist muutusid piirid küll, kuid mõlemad vallad jäid alles. Raasiku sai Peningilt Kurgla küla ja andis ära Haljava ning Paasiku piirkonnad. Sellistes piirides toimetasid vallad kuni **01 oktoober 1950**, mil vallad territoriaalsete haldusüksustena likvideeriti.

Olulised daatumid Raasiku valla kui omavalitsuse ajaloos tänase Eesti ajal.

12.märtsil 1992 taastati Raasiku valla õigused. Selle puhul välja antud tunnistusel seisavad sõnad „12.03.1992 kinnitati Raasiku valla omavalitsuslik staatus ning Raasiku vald astus omavalitsusliku haldusüksuse õigustesse“.’

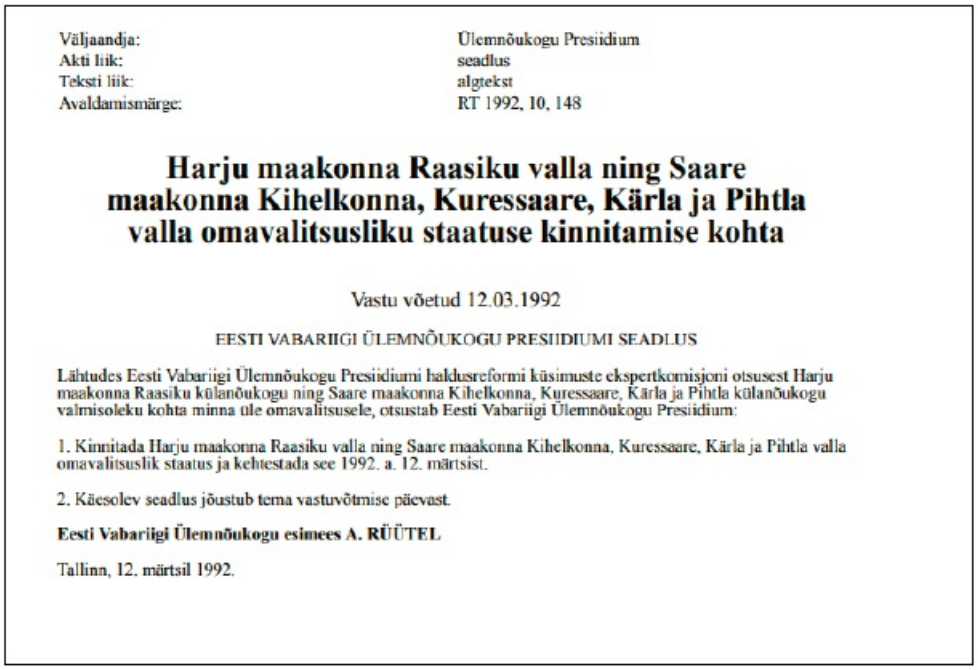

Väljaandja: Ülemnõukogu Presiidium
Akti liik: seadlus
Teksti liik: algtekst
Avaldamismärge: RT 1992, 10, 148

Harju maakonna Raasiku valla ning Saare maakonna Kihelkonna, Kuressaare, Kärla ja Pihtla valla omavalitsusliku staatuse kinnitamise kohta

Vastu võetud 12.03.1992

EESTI VABARIIGI ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

Lähtudes Eesti Vabariigi Ülemnõukogu Presiidiumi haldusreformi küsimuste ekspertkomisjoni otsusest Harju maakonna Raasiku külanõukogu ning Saare maakonna Kihelkonna, Kuressaare, Kärla ja Pihtla külanõukogu valmisoleku kohta minna üle omavalitsusele, otsustab Eesti Vabariigi Ülemnõukogu Presiidium:

1. Kinnitada Harju maakonna Raasiku valla ning Saare maakonna Kihelkonna, Kuressaare, Kärla ja Pihtla valla omavalitsuslik staatus ja kehtestada see 1992. a. 12. märtsist.

2. Käesolev seadlus jõustub tema vastuvõtmise päevast.

Eesti Vabariigi Ülemnõukogu esimees A. RÜÜTEL

Tallinn, 12. märtsil 1992.

Valla staatus tähendas seda, et kogukonnale anti õigus oma haldusterritooriumil elu juhtimiseks, ka vastutuse võtmiseks. Seda vaatamata asjaolule, et Põhiseadus võeti vastu juunis 1992 ja Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus 1993.
Valla juhtimise hoobadeks sai rahva poolt valitud esindusorgan – volikogu ja volikogu poolt paika nimetatud valitsus.
Vaadeldavasse aega jäävad kaheksad kohalikud valimised, neist esimesed veel külanõukogu saadikute valimised (1989), ülejäänud seitse aga juba Eesti Vabariigi kohalike omavalitsuste volikogude valimised.
Nendel seitsmel vaba Eesti tingimustes toimunud volikogude valimistel on Raasiku vallas kandidaatidena osalenud kokku 180 erinevat inimest, neist 30 on osalenud kahtedel, 16 kolmedel, 4 neljadel, 5 viitel, 2 kuutel ja 2 kõikidel valimistel. Üks usin kandideerija ka seitsmest korrast kuuel otse volikokku valituks osutunud ja ka sellel esimesel korral olnud asendusliikmena volikogus tegev.
Raasiku vallas on läbi ajaloo olnud edukad valimisliidud. Neid on olnud erinevate nimedega kokku 16. Erakondi on proovimas käinud 4, neist volikogus tööd saanud teha 2 inimest Keskerakonnast, 2 IRL-ist ja 6 Reformierakonnast.

Ajaloolisi andmeid sirvides on tore vaadata, kuidas inimesed otsivad oma kohta ja maailmavaadet, liikudes valimisliitude vahel, valimisliitudest erakondadesse ja hiljem ka erakondade vahel. Mõni on kiiresti paika loksunud, mõni jälle külastanud mitmeid seltskondi enne sobivaima leidmist.

Raasiku valla iseolemine tagati 2016 lõpus 20. detsembril, kui registreeriti 5000 kodanik. Seda kuupäeva saab nimetada valla kolmandaks sünnipäevaks.

Valla taasnimetamise 25. juubeli lehes kirjutasin loo, mis kindlasti sobib sellegi kogumiku sissejuhatusse.

Quo vadis, Raasiku vald?

Püstitatud küsimusele vastamiseks on vaja vaadata pisut tagasi valla lähiajalukku. Näiteks heita pilk äsja möödunud aastale. Aasta tagasi, valla 24. sünnipäeva tähistamise ajal, Raasiku valla tulevikku puudutavale küsimusele selge vastus puudus. Võib isegi öelda, et valla taas nimetamise 24-ndal aastapäeval oli valla, kui kohaliku omavalitsuse üksuse tulevik väga tume ning oli alust eeldada, et alates aastast 2018 sellise nimega valda enam omavalitsuskaardil pole.

2016. aasta alguses oli juba teada, et üle 20 aasta räägitud haldusreformi maksku-mis-maksab ära tegemine oli riigi tasandil võetud prioriteediks ja kiirkorras toimus haldusreformi seaduse koostamine. Oli teada seegi, et nimetatud seaduse eelnõusse soovitakse seada ise jätkata soovijatele sisult põhjendamatu rahvaarvu miinimumkriteerium. Reformijate unelmate rahvaarvuks pidi saama (seaduse vastu võtmisel saigi) 5000 registrijärgset elanikku omavalitsuses. Raasiku valla rahvaarv oli 2016 jaanuaris 4717 registreeritud hinge ja kuigi taas nimetamisest alates 24 aasta jooksul oli Raasiku rahvaarv stabiilses rahulikus kasvus, siis ca 300 inimeselist aastast juurdekasvu pole siinkandis varem nähtud ning ega keegi julgenud ka loota. Ehk siis aasta tagasi oli meil Raasiku valla tuleviku osas küsimusi rohkelt, kuid vastuseid neile mitte nii väga.

Valla 24-nda sünnipäeva üritused keskendusid samuti tulevikule ja läbi viidud arutlustel selgus, et suurem osa üritustel osalejaid toetasid iseseisva vallana jätkamist. Mõned siiski omasid seisukohta, et tulevikus oleks parem mõne naabriga koos. Mõnel puudus eelistus ja mõni teatas, et tema on opositsioonis ja ei pea selle küsimusega pead vaevama. Eks meil ongi ju vaba maa ja sellega kaasas käiv arvamuste paljusus lubatud. Enamuse tahe tundus siiski olevat selge ja vallavalitsus asus selle tahte realiseerimiseks tegevusse.

Algas terve 2016. aasta väldanud võitlus iseseisvaks jäämise eest.

Võib ilma kõhkluseta öelda, et see on olnud Raasiku valla ajaloos üks olulisemaid aastaid (identiteedi säilitamise osas kõige olulisem) , mil otsustati kas Raasiku nimeline omavalitsus kaob kaardilt või säilitab oma näo ja nime. Kogukonna kaasaelamine oli samuti tajutav terve aasta vältel, sest registrisse lisandus igal kuul rohkem inimesi kui mõnel eelneval aastal kokku. Vaatamata kõigele ei olnud registreerimise kiirus ja aasta lõpuni jäävate kuude arv sellises korrelatsioonis, et rahuliku südamega tiksuda ja loota, et 5000 inimest registrisse jõuab ilma lisapingutuseta. Otsustati, et lõpuspurdiks tuleb küsida nõu ja abi oma ala proffidelt. Konkursilt valiti välja kampaaniameister. Raasiku valla õnneks soostus meie konkursil osalema Eesti oliitiliste kampaaniate vaieldamatult parim - OÜ Midfield, kelle kampaaniaplaani alusel tegime kavakindlat tööd erinevatel suundadel (pabermeedia, ineterneti võimalused, otsepostitus, staatiline ja dünaamiline välireklaam avalikus ruumis jms) ja viisil kampaaniasõnumi levitamisel. Kampaaniameistri juhtnööridega varustatud kogukonna esindajad, sh ka volikogu liikmed said hakkama tubli tööga inimestega otsesuhtluses. Kuigi mõnigi kibestunud „arvamusliider“ võttis arvata (nt Sõnumitoojas), et kampaaniaga jäädi kindlasti hiljaks ja nii kui nii ei saada vajalikku numbrit täis, oli lõpuks õigus ikka kogenud

kampaaniameistril. Seega 2 kuud on maksimaalne aeg agressiivseks kampaaniaks, pikem kampaania võib hakata eesmärgile sootuks vastu töötama.

Õigesti tegutsedes on peaaegu kõik võimalik. Oli meilgi. Kui aktiivse kampaania alguses oli puudu 206 inimest, siis esimese kuuga saime selle numbri poole peale ja 20.12.2016 deklareerisime esmakordselt Raasiku valla ajaloos 5000 elaniku täitumist rahvastikuregistris. Aastavahetuseks oli numbriks 5075. See oli tubli töö tagajärg ja võlusõnaks oli siin suurema osa kogukonna soov ja koostöö selle ühise eesmärgi saavutamiseks. Kasutan võimalust veelkord tänada kõiki, kes kampaanias kaasa lõid, kui ka neid, kes hoidsid pöialt.

Alates 01.01.2017 sai juba vastata ka käesoleva loo pealkirjas olevale küsimusele, et Raasiku valla tulevik on iseseisva vallana jätkamises. Võib muidugi arutleda sellisel kujul haldusreformi mõttekuse üle ja ka selle üle, et kui vedada piir ümber ala, millel ühel kindlal ajahetkel on 5000 inimest, kas siis sellega tagatakse sisukam haldus ja kas inimestel selle suurema piiri sees miski tegelikkuses ka paremaks muutub. Lähiajalugu on näidanud pea kõikides ühinenud valdades, et liitmine ainult inimeste arvulise eesmärgi täitmiseks ei ole jätkusuutlik – inimesed liiguvad ikka töökohtade juurde ja mõne aja pärast on suure rahvaarvuga ühendvallast saanud suure territooriumi ja väikese rahvaarvuga piirkond ja tants algab otsast. Õnneks Raasiku vald oma asukoha tõttu ei pea neid hirmusid tundma, sest meie täitsime kohustusliku numbrilise kriteeriumi valdavalt oma valla elanike motiveerimisega vormistamaks oma tegeliku kodu aadress ka registrijärgseks elukohaks. Seega võib öelda, et meil oli kampaaniast kindlasti rohkem kasu kui kahju. Siin juba elavad inimesed tõid ka oma maksuraha koduvalda ja seeläbi saab omavalitsus panustada mõnevõrra rohkem kogukonna elukeskkonda. Panustamise kohti jätkub aastateks.

Kindlasti ei tohi edaspidigi käsi rüppe lasta rahvaarvu kasvatamise osas, sest mine sa tea, millal Toompea inimestel jälle kihk peale tuleb ja isejätkamise kohustuslik lävi rahvaarvule saab olema 11000. Just sellinegi number on tänaseski seaduses fikseeritud, kuid esialgu veel soovituslikuna.

Kuhu siis edasi, Raasiku vald?

Kohalikus omavalitsuses planeeritakse reeglina tegevusi läbi strateegiliste dokumentide koostamise. Neis lepitakse kokku vajalike tegevuste osas ja pannakse paika ka nende tegevuste olulisus. Raasiku vallal on kindlasti järgneva paari aasta oluliseks väljakutseks ajakohastada nii arengukava kui ka valla üldplaneering. Neist viimases tuleb määratleda eelisarendatavad piirkonnad, kuhu soovitakse areng suunata. Tuleb kokku leppida piirkonnad kus soovitakse tulevikus näha elamuarendust, aga kindlasti on vaja ette näha piirkonnad, millesse suunata potentsiaalset ettevõtlust. Arengukavas tuleb sättida paika arenguga lisanduvate inimeste varustamine kvaliteetsete avalike teenustega ning leida ka kokkulepitud tegevuste elluviimiseks objektiivsed ajalised piirid. Loomulikult ei saa panustada vaid uute piirkondade arendamisse, pidevalt peab elukeskkonna jätkusuutlikkusse panustama juba olemasolevates piirkondades ja tagama juba loodud teenuste kvaliteedi järjepidevuse.

Mis on need avalikud teenused, millest igal pool ja pidevalt räägitakse?

Avaliku teenuste definitsioon on väga lai ja defineeritakse kõige üldisemalt kui avalike ülesannete täitmisel üldistes huvides osutatavat teenust, mis on suunatud avalike hüvede pakkumisele, avaliku ülesandega kaasneva kohustuse täitmisele või põhiõiguste, -vabaduste ja huvide kaitsele. Ikka segane? Kohalik omavalitsus pakub seaduste alusel üht osa avalikest

teenustest. Nendeks on nt erinevate tasandite haridusteenus, kultuuritegevus, vaba aja veetmise võimalused, teede võrgu korrastamine ja ühistranspordi korraldamine oma territooriumil ning koostöös naabritega ka erinevate omavalitsuste territooriumitel, samuti sotsiaalse kaitsega seotu, aga ka erinev järelevalve tegevus või erinevate soodustavate või keelavate õigusaktide välja andmine. Siia ritta kuulub kohustuslikuna planeerimisega ja ehitusega seonduvate tegevuste korraldamine.

Mõned neist teenustest on väga ressursimahukad ja suures osas toimub rahastamine maksudest laekuvate vahendite arvel. Siit lisandub arengudokumentidesse fikseeritud soovidele rahalise võimekuse mõõde. Teisisõnu - kõike ja korraga pole võimalik teha.

Lõpuks lisandub veel ka demokraatia mõõde, mis sõltub kõikidest valimisõiguslikest kodanikest. Just iga nelja aasta tagant valitava esinduskogu kvaliteet on see, mis lõpuks peab suutma siduda kõik eelloetletu ja tagada ka plaanitu ellu viimise. Kui valikud tehakse pinnapealselt ja läbi mõtlemata, siis ei juhtu ka volikogu volituste 4-aastase perioodi jooksul midagi ja tegemist vajavate tegevuste kuhi kasvab ning on lõpuks selline, et kõik tegevused vajaksidki kohest tegemist. Nii juhtuvadki näited, et veel 2013. aastal ei olnud pealinnast 20 km kaugusel asuvas vallas ühtegi kergliiklusteed, täitmata on EL-ile Eesti riigi poolt antud lubadus kanaliseerida Aruküla suurused alevikud aastaks 2010, siiani on renoveerimata Aruküla staadion või Raasiku kool, äsja renoveeritud Aruküla kool vaevleb ruumikitsikuses jms. viimase 3,5 aasta jooksul oleme sellest edasilükatud tegevuste kuhjast osad realiseerinud, mõned on realiseerumise protsessis, kuid kõike mida 10-12 aastat edasi lükatud, pole kahjuks võimalik 3-4-ga ära teha.

Seega vastus pealkirjas küsitule on lihtne – Raasiku vald läheb sinna kuhu Sina, valija, ta suunad. 2016. aastal tsementeerisime oma iseseisvuse, edasi on vaja targalt tegutseda, et saavutatut õigustada. Targa vallavõimu paneb paika tark valija. Osundas meie presidentki oma äsjases aastapäevakõnes, et Tark valija otsustab tegude ja mitte sõnade (veel hullem klatši) järgi.

Soovin kõigile õnne Raasiku valla 25-nda sünnipäeva puhul. Samuti soovin tarkust ja tarku valikuid ning õnnestumisi kõiges, mida ette võetakse.

Tunnistus,
Käesolev tunnistus on välja
antud Harju maakonna
Raasiku vallale
selle kohta,
et 12. märtsil 1992 kinnitati
tema omavalitsuslik staatus
ning Raasiku vald
astus omavalitsuslikku
haldusüksuse õigustesse.
Eesti Vabariigi
Ülemnõukogu
esimees H. Rüütel

Raasiku vallajuhid taasiseseisvunud Eesti perioodil
Vallavanem, Volikogu esimees

Detsember 1989- oktoober 19933 Toivo Veenre, Toivo Veenre
Oktoober 1993 – oktoober 1996 Toivo Veenre, Ahto Altjõe
Oktoober 1996 – oktoober 1999 Olev Rähni, Andre Sepp
Oktoober 1999 – oktoober 2002 Andre Sepp, Ants Kivimäe
Oktoober 2002 – oktoober 2005 Andre Sepp, Ants Kivimäe (mai 2003)
Kaido Kirsip (juunist 2003)
Oktoober 2005 – oktoober 2009 Andre Sepp, Kaido Kirsip
Oktoober 2009 – oktoober 2013 Andre Sepp (05.04. 2011), Kaido Kirsip
Aare Ets (10.05.2011 – 10.12.2013)
Oktoober 2013 – oktoober 2017 Raivo Uukkivi, Ants Kivimäe

Raasiku 25 üritusel olid kõik seni siinilmas olevad vallavanemad kohal. Loodetavasti oli inimeste mälestustes kohal ka Toivo Veenre.

---

[3] Teenistuse lõpu kuuks on pandud valimiste kuu, kuid reaalses elus on vallavanem paigas järgmise valimiseni ja seega võib teenistus venida Raasiku valla kogemusel isegi detsembrini.

Raasiku valla aukodanikud taasiseseisvunud Eesti perioodil.

Iga endast ja oma tublidest kodanikest lugupidav omavalitsus oskab hinnata tublidust ja omal alal tugevaid ning omakasupüüdmatult aktiivseid inimesi esile tuua ja tunnustada.
Ka Raasiku vallal on alates 1998. aastast juurutatud traditsioon tublide inimeste tunnustamiseks läbi aukodaniku staatuse andmise.
Nii on selle austava nimetuse saanud 24 inimest. Viiel aastal on antud välja 2 aunimetust ja ühel aastal ei ole antud ühtegi.

1998
Esitati Helvi Vilippus, Johannes Betlem, Toivo Veenre, Jüri Rajur Liivak, Veera Saar ja Gustav Ernesaks. Valituks osutusid **Helvi Vilippus** ja **Johannes Betlem**.
Helvi Vilippus (25.04.1923-09.03.2016) (väljavõte esildisest) *Raasiku vallas õpetajana töötanud aastakümneid. Tema kunstiringide lapsed on võtnud osa paljudest konkurssidest ja saanud diplomeid. Lisaks mitmekülgsele õpetajatööle on Helvi Vilippus olnud ka ühiskondlikult aktiivne. Ta on Aruküla Perenaisteseltsi asutaja, segakoori laulja, kogu kohaliku kunstielu pidev toetaja.*
Johannes Betlem (06.02.1916-19.01.2007) (väljavõte esildisest) *Elupõline Harju-Jaani kiriku organist Johannes Betlem oli Raasikul aktiivne kirikutegelane juba enne 1940. aastat. Ta hoidis kirikuelu ja Harju-Jaani kogudust elus ka siis, kui kirikuelu oli varjusurmas. Johannes Betlem toetas kogu aeg kohaliku elu arengut ja aitas sellele kaasa, oli*

ühiskondlikult aktiivne juba eelmise Eesti Vabariigi ajal.

Helvi Vilippuse viimane kohtumine mahajääjatega toimus Pärnamäe kabeli suures saalis. Tema populaarsusest andis tunnistust kogunenud rahva hulk. Saatma oli tulnud Helvi õpilasi kogu tema õpetaja perioodist. Kuivõrd tegemist valla aukodanikuga, siis on vallavanema moraalne kohustus öelda hüvastijätu sõnad kogukonna nimel. Pean ütlema, et seekord oli mul kerge sõnu leida ja seda vaatamata asjaolule, et minul ehk oli kohal viibijatest Helviga kõige nõrgem side. Ilmselt andiski selle kerguse kabelis valitsev aura ja soojus, mis õhkus saatma tulnud seltskonnalt.

1999

Esitati Toivo Veenre, Ilse Tudre, Kadri Viira, Jaan-Olev Varres. Valituks osutus Toivo Veenre (06.06.1934-16.11.2004). Esildisest: oli kauaaegne põllumees, viimane külanõukogu esimees ja esimene vallavanem Raasiku vallas.

Põhjusel, et pikemat esildist pole säilinud, kuid Toivo Veenre oli siiski esimene vallavanem pärast taasiseseisvumist, siis lisan siia tema 80-nda sünniaastapäeva puhul Raasiku valla FB lehele kirjutatud loo:

Toivo Veenre 80!

06. juunil saanuks Raasiku valla taasiseseisvumise järgne esimene vallavanem ja tänastes piirides Raasiku vallale vallaõiguste taastamise eestvedaja Toivo Veenre 80-aastaseks. Kuivõrd ta on meie hulgast juba 10 aastat tagasi lahkunud, siis saame täna tähistada tema kaheksakümnendat sünniaastapäeva.

Toivo Veenre meenub inimestele erinevalt, kuid siiski kõik, kes on siinkandis elanud rohkem kui kümme aastat, teavad teda. Üks, mida rõhutatakse, on tema inimlikkus, tahe teha õigeid otsuseid, mis juhinduksid peaasjalikult inimeste heaolust. Toivo Veenre oli kogukonnaga tugevalt kokku kasvanud liider, keda austati, tunnustati ja järgiti. Ta ei olnud niivõrd bürokraat ja üldse arusaamatuks jäi talle see kohalik poliitika, mis täna mitmetes omavalitsustes on kogukondi lõhestanud – erakondade ülemvõim kogukonna üle, kus mõistlikud inimesed asuvad käituma ebamõistlikult vaid seetõttu, et satuvad ühel päeval volikogus enamuse hulgast vähemuse sekka. Toivo Veenrel selliseid komplekse polnud.

Lisaks esimese vallavanema ametile ja hiljem tööle volikogus, oli Toivo Veenre ka igal muul alal aktiivne eestvedaja ja kaasalööja. Oma aktiivsusega nakatas ta teisigi.

Üheks tõsiseks missiooniks (mõni nimetab ka naljatlevalt hobiks) oli Toivo Veenrele ajaloos tähtsate sündmuste ja inimeste mälestuse monumentaalne talletamine. Tema eestvõtul on saanud oma mälestuskivid Gustav Ernesaks, Jaan Lepp, samuti Aruküla ja Raasiku esmamainimine ajaloos.

Arvestades nii Toivo Veenre rahvamehelikkust kui ka tema missiooni ajaloo talletamisel, otsustati Raasiku valla taaslooja ja valla aukodaniku 80-nda juubeli tähistamine siduda Raasiku valla laulu-, muusika- ja tantsupäevaga „Kogukonna puudutus“ ning selle ürituse ühe osana avada Toivo Veenrele ***mälestuspink****, mis kenasti põimib endas nii meenutuse*

Toivost, aga omab ka praktilist poolt jalapuhkamiseks.
Mälestusüritus toimus ise 05.06, oli rahvarohke, olid vahvad etteasted ja oli ka ilus ilm (5 km eemal möllas äike ja kallas vihma). Vallavalitsuse nimel tänan korraldajaid, saite hästi hakkama!

2000
Esitati Meeta Heinla, Kadri Viira, Jaan-Olev Varres. Valituks osutus **Meeta Heinla** (06.12.1930-16.03.2012). Esildisest: *Raasiku vallas alustas töötamist 1951. a, alguses Raasiku, hiljem kuni 2005. aastani eesti ja inglise keele õpetajana Aruküla Põhikoolis. Tema kiindumuseks oli rahvatants. Aastakümneid juhendas Meeta Heinla Aruküla Põhikooli ja Aruküla Rahvamaja juures tegutsevaid rahvatantsurühmi. Ta oli Raasiku valla tantsupäevade korraldamise algataja ja eestvedaja.*

2001
Esitati Jaan Olev Varres, Vilma Virkepuu ja Veera Saar. Valituks osutus **Olev-Jaan Varres**

(05.03.1924 – 04.03.2003). Esildisest: *oli peaaegu kogu elu juht: AS Tarco Veinis, Aruküla leivatööstuses, abimajandis „Sõprus". Ühiskondlikult aktiivsena tegeles ta Aruküla kooli ja lauluväljaku projektidega, oli ainus siitkandi saadik Eesti Kongressil, osales kohaliku muinsuskaitse seltsi töös*

2002

Esitati Veera Saar ja Kadri Viira. Valituks osutus **Veera Saar** (28.03.1912 – 20.07.2004). Esildisest: *V.Saar lõpetas Tartu Ülikooli õpetajakutsega. Huvi kirjutamise vastu oli tal juba ülikoolis, kuid kõik oma tuntumad romaanid kirjutas Veera Saar Arukülas. Tema kõige tuntum romaan on "Ukuaru". Romaanide ja lühijuttude kõrval ilmus Veera Saarelt 2000. aastal ka mälestusteraamat "Neid ammuseid aegu."*

2003

Esitati **Bengt Steinbach** ja **Uno Pogga**. Valituks osutusid mõlemad.

Esildisest: *Bengt Steinbach on Norbergi kommuuni ning Raasiku valla sõprussuhete loomise juures 1995. aasta sügisel. Tänu tema aktiivsele osavõtule on meie valda jõudnud mitmed koormad riiete, kooli laudade, toolide, invavahendite, muusikainstrumentide ja muuga.*

Lisaks on Bengt Steinbach olnud agar eestipoolsete gruppide Norbergis vastuvõtja.
Esildisest: *Uno Pogga (25.01.1935 – 12.06.2005) töötas pikka aega Raasiku Teedejaoskonna juhatajana. Tema juhtimisel asfalteeriti Raasiku aleviku tänavaid, Arukülas Tallinna maantee, asutuste territooriume ja farmide ümbrusi. Ka kultuuri- ja spordisündmustest võttis Uno Pogga aktiivselt osa, malevõistlustel oli ta oma võistkonnaga alati kohal. Samuti oli Uno Pogga Raasiku Jalgpalliklubi üks asutajatest.*

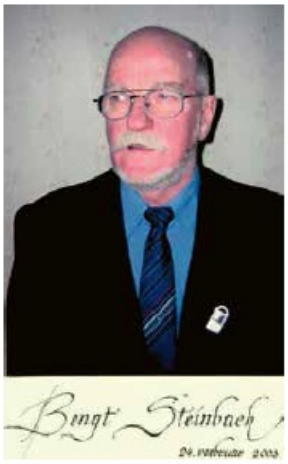

2005
Esitati Uno Kaunis, Kaarel Eenpalu, Endla Koitla, Erika-Johanna Nõmmik. Valituks osutus **Uno Kaunis** (29.04.1926 – 26.12.2011). Esildisest: *oli Eesti Skautide Ühingusse kuuluv Raasiku skaudijuht. Oma mitmekülgse elu jooksul jõudis ta anda panuse erinevatesse eluvaldkondadesse. Üheks läbivaks jooneks oli tema seotus skautlusega, enne 1940. aastat jõudis Uno Kaunis ise skaut olla ning peale skautluse taastamist 1980.a lõpust kuni surmani oli ta vaatamata oma kõrgele eale aktiivne ja tubli noortejuht, kellel jätkus tahtmist ja oskust noortega tegeleda.*

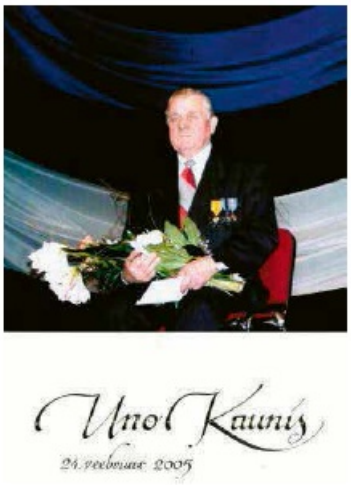

2006
Esitati **Endla Koitla** ja **Ilse Tudre**. Valituks osutusid mõlemad.
Esildisest (MTÜ AKS): *Endla Koitla (24.03.1922) elab Arukülas alates 1955.a 1956-1999 tegeles ta oma põhitöö kõrvalt koolis rahvakultuuri edendamisega. Aruküla rahvamajas juhendas Endla Koitla maiskoori ja naisansamblit „Sõprus“ ning meesansamblit. Alates 1960. aastast juhendas segaansamblit, hiljem segakoori „Helios“. Pikki aastaid oli Endla Koitla rahvatantsurühmade kontsertmeister.*
Esildisest (volikogu keskkonna-heakorra komisjon): *keskkonna-heakorra komisjon teeb*

ettepaneku nimetada Raasiku valla aukodanikuks Ilse Tudre (11.09.1943), Raasiku apteegi juhataja. Raasiku apteek sai sellel aastal 100-aastaseks. Ilse Tudre on naine, kes teeb oma tööd erilise entusiasmiga, Tunneb oma tööd põhjalikult. Arvesse võttes tema pikaaegsest ja järjepidevat tegevust apteegis, teeme ettepaneku pidada teda valla aukodaniku nimetuse väärilisekс.

Endla Koitla

Ilse Tudre

2007

Esitati **Erika-Johanna Nõmmik** ja **Harry-Johannes Rein**. Valituks osutusid mõlemad. Esildisest (MTÜ AKS): Erika-Johanna Nõmmik (26.02.1924 – 23.04.2014) elanud Arukülas üle viiekümne aasta, olnud Aruküla koolis kehalise kasvatuse õpetaja ja sporditöö edendaja noorte hulgas. Paljud tema käe all kasvanud noortest on saavutanud silmapaistvaid tulemusi kergejõustikus ja pallimängudes (värav- ja võrkpall). Aastatel 1950-54 oli Erika-Johanna Nõmmik Aruküla Kultuurimaja juhataja ja sel ajal loodi uuesti meie rahvatantsu traditsioon, mis on alles tänaseni. Rahvatantsijad on alati osa võtnud nii kohalikest kui ka maakondlikest ja vabariiklikest festivalidest ja tantsupidudest

Erika-Johanna Nõmmik

Esildisest: Harry-Johannes Rein (21.07.1926 – 03.01.2017) 1976. *aastast kuni 1996 oli Harju-Jaani Ristija Johannese koguduse õpetaja. Tema eestvedamisel ja ideekavandi järgi on Harju-Jaani kiriku lähedusse püstitatud arhitektuuriliselt huvipakkuv ja kirikuga stiililiselt harmoneeruv kogudusemaja, tundmatu haua mälestusmärk Harju-Jaani kiriku juurdesügavatähenduslik ja pilkupüüdev memoriaalteos ning Harju-Jaani vana kiriku asukohta tähistav mälestusmärk kirikumõisas. Õpetaja H- J Reinu kavandamisel ja eestvedamisel (osaliselt oli tema ise ka teostajaks) sai Harju-Jaani kirikuruum praeguse kauni, heledavärvilise ja sümbolirikka kujunduse, muuhulgas kavandas ja tellis õpetaja aknaid kaunistavad vitraažid ning kiriku välisfassaadile Jumala Talle kujutava reljeefi. Harju-Jaani kirikuaia ja kirikuümbruse liigirikas arboreetrum on tema rajatud. Õpetaja H-*

J Reinu ajal algasid Harju-Jaani koguduse juures taas pühapäevakooli ja leeritunnid ning taastati kristlikud laulatused.

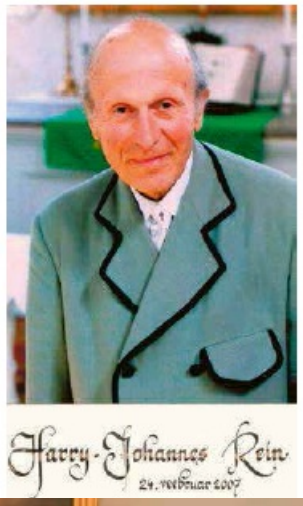

Oma matustega tõi aukodanik Harry-Johannes Rein Raasiku valda ilmselt terve valla ajaloo jooksul kõige suurema arvu vaimulikke ühe korraga. Kirikus oli kolmekümne vaimuliku ümber ja kõik võtsid lühemalt või pikemalt Harry-Johannese mälestuseks sõna. Päris kõhe (lisaks looduslikule külmale) oli selle seltskonna ees samuti sõna võtta ja öelda meie aukodanikule Raasiku kogukonna poolt hüvastijätt. Raasiku kirikust viidi lahkunud aukodanik Ruhnu saarele, kus oli tema viimane teenistuskoht.

2008

Esitati Jaan Jürisson ja Mairi Piir. Valituks osutusid mõlemad.

Esildisest: **Jaan Jürisson** (01.10.1929) *on töötanud Raasiku kooli direktorina aastatel 1959-1966 ning pensionieas poeglaste tööõpetuse õpetajana ja majandusalajuhatajana. Raasiku Elektromehaanika- remondi tehases varustusosakonna juhatajana ja asedirektorina. Olnud aktiivne ühiskondlikult, laulnud rahvamaja segakooris, mänginud puhkpilli, juhatanud volikogu komisjoni tööd, aastaid tegutsenud ilmaliku matusekorraldajana.*

Esildisest: **Mairi Piir** (05.08.1939) *on töötanud ambulatooriumis 1970. ndast aastast, seega täitub tänavu Aruküla piirkonna arstina 38. tööaasta. Terapeudi kõrgem kategooria omistati dr. M. Piirile 1989. aastal. Pikkade tööaastate jooksul on ta olnud suure südamega ja hea suhtlemisoskusega ning mitmedki patsiendid on talle truuks jäänud peale elukohavahetust. Doktoril on olnud arstlikku vaistu, et kriitilistes situatsioonides õige otsus langetada. Oma töösse ja haigetesse suhtumisega on ta olnud eeskujuks noorematele kolleegidele.*

2009

Esitati ja valiti aukodanikuks **Valdur Peegel**.

Esildisest: *Valdur Peegel (16.03.1938 – 22.04.2017) on sündinud Arukülas ja õppinud Aruküla koolis ja kogu oma elu on veetnud Arukülas. Valdur Peegel on Raasiku valla volikogu liige alates 1999.a oktoobrist. Kõik need aastad on ta valla hea käekäigu pärast muret tundnud. Ta on korrastanud metsaaluseid, rajanud männikusse oma kodu lähedale pargi, aastaid on ta korrastanud tervise rada. Valdur Peegel on olnud aktiivne sportlane, tegelenud suusatamise ja kergejõustikuga ning mänginud sulgpalli*

Korrakaitse komisjoni liige on ta alates 2000. aastast ja sama komisjoni esimees alates 2002.a novembrist. Heakorra- ja keskkonnakomisjoni töös osaleb ta 2002. aastast. Kaitseliitu on Valdur Peegel kuulunud 1998. aastast, samast ajast kuulub ta Raasiku valla Korrakaitse Ühingusse.

Peale Kaitseliitu astumist hakkas V. Peegel abipolitseinikuks ja seda ametit peab kuni tänaseni. Raasiku vallas ei ole inimest, kes ei teaks Valdur Peegelit kui valla korrakaitse eest seisjat. Ollakse harjunud, et ta on 24 tundi kättesaadav, iga mure ja probleemiga pöördutakse kõigepealt tema poole. Valdur Peegel on kogu oma vaba aja ja hinge pannud just kodukoha turvalisuse tagamisse.

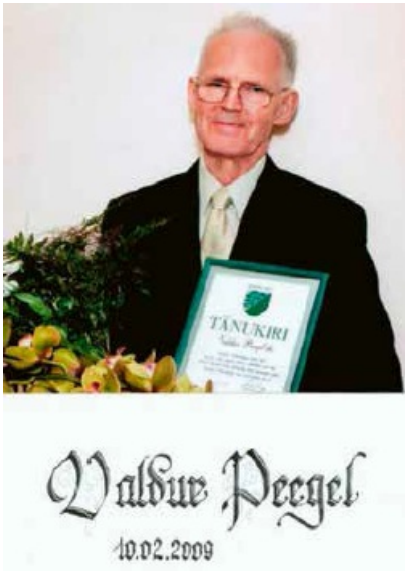

2010

Esitati ja valiti aukodanikuks **Priit Tamm** (04.08.1965).

Esildisest: *Raasiku Vallavalitsus teeb ettepaneku nimetada Raasiku valla aukodanikuks 2010 aastal Priit Tamme.*

Priit Tamm on Mistra-Autexi juhatuse esimees. Mistra-Autex on tema juhtimisel üles näidanud ettevõtluse arendamist ja hoidmist, samuti tööhõive arendamist ja hoidmist Raasiku alevikus.

2016 kinkis Mistra Autex ettevõtte 30.nda juubeli puhul Raasiku alevikule pingi.

2011

Esitati Kadri Viira ja Mai Erbe. Valituks osutus **Kadri Viira** (01.11.1950).

Esildisest (Vaino Napp): *Kadri Viira elu ja tegevus on tihedalt seotud Raasiku valla piirkonnaga. Kõrgkool, töö Aruküla kolhoosis, Pikavere kooli direktor, Raasiku kooli direktor. Mis siin erilist? Ega polegi. Oleme kõik koolis käinud ja oma tööd teinud. Aga kõiki ei esitata Valla Aukodaniku kandidaadiks.*

1987. aastal läks Kadri Viira Aruküla keskusest ääremaale Pikaveresse. Seal ootas ees üheksa aastat laokile seisnud endine koolimaja, tühi ja kõle. Direktori naiseõlgadele pandi koorem – rajada siin taas kool. Tuua küladesse uut elu. Alustada tuli 19 lapsega. Viie aasta pärast oli Pikavere Põhikool 9 klassiga, seitsme aasta pärast oli koolis 100 last. 1999. aastal sai kooliõu „Kauni kodu" konkursil I koha. Direktori teeneid selles osas on võimatu üle hinnata. Pikaverest oli saanud vallas alevike järel kolmas keskus, kuhu alati meelsasti tuldi. Majas valitses soodne töökeskkond ja sõbralik meeleolu.

Ei tekki siin ilmas miski iseenesest. Kõige taga oli direktori töö. Ainult Kadri Viira teab, mis see temalt nõudis. Tagasihoidlik ja enesekindel, lihtne ja elegantne, mõistev-usaldav ja rangenõudlik direktriss oli Pikaveres autoriteet. Lihtne sarm ja eneseväärikus. Seda ei õpita. See kas on või pole.

Seda kõike on märgatud Kadri Viira Raasiku kooli minekuga. Kuidas täna Raasiku Koolil läheb? Vastus on: hästi. Kadri toob põhjuseks toreda kollektiivi. Ei sõnagi iseendast. Me teame, et Kadri on töökas, tubli ja tugev. Kadri on kunagi Eesti tipptasemel võrkpalli mänginud. Kadri armastab ilu ja lilli!

2012

Esitati Mai Erbe, Vaino Napp, Andre Sepp, Peeter Palts ja Janar Vaik. Valituks osutus **Mai Erbe** (17.02.1944).

Esildisest (Tiit Reeder): *Pakun Raasiku valla aukodaniku kandidaadiks Mai Erbe seoses pikaajalise Aruküla Põhikooli ajaloo õpetajaks olemisega ja Aruküla ajalugu käsitleva raamatu Aruküla lugu autorina.*

2013

Esitati Vaino Napp, Andre Sepp, Olavi Liivandi. Valituks osutus **Vaino Napp** (12.06.1939).

Esildisest (esitajad – MTÜ Minu Eesti Noored, MTÜ Tuulekell, Pikavere Lasteaed-Algkool, Aruküla Lasteaed Rukkilill, Raasiku Lasteaed Oravake, Aruküla Huvialakeskus Pääsulind, Aruküla Põhikool, MTÜ Vabakooli selts, Raasiku Raamatukogu, Aruküla Raamatukogu, MTÜ Peningi Külaselts, Tõhelgi Külaselts, Kiviloo külakeskus, MTÜ Härma küla, Igavere

külavanem, kohvik Vildivilla): *Soovime 16 Raasiku valla ühingu ja asutuse nimel, et Raasiku vallavalitsus esitaks sel aastal vallavolikogule Raasiku valla aukodaniku nimetuse omistamiseks väärika kandidaadi: Vaino Nappi, kelle elutööst koduvalla ajaloo säilitamisel ja väärtustamisel koostasime kaaskirja, millega palume otsuse tegemise juures tutvuda.*

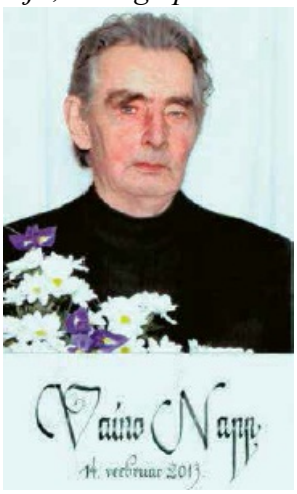

Vaino Napp on lisaks ka oma koduvalla, Rae, aukodanik.

2014

Esitati ja valituks osutus **Peeter Palts** (11.06.1941)

Esildisest (Ants Kivimäe): *Teen ettepaneku nimetada valla aukodanikuks Aade Lõng OÜ omaniku hr Peeter Paltsi. Hr. Palts on selle firmaga seotud olnud algusest alates, seega üle 40 aasta. Peale iseseisvumist firma erastati ja aastakümneid on pakutud tööd kümnetele peredele. Pean igati põhjendatuks pikaaegse ettevõtja esitamist valla aukodanikuks.*

2015

Esitati Maia-Reta Trampärk ja Tiia Peensalu. Valituks osutus **Maia-Reta Trampärk** (15.05.1950).

Esildisest (Aruküla Huvialakeskus Pääsulind, MTÜ Aruküla Vabakooli Selts, Aruküla Põhikool, MTÜ AKS, Aruküla segakoor Spunk): *esitame aukodaniku kandidaadiks õpetaja, koorijuhi ning kohaliku haridus- ja kultuurielu edendaja Maia-Reta Trampärki.*

1975. aasta sügisel asus Maia-Reta Arukülla elama ja alustas noore muusikaõpetajana tööd Aruküla Põhikoolis töötades seal 1981. aastani.

1981.a kutsus ta Arukülas kokku kergemuusikakoori Spunk. Nüüdseks on Maia-Reta Trampärki juhatatav segakoor tegutsenud arukülas juba 33 aastat ja käsil 34.hooaeg. Selle aja jooksul on käidud kõikidel üldlaulupidudel ja osaletud aktiivselt nii kohalikus kui

üleriigilises kultuurielus.
... huvikooli loomise ning arendamise üheks eestvedajaks ja esimeseks direktoriks oli Maia-Reta Trampärk. Tema juhtimisel kujunes Pääsulinnu kool hinnatud haridus- ja kultuurikeskuseks.
... Maia-Retale on omane uute pedagoogiliste ideede otsimine ja elluviimine. 1989 aastal võttis ta osa soome koolitajate poolt korraldatud kursustest, kus vaimustus waldorfpedagoogikast ning tutvustas seda ka siinsetele huvilistele lapsevanematele ja õpetajatele. Nende poolt moodustati Maia-Reta Trampärki eestvedamisel 1992.a MTÜ Aruküla Vabakooli Selts, mis hakkas korraldama põhihariduse andmist waldorfpedagoogika põhimõtetel. Esimene waldorfkooli klass avati Aruküla mõisas klassiõpetaja Maia-Reta juhtimisel 1992. aastal.
... 2009. aastal omistati talle Harjumaa Aasta Õpetaja tiitel.

2016

Esitati **Harri Aljasmäe** (30.10.1953), kes osutus ka valituks. Esildisest (Garina Toomingas, Helle Vaga): *Inimeste aitamine oli ja on Harrile alati number üks. Harri on südamlik, heatahtlik, alati abivalmis, töökas ja eeskujuks nii oma perele, kaaskodanikele, sõpradele, kogu vallale ja ühiskonnale.*
Vabatahtliku päästja ja tuletõrjujana on ta andnud oma panuse kogukonnale 35 aastat. MTÜ Raasiku Tuletõrjeühing on loodud 1999. aastal ühena esimestest Harjumaal. Harri on osalenud ühingu organiseerimisel ja loomisel ja on juhatuse liige käesoleva hetkeni. 2006. aastal sai
Harri MTÜ Aruküla Uudised korraldatud rahvaküsitlusel „Aasta tegija“ tiitli kiire reageerimise ja tegutsemise eest Aruküla männikus tulekahju likvideerimisel. Harri on ikka tegelenud aktiivselt kultuuriga, lauldes ansamblis „Olmerid“ ja nüüd laulab pereansamblis. Harri on kuulunud Raasiku vallavolikogu koosseisu.

Harri oma tänusõnavõtus soovis, et ta ei jääks viimaseks Raasiku valla aukodanikuks. Sellega avaldas ta lootust, et haldusreformituuled ei kaotaks Raasiku valda omavalitsuste kaardilt. Keegi ei saa Harrile lubadusi anda Raasiku valla nime kasutamise kohta tulevikus, kuid kindlasti saab öelda, et Raasiku valla territooriumil paiknevates kogukondades on austust väärivaid inimesi küllaga ja moel või teisel nad ka tulevikus austamist kogevad. 2016. aasta lõpuspurt tagas Harri soovi täitumise – vald jätkab iseseisvana ja Harri ei ole viimaseks Raasiku aukodanikuks ega loodetavasti ka mitte viimaste aukodanike seas.

2017

Esitati **Juhan Trump** (07.07.1964), kes osutus ka valituks. Esildisest (Raivo Uukkivi):
Vastavalt Raasiku valla põhimääruse §9-le teen ettepaneku nimetada Raasiku valla aukodanikuks härra Juhan Trump.
Juhan Trump on läbi aegade olnud aktiivne kultuuritegija Raasiku vallas. Tema tegevusi pole Raasiku vallas vaja pikalt kirjeldada, sest teda teavad kõik.
Tegemist muusikuga, (näite)kirjanikuga, muusikaõpetajaga, kes pühendunud lastele muusika õpetamisega, aga samas ka kodukoha patrioodina kirjutanud Arukülaga seotud muusikat.
Juhan Trump on olnud aktiivne ka kohaliku elu juhtimises ning kuulunud kolm koosseisu Raasiku valla volikokku, juhtinud Aruküla Rahvamaja.
Juhan Trump on välja andnud nii raamatuid kui ka plaate ja on selle tegevusega jäänud silma väljaspool Raasiku valdagi. Nii omistati 2015. aastal Juhan Trumpile Riho Pätsi Koolimuusika Fondi laureaadi austav nimetus.

Usun, et Juhan Trump väärib oma tegevuse eest Raasiku valla kõrgemat tunnustust. Loodan, et volikogu toetab minu ettepanekut.

---

1 Tuntakse ka Baltimaade vallakogukondade valitsemise seaduse nime all.
2 http://www.ra.ee/apps/andmed/index.php/request/vald?maakond=Harju&kihelkond=Harju-Jaani&q=1

Tänane Raasiku vald.

Raasiku vald paikneb Harjumaa idaosas, piirnedes põhjas Jõelähtme, idas Anija, lõunas Kose ja läänes Rae vallaga. Oma asendilt jääb Raasiku vald Tallinna linna ümbritsevate nn kuldse ringi valdade taha n-ö teise ringi.

Harjumaa haldusjaotuse kaart alates oktoober 2013

Raasiku valla suuruseks on 158,8 ruutkilomeetrit, mis moodustab 3,8% Harju maakonnast, millega ollakse valdadest 13. kohal[4]. Vallas kaks suuremat asulat: Aruküla ning Raasiku alevikud ja 13 küla.

Vald jääb Tallinn-Peterburi ja Tallinn-Tartu-Luhamaa maanteede vahele, kuid mõlemad nimetatuist jäävad vallapiiridest välja. Samas läbib Raasiku valda Tallinn-Peterburi ning Tallinn-Tartu raudtee, mille reisirongide peatused on Kullil, Arukülas ja Raasikul.

Raasiku vald paikneb Põhja-Eesti lavamaal, mille liigendus on tagasihoidlik. Valla kõrgeim punkt on Potissepa geopunkt Raasiku ja Anija valdade piiril Perila külas, mis on 61,5 m üle merepinna. Kogu territooriumist on metsa all ca 40%, sellest ca 41% on riigi omanduses oleval maal. Suuremad metsad jäävad Kiviloo, Härma, Mallavere ja Perila külade piirkonda. Raasiku valla territooriumi jaguneb maakasutuse alusel järgmiselt.

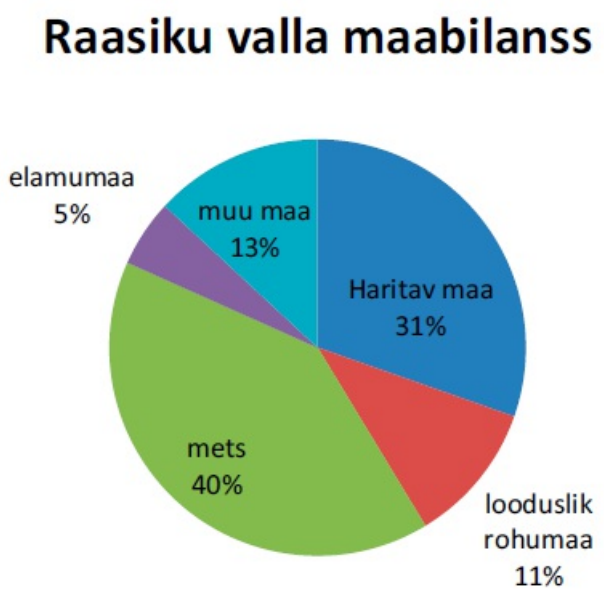

Valla veeressursid jagunevad pinna- ja põhjaveeks. Pinnavee osas on suur tähtsus valda läbivatel jõgedel. Lääneosas on Pirita jõgi ning idaosas Jõelähtme jõgi ja sinna suubuvad peakraavid. Jõelähtme jõgi läbib Raasiku alevikku. Valda läbib ka Soodla-Kaunissaare-Jõelähtme-Pirita kanal, millega ka osa Jõelähtme jõe veest juhitakse Tallinna veevarustuse süsteemi. Kogu valla territooriumil ja eriti selle lõunaosas on karstinähtused: alvarid, kurisud, jõgede kadumine maa alla, seda eriti Silmsi oja piirkonnas. Seetõttu on valla põhjavesi äärmiselt reostustundlik ning pinnaveega võib reostus kergesti põhjavette sattuda. Karstialadel on ka palju allikaalasid, kus tuleb surveline vesi maapinnale (Pikavere allikad). Vallas olevaks ainukeseks järveks on 11,6 ha suurune Lõilasmäe järv, mis paikneb Peningi turbamaardlas. Põhjavett ammutatakse neljast veehorisondist. Neist kambrium-ordoviitsiumi veehorisont on põhiline veeallikas Aruküla ja Raasiku ühisveevärgile. Varusid on uurinud ja teinud uuringutest lähtuva ümberhinnangu AS Maves 1999. aastal.

Riikliku tähtsusega maardlad Raasiku vallas puuduvad. Suurimaks loodusvaraks on turvas, mis paikneb valla territooriumil kolme lasundina: tsentraalselt Peningi ja perifeerselt valla haldusterritooriumi põhjaosas Kostivere ning lõunaosas Liivaaugu turbamaardlatena. Turbalasundi paksus on 2,5–8,3 m.

Maakondliku tähtsusega on Pihuvere kruusamaardla, mis jääb Raasiku valla lõunaossa. Geoloogilisi uuringuid tehakse ka Lagedi – Peningi maantee äärses Kulli uuringuruumis, mille pindala on 17,91 ha. Ülejäänud maavaradel, nagu liival ja lubjakivil, pole vallas tööstuslikku tähtsust. Nad on kas ammendatud, tootmine pole tasuv või jääb intensiivsem varu naaberomavalitsuste territooriumitele.

Valla puhkemajanduslikeks ressurssideks nii oma elanikele kui ka külalistele on omapärased maastikud marja- ja seenekorjamise ning jahivõimalustega, küla- ja miljöömaastikud, kultuurining ajaloolised paigad. Olulisemad mälestised on fikseeritud valda tutvustavas matkamarsruudis.

Asustus on ebaühtlane, paiknedes suures osas valla põhjaosas. Selle ajalooliseks põhjuseks on eelkõige raudtee, mille kahe peatuse, Aruküla ja Raasiku, ümber on tekkinud asustus. Raasiku vallavalitsus paiknes pärast taasnimetamist Raasiku alevikus, täna asub Arukülas. Raasiku alevik on ajaloos tuntud Harju-Jaani kirikukihelkonna keskus. Raasikul asus vallavalitsus ka

Eesti vabariigi okupatsioonieelsel perioodil.

Rahvastik.

Rahvaarv Raasiku vallas on taasiseseisvuse perioodil olnud kerge tõusu trendis. 2017 aasta alguses oli rahvaarv 5075 inimest, mis tegi rahvastiku asustustiheduseks 31,95 inimest ühe km² kohta.

Aasta alguses tehakse omavalitsustes kokkuvõtteid rahvastikuregistris toimunud muudatuste osas. Aasta algus on oluline selle tõttu, et tööealiste kodanike maksutulu laekub kohalikku eelarvesse nendelt, kes on aastavahetuse eelselt rahvastikuregistris määratlenud enda elukohaks konkreetse omavalitsuse. Meie puhul Raasiku valla. Inimestele selle põhimõtte meenutamiseks tehakse aasta lõpus mõnede omavalitsuste poolt erinevaid kampaaniaid. On tehtud ka Raasikul.

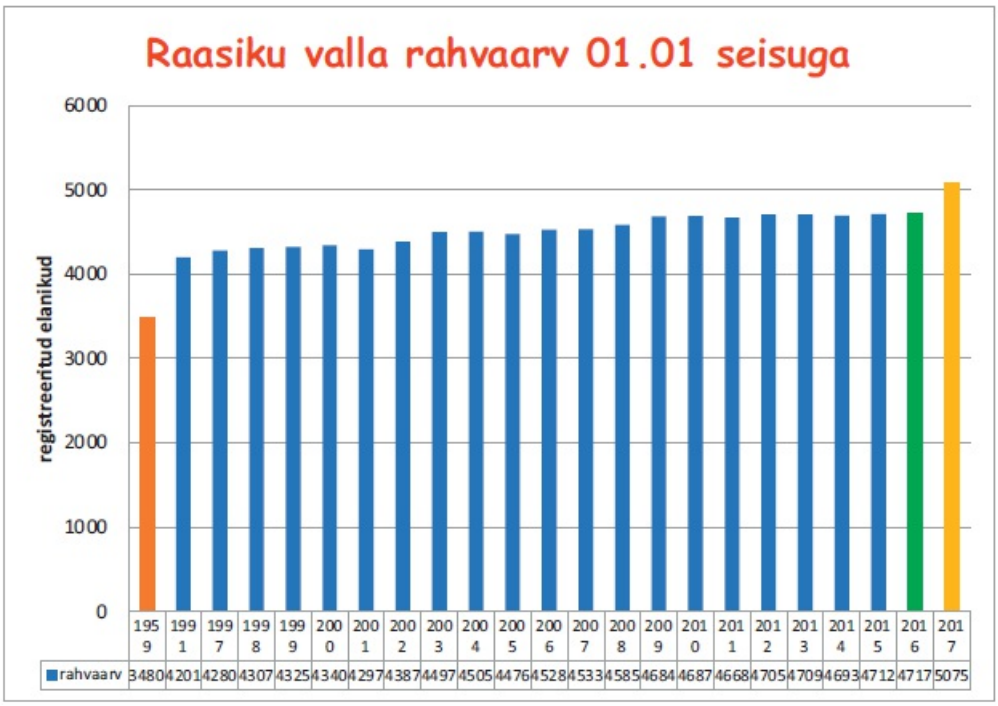

Järgnevalt mõned iseloomulikud illustratsioonid, mis iseloomustavad trende vanuselise struktuuri osas.

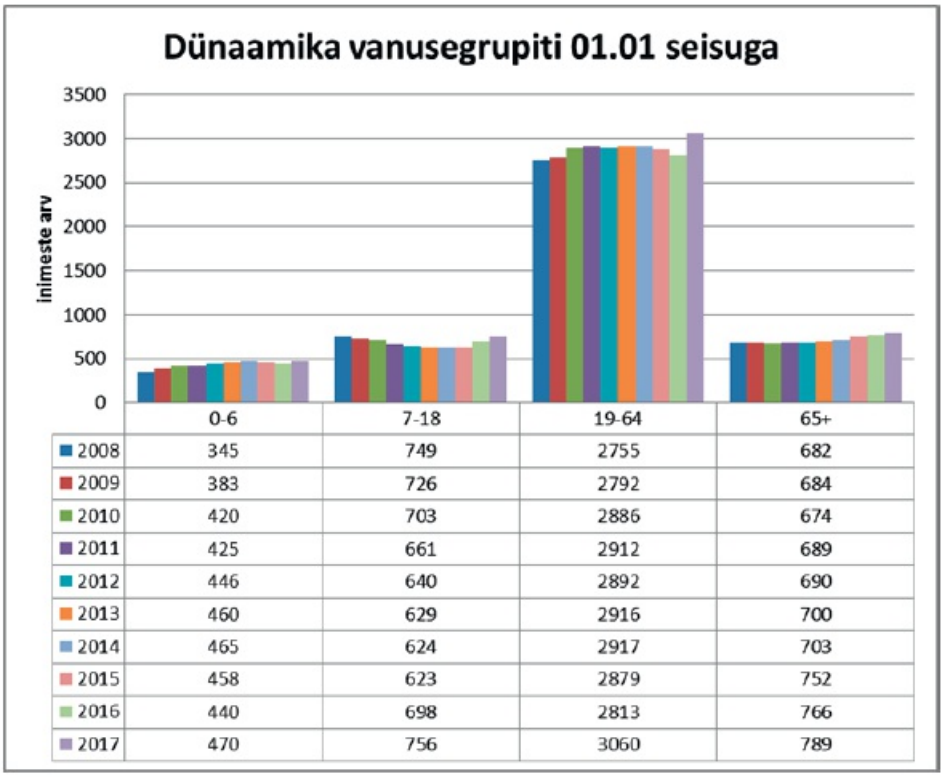

	0-6	7-18	19-64	65+
2008	345	749	2755	682
2009	383	726	2792	684
2010	420	703	2886	674
2011	425	661	2912	689
2012	446	640	2892	690
2013	460	629	2916	700
2014	465	624	2917	703
2015	458	623	2879	752
2016	440	698	2813	766
2017	470	756	3060	789

Meeste ja naiste osakaalu ja selle muutust sõltuvalt vanusest on hea jälgida statistikaameti poolt koostatud rahvastiku püramiidi abil.

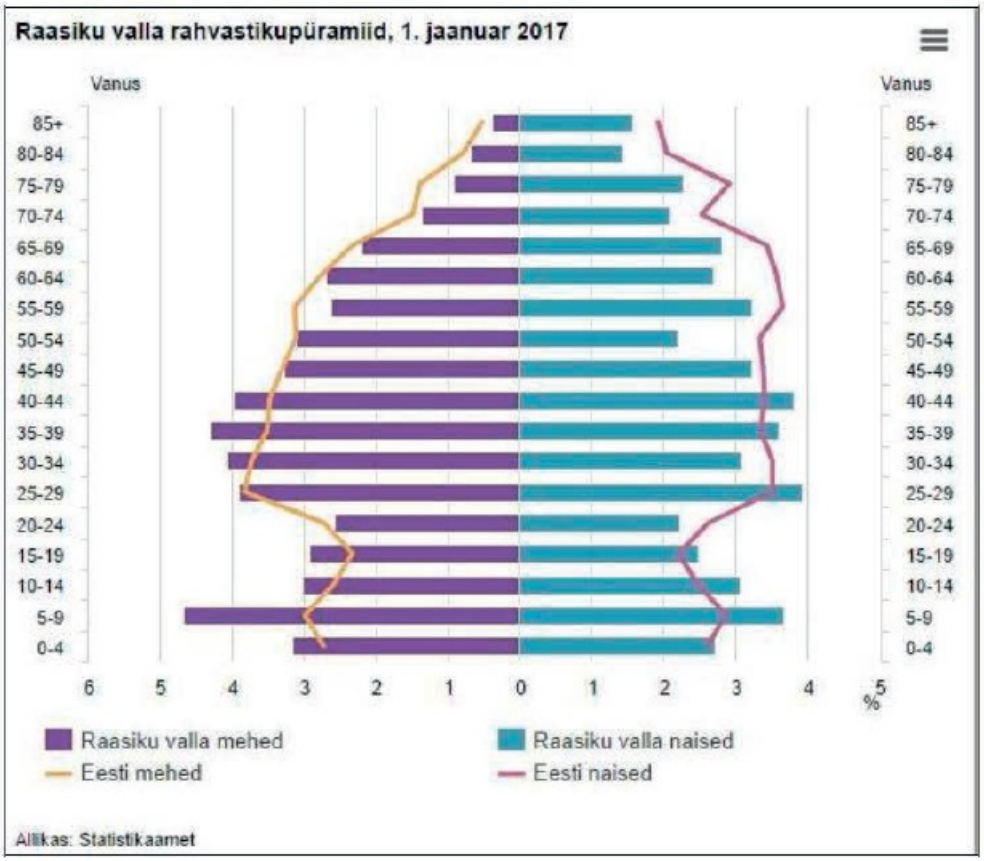

Järgmisel joonisel on jälgitav mehaaniline ja loomulik iive lahku lööduna. Tore on see, et loomulik iive on jätkuvalt positiivne (sünde enam kui surmasid), kuid kurvastab sündide vähenemine. Kuna ka surmade arv väheneb, siis ka loomuliku positiivse iibe taga on eelkõige eluea pikenemine.

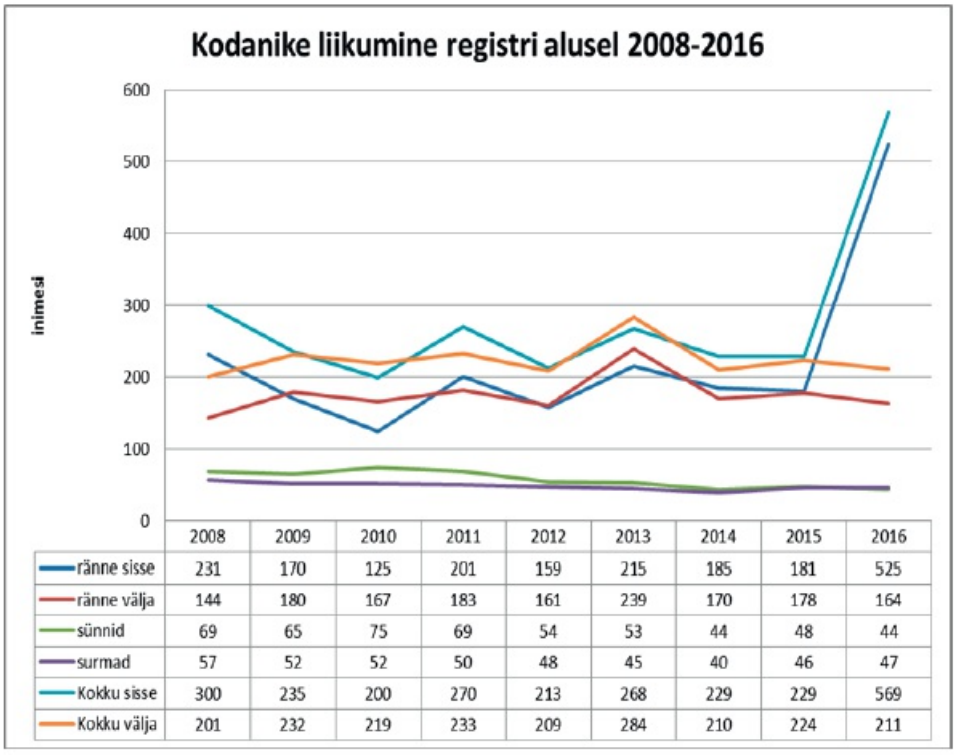

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ränne sisse	231	170	125	201	159	215	185	181	525
ränne välja	144	180	167	183	161	239	170	178	164
sünnid	69	65	75	69	54	53	44	48	44
surmad	57	52	52	50	48	45	40	46	47
Kokku sisse	300	235	200	270	213	268	229	229	569
Kokku välja	201	232	219	233	209	284	210	224	211

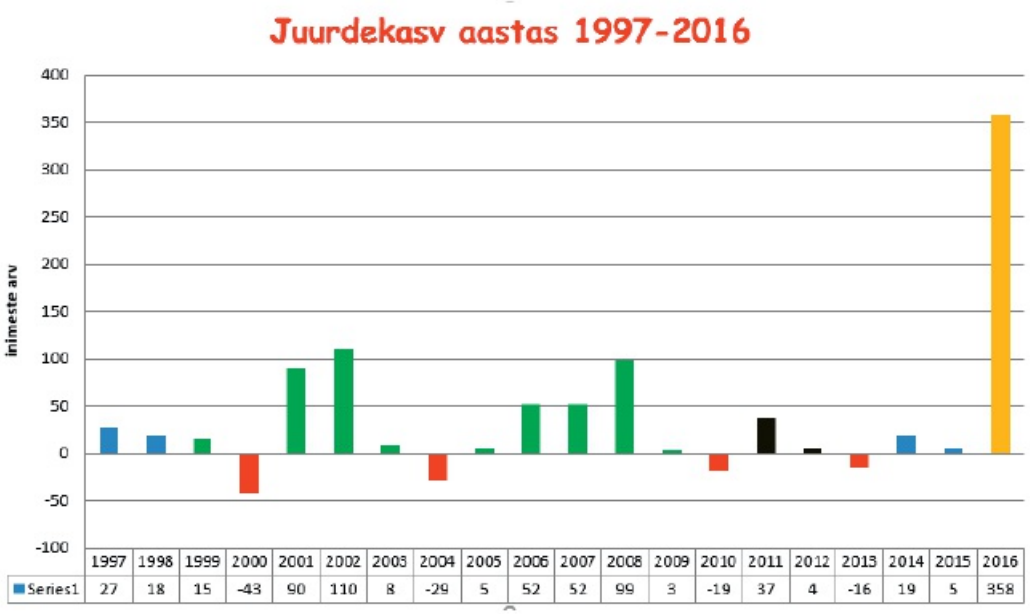

Territoriaalne jaotus

Territoriaalseteks üksusteks on 2 alevikku ja 13 küla, millised näidatud järgmisel illustratsioonil:

	1959	2003	2014	2015	2016	2017
Aruküla alevik	744	1848	2006	1998	1993	2123
Raasiku alevik	767	1344	1259	1274	1283	1378
Härma küla	38	158	131	126	124	133
Igavere küla	167	100	132	136	137	149
Järsi küla	106	126	184	202	196	229
Kalesi küla	200	170	195	194	204	220
Kiviloo küla	187	73	69	63	62	62
Kulli küla	145	63	108	113	118	132
Kurgla küla	213	78	77	62	89	97
Mallavere küla	119	77	48	47	42	57
Peningi küla	188	197	190	191	177	179
Perila küla	207	114	101	100	102	118
Pikavere küla	234	54	57	68	64	70
Rätla küla	51	30	45	48	48	48
Tõhelgi küla	114	54	34	35	39	40
Valla täpsusega			33	35	39	40

1959. aasta rahvastiku andmed näitavad, et külad on väga elujõulised. Tänaseks on võrreldes 1959. aastaga, aga ka hilisema Aruküla kolhoosi ajaga toimunud rahvastiku paiknemises oluline muutus. Alevike rahvaarv on kasvanud kahe-kolmekordseks, mitmete külade rahvaarv on tugevalt kahanenud. Hea näide on Härma küla, kasvus on olnud võrreldes 1959. aastaga ka Järsi. Suhteliselt stabiilsed läbi vaadeldava ajaloo on Kalesi ja Peningi. Järsu kahanemise on teinud Mallavere, Tõhelgi, Pikavere, Kiviloo, Kurgla.

Kui perioodil 1997-2017 on muutused sujuvamad, siis periood 1959-1997 on muutused väga järsud ja suunaga küladest alevikesse.

Miks inimesed ümber paiknesid? Ühest vastust ilmselt polegi. Üks põhjus tundub olema seotud sellega, et Raasiku valla territooriumil asus pärast II maailmasõda hulganisti väikekolhoose, millised olid põhiliselt küla ja/või kandikesksed. Julius Põldmäe poolt 1984. aastal koostatud Aruküla kolhoosi tegemisi puudutavale kogumikule toetutes saab öelda, et perioodil 1950-1976 liitis Aruküla kolhoos 15 väikekolhoosi ja ühe sovhoosi. See võis olla ka üheks põhjuseks inimeste liikumistele küladest osakondade keskustesse ja kolhoosikeskusesse. Taasiseseisvumise perioodil on samuti inimeste paiknemisel oluline mõju töökohtadel ja nende paiknemisel. Kuivõrd suur osa Raasiku valla kodanike on leidnud töökoha väljaspool koduvalda, siis on väga oluliseks kriteeriumiks logistilised tingimused, sh ühistransport.

Tööturu võimalused vallaelanikele

Raasiku vald paikneb Tallinna tagamaal. Kaugus Tallinnast ning ühendus nii maanteede kui raudtee abil on pealinnaga väga hea ja sellest lähtuvalt on Tallinn üheks suuremaks töökohtade pakkujaks Raasiku valla inimestele. Siiani on hinnanguliselt eeldatud, et Raasiku valla tööealistest töötab Tallinnas 44% Raasiku valla tööealisest elanikkonnast ja ülejäänud jagunevad suhteliselt võrdselt Raasiku valla territooriumil paiknevate ettevõtete ja naaberomavalitsustes asuvate ettevõtete vahel. 2016. aasta alguses läbi viidud mobiilpositsioneerimise uuring, mis teostati 2015. aasta kohta, annab pisut teistsuguse

tulemuse. Uuringu käigus loetleti tööpäeviti ajavahemikus 08.00-17.00 mobiiltelefonide arv ja nende paiknemine. Tulemuseks saadi, et ca 52% telefoniomanikke liigub igapäevaselt Tallinna ja viibib seal kella 17.00-ni. Kindlasti on selles numbris ka õpilased ja üliõpilased ning seda numbrit ei saa võtta absoluutsena. Sellegi poolest on Tallinna osatähtsus töökohana märksa suurem kui senine hinnang.
Raasiku valla territooriumile jääb samadel tingimustel igapäevaselt 14%, kuid ka siin on kindlasti suur osa õpilastel. Rae vallas on tööpäeviti 08.00-17.00 13% ja Jõelähtme vallas 4% Raasiku valla telefoniomanikke. Raasiku vallas oli 01.04.2017 seisuga (sulgudes 31.03.2016 seis) kokku 605 ettevõtet, sh. 474 (429) osaühingut, 62 (63) füüsilisest isikust ettevõtjat, 5 (6) aktsiaseltsi, 2 (2) tulundusühistut, 5 (3) usaldusühingut ja 1 (0) täisühing. Lisaks on registreeritud 104 MTÜ-d.
Raasiku vallas ei ole probleemiks töötus. 01.01.2017 seisuga oli registreeritud töötute arvuks 57. Võrreldes 2016 aasta algusega on registreeritud töötute arv vähenenud 4 võrra.
Tuntumad vallas asuvad ettevõtted on AS Mistra Autex, Unibox OÜ, Falkonet, Aave Transport, Linford, Kehra Puidutööstus, Ade Lõng, Raasiku Elekter aga ka viis suuremat põllumajandus ettevõtet/ettevõtjat.

Avalikku teenust pakkuvad asutused

Raasiku vallal on avaliku teenuse pakkumiseks kolm kooli, kolm lasteaeda, üks huvikool, kolm raamatukogu + 2 haruraamatukogu, üks rahvamaja valla allasutusena ja üks rahvamaja, milles tegevust korraldab nö kolmas sektor ehk mittetulundusühing.
Raasiku vallavalitsuses koos hallatavate asutustega on 2017 augustis töö/ametikohti arvestades 1,0 koormusega 173,53, millel töötavaid inimesi on ca 210-220. Selle numbriga on kohalik omavalitsus üks suurematest tööandjatest Raasiku vallas. Raasiku valla kui kohaliku omavalitsusüksuse struktuur on 2017. aastal järgmine:

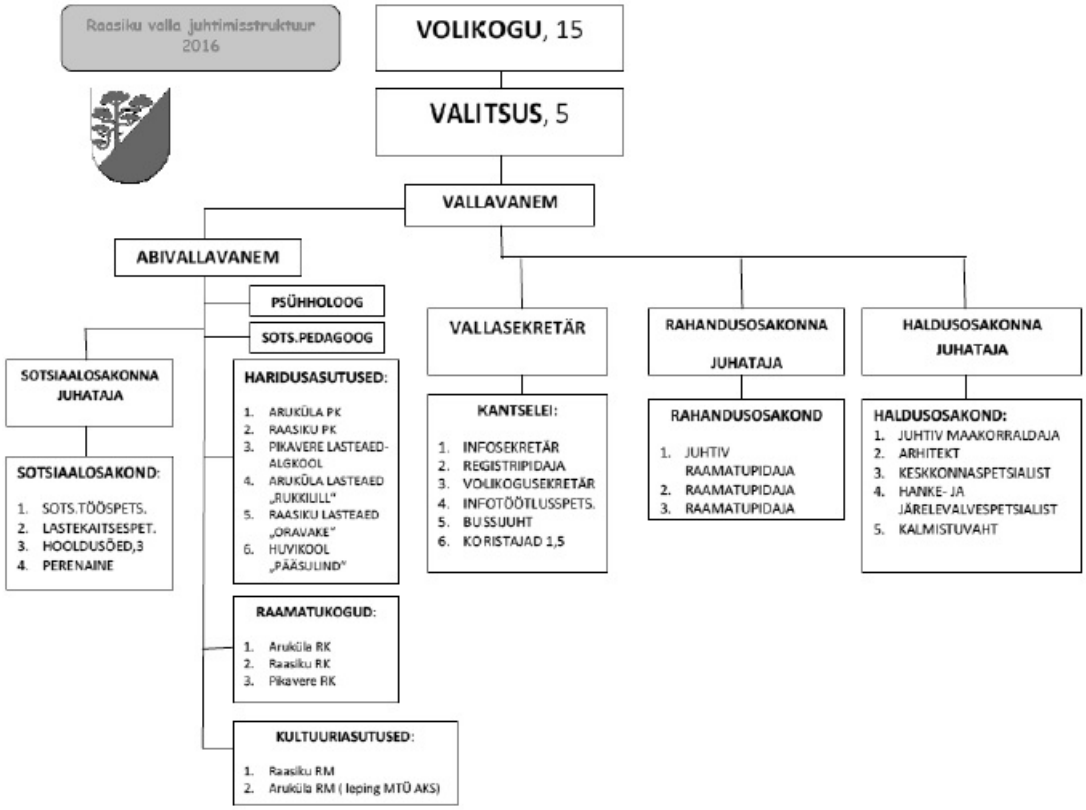

Raasiku vallavalitsus on mõned aastad tagasi viidud osakonnapõhisele struktuurile. 2014. ja 2016. aastal seda struktuuri veidi muudeti. Seletuskirja kirjutasin järgmise lõigu: *Raasiku vallavalitsus on suhteliselt väikesearvuline, seega võib siin rakendada nii horisontaalset kui vertikaalset juhtimisskeemi ja neile vastavat struktuuri. Tänase struktuuri loogikaga – osakonnapõhine juhtimine – võib nõustuda, kuid selgelt on ülepingutatud osakondade enda loomisega. Igale tegevusele ei ole vaja panna struktuuri osakonda. Mingil hetkel ja sõltuvalt ka inimestest, kes üht või teist kohta täidavad, võib selline killustatud struktuur hakata algsele ideele vastu töötama ja tooma kaasa ka tagasilööke kvaliteedis. Lähiminevik on toonud ridamisi selliseid näiteid.*

Eeltoodud illustratsioonilt on näha, et lisaks vallaasutusele (vallavalitsus) kuuluvad kohaliku omavalitsusüksuse struktuuri hallatavad asutused.

2015 oli Raasiku Vallavalitsus sellise koosseisuga …

…. Ja 2016 sellisega

Haridusteenus.

Vaieldamatult suurim osa avalikust teenusest on seotud kvaliteetse haridusteenuse pakkumisega.

Vastavalt koolieelse lasteasutuse seadusele on vallavalitsuse kohus luua vanemate soovil kõigile pooleteise- kuni seitsmeaastastele lastele, kelle elukoht on selle valla territooriumil ning ühtib vähemalt ühe vanema elukohaga, võimaluse käia teeninduspiirkonna lasteasutuses. Lisaks võimalusele käia lasteasutuses on valla kohus tagada selles koolieelses lasteasutuses koolieast noorematele lastele võimalus omandada kvaliteetne alusharidus[5].

Teine suur osa haridusteenusest on põhihariduse tagamine. Eesti Vabariigi Põhiseadus § 37 ütleb: *Igaühel on õigus haridusele. Õppimine on kooliealistel lastel seadusega määratud ulatuses kohustuslik ning riigi ja kohalike omavalitsuste üldhariduskoolides õppemaksuta*

Kohustuslikkuse sisu avab põhikooli ja gümnaasiumi seadus Koolikohustuslik on isik, kelle elukoht on Eestis), kes on saanud enne käimasoleva aasta 1. oktoobrit seitsmeaastaseks. Isik on koolikohustuslik kuni põhihariduse omandamiseni või 17-aastaseks saamiseni.
Samuti tehakse seadusega kohalikule omavalitsusele kohustuseks tagada põhihariduse andmine oma territooriumil elavatele koolikohustusega isikutele.

Seadusest lähtuvate ülesannete täitmiseks ongi Raasiku vallas asutatud hallatavate asutustena munitsipaalasutused erineva tasandi hariduse andmiseks. Nendeks asutusteks on Aruküla Lasteaed „Rukkilill“, Raasiku Lasteaed „Oravake“, Pikavere Lasteaed-Algkool, Aruküla Põhikool, Raasiku Põhikool. Lisaks on valla territooriumil ka steinerpedagoogikale rajatud eralasteaed ja –kool (Waldorf), kust ka Raasiku vald teenust ostab. Järgnevad illustratsioonid iseloomustavad lastearvude muutust haridusasutustes. Arvestades demograafilisi trende, saab öelda, et lasteaiaealiste laste surve pisut väheneb. Koolidele on juba paar aastat esimesse klassi astujate arv suurenenud, seda eelkõige Aruküla piirkonnas, kuid ka Raasikul on kooli alustajate arv kasvus. Aruküla põhikoolis on suurim ruumipuudus. Ruumipuudust võimendab vajadus väikeklasside järele.

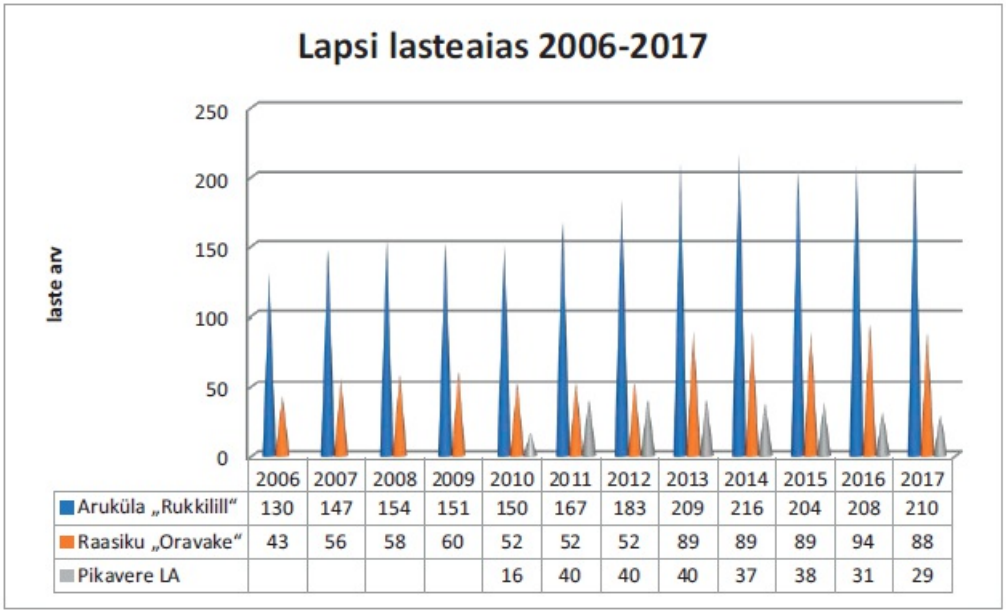

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aruküla „Rukkilill“	130	147	154	151	150	167	183	209	216	204	208	210
Raasiku „Oravake“	43	56	58	60	52	52	52	89	89	89	94	88
Pikavere LA					16	40	40	40	37	38	31	29

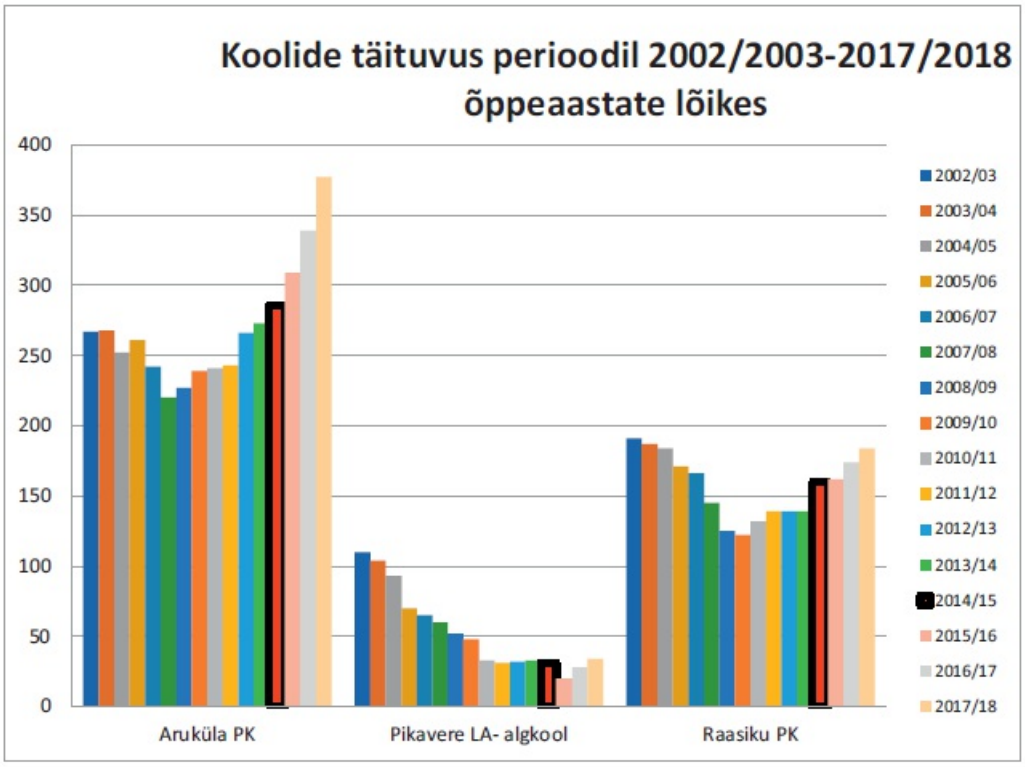

Lasteaiad

Aruküla lasteaed Rukkilill on valla suurim lasteaed, kus pärast 2014. aastal toimunud rühmaruumi remonti on kokku 11 rühma. Hoone on väliselt renoveeritud (soojustatud), kuid sisemiselt vajab pidevat remonti.

Lasteaia sünnipäevaks 24.02.1983. Ehitatud tüüpprojekti järgi 280-kohalisena. Aruküla alevikus oli see esimeseks lasteaiaks. Rühmade arv on olnud 1986/87 õppeaastal 11 ja lapsi kokku 271 ja 1993/1994 õppeaastal 4 rühma ja lastearv 75. Munitsipaallasteaiaks sai 1992 jaanuarist. Nime Rukkilill kannab lasteaed alates 24.09.1999.

Raasiku lasteaed Oravake on vanim järjepidevalt tegutsenud lasteaed vallas, sai 2014 aastal kuuekümneseks. Viimased 2 rühma valmisid juubeliaastal 2014. ja niisugune näeb ta välja täna

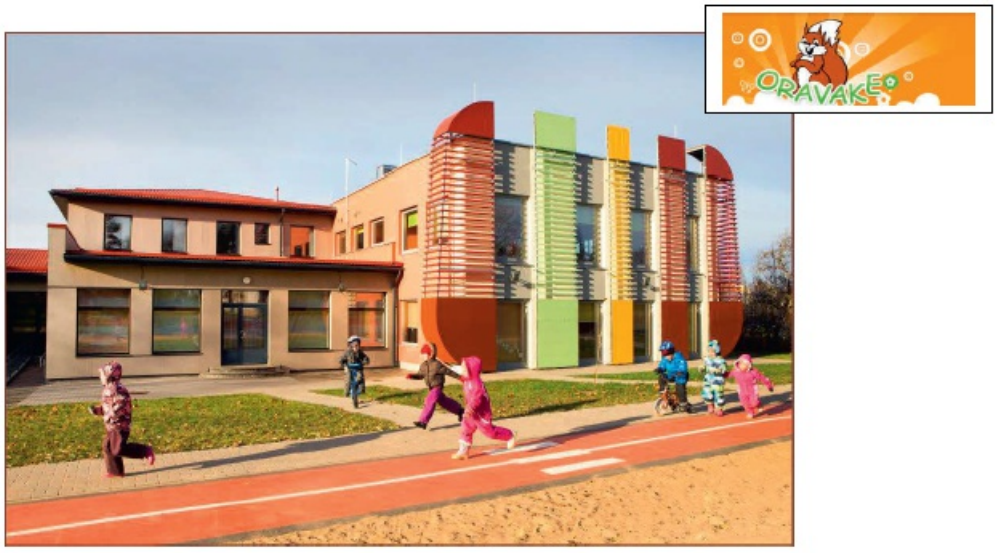

31.01.2014 avatud rühmade avamise üritusel rääkisin midagi sellist:

Kuigi oma mahu mõttes ei ole „Oravakese" juurdeehitus mingil juhul sajandi objekt, siis Raasiku valla ja Raasiku aleviku jaoks on tegemist olulise objektiga.
Valla jaoks on tegemist märgilise objektiga, sest tegelikult näitab lasteaiakohtade vajadus selgelt, et tegemist on elujõulise ja seega ka jätkusuutliku kogukonnaga Raasiku alevikus ja selle ümber. Lasteaiakohtade puudus näitab, et piirkonnas on noori, kes on sidunud oma pere just Raasiku valla ja Raasiku alevikuga.
Protsessilt ei ole konkreetne projekt ideest valmimiseni väga pikk protsess olnud. Projekteerimisleping on sõlmitud 2011 lõpp, ehitusleping 03.06. 2013 ja töö pidi olema valmis 20.12.2013. Paberil kena, aga reaalsus teeb ikka korrektuure ja nii sellegi objekti puhul. Ehituse alguses tulid välja olulised probleemid projektis olemasoleva ja uue maja ühendamise osas, töö käigus ilmnes mitmeidki muid töid, mida oli vaja kiiresti lahendada. Nii veniski projekti lõpp sedavõrd, et plaanitud avamine 02.01.2014 lükkus 2 nädalat edasi. Osa tegevusi on lükkunud ka kevadesse.
Rahast ka, see huvitab alati kõiki. Kokku on selle juurdeehituse maksumus lepingute alusel suurusjärgus 560 000 eurot, millest 525 000 on laenuraha. Hõlmab see nr nii projekteerimist (OÜ PB Dialog), ehitust (Riito Ehitus AS), sisustust (OÜ Forestberg), järelevalvet (Accurato Fassaadid OÜ) ja lisatöid, mida oli vaja teha projektiväliselt.
Raasiku alevikule on projekt oluline veel selles mõttes, et ta on oluliselt muutnud Raasiku logistilist skeemi – kaotanud sisuliselt ühe tänava ja seeläbi nihutanud lasteaeda lähemale koolile. Eks seegi ole sümboolne ja näitab lasteaia ning kooli tihedat sidet. Kindlasti mõjutab lasteaia elujõulisus positiivselt ka kooli ja tema elujõudu. Loogiliselt järgmine oluline projekt saabki olema Raasiku kooli renoveerimine ja laiendamine.
Kui eespool sai ette loetud kõik tegijad, kes on projektis tegevad olnud ja selle eest ka tasu saanud, siis tegelikult on pidevalt selle projekti juures olnud veel üks järelevalve ja objekti juhtimisega aktiivselt (ehk isegi kõige aktiivsemalt) osalenud isik – Linda Wrobel. Temale kuulub vallavalitsuse eriline tänu.

Oravakese lasetaia ajaloost saab väikese ülevaate tema sünnipäevaks Raasiku valla FB lehele kirjutatust.

Raasiku lasteaed 60!
Selliste sündmuste puhul tavaliselt heidetakse pilk ajalukku. Enne üritust olin kindel, et lasteaia direktor selle ekskursi sünnipäevapeol osalejatele ära teeb. Ausalt, polnud kahtlustki. Kuid seda, kuidas see „ekskursioon“ vormistati, ei osanud paremagi tahtmise juures ennustada. Raasiku lasteaia ajalugu kanti meile ette suure osa kollektiivi poolt ja läbi nende isiklike mälestuste. See oli võimas emotsioon publikule ja just seepärast, et esitaja esitas ju oma isiklikke mälestusi ja pani sinna oma emotsioonid. Vahvalt oli põimitud mälestuskildude vahele muusikapalasid lastelt, kes ilmselt kõik on olnud selle lasteaia kasvandikud. Oma osa ürituse kordaminekule andis ka lasteaia maskott, kes samuti on ikka selle sama lasteaia vilistlane. Ja kuna tema vilistlase aeg ulatub lasteaia algusaega, siis sealt tuli päris teravaid ja tuuliseid elamusi meelde ja need ka rahvale ette kanti.
Oravakese ajaloost siinkohal põhidaatumid.
Raasiku lasteaia arengukava heidab veidi valgust lasteaia asutamisele. Sealt saame teada, et
• RAASIKU LASTEAED ORAVAKE eelkäija alustas Eesti Vabariigi ajal ehitatud suvilas, mis kuulus Eesti sõjaväelasele, Viktor Puskarile, kes oli Vabadussõja alguses Järvamaa kaitseliidu ülem.
• Riigikorra muutumisega tehti sellesse majja haigla.
• Alates 1954. aastast ehitati ümber lasteaiaks. Algselt kuulus lasteaed Harju RSN TK Haridusosakonnale.
• Pärast valdade taasloomist on Lasteaed kui riigi vara üle antud munitsipaalomandisse Harju Maakonna Valitsuse 10.01.1992 . korraldusega nr.21 üleandmise ja vastuvõtmise akti alusel. 1992. a. jaanuarist on lasteaia omanikuks Raasiku Vallavalitsus.
• Alates 2004. a asub Raasiku lasteaed uues hoones. Uus hoone asub aadressil Meierei 25. Selles majas asus enne Raasiku ambulatoorium. Majale tehti juurdeehitus kahele rühmaruumile ja saalile. Vanasse osasse jäi köögiblokk. Lasteaia pidulik avamine toimus 10. septembril 2004. a. Lasteaiale pandi nimeks ORAVAKE. Lasteaed sai endale oma lipu ja logo
• 2014 alguses avati lasteaia juurdeehitus ja lasteaed sai juurde kaasaegsed ruumid kahele rühmale ning lisandus ka õueala.
Eeltoodud loetelust jääb silma väikene numbrite maagia – kõik olulised avamistega seotud daatumid on toimunud aastatel, millel järjekorranumbri lõpetab number 4.
Samas huvitav on tõdeda, et esimene lasteaed püsis oma ruumides 50 aastat, kuid uue lasteaia ruumid jäid kitsaks juba järgneva kümnega. Eks siinkohal mängib suurt rolli rahvastiku muutumise statistika, mis ütleb, et viiekümnendatel oli alevikus inimesi 700 tuuris, aga 2003 juba pea kaks korda enam – 1344 (tänaseks on toimunud jälle pisuke vähenemine (1259)). Seega pole ime, et lasteaeda on pidanud suuremaks ehitama. Kindlasti on mõju ka tööjõuturus ja ilmselt ka traditsioonide muutumises ning elu kiiruses (mõtlen just seda, et vanavanemad on täna nii noored, et ei saa jääda lapselastega koju).
Kui soovida hinnata mida see 60 aastat vanust tähendab, siis tuleks vaadata veel kaugemale tagasi. Vaatasin minagi ja sain teada, et ajaloos on ilmselt ka mingid tühikud, kuid arvatakse, et esimene lasteaed olla avatud 1840 Saksamaal.
Erinevates andmetes aga antakse Eesti lasteaianduse vanuse arvestamise aluseks aasta 1839/1840 (ehk siis sama aasta), mil avati Tallinnas Väikelaste hoiuselts. (seega võib öelda, et tänavu on Eesti lastehoiu juubel 175) Esimene lasteaia nime all asutatud asutus Eestis avas uksed 1862. USA-s olla esimene lasteaed alles 1856.
Kõike seda teades saab öelda, et ega see 60 nüüd väga vana polegi, aga teisalt ikka ilus number, mõni aeg tagasi said mehed selles vanuses pensionile… ja esimese lennu vilistlased on täna juba pensil (juhul kui esimesel aastal oli koolieelne rühm)

Kõike lasteaia juubeliüritusel nähtut-kogetut arvestades võin rahulikult öelda, et pole kahtlustki – Raasiku lasteaias toimub kõik vastavalt lasteaia motole: Lapse päev algab rõõmuga ja

lõppeb rahuoluga. Ning lasteaia kollektiiv teeb kõik selleks, et ikka ja jälle meile kõigile meenutada

„Maailmas ei ole midagi ilusamat kui sära laste silmades“

Jätkugu seda sära Raasiku lasteaia kollektiivi südametesse ja silmadessegi. Veelkord õnnitlused juubeli puhul.

Koolid.

Aruküla Põhikool on renoveeritud aastal 2010. Sellele vaatamata kummitab aastal 2017 suur ruumipuudus. Renoveerimata on staadion. Järgnevatel fotodel kool pärast ja enne renoveerimist.

Enne 2010 renoveerimist nägi kool välja selline.

Kuigi juba 2010 oli sünninumbrite alusel võimalik ette näha lastearvu kasvu otsustati siiski tollel ajal juurdeehitatavat algklasside maja kolmekordsena mitte ehitada. Täna järjekordset laiendamist enam edasi lükata ei saa. Lastearvu suurenemist on hea jälgida järgmiselt jooniselt.

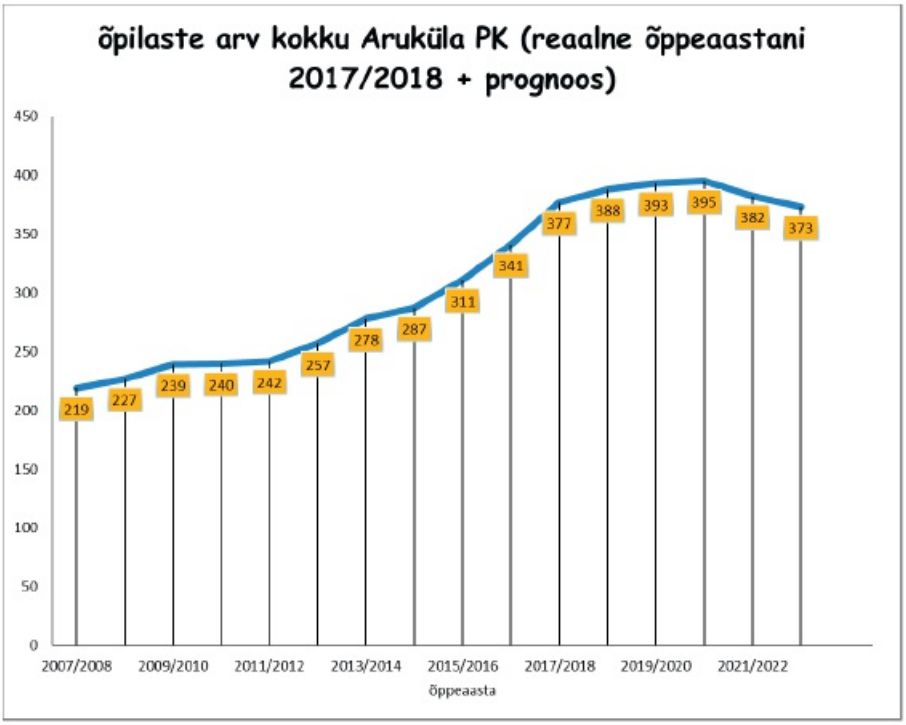

2017. aastal on valminud juba renoveeritud hoone laiendusprojekt, mis ehitamisstaadiumisse peab jõudma aastal 2018, et laiendatud kool saaks alustada 2018 septembris.

Projektiga oli vaja lahendada mitte ainult kolme klassi juurdeehitamine, vaid lisaks ka

söökla/köögibloki laiendamine, mis oli märksa suurem peavalu kui ühe korruse juurde projekteerimine algkoolimajale. Söökla laienduse vajadus oli ka põhiline kaalukeel, mis pani otsust langetama täna Eestis, kuid ka mujal maailmas kasutusse läinud moodulklasside rajamise kahjuks.
Projektiga lahendati seega kolmas korrus algkoolimajale ja lisaks laiendati söökla ruume tänase siseõue arvel. Tänu sellele saavad ruumi juurde õpetajad, sest laieneb õpetajate tuba. Poiste tööõpetuseklass saab samuti ümberehitatud ning tekib võimalus veel paari klassi lisamiseks II korrusele.
Kui juba projekteerimiseks läks, siis sai tehtud spordisaalile tribüünilahendus, et pealtvaatajad saaksid nautida saalis toimuvaid üritusi. Järgnevalt lisan siia fragmente korrusteplaanidest, kus muudatused jälgitavad.

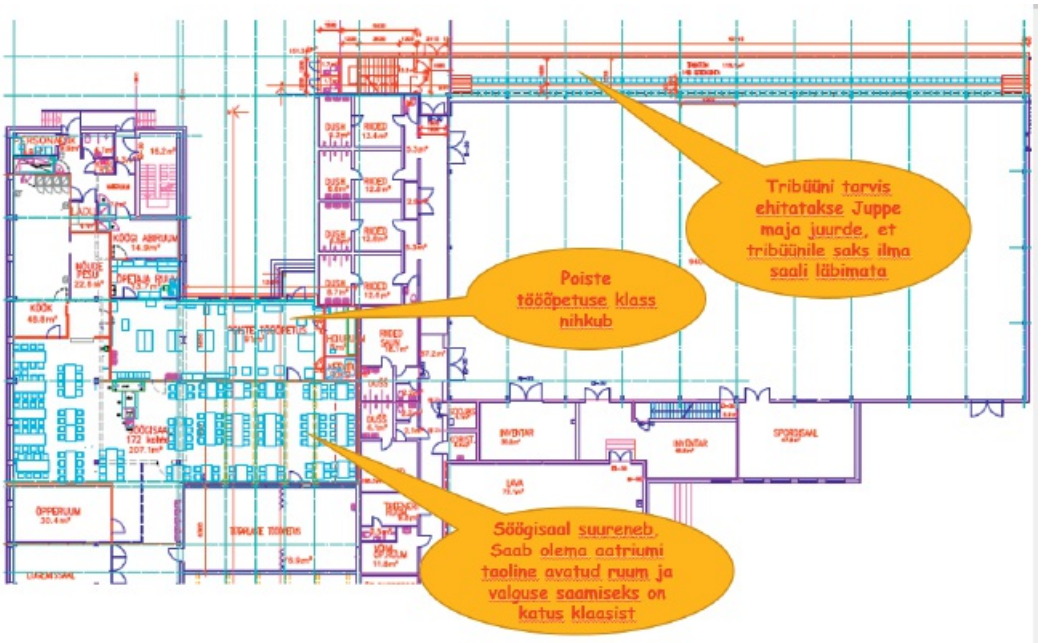

I korruse plaanist väljavõte.

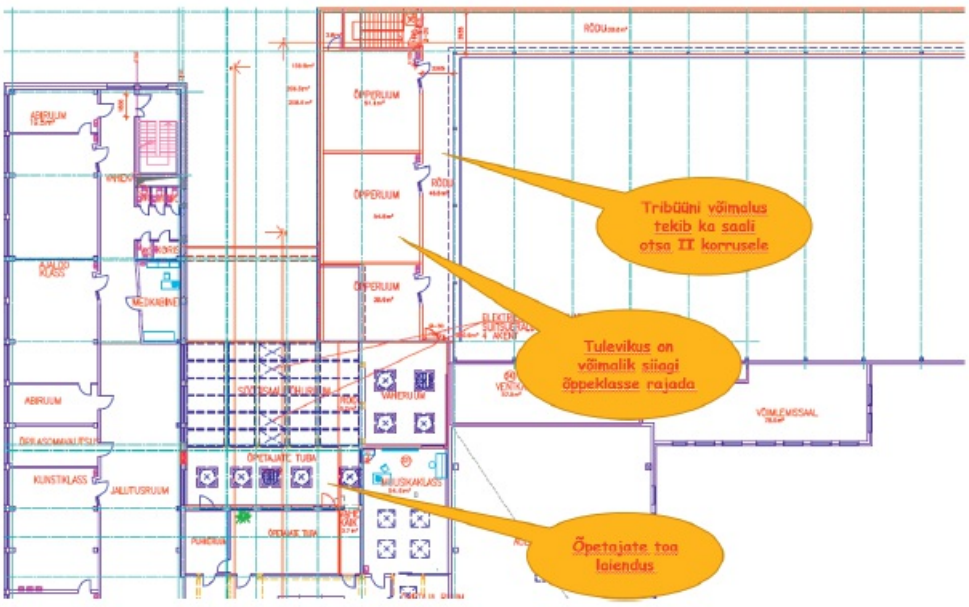

II korruse fragment.

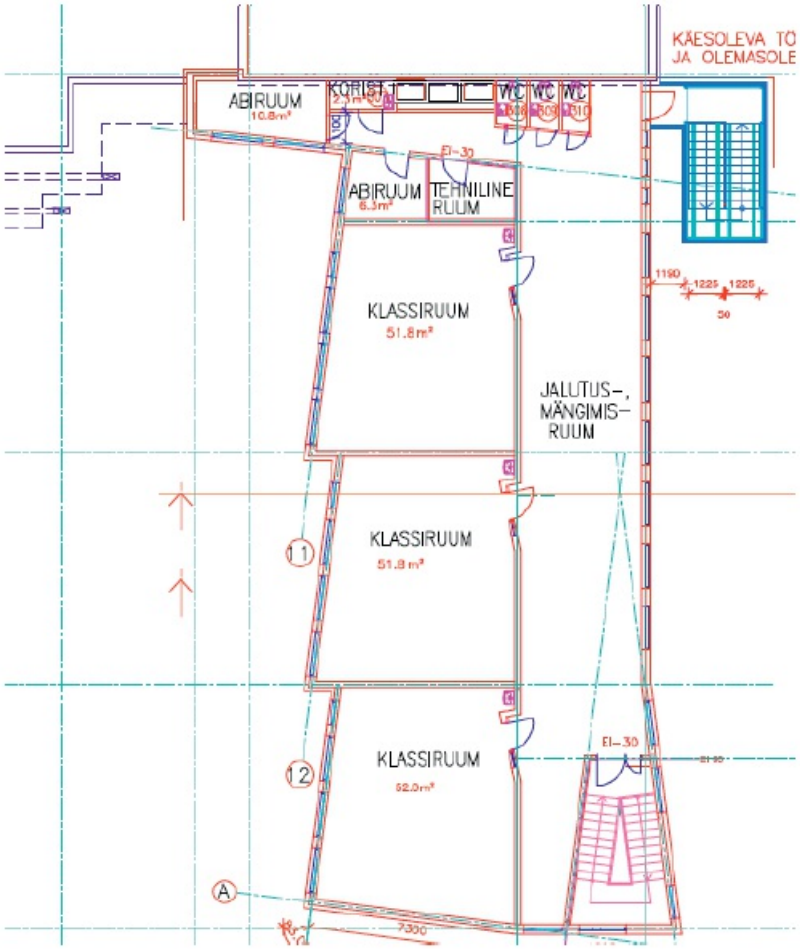

III korruse fragment algklasside majale.

Aruküla Põhikooli staadioni renoveerimise põhiprojekt valmis 2014. aastal. 2017. aastal tehti selle alusel tööprojekt. Valla plaanides on alustada staadioni renoveerimisega samuti 2018. aastal, kuid plaanide realiseerumine selgub kui loetakse kokku kõik prioriteetsed tegevused ja seatakse need omakorda vajalikkuse alusel järjekorda ning lisatakse rahaline mõõde nii maksumuse kui valla võimaluste osas. Kui vahendid leitakse, siis saab staadion tulevikus välja nägema niisugune.

Nii kooli juurdeehituse kui staadioni renoveerimise visioon kujundati ühistel nõupidamistel ja mitte vallavalitsuse kabinettides. Visiooni kujundamisel osalesid lisaks arhitektideleprojekteerijatele ja vallavalitsuse töötajatele ka kooli esindajatena Avo Möls (ka volikogu liige), Olev Toom, hoolekogu poolt Kadi Tammaru ja Anne Veltmann-Veski (ka volikogu liige), volikogu liige Ivar Vilberg. Tänud asjaliku arutelu eest.

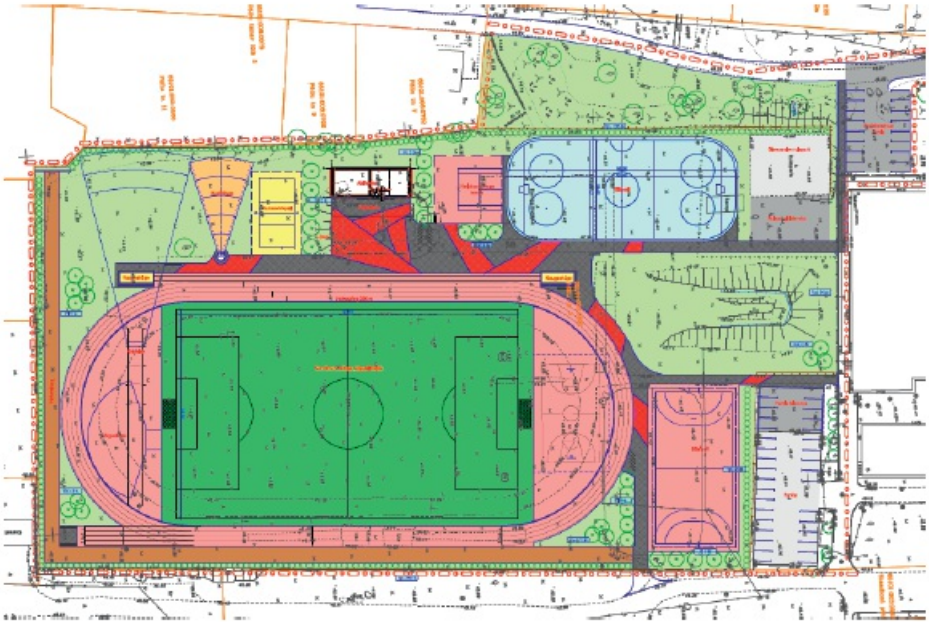

2014. aastal rajati staadionile esimene projektis kajastatud rajatis – skatepark.

Sellest sai kirjutatud järgmine lugu.

Rulapark Arukülas.
2014. aasta detsembris valmis objekt, mille valmimist on noored oodanud pikalt. Kui kaua? Mina täpselt ei teagi. Üks kirjalik daatum, millele toetuda, on 29. mai 2009. Selle leidsin Henri Reederi poolt kokku pandud raamatust „Unistusi täitev noorteliikumine“, mis anti välja liikumise Minu Eesti Noored (MEN) viiendaks sünnipäevaks. Sellest raamatust saab lugeda: juba viis päeva pärast noorteliikumise asutamist avaldas Raasiku vallavalitsus toetust noortepargi rajamise ideele. Selle tõestuseks ongi lisatud väljavõte vallavalitsuse 29.05.2009
istungi protokollist, kus kirjas: nõustuda avaldusega. A.Niinrel täpsustada koostöös liikumise esindajatega skeitpargi võimalik asukoht ning selle rajamisega seotud küsimused (sh maksumus)
Kuidas selle ülesande täpne täitmine kulges, seda ei tea, kuid kindel on see, et siiani seda parki polnud. Seega oli skatepargi idee 5. juubel samuti käesoleval aastal.
Kuidas see üritus siis tänavu lõpuks õnnestus?
2014. aasta riigieelarvest eraldati Raasiku vallale skatepargi rajamiseks 5000 eurot. Kahjuks oli eelnevast perioodist teada, et sellise rajatise lõplikuks hinnaks kujuneb ca 40 000 eurot, millest plats ise umbes veerand ja atraktsioonid ülejäänud 30 000. Seega vaid eraldatud 5000 euroga ei saanud suurt midagi teha, sest esmalt tuleb ju ikka teha plats ja seda tükkhaaval teha ei saa. Valla 2014 eelarves toetavat rahastust sellele objektile polnud. Olime dilemma ees – kas aasta lõpus raha riigile tagastada või leida vähemalt teine sama suur osa juurde, et saada plats valmis.

Aprillis kuulsin esimest korda, et noored olla ka ise raha selle unistuse täitmiseks teeninud. 23.aprillil kohtusimegi noorte esindajatega ja ilmnes, et neil siiski nii palju pole, et sellest aitaks platsi valmis ehitamiseks. Vallaeelarvest polnud jätkuvalt abi oodata. Ja nii võtsingi ette tee, mis igale vallavanemale tuntud, kuid ilmselt nõuab kõigilt ka emotsionaalset pingutust. Vähemalt minult. Tagantjärele võib öelda, et minu kartus oli ennatlik. Tee, mille

jalge alla võtsin, oli abi küsimine kohalikelt ettevõtjatelt. Kuuldes, et tegu on noortele suunatud projektiga, siis suurem osa, kelle poole pöördusin haakis end kohe idee külge. Nii sai valmis plats ja lisaks suutsime kombineerida platsile ka küllaldaselt pealisehitust, mis võimaldab platsi sihtotstarbeliselt kasutada.
12.12.2014 tehti platsile ka pisike avamine.
Kindlasti soovin siinkohal veelkord ette lugeda need suure südamega ettevõtted, kes õla alla panid ja nii täitsid noorte 5 aastat laagerdunud soovi. Nendeks on Aave Transport, Unibox, Falkonet Metall, EG Võrgud. Aruküla noorte ja vallavalitsuse nimel SUUR TÄNU veelkord. Tänu on väärt kindlasti ka töö tegijad – platsi rajas OÜ Tee ja Tee ning atraktsioonid valmistas TipTipTap. Tänud ka teile.
Nüüd jääb lootus, et noored selle platsi omaks võtavad ja heaperemehelikult kasutavad.

Raasiku Põhikool. 2013 veel renoveerimata ja paiknes 1962. aastal ehitatud hoones. Erinevalt Aruküla koolist on Raasikule rajatud uus kunstmurukattega täismõõdus ja valgustatud jalgpalliväljak. 2014 valmis spordihoone ja rahvaraamatukogu põhiprojekt, mis plaanis ehitada ühe kompleksina kooliga. 2015 valmis olemasoleva kooliosa renoveerimisprojekt.

Raasiku Põhikool

Kool nägi veel 2016. aastal välja veel selline:

Põhiprojekti visiooni kohaselt pidi hoone hakkama välja nägema nii:

2013 aasta augustis oli Raasiku kooli projekteerimine täielikult seiskunud. Vallavalitsus ning töövõtja erimeelsuste tõttu riidu pööranud. Projekteerimise kronoloogia

- 22.03.2011 on sõlmitud leping Meierei tn 27 kinnistul asuva koolihoone renoveerimise ja juurdeehituse projekti koostamine eskiisprojekti mahus ning eelprojekti arhitektuurse osana.
- 01.12.2011 on sõlmitud leping koolihoone juurdeehituse projekti koostamiseks eel- ja põhiprojekti mahus. Samas lepingus objektiks ka Meierei tn 25, 27 ja Kooli tn DP osaline muutmine seoses raamatukoguhoone lisandumisega.
- Lepingule on koostatud kaks lisa, mille tekkimine on otseselt seotud korrektse lähteülesande puudumisega:
    - Lisa 1 võimla ulatuses keldri projekteerimine; lepingu lõpptähtaeg ei muutunud;
    - Lisa 2 pärast töö üleandmist (märts 2013) tekkinud täiendusettepanekutesisseviimiseks. Lõpptähtaeg lükkus juunisse 2013,

Kuigi lisa 2 kohaselt tuli projekt saada valmis juunis 2013 ja säilinud e-kirjadest on näha, et põhiliseks vaidluse objektiks olid spordihoone gabariidid, siis lisas 2 sellest teemast sõnagi pole ja juunis 2013 ka projekt valmis ei saanud. Saabus seisak tegevuses, mille jooksul osapooled üksteist süüdistasid, kuid konstruktiivset edasiminekut ei tulnud. Seisak kestis veebruarini 2014. Selleks ajaks oli 2013 lõpus ametisse astunud vallavalitsus selgitanud seisaku põhjused ja vallavalitsuse poolt kutsuti uuesti kokku projekteerijad, kooli ja valla esindajad ning kogukonna arvamusliidrid. Lepiti kokku lahkarvamusi tekitanud detailide lahendamise teedes ja spordihoone ja raamatukogu põhiprojektid valmisid 2014. aastal. 2015 I poolaasta oli olemasoleva koolihoone rekonstrueerimisprojekti koostamise tähtaeg. Pole vaja rõhutada, et projektide olemasolu on kõigutamatuks eeltingimuseks erinevatest toetusmeetmetest vahendite taotlemiseks. Raasiku kooli renoveerimiseks loodeti saada toetust nn koolivõrgu korrastamise meetmest, mille avanemise aeg pidi jääma 2015 II poolaastasse. Raasiku Põhikooli renoveerimine on valla arengukavas märgitud prioriteediks nr 1.
Toetusmeede avanes, kuid Raasiku ja teised jätkusuutlikud piirkonnad sellesse ei kvalifitseerunud. Toetuse eesmärk polnud mitte põhikoolide laiendamine, vaid gümnaasiumite põhikoolideks ümber ehitamine. Seega euroopa raha Raasikule ei tulnud ja edasi minekuks võeti laenu, viidi läbi hankemenetlus.
Hanke võitis **Nordlin Ehitus OÜ** ja temaga sõlmiti ehitusleping 2016 suvel.

2016 esimesel septembril pandi nurgakivi paika.

Peagi järgnes juba traditsiooniline sarikapidu.

Ehitustööd valmisid lepingukohaselt 07.07.2017 ja maja esimene osa saigi välja nägema peaaegu nii nagu ta kunagi visandatud. Isegi taevas sama karva ja pilvedki püütud tabada.

31.08.2017 toimus esimese etapi pidulik avamine.

Avamise puhul kirjutasin Raasiku valla FB lehele nii:

Esimene lift Raasiku vallas!

Renoveeritud Raasiku põhikooli hoone ja juurdeehitus, milles tööõpetuseklassid, muusikaklass ja raamatukogu, avati.

Täna oleme jõudnud ühe olulise teekonna oodatud vahefinišisse. Teekonnana defineerin siinkohal Raasiku põhikooli territooriumil toimuvat ja sellel on olulisi tegemisi, millest võib

eraldi vaadata kahte eraldi liini - staadioniga seonduv ja koolihoonet puudutav. Staadioniga on aastate jooksul jõutud valmidusastmeni, mis rahuldab kooli ja kogukonda ja teeb paljud teised piirkonnad nii meie vallas, kui kaugemalgi, kadedaks. Kindlasti on siingi veel leida edasi arendamiseks tegevust. Tänane sündmus on aga seotud koolihoonega.

Ka see teekond on olnud pikk. Teekonnal on eristatavad etapid:

1. ca 6 aastat tagasi telliti eskiisprojekt

2. seejärel alustati põhiprojektiga, mis jooksis totaalselt ummikusse 2013 augustiks ja umbes pool aastat ei toimunud ühtegi tegevust, suhted olid tellija ja töövõtja vahel jääkülmad. Tegemist oli paljuski kommunikatsiooni probleemidega

3. 2014 alguses sulatasime jää ja projekteerimine jätkus.

4. 2014 sügiseks valmis juurdeehituste (spordihoone ja raamatukoguhoone) projekt nö põhiprojekti mahus.

5. 2015 valmis kooli renoveerimisprojekt.

6. 2016/2017 eelarvetesse vahendite planeerimine ja laenuhanke läbi viimine

7. I etapi ehituse peatöövõtu riigihanke kadalipu läbimine toimus 2016 alguses.

8. I etapi ehitustööd, mis kestsid täpselt aasta 07.07.2016-07.07.2017

Ehitusettevõtjaid oli viis, kes soovisid pakkuda oma teeneid. Valituks osutus ***OÜ Nordlin Ehitus.***

Ehitushange oli läbiviidud nii, et pakkumise aluseks oli põhiprojektiks nimetatud dokument ja ehitaja pidi valmistama töö käigus tööprojekti. Põhiprojekti ja tööprojekti detailsus on erinev ja nii hakkaski juhtuma tööprojekti koostamise käigus, et põhiprojekt oli mõnes osas päris läbi mõtlemata ja ilmnes, et elu pole siiski filmitööstus ja siin kehtivad jätkuvalt loodusseadused. Seega tuli töö käigus sisse viia ka konstruktiivseid muudatusi. Välimuselt sai tulem päris sarnane põhiprojektis olnud 3D visuaalidele. Muudatusi tuli teha erinevates tehnoloogilisteski süsteemides. Mahukaim muudatus, mis tehti eraldi hanke raames oli ventilatsiooni ümberehitus olemasolevas hoones. Nii tagati ventilatsiooni vastavus kõikidele normidele ja saadi lahti koolikoridoride sarnasusest tehnoruumiga.

Lisahankena lahendati veel õueala ja nüüd on tekkinud kena plats, millel kompassi kujund ja lisaks ka terrass, mida saab kasutada multifunktsionaalselt – õppetööst välikontserdi korraldamiseni.

Jääb sellel teel veel üks etapp realiseerida – spordihoone rajamine, mis on projekti kohaselt kooli Meierei tänava poolses küljes. Selle hankedokumentatsioon on kokku pandud ja ootab veel projekti ekspertiisi tulemust. Loodetavasti järgmisel aastal samal ajal on Raasikul olemas nõuetele vastav spordihoone, milles saab mängida kõiki sportmänge ja mänge saavad nautida ka pealtvaatajad.

Paralleelselt on käivitunud veel teinegi oluline tegevus, mis on tähtis koolilegi. See oluline tegevus toimub väljaspool kooli territooriumit. Nimelt uue kooli kütmisega seonduv. Spordihoone valmimise ajaks peab olema tagatud oluliselt suuremad küttevõimsused ja seega oleme saanud endale partneri SW Energia näol, kes järgmise aasta jooksul rajab Raasiku keskuse kütmiseks katlamaja.

Käesolev aasta on kooli juubeliaasta. Eelmisel aastal pärast ehituslepingu allkirjastamist lootsin, et kõik sujub ja saame vanurile tema 55-ndaks sünnipäevaks teha toreda kingituse, siis täna saan öelda, et üle kahe miljoniline iluravi polegi nii väike kingitus ja loodetavasti võimaldab see järgmisedki 55 aastat vastu pidada.

Tänan kõiki, kes on olnud seotud ehitusega – loomulikult peatöövõtjat OÜ Nordlin Ehitus ning kõiki tema alltöövõtjaid, järelevalvet P.P Ehitusjärelevalve OÜ, kes esindas vallavalitsust, koolirahvast (noo personali kui õpilasi), kes pidid terve õppeaasta ehitusplatsil tegutsema, lapsevanemaid, kes olid üldjuhul mõistvad.

Lisaks koolile 55-ndaks sünnipäevaks tehtud kingitusele on uue hingamise saanud kool kingituseks EV 100 ürituste raames meie riigile. Vastav registreering on avaldatud EV100 lehel. Loomulikult sobitub sündmus hästi ka Raasiku valla enda juubeliaasta ürituste hulka!

I etapi avamise puhul kinkisin direktorile personaalse koolikella, mis kunagi koolis õpilasi äratanud. Kaks analoogset on pandud ka kooli seinale. Kõik nad on valmis töötama!

Teise etapi ehitushange käivitub septembris 2017. Arhitekti kujutlus lõpptulemusest on järgneval illustratsioonil:

2015. aastal sai paika Raasiku staadioni kauaoodatud tartaankatte.

Pikavere lasteaed-algkool asub vanas mõisas, mis kooliks ehitatud Eesti Vabariigi esimesel perioodil. Laste arv Pikavere koolipiirkonnas väheneb ja see on viinud kooli reorganiseerimiseni. Esmalt sai põhikoolist 6-klassiline ning alates 2015/2016 õppeaastast jätkab kool 4-klassilisena. Lisaks on koolis 2 lasteaiarühma.

2017. aastal sai Pikavere koolist Pikavere Mõisakool.

PIKAVERE MÕISAKOOL

Pikavere koolile valmis 2014 alguses küttesüsteemi renoveerimise projekt.
Selle lõpuüritusel 20.01.2014 rääkisin sellise jutu:

Teadaolevalt peetakse koolihariduse andmise alguseks Pikavere kandis aastat 1734, ametliku kooli sünnipäevana arvestatakse küll aastat 1869 ja spetsiaalselt kooliks ehitatuna selles majas aastast 1939. Ükskõik millist neist arvudest kasutada, siis üks on kindel – õpilased, kes siinkandis kooliharidust said, said seda klassiruumides, mida oli köetud puudega. Milline on puude kogus, mis siinsete ahjude kaudu on taevasse lastud kooli

taasavamisest 1987. aastal alates, on ilmselt võimalik kokku arvutada, kuid ka ilma arvutamata on kindel, et seda on palju ruumimeetreid.
Projekti realiseerumise abil oleme astunud suure tehnoloogilise sammu edasi ja jõudnud järgmisele tasemele – maasoojuse kasutamiseni.
Ma ei ole kursis müütidega Pikavere mõisa osas, kuid julgen väita, et koolil ja tema asukatel täna on olemas küll kaitseingel, sest sügis pikenes ju täpselt nii kaua kui meile vaja oli ja enne talve tegelikku saabumist saadi soe majja sisse.
Projekti käigus maandati 4000 meetrit toru ja projektikohane maksumus objektile oli 102600 eurot, millest KIK loodetavasti tasub 28800.
Kindlasti ei saa sellega öelda, et nüüd on kõik. Ilmselt on vaja teha veel erinevaid tegemisi, et maast korjatud soe võimalikult majas hoida. Ilmselgelt tuleb tegeleda ka maja enda isoleerimisega, aga need on juba järgmised sammud.
Objektil oli tegelikult ju 2 hanget – sisetööd ja välistööd. Mõlemad hanked võitis Movek Grupp OÜ. Tänud neile, et objekt siiski tööle sai ja tänud ette, et ka haljastus kevadel taastatud saab.

Pikavere kool tähistas 2014 aastal oma 145 sünnipäeva. Üritusel sai räägitud umbes nii:

Mul on kindlasti heameel seista siin ja vallavalitsuse nimel tervitada Pikavere kooli tema 145 sünnipäeva puhul. Sünnipäevade, eriti juubelite puhul vaadatakse tagasi ja püütakse tuua välja kõrghetki juubilari senisest elust. On kindlasti ka Pikavere koolil omad hetked sellel pikal teel, mis tegelikult Eesti vanimate koolide vanust arvestades polegi teab mis pikk – GAG 383 ja Harjumaal asuv Eesti vanim külakool Oru 375. Pikavere on poole noorem. Aga siiski juubel. Pikavere ajaloos on huvitavseik, et esimene direktor oli koolil ca 65 aastat. See on ikka jube pikk aeg. Samas on olnud siinkandi õpetajad tunnustamist väärinud ja seda ka saanud väljaspool oma valda. Samuti on kooli õpilaste hulgas ikka olnud heade õpi ja sportlike tulemustega noori.

Samas on täna ka tunded kahetised ja rõõm on segatud ärevusega, sest Pikavere kool on ajaloos juba korra suletud ja kooli kodulehelt on lugeda, et juba 2006 aastal algasid koolipidamisega järjekordsed raskused. 2010 need raskused kulmineerusid ja põhikoolist jäi järele 6-klassi. Kahjuks selle otsusega ei tagatud raskuste kõrvaldamist, ka ei püütud edasi õhku jäänud küsimusi lahendada. See on viinud selleni, et just täna ja praegu on kool ühes suuremas mõõnas. Seega peaks täna rääkima hoopis teisi jutte ja küsima küsimusi nii riigi kui kohalike otsustajate käest. Riigilt, et miks soovitakse selliseid väikekoole suretada ja kohalikelt otsustajatelt, et miks peideti pead liiva alla ja lükati probleemi lahendust edasi ja kooli kuristiku poole? Neid küsimusi peab küsima ja küsitaksegi, kuid neid ei pea tänasel päeval küsima.
Täna siis olgem rõõmsad, meenutagem möödunut ning avaldagem austust koolile ja tema juhtidele, õpetajatele, töötajatele ja õpilastele ning nende vanematele läbi kooli ajaloo.
Ja veel. On teada, et Pikavere koolil on oma vaim. Mõned on teda isegi näinud. Aga Pikavere koolil on ka oma luust ja lihast haldjas, kellel just täitus 75 aastat. Tegemist Vaino Nappiga. Palju õnne, jõudu ja tervist Vainolegi.

Sellel päeval pidutsetigi ning kogukonna poolt avati kolmele pikaaegsele koolijuhile nimelised pingid mõisapargis.

Esimene direktor Alfred Reinvald oli ametis 50 aastat. Temast rääkis Pikavere kooli „vaim“, Rae ja Raasiku valla aukodanik Vaino Napp.

Teine direktor Irmgard Aedma tuli veel kõrges vanuses ja nägi ära kooli juubeliürituse ja temale pühendatud pingi. Meie hulgast lahkus ta aasta hiljem 08.12.2015.

Kooli kolmas (ja ka viies) direktor Kadri Viira koos oma kollektiiviga. Pingil näeme istumas ka kooli tänast (järjekorras kuuendat) direktorit Helju Kadakat.

Juubeli ürituse ajal oli kooli direktoriks Maiu Plumer, kelle koolijuhi aastateks olid 01.09.2010 kuni 08.08.2014. Usun, et ka tema on tulevikus mõisaparki oma pinki väärt.

Eeltoodud sõnavõtus oli juba juttu väikestele koolidele teele kuhjunud takistustest, mille kuhjamise eesmärgiks on selgelt vaid raamatupidamislik lähenemine ja kulude kokkuhoiu domineerimine kodulähedase hariduse pakkumise üle. Mõtisklesin ka sellel teemal Pikavere kooli 145 saamisest kirjutades.

Minu isiklik seisukoht on, et väikesed armsad maakoolid on vajalikud, kuid tundub, et isiklikud seisukohad loevad siin vähe, sest meie üliõhukeseks hõõrutud riigis on ülimasse ausse tõstetud ja hoitud üliliberaalne lähenemine majandusele ning jäetud kõik vabaturu reguleerida. Kahjuks selline majandusmudel toetab ka maksude minimeerimist ja see omakorda ei võimalda pakkuda kvaliteetseid avalikke teenuseid – sh ellu jääda väikekoolidel. Just sellisesse agooniaeelsesse olukorda on sattunud ka Pikavere kool, kus lapsi nimekirjas 33, tegelikult neist 2 vaid nimekirjas, kus 6-nda klassi lõpetajaid oli vaid 2, mõlemal õppimisega raskused. See ei ole see kool, millist me siinkandis näha soovime. Kooli õppekvaliteeti ei tõsta maaküte, kooli õppekvaliteeti tõstab rõõmus ja teotahteline õpetaja. Õpetaja ei saa olla rõõmus ja teotahteline kui ta hädavaevu elab palgast palgani. Õpetaja ei saa olla rõõmus ja tahtmist täis kui nii väikeses koolis valitsevad igal tasemel pinged. Pikavere kooli jätkusuutmatus oli näha juba mitmed aastad tagasi. Reaktsioon oli – teeme 6-klassiliseks. OK, võib nõustuda, et see otsus tuli teha. Kuid selle otsuse üksinda tegemine kahjuks ainult lükkas probleemi edasi ja ei lahendanud seda. Koos klasside arvu vähendamisega oleks olnud aeg hakata mõtlema ka sisule. Seda ei tehtud ja täna oleme katastroofi lävel. Jah, me kõik püüame leida võimalusi, kuid õige aeg planeerimiseks on mööda lastud, rasked teemad on varjatud tihti väikeste ja suure probleemi kõrval ebaoluliste projektide kirjutamise taha.

Pikavere kool mõisakoolina on osaline programmis „**Mõisakoolid – säilitamine läbi**

kasutamise“. Sellest saab ülevaate järgmisest loost:

„Norra projekt“

Norra projekt on selle projekti töö- või hellitusnimi. Ametlikuks nimeks on „Euroopa Majanduspiirkonna finantsmehhanismi 2009-2014 programmi „Mõisakoolid – säilitamine läbi kasutamise““. Avanes see projekt ministri käskkirja nr 236, 9.08.2013 andmisega. Kuna Raasiku vallas on ju 2 mõisakooli, siis Pikavere kooli eelmise direktori eestvedamisel kirjutati projekt, milles kasusaajateks ongi mõlemad koolid. Programm rahastatakse Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) finantsmehhanismi rakendamist aastatel 2009 – 2014 käsitleva vastastikuse mõistmise memorandumi alusel. See sõlmiti Islandi Vabariigi, Liechtensteini Vürstiriigi, Norra Kuningriigi ja Eesti Vabariigi vahel 10. juunil 2011 ja jõustus 11. juunil 2011 alusel. Sellised finantsmehhanismid sõlmitakse, et EL-.i mittekuuluvad riigid saaksid osaleda majanduspiirkonna tegemistes.

28.03.2014 allkirjastasime lepingu Kultuuriministeeriumiga. Selle lepingu alusel sai Raasiku vald toetust 50902,51 eurot, mis on 85% projekti kogumaksumusest (59885,30). Lepingu eesmärk oli kokku leppida EMP finantsmehhanismi 2009 – 2014 programmi „Mõisakoolid – säilitamine läbi kasutamise“ arendustoetuse maksmise ja kasutamise tingimused ning poolte õigused ja kohustused.

Lähtudes projekti taotlusest plaaniti teostada järgmised tegevused:

a) Huvikool „Pääsulind“ saab projektist summa 6949 (sellest 15% omaosalus) eurot, mille abil soetatakse kandled, kandlekotid, torupill ning tasutakse ka esialgsed kulud kandleõpetaja töötasuks.

b) Pikavere Lasteaed-Algkooli osa projektis on 52940 (sellest omaosalus 15%) eurot, mille abil rajatakse loodusrada, asutatakse külakohvik ja korraldatakse kogukonnale ettevõtluskoolitusi.

Tänaseks oleme oma projektiga ajaliselt umbes poole peal, kuid tegevusi on tehtud palju enam kui pool. „Pääsulind“ on saanud kätte 10 kannelt 20-st ja õpetus käib nii Arukülas kui Pikaveres, samuti oleme kuulda saanud ka torupilli lugusid. Pikaveres on asutatud külakohvik,

mille esimene avapauk oli Kihelkonna päeval ja mis töötab kogukonna ühisüritustel. Ka 11.oktoobri perepäeval oli kohvik töös.

11.oktoober oligi projekti järjekordse etapi lõpetamist tähistav verstapost – valminud oli loodusrada ja perepäeva programmi raames toimus selle avamise tseremoonia. Nüüd on vaja see looduse õpperada saada aktiivselt kasutusse ja tulu Pikavere kooli õues õppe arendamiseks on sellest rajast loodetavasti suur. Lisaks loodusraja valmimist tähistavale sündmusele oli 11.10 teinegi antud projektiga seotud sündmuse avamine. Nimelt oli tegemist näituse avamisega. Näitusel presenteeriti mõisakoole, millised on abi saanud ja tänaseks ilusateks näideteks.

Projekti ülejäänud osa jooksul rahastatakse nii kandleõpetuse kui loodusõppe läbi viimist (töötasu) ja korraldatakse kogukonnale ettevõtluskoolitusi. Korraldajad tulevad suure tõenäosusega Norrast.

Eraldi tänada tuleb projekti vedajaid. Esiteks muidugi Maiu Plumerit, kes taotluse kirjutas ja esialgu ka projekti Raasiku valla poolseks juhiks oli. Sama suur osa on kindlasti Alice Suurkuusel, kes on projektijuhiks täna ja kes on sellest teinud tõeliselt kogukonnakeskse projekti.

Järgnevatel piltidel jäädvustus 11.10 ürituselt (Fotod: A. Suurkuusk).

Loodusradasid tutvustav plakat.

Projekti käigus muretsetud kanneldest võluvad muusikat Pikavere lasteaia lapsed.

Traditsioonilise lindilõikamise asemel istutasime kastaneid ja tammesid

Mais 2015 oli minu poolt istutatud tamm kasvanud selliseks.

2014 remonditi koolis saal ja muusikaklass. Samuti ehitati ümber heitvee immutussüsteem.

2016. aastal vahetati välja Pikavere kooli katus, remonditi korstnad ja paigaldati piksekaitse. Klasside remonte on tehtud igal aastal.

Kogukond on mõisaga ühte sulandunud ning mõisahoone on multifunktsionaalne kogukonnakeskus. Selleks on võimaldatud kogukonnal kasutada ruume ning neid ruume on remonditud kogukonna toel. Nii on saanud uue kuue keldris asuvad ruumid kui ka teise korruse üks ruumidest on kohandatud mitmeteks kogukonnale mõeldud teenuste pakkumiseks.

Pikavere mõisakool ootab järgnevaks fassaadi remonti. Samuti tuleb otsustada hoovil asuva kõrvalhoone tulevik.

Koolivõrgust üldiselt[6] (2014)

Raamatupidamislik lähenemine riigi tasandil on lähiminevikus viinud õpetajad tänavatele. Tollase streigi tulemusena lubati õpetajatele palga tõusu. Suure juubeldamise varju jäi aga kombinatsioon, mis õpetajate palga tõstmisega kaasnes. 2014. aastal riigilt saadud vahendite jagamisel koolide vahel olime silmitsi olukorraga, milles Pikavere õpetajatele palgaraha maksmiseks tuli vahendeid võtta teiste koolide arvelt. See tekitas õigustatud pingeid teistes koolides ning viis haridusvõrguteemaliste ümarlaudade korraldamiseni. Nende ümarlaudade koondnimetuseks oli „Kuhu lähed Raasiku valla koolivõrk“. Kaasatud olid kõik valla koolid ja hariduse olukorrast huvitatud isikud. Esimene ümarlaud toimus 07.05.2014 ja teine 21.08.2014. **Kuna haridusteemad on alati kõige kuumemad, siis toon nende arutluste käigu siinkohal välja täpselt nii nagu see 2014 oli.**

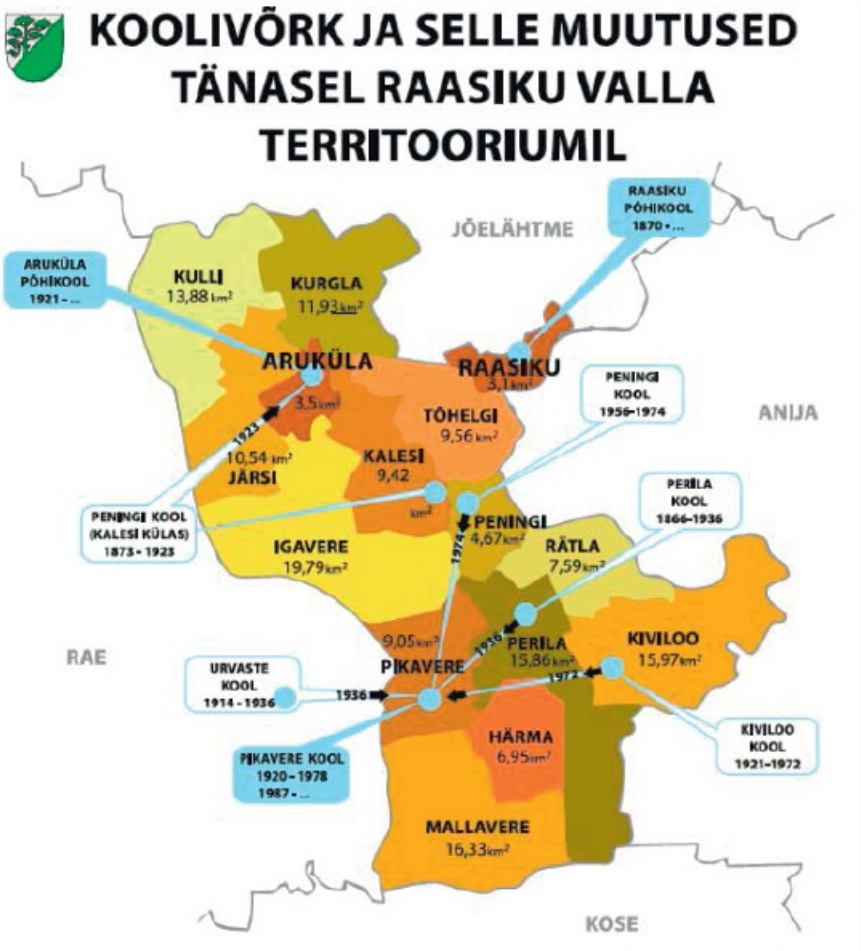

Raasiku koolivõrgust (2014).

Sissejuhatuseks.

Eesti haridusmaastikul on viimastel aastatel olnud palju muutusi ja sellest lähtuvalt on haridusega seotud teemad olnud pidevalt arutelude keskpunktis. Loomulikult on probleemid vaatlejate positsioonist sõltuvalt erinevad ja igaüks püüab lähtuda aruteludes just oma positsioonilt. Tegemist on lisaks väga emotsionaalse teemaga, sest haridus on ju tegelikult meie riigi (ükskõik missuguse riigi) alustegevus, millega laotakse vundament tulevasele Eestile. Hariduse kvaliteedist oleneb kas ja kui jätkusuutlik meie riik tulevikus on. Jätkusuutlikkus sõltub nii meie sügavatest erialastest teadmistest (konkurentsivõime), aga samuti üleüldisest intelligentsi tasemest. Üks ei ole (ei peaks olema) teisest tähtsam.

Põhjusel, et haridus on olnud emotsionaalses mõttes selline kategooria, mida heroiseeritakse, siis inimesed, kes haridust annavad, tunnevad end eristaatuses. Eks mõneti on see ka õigustatud. Samas termin maasool on ilmselt jäänud kehtima veel vaid mõne õpetaja puhul. Neid, kes elavad oma tööle, lastele, hariduse andmisele koolis ja väljaspool seda, kellel säde silmis pole kustunud ja kes oma tööd ei tee liinitöölisele omaselt, on tõesti vähe ja ega kõik sellised ei saagi (ei peagi) olla. Oluline on see, et õpetaja on oma ala spetsialist, kes suudab edasi anda kõik vajaliku. Kui ta seda suudab, siis on ta kindlasti hea õpetaja (mis siis, et pole ehk maasool).

Viimase aja diskussioonid, mis viinud ka streigini, on taandunud tegelikult õpetaja palkade teemale, vaata kust tahad:

- Õpetajale tundub, et ta on alamakstud;

- kohalikule omavalitsusele tundub, et riik ei täida oma kohustust õpetajate palgaraha osas, sest tuleb ju õpetajate töötasu riigikaasast;

- riigile tundub, et kohalikud omavalitsused ei näe vaeva koolivõrguga ja koole on liiga palju ning soovivad rahastamisega panna kohalikke omavalitsusi ja kogukondasid mõtlema säästlikult või kui säästlikkuse kaalub üles mingi muu argument, siis sunnitakse kohalikke tegema iseseisvat otsust hariduse (õpetajate palgaraha leidmise mõttes) kaasrahastamisse;

- kodanikel, sõltuvalt laste arvust ja nende vanusest, on erinevad ja tihti ka vastukäivad argumendid, kuid ikka ja jälle rahaga seotud. Sealjuures koolieelse lasteta vanemad ei toeta õpetajate „palgarallit“ ja koolieelse laste vanemad taunivad alarahastamist (tihti ka mõistmata, kust raha tuleb ja kes selle eest vastutama peab).

Seega on kogu teema koondunud vaidlustesse rahastamise ümber ja eriti ei analüüsita põhjuseid ega otsita võimalusi efektiivsuse ja säästlikkuse kompromissiks. Eks siin on üheks oluliseks põhjuseks seegi, et oma veidi üle 20-aasatse taasiseseisvusliku staatuse juures oleme ikka veel üleminekufaasis ja selles oleme teinud ka ise vigu või pole küllalt kiiresti reageerinud ilmnenud trendidele. Põhiliselt pean silmas suure hooga ultraliberaalse turumajanduse omaksvõtmist, riigi väga õhukeseks lihvimist, mis viis faktiliselt kõik sisulised protsessid riigis isevoolseks ja kaldega võimalikelt väikeste kulude ja suurte kasumite suunas.

See omakorda käivitas demograafilised muudatused, sest tõhus äritegevus toimib ikka seal, kus kõik on võimalikult käe-jala juures ja nii koondusid töökohad Tallinna ja lähiümbrusse ning veel mõnda suuremasse keskusesse. Tööjõud järgnes töökohtadele ja see panigi aluse kaugemate piirkondade üha kiirenevale ääremaastumisele, millele riik reageeris liiga hilja ja siis ka sootuks valedel alustel – omavalitsuste liitmist sundides.

Täna oleme olukorras, kus olemasolev taristu (on jube sõna) on rajatud tekkinud demograafilises olukorras sootuks valedesse kohtadesse ja seal kus on lapsed, puuduvad kooli-, aga veel enam lasteaiakohad. Tõsi on see, et viimastel aastatel on riik alustanud gümnaasiumivõrgu korrastamisega. Parem hilja kui mitte kunagi. Sama peab ette võtma kohalik omavalitsus. Siin on küll olukord omavalitsuseti erinev. Ääremaastuvatele omavalitsustele on äärmiselt oluline hoida oma kooli, sest kooli kaotamine aitab kaasa ääremaastumise kiirenemisele. Kiire rahvaarvu kasvuga omavalitsused peavad olema mõistusega ja planeerima oma koolivõrgu arvestusega, et plahvatuslikum rahvaste liikumine on ära olnud, seega ei tohi üle pingutada ja mõne aja pärast avastada, et koolid jäävad tühjaks. Stabiilse rahvaarvuga omavalitsused peavad samuti tegema oma otsuseid. Raasiku vald kuulub viimaste hulka.

Raasiku valla tegemistega sügavama kokkupuutumise tagajärjel näeb igaüks, et siin on olemas nii probleem, kui ka selle lahendamise võimalus. Paraku on tegemist jällegi teemaga, mis liigitub emotsionaalsesse sektorisse ning mille lahendamise otsuse peab tegema kogukond ise. Kogukonna osa, milline seotud koolidega (koolide personal, hoolekogud jne), on juba kõnealusel teemal sõna võtmas. Siiani küll iga seltskond jälle oma positsioonilt ja oma kooli keskselt (ja ikka põhiliselt rahast), kuid siiski on käivitunud diskussioon, milline tuleb juhtida süsteemse aruteluni, mis hõlmaks tervet valda. Ainult ühe kooli keskne arutelu viib selle

arutelu kindlasti kraavi. Seetõttu sai ergutatud 16.04.2014 volikogu istungil Raasiku valla volinikke antud teemaga tegelema. **Ükskõik milliseks see arutelu kujuneb või ei kujune, on tegelikku situatsiooni teades vastuseid võimalik leida ikka koolivõrgus ja selle mõistlikkuses**.

Demograafiline olukord Raasiku vallas.

Alustan tsitaadiga, milline on leitav ka valla arengukavast „Konsultatsiooni- ja koolituskeskuse Geomedia OÜ poolt koostatud „Harjumaa linnade ja valdade rahvastikuprognoosis 2006-2020" lk 85 on väidetud, et baasstsenaariumi korral, mil arvestatakse vaid iivet, väheneb Raasiku valla rahvaarv 4% ja rändestsenaariumi puhul on suurenemine 4%. Sellega jääb Raasiku vald rahvaarvu kasvu osas Harjumaal omavalitsustest viimaste hulka. Üldiseks tendentsiks on kuni 6-aastaste laste kiire kasv lähiaastatel, kooliealiste laste arvu vähenemine ning pensionealiste mõningane suurenemine. Baasstsenaariumi rakendumise korral (loomulik iive) hakkaks valla elanikkond kahanema. 2020. aastaks ca 150 inimese võrra (lk 119). Rändestsenaariumi puhul oleksime tagant neljas omavalitsus Harjumaal ja absoluutarvestuses tagant 7. kohal. Viimastel aastatel kasutatud kantide jaotuse järgi on pensionäride osakaal elanikkonnas suurim Raasiku piirkonnas ja väikseim Arukülas (lk 129, 131), laste osakaalu poolest on esikohal Pikavere piirkond ja neid on suhteliselt kõige vähem Raasiku piirkonnas (lk 132, 134), tööealisi on enim Raasiku ja vähim Pikavere kandis (lk 135, 137). Kõike kokku võttes prognoositakse aastateks 2006-2020 Raasiku vallale mõõdukat kasvu või stabiilsust (lk 143).

Kuna loomulik iive on prognoosimatu ja elanike arv on senini vallas suurenenud sisemigratsiooni teel, siis on siin elanike arvu kasvu võimalik kaudsemalt ennustada eelkõige olemasolevate suvilate ümberehituse, detailplaneeringute algatamise ning maaga tehingute arvu muutumise teel. Samas on võimalik võrrelda, kuivõrd paikapidavad on OÜ Geomedia poolt koostatud rahvastikuprognoosid."

(osa demograafilisest iseloomustusest välja jäetud, sest kordab rahvastiku iseloomustuse osas toodut. RU)

Rahvaarvu muutuse külade ja alevike kaupa näitab kätte trendid tuleviku prognoosimiseks. Seda, et tööjõud liigub töökohtade juurde ja koos nendega, siis on seda näha ka 1959. aasta rahvastiku näitajatest. Nimelt asus kuni 1950. aastani tänase Raasiku valla territooriumil 15 kolhoosi ja üks sovhoos ja 1959. aasta rahvastiku arvulisi näitajaid nähes saab öelda, kus olid tugevamad kolhoosikeskused. 1950-1976 toimus nende väikemajandite liitmine Aruküla kolhoosiks ning see käivitas rahvastiku liikumise uute keskuste suunas. Taasiseseisvumise ajal on jällegi selgelt nähtavad tendentsid rahva lahkumises mõnest piirkonnast ja liikumises teise. Nüüdki põhjustavad seda töökohad, kuid kuna need asuvad valdavalt Tallinnas või naabervaldades, siis on oluline ka ühistranspordi lähedus. Selliste demograafiliste muudatustega on raske võidelda, kuid oma tegevustes tuleb nendega arvestada. Ka koolivõrgu kujundamises. Tänaste koolide tegevuspiirkondades on eriti järsku rahvaarvu kukkumist võimalik täheldada Pikavere koolipiirkonnas. Ilmselgelt ei saa seda trendi mitte märgata, küsimus on, et mis me selle infoga peale hakkame ja kuidas oskame reageerida.

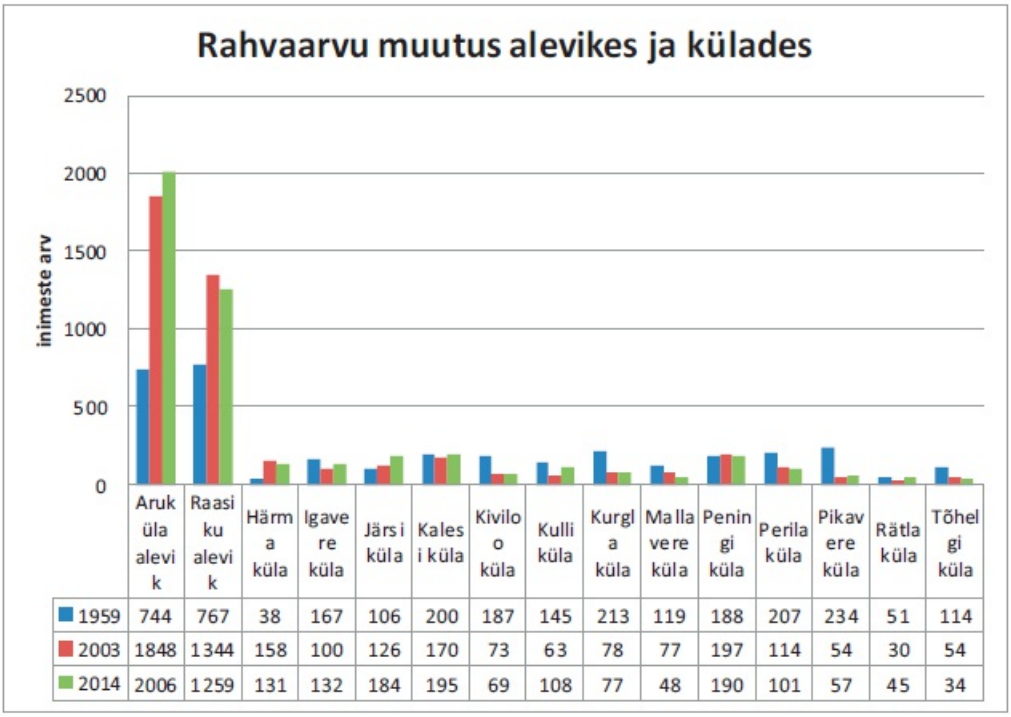

Trendid rahvaarvukuse muutuses külade ja alevike lõikes (Allikas: Raasiku Vallavalitsus).

Demograafilise ülevaate lõpetuseks tsiteerin veel valla kehtivat valla arengukava *„Kokkuvõtlikult: Raasiku vallas võib ennustada õpilaste arvu kasvamist vabariigi üldise kahanemise foonil“*. **Kahjuks peab tõdema, et demograafiline analüüs ei anna sellele lausele faktipõhja**. Selleks piisab vaid heita pilk järgmisele graafikule, millel on rahvastiku registri alusel välja toodud registreeritud lapsed alates 2005. aastast ja esitatud nende alusel I klassi astuvate laste prognoos 2019/2020 õppeaastani. Pilt ei toeta arengukava järeldust.

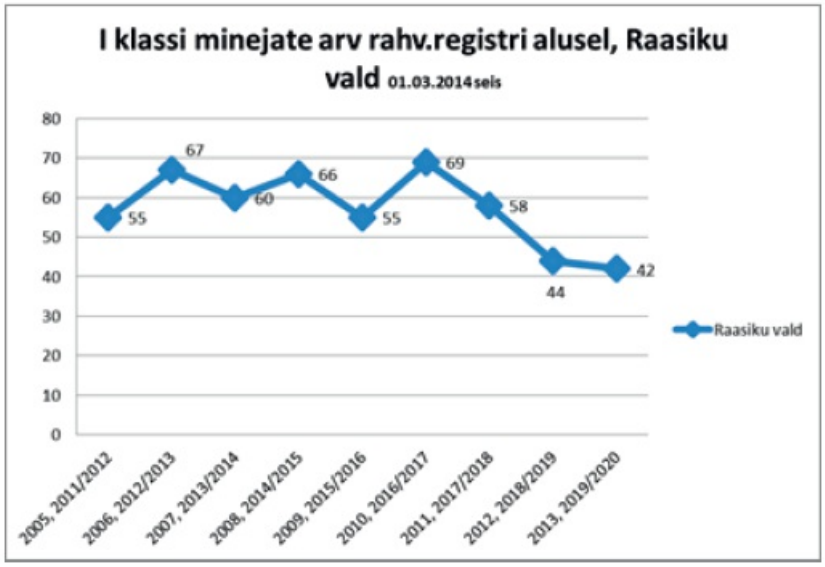

I klassi minejate potentsiaalne arv kui kõik konkreetse aastakäigu lapsed asuksid õppima Raasiku valla koolides.

Tänasest koolivõrgust Raasiku vallas.

Raasiku vallas on kolm munitsipaalkooli: Aruküla ja Raasiku Põhikoolid, Pikavere Lasteaedalgkool ning üks erakool: Aruküla Vaba Waldorfkool.

Tabel 1 õpilaste arv ja selle muutus Raasiku valla koolides

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Aruküla PK	267/29	268/26	252/31	261/24	242/22	220/24	227/25	239/27	241/31	243/28	266/46	273/38
Pikavere LA- algkool	110/7	104/8	93/5	70/4	65/9	60/7	52/4	48/8	33/5	31/4	32/4	33/3
Raasiku PK	191/8	187/13	184/16	171/13	166/23	145/13	125 /10	122/16	132/15	139/16	139/19	139/21

*murrujoone peal lastearv koolis vastaval õppeaastal (aasta nr näitab õppeaasta algusaastat)

**murrujoone all I klassi astunud laste arv

Tabel 2 õpilaste arvukus Vaba Waldorfkoolis

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Aruküla Vaba Waldorfkool*	26/67	27/60	25/67	30/63	27/72	39/79	33/81	37/89

*murrujoone peal Raasiku sissekirjutusega lapsed.

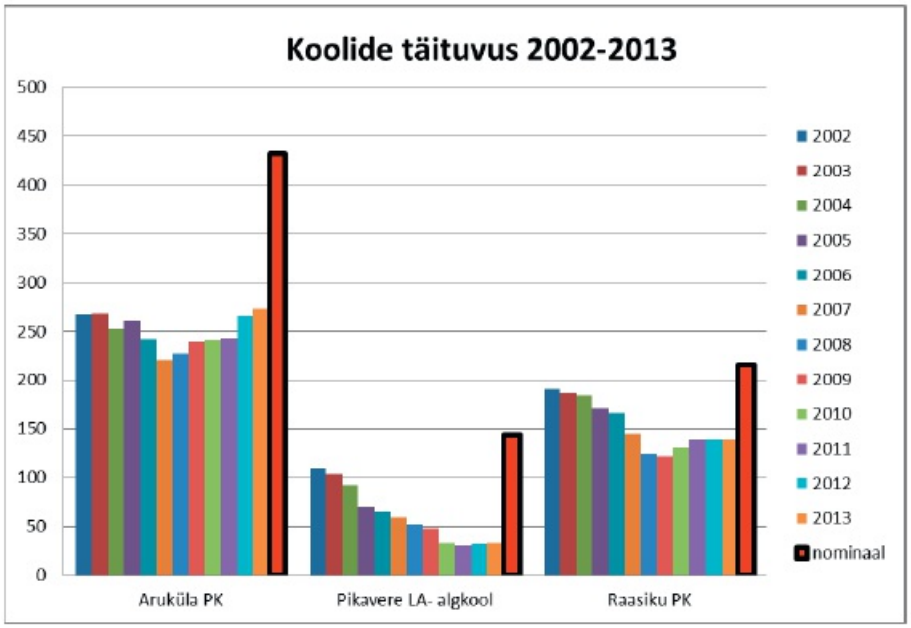

Koolide täituvus võrreldes nominaalse (kui igas klassis oleks 24 õpilast) võimalikuga.

Joonisel arvestatud tänase koolipiirkonnaga, kus Pikaveres lõpetajad jätkavad tänases olukorras reeglina Arukülas (va mitte meie valla lapsed)

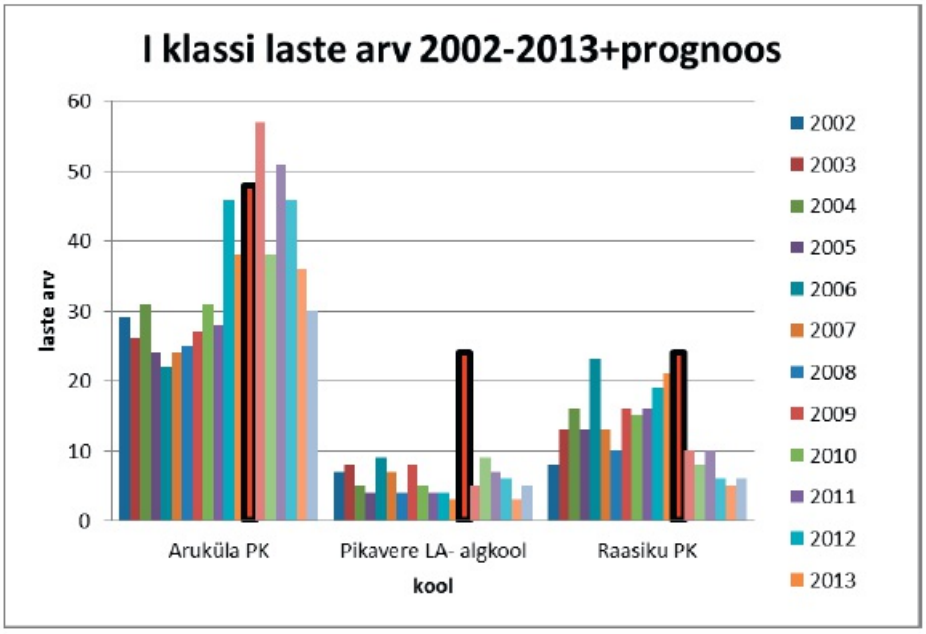

I klassi reaalsed suurused tänaseni + registri kohane prognoos õppeaastani 2019/2020 (Allikas: Raasiku Vallavalitsus).

Esitatud joonisel on arvestatud tänase koolipiirkonnaga, st Peningi on Aruküla PK teeninduspiirkonnas.

Kuidas edasi?

Kui kooliaastani 2012/2013 kehtinud rahastamismudeliga tulid õpetajate palgad nö välja, siis käesolevast õppeaastast see enam nii ei ole. Isegi mängides liitklassidega, mis iseenesest on õppekvaliteedi vähenemine ja väikekooli personaalse efekti minimeerimine kui mitte kontraefekti tekitamine, ei ole võimalik õppekava mahtu täita ilma täiendava rahastamiseta.

Näide (jällegi) Pikavere põhjal. Tänases situatsioonis (liitklassides) on õpetaja poolt antavaid tunde kokku 82, mis teeb 3,9 õpetajakohta. Seni on rakendamata jäetud väikeklassid, kuigi neis klassides õppivate õpilaste pearaha koefitsient on suurem ehk õpetaja peaks tasu saama rohkem. Kui rakendada väikeklassid, siis jääksid liitklassis raha puudusel osad tunnid andmata. Kahes väikeklassis antavate tundide arv oleks 39 (so ca 1,9 õpetajakohta lisaks).

Seega täna isegi liitklasside puhul on juba tehtud mööndus väikeklasside rakendamata jätmise näol.

Kui nüüd soovida, et me ei teeks liitklasse ja kõik 6 klassi, olenemata palju seal lapsi on, oleksid eraldi klassidena nagu Raasiku ja Aruküla põhikoolides, siis on meil vaja matemaatiliselt 7,38 õpetajakohta. Nii oleks meil võimalik tagada konkurentsivõimeline haridus Pikavere koolis ja kasutada ära eelis personaalse lähenemise osas.

Täna **3,9** õpetaja tööl hoidmise kulu on **73 622 eurot**, millest 11 000 on juba arvestuslikult võetud teiste koolide arvelt, sest vallaeelarves selliseid vahendeid ei olnud ja seaduse kohaselt on ju õpetajate palgad riigi kohustus. Kui me Pikavere puhul tahame konkurentsivõimelist haridust anda, siis on vaja meil 73622 : 3,9 x 7,38 = 139 315 eurot ja kui eelnimetatud 11 000 eurot peaks minema tagasi teistele koolidele, **siis on vajalik summa ca**

150 315 eurot aastas.

Kui tahta jätkata konkurentsivõimetu hariduse andmist tänasel moel, siis on **ikka vajalik** igaaastane püsitasu vallaeelarvest ca **15 000** eurot.

Küsimus tuleks esitada nii, et

- kas me tahame seda säästutegevust jätkata?
- mis mõte sellel tegevusel on?
- kelle jaoks me sellist tegevust täpselt teha tahame?

Siinkohal pole ebaoluline teada, et lapsevanemad juba väldivad Pikavere kooli, ka Pikavere lasteaias käivad lapsed ei jõua juba Pikavere kooli. Seda nimetatakse hääletamiseks jalgadega, mis annab üheselt teada, et lapsevanemad ei usalda Pikaverest saadavat haridust ja selle taset.

Teine võimalus on Pikavere lapsed suunata Raasiku Põhikooli. Selleks on vaja ümber korraldada tänane koolibussi logistika. Eeldatavalt sellega lisakulusid ei kaasne, sest koolibuss teenindab tänagi Pikavere kooli.

Ehk rahalises mõttes on meil valida kvaliteetse hariduse ja hädapärase liitklasside põhise hariduse vahel, mis oleks Pikaveres jätkamise korral (kui valida kvaliteet) ca 150 000 eurot aastas või asendades Pikavere Raasikuga ja lisanduv kulu on lastehoidjate töötasu (juhul kui sinna teha munitsipaallastehoid).

Millised võimalused, millised ülesanded vajavad lahendamist?

Ilmselgelt on meie kõikide soov, et meie haridus oleks nii **jätkusuutlik** kui ka **konkurentsivõimeline**. Üks pole võimalik teiseta. Eesmärgi saavutamiseks on vaja

- lapsi, keda õpetada,
- ruume kus õpetada,
- heatujulisi ja kompetentseid õpetajaid, kes õpetavad.

Laste osas on olemas päris täpsed prognoosid, millelt saab teha arvestusi 7-aastase sammuga tulevikku. Prognoos näitab selget I klassi astujate arvu vähenemist. Ruumide osas on ülevaade samuti olemas. Ka kulude osas, sj kulude osas taandatuna ühele lapsele. Seega ruumid ja lapsed kokku näitavad selgelt, et Raasiku vald saab hakkama kahe põhikooliga. Ilmselge on seegi tõsiasi, et Pikavere õpilastega seonduv palgaraha jaguneb siis kahe ülejäänud kooli vahel.

Sammud, mida tuleb astuda koolivõrgu korrastamise teel:

- Koolivõrgu korrastamisele keskenduv variant:
  - Esmalt peab kogukond jõudma konsensusele koolivõrgu muutmise osas (Pikavere kool kaob/Pikavere kool jätkab 3-klassilisena iseseisvalt või Raasiku kooli filiaalina);
  - Seejärel vallavolikogu saab teha vastava otsuse;
  - Volikogu otsusele tuginedes saab tegutseda vallavalitsus – teated hiljemalt 01.04 seisuga, et saaks kooli sulgeda järgmise õppeaasta algusest;
  - Järgmise sammuna on vaja muuta koolide teeninduspiirkondasid, et jagada õpilased võimalikult ühtlaselt.

- **Alternatiivvariant** on, et midagi ei muutu koolivõrgu osas, kuid volikogu leiab ca 150 000 eurot aastas Pikaveres konkurentsivõimelise hariduse andmise toetamiseks. See 150 000 eurot tuleb kõikide valla maksumaksjate taskust ja suunatakse ühes piirkonnas kooli kunstlikuks ülalpidamiseks ehk tegemist on **regionaalpoliitilise otsusega.**

Koolipiirkonnad võiksid tulevikus välja näha näiteks järgmiselt:

Võimalikud Raasiku koolide tegevuspiirkonnad tulevikus.

Erinevus tänasega Peningi osas, edaspidi oleks Peningi Raasiku PK teeninduspiirkonnas.

Kokkuvõtvalt saame asuda seisukohale, et

1. Vallavalitsus on koolivõrgu teemadega tõsiselt tegelenud alates jaanuarist 2014, mil arutluse alla tõusid erinevad probleemid Pikavere lasteaed-algkooliga. Teemade hulgas nii pakutava hariduse konkurentsivõime, kui ka kooli rahastamine;

2. Laiemalt (valla koolijuhtide tasemel) jätkusid arutelud hetkest kui selgus, et 2014 eraldatud palgarahad ei ole küllaldased, kuid koolid (sh Pikavere) tuli töös hoida;

3. Haridust laiemalt vaadates lisandub septembrist 2014 veel üks raha nõudev kohustus, millise täitmiseks on samuti vajalik koolivõrk üle vaadata. Selleks muutuseks on Koolieelse lasteasutuse seaduse (KELS) muudatus, mis paneb KOV-ile kohustuse hakata tasuma ka lastehoiu eest.

4. Kui palgaraha numbrid, ja ka lisanduvad kohustused KELS-ist said selgeks, siis algatas vallavalitsus volikogu tasemel diskussiooni 16.04.

5. Diskussiooni (ümarlaud) ettepaneku tegi 28.04.2014 e-kirjaga Aruküla PK hoolekogu.

6. On üheselt selge, et arutelu ja sellele järgnevat otsust (ükskõik, milline see ka tuleb) ei saa lükata edasi, sama selge on, et otsust ei saa lükata ühe või teise institutsiooni (vallavalitsus, volikogu vms) õlgadele. Otsus peab tekkima kogukonna poolse arutelu tulemusena ja soovitavalt konsensuslik (pole kerge saavutada).

7. Vallavalitsus, kellel on kohustus valla juhtimisel juhinduda tõhususe, mõjususe ja säästlikkuse põhimõtetest (tegelikult on see kohustus ka volikogul), teeb ettepaneku:

a. Koolivõrku muuta.

b. Pikavere algkool kaotada.

c. Pikavere kooliruumidesse avada munitsipaallastehoid, lasteaiarühmad säiluvad.

d. Piirkonna lastele tagada transport Raasiku kooli.

8. Samas vallavalitsus tegutseb volikogu poolt kehtestatud arengukavade ja nende alusel koostatud eelarvete alusel, seega ükskõik, millise stsenaariumiga jätkamise eelduseks on volikogu vastavasisuline otsus.

Veidi ka hariduse rahastamisest üldiselt.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §6 sätestab kohalikule omavalitsusele ülesanded.

Omavalitsusüksuse ülesanne on korraldada antud vallas või linnas koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumide ja huvikoolide, raamatukogude, rahvamajade, muuseumide, spordibaaside, turva- ja hooldekodude, tervishoiuasutuste ning teiste kohalike asutuste ülalpidamist, juhul kui need on omavalitsusüksuse omanduses.

Kui vaadata omavalitsuste kulueelarveid, siis haridusega seotud kohustuse täitmine on kulueelarves reeglina suurima osakaaluga - põhitegevuskuludes hariduskulude osakaal on 60 + %.

Kuidas need kulud jagunevad hariduse enda valdkondade vahel, seda näeme järgmistelt graafikutelt.

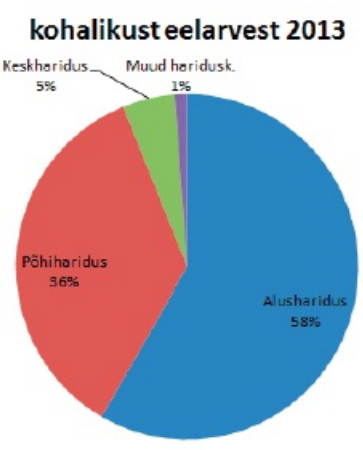

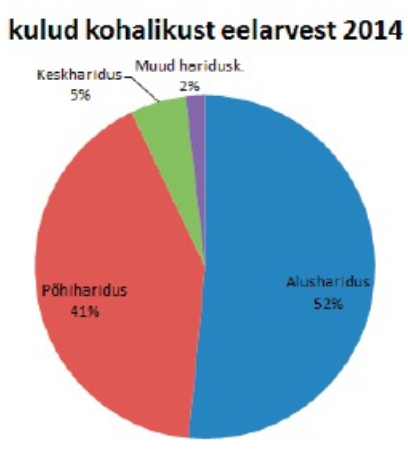

Hariduskulude jaotus erinevate haridusastmete vahel. Kohaliku eelarve kulud riigi toetuseta (Allikas: Raasiku Vallavalitsus).

Esitatud graafikutel on tegemist kuludega, millised kaetakse kohalikest kuludest, ilma riigi sihtotstarbeliste toetusteta. Segadusse võib ajada alushariduse osakaal, mis ületab põhihariduse kulude osakaalu. Põhjuseks on asjaolu, et lasteaia õpetajate töötasu ei tule riigilt, vaid 100% kohalikust eelarvest. Pilt muutub kohe kui lisame siia juurde koolipedagoogide töötasu, mis lisandub kohalikku eelarvesse toetusena riigieelarvest.

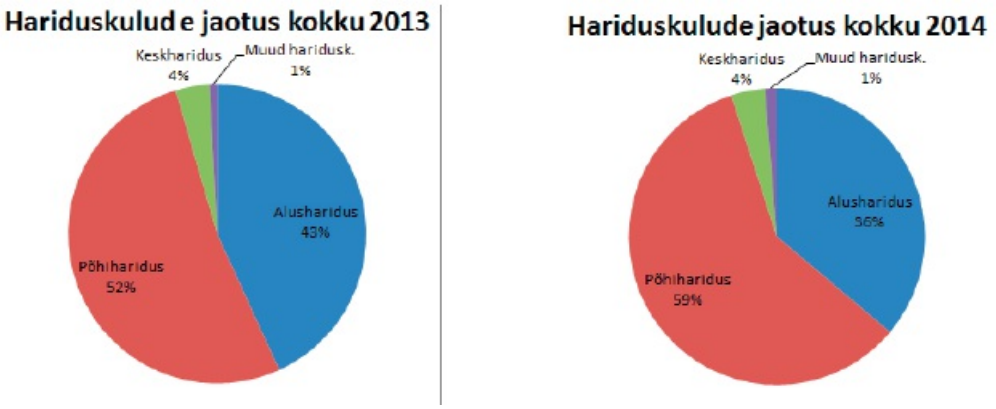

Hariduskulude jaotus erinevate haridusastmete vahel koos riigi toetusega koolide pedagoogide töötasuks (Allikas: Raasiku Vallavalitsus).

Seega on kokkuvõttes Raasiku valla kulueelarves suurim osakaal põhiharidusel.

Nüüd tasuks veel vaadata, kuidas see kulu jaguneb koolide vahel. Ilmselt on mõttetu võrrelda erinevate koolide eelarvete suuruseid absoluutnumbrites. See ei anna meile mingit informatsiooni rahakasutuse tõhususe ja säästlikkuse osas. Seega on järgmisel graafikul taandatud kulud (vaid kohalikust eelarvest ehk ilma õpetajate palgarahata) ühe töötaja ja ühe õpilase kohta.

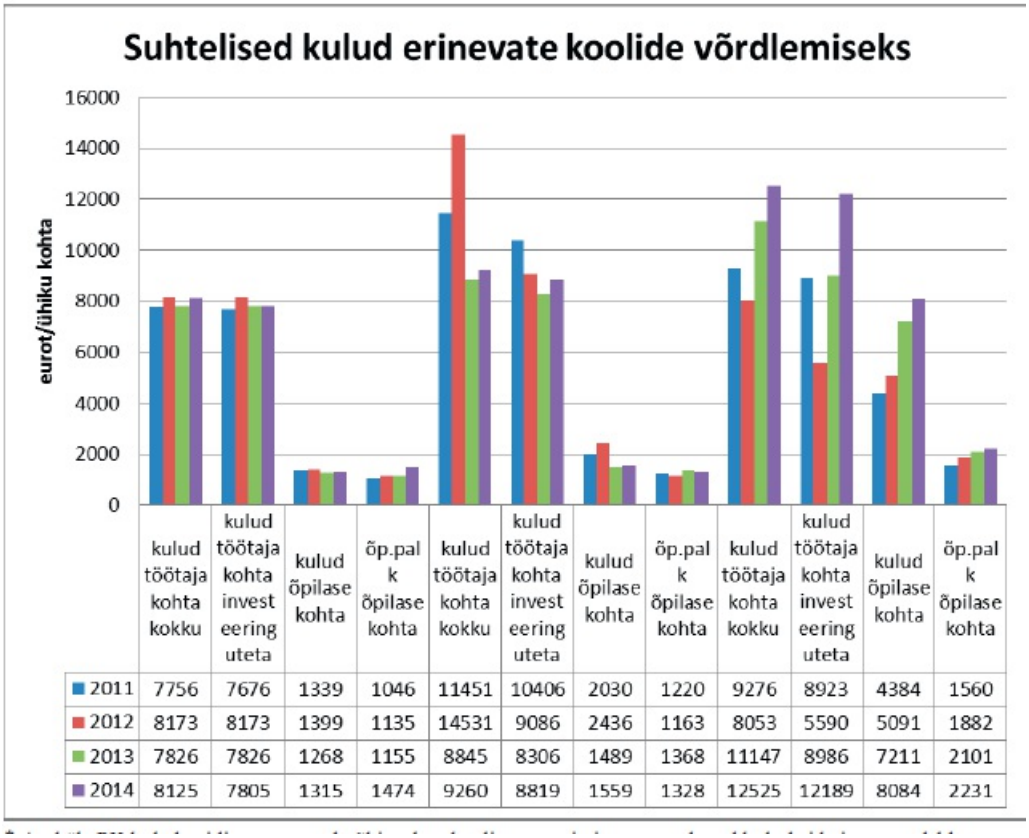

	kulud töötaja kohta kokku	kulud töötaja kohta investeeringuteta	kulud õpilase kohta	õp.palk õpilase kohta	kulud töötaja kohta kokku	kulud töötaja kohta investeeringuteta	kulud õpilase kohta	õp.palk õpilase kohta	kulud töötaja kohta kokku	kulud töötaja kohta investeeringuteta	kulud õpilase kohta	õp.palk õpilase kohta
2011	7756	7676	1339	1046	11451	10406	2030	1220	9276	8923	4384	1560
2012	8173	8173	1399	1135	14531	9086	2436	1163	8053	5590	5091	1882
2013	7826	7826	1268	1155	8845	8306	1489	1368	11147	8986	7211	2101
2014	8125	7805	1315	1474	9260	8819	1559	1328	12525	12189	8084	2231

* Aruküla PK kulud veidi moonutatud põhjusel, et koolirenoveerimisega seonduvad kulud ei kajastu vaadeldavas perioodis.

Suhtarve kulude efektiivsuse võrdlemiseks perioodil 2011-2014 (Allikas: Raasiku Vallavalitsus).

Jooniselt on selgelt näha, et suurema kooli puhul on vahendite kasutamine efektiivsem. See tulemus pole kindlasti uudiseks, kuid oluline on see vahe, mis tuleb ühe õpilase koolitamiseks kulutada nt Aruküla koolis vs Pikavere koolis. Pikaveres on kulu ühe õpilase õpetamiseks ühe aasta jooksul 3,3 – 6,2 korda kallim kui Aruküla Põhikoolis. Sealjuures ei saa unustada, et see vahe on liitklasside tingimuses. Tahtes Pikaveres anda konkurentsivõimelist haridust, ehk ilma liitklassideta, siis 2014. aasta näite varal tuleks kohalikust eelarvest juurde maksta ca 150 000 eurot, mis teeb õpilase kohta veel lisakulu 4546 eurot ja vahe Aruküla kooli õpilase kohta tehtud kuluga võrreldes oleks **9,6 korda** suurem.

Investeeringud ja euroraha.

Tihti kuuleb siit-sealt, et raha on küllaga, aga ei kasutata või ei soovita maast üles korjata. Seda on ühtmoodi lõbus, aga ka kurb kuulata. Reeglina isikud, kes sellest täiesti tõsiselt räägivad, on ju omandanud hariduse, omal alal kogemuse, peaksid väga selgelt teadma, et ühtegi raha, eriti suuremate investeeringute tegemiseks, ei pakuta tasuta. Igal rahal on ka oma hind, igale Euroopast saadud eurole lisandub ca 15% kohalikku eurot. Seda kohalikku eurot ei saa võtta lõpmatuseni kuskilt. Tänaste rahastamispõhimõtete juures ei ole mõeldav leida vahendeid omaosaluse katmiseks omavalitsuse regulaarsetest sissetulekutest, millest põhilised on riigi poolt kogutud maksud, millest omakorda osa antakse omavalitsustele konkreetsete avalike teenuste osutamiseks (kasvõi käesolevas artiklis kirjeldatud õpetajate palk).

Põhilised omavalitsuse tulud on üksikisiku tööga teenitud sissetulekute (va dividendid) maksustamine ehk tööjõu maksustamine. Nimelt laekub omavalitsuse eelarvesse 11,6% meie kõigi brutotöötasult ehk enne maksude maha arvutamist. Sellest 0,2% kompenseerib kodualuse maa maksust vabastamist. Teine maks ongi maamaks, mis on omandimaks. Need 2 maksu + imeväike osa oma tegevusest saadav tasu, moodustavad suurema osa vallaeelarve tulupoolest, mille arvelt saab avalikke teenuseid pakkuda. Lisaks on veel üks suur tuluosa, see on riigipoolsed toetused, millel on tegelikult sihtotstarbeline iseloom, mis tähendab, et temal on valla eelarvesse jõudmisel kulukoha silt küljes. Seega on päris raske sellisel viisil tagada erinevaid investeeringuid ja isegi omaosaluse katmist.

Muidugi saab erinevate projektide omaosaluse katta ka turult sisseostetava rahaga ehk laenuga, paraku on siingi omad piirangud ja seda raha ei saa võtta rohkem kui 60% eelarveaasta plaanitud tuludest. Laenuga on seegi jama, et teda peab tagasi maksma ning lisaks veel on tal endal ka intresside näol hind. Ehk siis kokkuvõttes peab olema laenudega ja ka abirahaga ümberkäimisel tark. Mõni õnnestunud projektikirjutamine võib hiljem suurt pilti vaadates osutuda suisa mõtlematuks raiskamiseks. Kui meie haridusvaldkonna juurde tagasi tulla ja rääkida vajadusest koolivõrku korrastada ning selle käigus otsustatakse Pikavere kool kaotada, siis tekib muidugi küsimus, et kas maaküttе investeering oli sellel ajal kõige õigem. Ehk oleks neid asju pidanud enne analüüsima? Tundub, et maja kütmine puudega on küll tülikas, kuid siiski soodsam kui maaküttega. Vot sellised mõtted. Ja kui nüüd lugeda nt Aruküla kooli hoolekogu protokolli, siis saame teada, et on pahasti kui Aruküla staadion on maavalitsusele saadetud prioriteetide hulgas alles kuuendal kohal. Teades jällegi, et meil on vaja kohendada koolivõrku ning täna on Aruküla kool väga heas korras, kuid Raasiku kool ei ole, siis on ju suhteliselt loogiline, et Raasiku kool on selgelt investeeringute vajaduse tipus. Ehk siis kutsun üles mitte vaatama elule vaid oma mätta (olgu mättaks siis konkreetne asum või mingi konkreetne allasutus või tegevus) otsast.

Elame ja/või ajame oma asja ju ühes Raasiku vallas ja seega peame oma otsuste ja otsusteks ettepanekute tegemisel lennukõrguseks, millelt seda kogukonda ja tema probleeme ja vajadusi vaatame, seadma sellise kõrguse, et kätte paistavad kõik piirkonnad oma murede ja rõõmudega. Suurt pilti hoomates on kergem jääda erapooletuks ja tunnistada, et tõepoolest on vallas midagi sellist, mis on oma prioriteetsuselt jääb ettepoole oma lähipiirkondlikkus mõttes kõige tähtsamana tunduvast, nt staadionist Arukülas vms.

Ümarlaual jäi kokkulepe, et Pikavere kandi kogukonnad saavad võimaluse ise pakkuda välja ka oma variandid edasi minemiseks. 21.augusti kohtumisel nad seda ka pakkusid. See oli suhteliselt sarnane vallavalitsuse pakkumisega jätkata 3-klassilisena. Selline ettepanek vallavalitsuse poolt tehti ka volikogule. Volikogu kiitis selle heaks ja fikseeris ka valla arengukavas. Kui 2015. aasta eelarve kinnitamise eel arvutati ja otsiti kõige ökonoomsemat varianti, siis ilmnes, et parim on mitte 3-klassiline edasi minemine, vaid jätkamine 4-klassilisena.
Nii ka õppeaastast 2015/2016 jätkatakse, õnneks suutsime vaidlused vaielda ja lõpuks jäi alles ka väike maakool, mis kannab täna auväärset mõisakooli tiitlit.

Raamatukogud.

Raasiku vallas on 3 rahvaraamatukogu ja 2 laenutuspunkti. Rahvaraamatukogude tegutsemise

aluseks on rahvaraamatukogu seadus, mis sätestab, et rahvaraamatukogu on kohaliku omavalitsuse asutus, mille eesmärk on *tagada elanikele vaba ja piiramatu juurdepääs informatsioonile, teadmistele, inimmõtte saavutustele ning kultuurile, toetada elukestvat õppimist ja enesetäiendamist*. Nimetatud seadus ütleb ka, et raamatukogude võrgu loomisel tuleb arvestada keskmiselt üks raamatukogu 500 elanikuga piirkonna kohta. Raasiku valla raamatukogude tegevusest ülevaate annab järgmine illustratsioon:

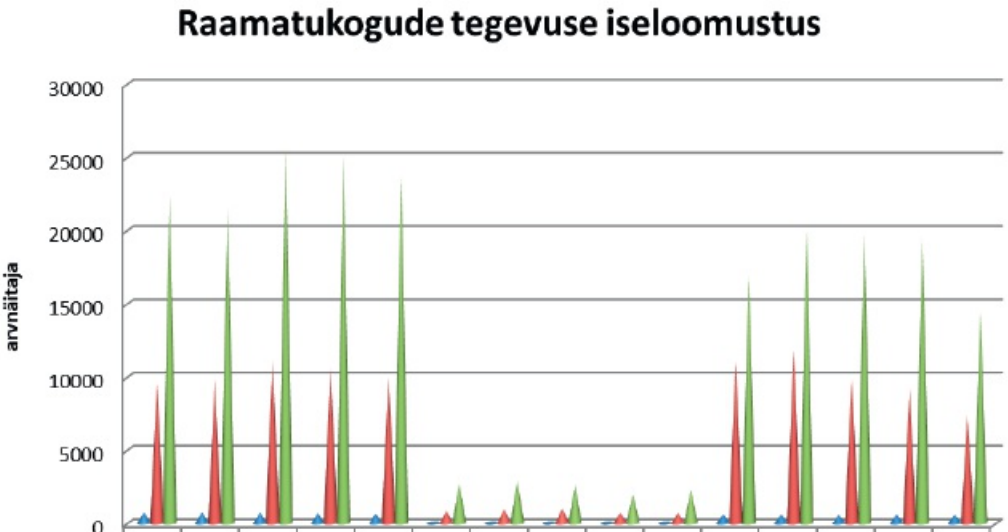

	Aruküla					Pikavere					Raasiku				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Lugejaid	751	751	735	723	674	88	85	99	80	90	622	615	585	613	590
Külastusi	9555	9871	11061	10586	10003	861	955	1010	720	732	10965	11770	9822	9189	7362
Laenutusi	22357	21393	25631	25169	23571	2677	2861	2656	1931	2261	16718	20029	19749	19450	14403

Aruküla raamatukogu asub samas hoones Aruküla tervisekeskusega. Asukoht II korrusel on raskesti ligipääsetav eakale lugejale. Kuigi hoone väliselt on heas korras, siis raamatukogu ruumid vajavad värskendust. 2015. aastal valmis ruumide renoveerimiseks projekt. 2016 ja 2017 remonditi vastavalt projektile raamatukogu ruumid. Ilmselt on mõistlik paigaldada raamatukogu välisseinale lift, millega eakamad raamatukogu kasutajad saaksid mugavalt teisele korrusele.

Raasiku raamatukogu asub kuni 2017 sügiseni Raasiku Rahvamaja hoones ja on igati korralik. Edasi kolitakse kooliga ühte hoonesse. Raasiku raamatukogul on filiaal Peningil.

Uus raamatukogu näeb välja niisugune:

Raasiku raamatukogu pidas 2016. aastal oma 110 juubelit.

Pikavere kandi raamatukogu asub mõisakooli ruumes.

Rahvamajad

Ajalooliselt on kujunenud, et Raasiku valla 2 alevikku töötavad mõlemad ka piirkondlike tõmbekeskustena. Mitmes valdkonnas on tõmme suuresti laiemalt territooriumilt kui vald Raasiku valla enda territoorium. Nii on Raasiku alevik tõmbekeskuseks nii Jõelähtme kui Anija valla piirkondadele, mis asuvad Raasiku aleviku naabruses ja Aruküla omab eriti kultuurilises mõttes tõmmet nii Rae valda Lagedile kui ka Jõelähtme valda.
Seega pole ka ime, et mõlemas on oma **rahvamaja**. Rahvamajade tegevusest viimasel kahel aastal saab ülevaate järgmiselt illustratsioonilt:

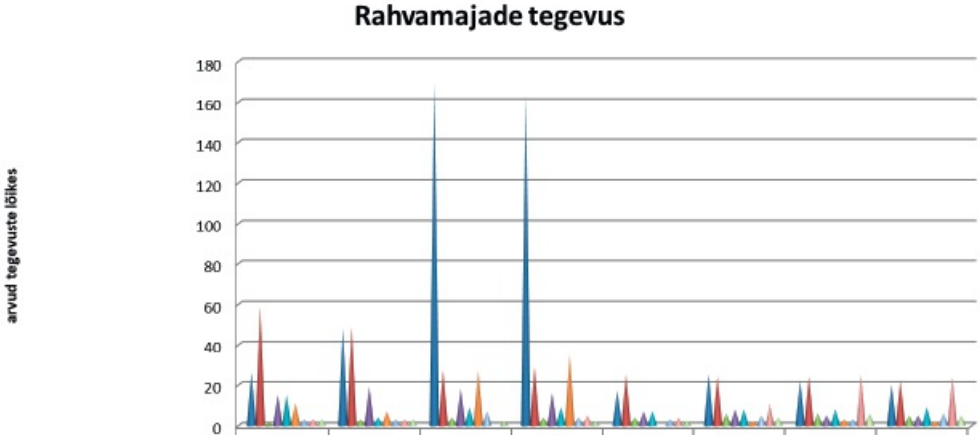

	Aruküla Rahvamaja				Raasiku Rahvamaja			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Ürituste korraldamine	26	48	169	163	17	25	22	20
Väljasõidud	59	49	27	29	25	24	24	22
Näitused	1	3	4	4	4	6	6	5
Teatrietendused statsionaaris	15	19	18	16	7	8	5	5
Kontserdid	15	4	9	9	7	8	8	9
Kinopäevad	11	7	27	35		2	3	2
Diskod	3	3	7	4	3	5	3	6
Töötoad	3	3		5	4	11	25	24
Spordiürituste korraldamine	3	3	2	2	2	4	6	5

Raasiku Rahvamaja vajas fassaadide (plastikvooder) ja katuse remonti. 2014. aastal remonditi osa katust, 2015 sai uue katuse suur saal. 2016 remonditi noortekeskus ja tehti uueks sillutis ümber maja ning tagati vete äravool. 2017 sai uueks saali põrand. Samuti valmis fassaadiprojekt ning selle alusel teostati ehitushange. Valitud ehitajaga sõlmitud leppes on renoveerimise lõpptähtajaks 2017 november. Sellega saab öelda, et maja on OK. Loorberitele jääda pole võimalik, sest raamatukogust vabaks jäävad ruumid vajavad oma ja lõpuks on vaja korrastada suure saali ees olev väliala korrektseks parklaks. Unistustes on olemas välilava…

Raasiku Rahvamajal oli 2014. aastal juubel. Sellel üritusel andsin sellise ülevaate:

Raasiku Rahvamaja 50

Raasiku alevik on olnud piirkondlikuks tõmbekeskuseks pikalt ja selles mõttes ta kindlasti ka oma tähtsust ei kaota. Seda, et Raasiku on olnud oluline keskus nõukaajal näitavad ridamisi peetud juubelid tänavu ja lähiminevikus - paar aastat tagasi Raasiku põhikool 50, paar kuud tagasi lasteaed 60, nüüd rahvamaja 50.
Viidatud juubelid muidugi ei tähista hariduse ja kultuuriga tegelemise pikkust Raasiku kandis, need juubelid tähistavad tegevuse pikkust konkreetsetes hoonetes, millised tänagi kasutusel. Tegelikult on haridust antud juba alates 1717a ja kindlasti on ka erinevate kultuurivormidega tegelemise traditsioon siinkandis pikk. Õiged inimesed sellel teemal pajatama on meie tublid ajaloohuvilised Vaino Napp, Henri Reeder, Marianne Loik jpt.
Raasikust kui tugevast keskusest annab tunnistust seegi, et Raasiku alevikus on kirik ehk oli ja on ta ka kihelkonna keskus.
Saamaks keskuseks, mis tõmbab, peab olema täidetud mitmeid tingimusi – mida koondnimetusega saab bürokraadikeeles kutsuda avalike teenuste pakkumise võime. Kindlasti on avalike teenuste hulgas tänapäeval üks olulisim - võime pakkuda võimalusi veetmaks vaba aega, mis on oluline meie bioloogiliste ja emotsionaalsete akude laadimiseks.
Vaba aja veetmiseks on võimalusi mitmeid ja neist üks olulisemaid on erinevate kultuuriliste harrastuste harrastamine.
Raasiku rahvamaja arengukavas on ka põgus põige ajalukku ja seal on loetletud kooskäimise kohtadena Raasikul vana vallamaja saal (aastail 1934 – 1935), teemeistri küün,

vana koolimaja saal, koguduse leerituba. Eriti huvitav oli teada saada, et Raasiku Rahvamaja eelkäijaks peetakse hoopis keset Raasiku alevit asetsenud Mägise kõrtsi, kus olla maha peetud palju lõbusaid (usun, et keegi selles ei kahtle, et nad lõbusad olid) tantsuõhtuid ja esinemisi. Kõrts hävis 1944. aastal.
Pärast kõrtsi hävimist kohandati kooskäimise kohaks kohaliku Evardi poe ruumid. Eelnevalt olla poe omanikud küüditatud Siberisse . Sinna majja asutati 1952. aastal Raasiku 1 rahvamaja (praegune aadress Tallinna mnt. 10).
Arengukava andmetel on käesoleval aastal teinegi juubel, sest 60 aastat tagasi hakkas Raasiku kultuurielu edendamist eest vedama esimene professionaalne rahvamaja juhataja – ehk palgaline ja põhikohaga. Esimeseks põhikohaga kultuurijuhiks oli Koidu Räägel. Tema tublit tööd kajastab ka 1960. aastal välja antud raamat „Meil Raasikul", mille kirjelduste kohaselt oli Raasiku Rahvamaja selle juhataja juhitud perioodil oma töökorralduse ja näitajate poolest Harjumaa parim. Kolm aastat järjest tunnistati asutus vabariikliku rändpunalipu vääriliseks.
Alates 1954. aastast on Raasikul rahvamaja juhtinud minu arvutuste alusel 10 palgalist juhatajat, arengukava kohaselt enne pr Räägelit juhtis esimeses rahvamajas esimese juhatajana vägesid ja kultuuri Erich Laubert, kes pidas seda ametit kohakaasluse alusel päristöö kõrvalt, mis oli olnud kohalikus võitööstuses.
1964. aastal avati Raasikul uus avarate ruumide ja saaliga rahvamaja, ehk see siin. Huvitav oli teada saada, et selle maja kerkimisel tulevased kasutajad ei jäänud vaid passiivseteks pealtvaatajateks. Tsitaat arengukavast „ Ühiselt otsustati nii nõu kui jõuga kaasa aidata rahvamaja kiiremale valmimisele. Iga isetegevuslane kohustus ühiskondlikus korras töötama 100 töötundi uue rahvamaja ehitusel". Eks see vabakondlik isetegemise soovist kantud suund on tänagi jõudsalt pead tõstmas ja see on vaid tervitatav. Usun, et koos saadakse üle ka suurematest takistustest.
Tänapäeval ilmselgelt pole kultuuritöö mõõdupuuks punalippude arv, vaid pigem kogukonna tervis. Selle tervise arstimise või arstimise ennetamise üheks viisiks on kultuuriteraapia. Seda saab Raasikul, nii alevikus kui vallas tervikuna, loodetavasti veel kaua. Palju õnne sünnipäevaks rahvamajast eakaaslasele ja jõudu ning õnnestumisi kõikidele selle maja kasutajatele!

Aruküla Rahvamaja asub Raasiku vallavalitsusega ühes hoones, mis ehitatud Aruküla kolhoosi keskuseks. Maja vajab hädasti kapitaalset remonti igas osas. Tänu suurele teatrisaalile on koht populaarne nii esinejatele kui külalistele. Tegevust rahvamajas korraldab MTÜ Aruküla Kultuuriselts. 2014. aastal vahetati välja hoone kõik aknad. 2015 juhiti eemale vihmaveed, mis seni olid leidnud tee vundamendi alla ja keldrisse. Soojustati vundament. Järgmiseks tuleb soojustada katus. Ette on vaja võtta suuresaali põranda remont, milleks 2017. aastal koostamisel tööprojekt.

Uue mustri (seeliku) saanud laululava tagasein teeb tunde soojemaks ka jahedal ja vihmasel päeval.

Aruküla rahvamaja pidas oma tänase hoone 40-nda sünnipäeva 2014 aastal. Selle puhul oli organiseeritud väike seminar. Minu teema oli **„Rahvamaja, kui allasutus või teenus MTÜ-lt KOV poolt vaadatuna“.**

Teemat ette valmistades tõdesin, et andsin esinemiseks lubaduse liiga kergelt. Püüdsin kuidas püüdsin, aga minul ühene vastus püstitatud küsimusele puudub. Seega püüdsin alustada küsimuse harutamist ning jõudsin alljärgneva tulemuseni.

Mis on kultuur?

Esmalt tuleb mõned laiemad küsimused selgitada. Kõige laiem on ilmselt meile kõigile igapäevases kõnepruugis tihedalt kasutatava sõna – kultuur – sisu. Hakates defineerima seda mõistet, märkame üllatusega, et sõna kultuur omab hästi palju erinevaid definitsioone. Esialgne tähendus oli seotud maaviljelusega ning selle sõna (cultura) juured on Roomas ja juba kaugelt enne Kristust. Tänapäeval on „kultuuri" ehk kõige üldisema definitsioonina võimalik anda midagi sellist Kultuur on kõik materiaalne ja mittemateriaalne, mis on inimese loodud.
Et rõhutada eri rahvaste ja eri aegade kultuuri, siis regionaalse, rahvusliku ja ajalise dimensiooni andmiseks võiks lisada - mis on iseloomulik teatud rahvale, piirkonnale või ajastule.
Siit edasi on väga oluline teadmine (eriti kohaliku omavalitsuse otsustajatele) seegi, et kultuur kui mitteloouduslik, vajab pidevat hooldamist, turgutamist nii nagu maaviljeluski. Kui jätta põld harimata põhjusel, et eelmisel aastal oli ju hea saak, siis põld ei andesta. Ütleb rahvatarkuski, et narri põldu üks kord ja ta narrib sind vastu üheksa korda. Nii on ka kultuuripõlluga, jättes selle unarusse on pärast sama taseme saavutamiseks vaja panustada kordades enam ja vahel ei aita sellestki.

Kultuur ja KOV.

Kultuuri ja KOV-i suhte aluseks on kirjapandud klauslid seadustes. Väga palju seda ju ei ole, aga selle korvab kultuuri tähtsustamine Põhiseaduse preambulas – kogu meie riik ongi ju ülesehitatud keele ja kultuuri kaitsmisele ja hoidmisele. KOKS-is on KOV-ile pandud ülesanne „Omavalitsusüksuse ülesanne on korraldada antud vallas või linnas muuhulgas rahvamajade ülalpidamist, juhul kui need on omavalitsusüksuse omanduses". Kogu lugu. Ülalpidamist. Sisulisest tööst ei miskit. Tõsi, arengukava koostamise sättes lisatakse ka järgmist „Arengukavas esitatakse muuhulgas ka kultuurilise keskkonna arengu pikaajalised suundumused ja vajadused". Tegelikult ka see ei räägi väga otseselt midagi kultuuritöö sisust.
Teatavasti olen kokku puutunud kolme vallaga ja seega tean nende valdade arengukavasid ning võin veendunult öelda, et Raasiku ja Rae valla arengukavas pole kultuuri osa puudutatud enam kui ühe leheküljе mahus, sj on selles kajastatud nii olemasoleva olukorra analüüs kui ka „kultuurilise keskkonna pikaajalised suundumused ja vajadused". Kõige enam on kultuuriteemadel peatutud Vihula valla AK-s ja seda kindlasti põhjusel, et tegemist on suures osas Lahemaa Rahvuspargiga, kus kultuurilise osa tähtsus ongi mõõtmatult suurem. Kultuurist tahavad rääkida kõik. Seni kuni ei pea andma raha.
Kuivõrd valdade eelarvetega on nagu on ja igalt poolt jääb puudu, siis pole ka ime, et erinevates omavalitsustes valitseb volikogudes suhtumine nagu Goebbelsil – „kui kuulen sõna kultuur, haarab käsi revolvri järele". Rein Lang parafraseeris selle ja asendas revolvri kelluga. Teagi kellel neist õigus on. Kui on. Meenutagem siinkohal alati enne nurisemist ikka seda – põllu narrimise vanasõna.

Rahvamajad ja nende rahastamine.

Rahvamajad saavad olla KOV hallatavad asutused või partnerid. Eelnevalt saime teada, et

kultuuril kui sellisel on väga lai tähendus, siis enamus kohalikke „arvamusliidreid“ erinevates omavalitsustes armastavad võrdsustada kultuuri rahvamajaga. Rahvamajade eesmärk KOV-i poolt vaadatuna peaks olema kodanike akude laadimine ja energiavaru taastamine, et inimesed saaksid tõhusalt panustada oma töökohal ja tuua seeläbi maksuraha ka KOV-ile. Läbipõlenud inimene vajab ju ise abi. Ehk siis tulebki veidi arvutada – kas panustame rahvamajja või sotsiaalhoolekandesse. Kui nii suhtuda, siis pole kultuuritegevusse panustamine mitte kulutamine, vaid investeerimine.
Akusid saab laadida kohalikul tasandil kultuurivaldkonnas (just rahvamajades) mitmeti –

- korraldada erinevat ringitegevust,
- vahendada erinevat professionaalset kultuuri,
- edendada seltsielu erinevatele vanusegruppidele.

Tegevust saab korraldada erineval viisil

1. Rahvamaja on allasutus – nt Raasiku rahvamaja või Rae Kultuurikeskus
2. Rahvamaja antakse teenust pakkuva MTÜ kasutusse ja toimub teenuse allhange - AKS;
3. Rahvamaja antakse piirkondliku MTÜ (külaseltsi) kasutusse, kellel on vabad käed – nt Vihula valla külaseltsid (selle alla võiks tinglikult ka lahterdada Pikavere mõisa kui Pikavere kandi kultuurikeskuse).

Kas lähenemise valikul on mingid reeglid? Ja kas on teada milline tee on parem? Ilmselt reegleid pole ja ka raske on üheselt öelda kumb on parem viis. Sõjaväelist terminoloogiat kaasates võiks erinevaid variante võrrelda nagu regulaarväge ja metsavendade liikumist. Erinevad autorid erinevatel teemadel kasutavad sageli ka metafoori suure ja väikese laeva võimalustest manööverdamisel. Seega hallatava asutuse ja MTÜ-le delegeerimisel peaksid olema eesmärgid olema samad, kuid nende täitmise teed on erinevad. Hallatavatel asutustel on plaanid ees ja neist välja jäävaid tegevusi on raskem juurde võtta, MTÜ-delgi on plaanid, kuid plaanidesse vajalike muudatuste tegemisel on nad paindlikud ja võimelised kiiresti reageerima. Nii ongi, et hallatava asutuse rahastus pannakse paika omavalitsuse eelarvega, mida teatavasti loetakse vähemalt 2 korda ja milles muudatuse tegemine on samuti suhteliselt pikk protsess. Nendes tingimustes võib mõne huvitava, kuid plaanivälise ürituse toomine takerduda, sest lihtsalt pole eelarves katet ja katte tagamine on pikk menetlus. Seega pole hallatav asutus sama paindlik, kuid teisalt on ta stabiilsem ja pole haavatav riske kandvate sisseostetavate ürituste ebaõnnestumise korral. Kui tulla tagasi mereteemalise võrdluse juurde, siis suurele laevale väike torm eriti ei mõju, ehk liikumise kiirusele, kuid väikese võib uputada. Nii on MTÜ muutuvas olukorras võimeline kiiresti reageerima ja otsustama, kuid on kergesti haavatav kui mõni sisseostetud proff ei too saali täis ja tuleb juurde maksta. Selline väljaminek võib riskijulgusega MTÜ jalust lüüa.
Kindlasti toob ka hallatava asutuse töötajate spetsialiseerumine ühelt poolt stabiilsuse – igaühel oma töölõik ja saavad sellele pühenduda, MTÜ inimesed on universaalsed, teevad kõike. Sama mündi teisel poolel valitseb oht, mis teeb MTÜ jällegi haavatavaks - paneb sõltuma ühe-kahe universaalse ja kõike tegeva inimese heaolust ja vajadusel asenduse puudumisest. Nt Raes on ringijuhte arvestamata täna Kultuurikeskuses tööl 6-7 inimest, Arukülas 3. Aruküla Kultuuriseltsiga sõlmitud lepingu kohaselt on majandus- ja personalikulude kandmise kohustus vallal, seega väiksema personaliga MTÜ puhul, kus kasutatakse erinevat vabatahtlikku tööd, on personalikulud vallaeelarves kindlasti väiksemad kui hallatavas asutuses. Sealjuures ringide arv Rae Kultuurikeskuses ja Arukülas on suhteliselt sama, kuid sissetoodud üritusi nt teatrite näol on Arukülas isegi rohkem, lisaks suvised väliüritused. Seega tundub Aruküla näitel, et selline delegeerimine on vähemalt

personalikulude osas efektiivsem.
Tänases projektipõhises Eestis on MTÜ-del tihti eelis tõukefondide vahendite saamisel, nii on nt Vihula vallas 3 rahvamaja antud MTÜ-de kätte ja kõik 3 on saanud olulises osas projektivahendeid rahvamajade renoveerimiseks. See on tegelikult ju investeering vallavarasse, mis valla eelarve kitsastes tingimustes poleks prioriteetide hulgas olnud. Rae Kultuurikeskuse renoveerimiseks ca 10 aastat tagasi ei olnud isegi võimalust küsida mingitest tõukefondidest vahendeid.
Teatud muster kujunebki välja – suure rahvaarvuga valdades on mõistlikum ja ohutum kasutada hallatava asutuse teed, väikse rahvaarvuga, aga ka suurte territooriumide puhul on mõttekas kasutada MTÜ-de võimalusi. Sinna vahele jäävates võib käituda nii ja naa. Kultuuritegevuses on väga oluline kogukonna initsiatiiv just rohujuure tasandilt üles poole ja siinkohal ei saa olla vaidlustki - hallatava asutuse puhul alt-üles initsiatiivi osatähtsus väiksem ja ametnike poolt etteantu osatähtsus suurem. MTÜ puhul pigem vastupidi. Hallatavas asutuses võiks ju olla jälle administratiivne osa väiksem, raamatupidamine nt on ju tsentraalne jms. Aga see ei pruugi olla absoluutne tõde.

Kes siis ütleb, milline tee valida? Keegi ei ütlegi, sest plusse ja miinuseid leiame kõigis lähenemistes. Eks see tee tuleb kokku leppida omavalitsuse sees, tegelikult ka see kokkulepe peaks olema strateegiline. On üks oluline tegur, mille olemasolu või mitte olemasolu mängib otsustamisel ülisuurt rolli. See on Inimene, kes seda kultuuriasja konkreetses omavalitsuses veab. Siin on oht, et hallatava asutuse juht saab ülesanded vallavalitsusest mõne ametniku käest. Kui need 2 saavad läbi, siis ilmselt suurt probleemi polegi. Kui ei, siis võib rahvamaja juhist saada administraator, kellel pole ürituste sisulise poolega enam pistmist. Üritused dikteeritakse vallavalitsusest ja see kõik mõjub kindlasti ka kultuuritegevuse kvaliteedile. Kui ostetakse teenust MTÜ-lt või antakse ruumid MTÜ käsutusse, siis on lepingus fikseeritud poolte õigused ja kohustused ning MTÜ saab suhtelise vabaduse oma tegevuse planeerimisel. Sealjuures on tal ka kohustus vara korras hoida. Eriti MTÜ puhul on inimfaktor eriti oluline – vedaja ei saa, isegi ei tohi, olla „tavaline“ inimene.
Selle mõtiskluse lõpuks jõuan tagasi algusesse – püstitatud küsimusele ma ühest vastust ei tea. Väga ei usu, et keegi suudaks öelda, milline variant õige on. Isiklikult olen kõiki neid 3 varianti kogenud ja ütlen, et omavalitsusjuhile on ilmselt muretum teenuse ostmise variant. Nagu öeldud – sellel variandil on oma võlu veel seetõttu, et tänases projektipõhises Eestis on MTÜ-del tihti võimalusi hankida vahendeid erinevatest tõukefondidest. Nii Vihulas kui ka Raasikul on omavalitsus saanud kasu läbi erinevate projektirahastuste. Samas kardan, et Rae vallas selline kogukondlik lähenemine väga hästi ei sobi – ülikiire rahvaarvu kasv ja kogukondliku identiteedi nõrgenemine räägib hallatava asutuse kasuks.
Üks on kindel – otsustajad peavad hakkama saama aru, et avalik elu, sh kultuuri teemad ei ole mõõdetavad rahalise kasu vaatenurgast, siin on oluline leida kasu avaliku hüve kontekstis.

Mis puudutab kohalikku kultuuri, siis ei tohi ära unustada, et mitte ainult rahvamaja ei ole kultuurikandja, tegemist on süsteemiga, kus olulist viiulit mängivad lisaks rahvamajadele nii lasteaiad, huvialakoolid, päris koolid, kirik, külaseltsid, spordiseltsid jne. Ja kogu see süsteem peab kokku töötama. Rahvamaja osa võiks ja peaks olema selle masinavärgi töö koordineerimine. Pean nentima, et Raasiku vallas on tugevad kultuurijuhid, kogu süsteem on pandud sünkrooni ja tulemused on väga head. Heaks näiteks on eelmisel aastal toimunud üldlaulu ja –tantsupeol osalejate hulk. Harjumaa omavalitsuste hulgas oli meie delegatsiooni suurus suhtes valla elanike üldarvu kõige suurem. Jätkakem nii ja hoidkem püsti AKS-i lipukirja „Aruküla rahvamaja on identiteedi hoidja, kandja, säilitaja“, mis tegelikult sobib hästi mõlemale Raasiku valla rahvamajale.
Kokkuvõtteks selle valdkonna kohta võib öelda, et omavalitsus võib käia käte peal või pugeda

nahast välja, kuid kultuuri käsukorras ei tee. Kultuuri tegemise tahtmine peab tulema inimese seest. Küll on võimalik inimese sees olevat pisikest tahet motiveerida enda olemasolust oma kandjale teada andma. Selleks on vajalikud kultuurivedurid, kes teevad ise, armastavad seda, mida teevad, usuvad sellesse ja kes suudavad käima tõmmata, kaasata, motiveerida. Raasiku vallas on niisuguseid vedureid mitmeid ja erinevates valdkondades. Nimeliselt tuleb ära nimetada Garina Toomingas ja Helle Vaga. Isiklikult on mul suur au olnud nendega koos töötada.

Huvikool

Raasiku valla huvikool Pääsulind tegutseb Aruküla mõisas, kus jagab ruume Waldorfkooliga. Lisaks tegutsevad huvikooli ringid nii Raasikul kui ka Pikaveres. Tänaseks on jõutud olukorda kus mõlemad õppeasutused on kasvanud ja paratamatult on maja kitsaks jäänud. Waldorf kooli omanikud otsivad uue kooli rajamiseks võimalusi, algatatud on detailplaneering. Perioodil 2014-2017 on remonditud kooli saal, rajatud kanalisatsioon ja ühendatud see ühiskanalisatsiooniga, taastatud kaugküttetorustik ja ostetakse soojusenergiat kõrval asuvast AP Halduse omanduses olevast katlamajast. See on viinud küttekulud alla ja taganud probleemideta soojavarustuse.
Maja ümbrust on korrastatud tee renoveerimisega, rajatud jalgratta varjualune. Hädasti vajab vahetust maja katus ja pargi piirdeaed. Viimane tuleb püsti hoida kuni viimase kergliiklustee lõigu ehituseni. Katuse vahetust ei saa lükata kaugemale 2018. aastast.

ARUKÜLA HUVIALAKESKUS
PÄÄSULIND

Huvitegevuse populaarsusest annab ülevaate järgmine illustratsioon.

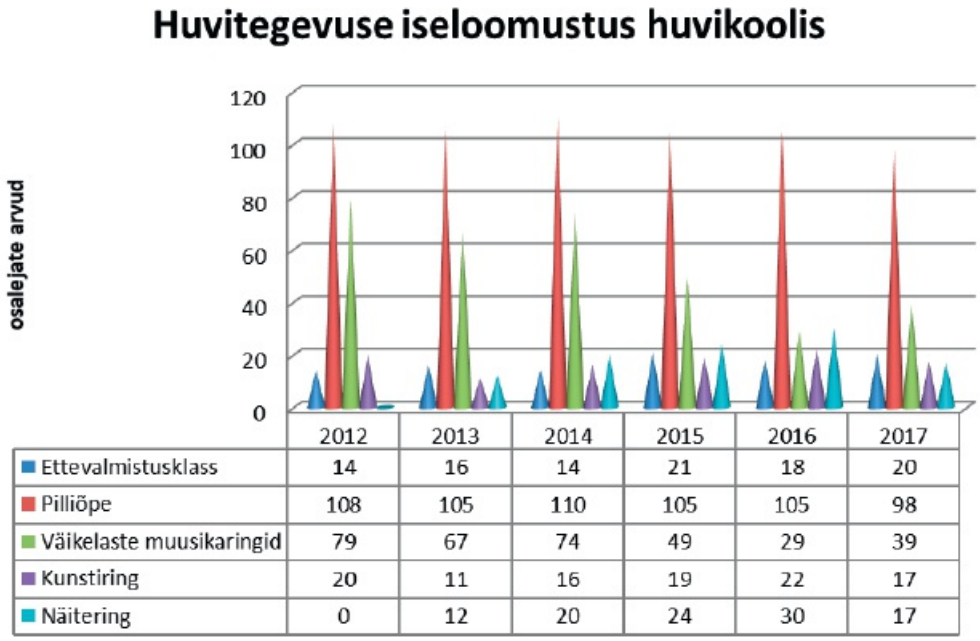

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ettevalmistusklass	14	16	14	21	18	20
Pilliõpe	108	105	110	105	105	98
Väikelaste muusikaringid	79	67	74	49	29	39
Kunstiring	20	11	16	19	22	17
Näitering	0	12	20	24	30	17

2014. aastal täitus Raasiku valla huvikoolil 25 aastat. Selle puhul kirjutasin ka Raasiku valla FB-sse:

15.03.2014 kulmineerub Huvikool Pääsulind 25 aastase sünnipäeva tähistamine.
Huvikool 25, see on ju meie taas vabaks saanud riigi kontekstis üüratu aeg ja kandub kaugelt varasemasse perioodi kui taasiseseisvumine ise.
1989, mis on Huvikooli sünniaasta, olime tegelikult riikliku vabanemise protsessis, samal aastal toimus Balti kett, samal aastal toimusid viimased Eesti NSV kohalike rahvasaadikute nõukogude valimised (10.12.1989). Võib isegi öelda, et meie huvi(muusika)kool kasvas välja Laulvast revolutsioonist.
Eesti vabanemine okupatsioonist on ikka olnud kinni aktiivsetes inimestes ja nende tegudes. Muidugi paistsid mõned asjad enam silma, mõni isegi kosmosest, aga mosaiik saab kokku

ikka kõikidest sellesse ette nähtud tükkidest ja need tükid olid aastal 1989 ka meie aktiivsed inimesed ja nende teod. Sealhulgas Pääsulinnu sünd.
Nii ongi meil käesolevale nädalale sattunud kaks tähtpäeva – Huvikooli 25 ja Raasiku valla 22. On igaühe oma asi, kas nimetada käeolevat nädalat Raasiku valla sünnipäeva nädalaks, mille raames toimusid ka huvikooli juubeliüritused või Huvikooli juubelinädalaks, mille sees toimusid ka Raasiku valla sünnipäevaüritused. Suurt vahet rõhuasetuse valikul ei ole, tähtis on, et huvikool sai 25 ja veel tähtsam on, et huvikool on täis elujõudu tänaseni. Huvikooli võib ka vaadata omavalitsuse tugevuse indikaatorina – tegutsev huvikool näitab, et selles omavalitsuses on jätkuvalt lapsi, keda huvikoolis õpetada, järelikult on ka omavalitsus ise jätkusuutlik.
Soovin huvikoolile pikka iga ja õnnestumisi!

Sotsiaalne kaitse.

Üks oluline teema igas omavalitsuses. Aasta aastalt muutub olulisemaks üle Eesti. Põhimõte on, et iga vald peab oma nõrku aitama. Tihti lähenemised erinevad ja mõne puhul püütakse abistada rohkem kui vaja ja teises äärmuses on küüniline raha lugemine, mis kohati viib tõsiselt abivajava inimese mõnitamiseni. Samas ei saa kõike ette ja taha ära teha, sest meie perekonna seadus paneb selged kohustused oma pereliikmete abistamiseks. Seega on valdkonnas piirid ees osaliselt seadusega pandult ja teisalt võib omi reegleid teha ka volikogu. Perioodil 2013-2017 on Raasiku volikogu poolt erinevaid seni kehtinud reegleid muudetud. Osaliselt õigustatult, teisalt mitte nii väga. Reeglite muutmisel on liialt lähtutud põhimõttest, et inimesed on kavalad ja pahatahtlikud ning vallalt püütakse põhjendamatult abi küsida (välja petta?). Sellest lähenemisest tingituna on reeglid tehtud liiga kitsaks ja vallavalitsusel käed seotud . Juhtub, et ei saa aidata neidki, kes tõepoolest abi vajavad.

Sotsiaalvaldkond on selline, mida on raske ka täpselt ette planeerida, sest tihti abivajadus tekib/kaob ootamatult. Makstud toetuste alusel on võimalik aimata trende.

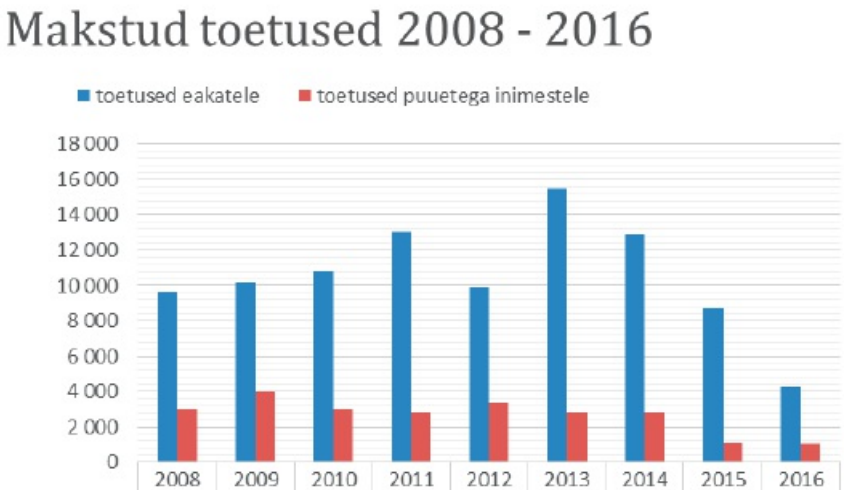

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
toetused eakatele	9 640	10 233	10 842	13 014	9 898	15 498	12 895	8 709	4 267
toetused puuetega inimestele	3 011	3 978	2 994	2 791	3 348	2 788	2 847	1 130	1 079

Hea töö eest on Raasiku vald tänu oma sotsiaaltöötajatele saanud 2014. aastal kiitagi.

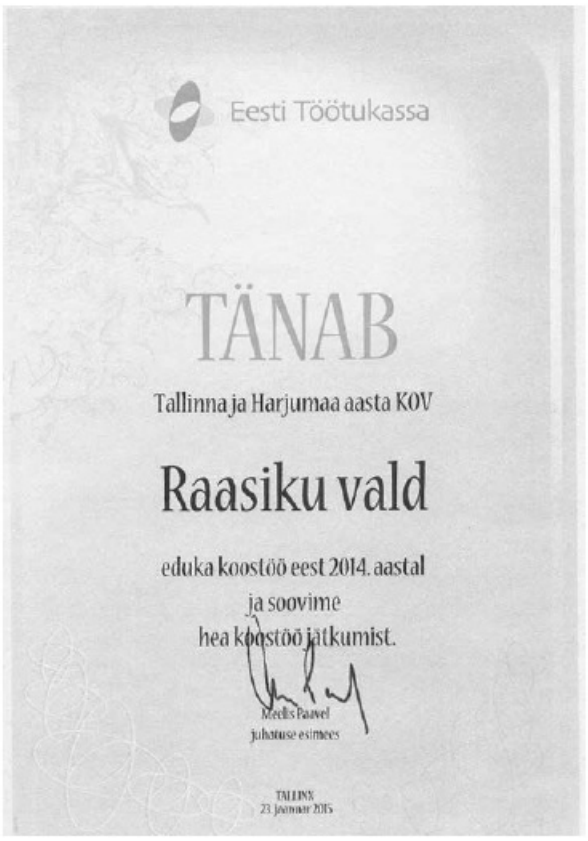

Sotsiaalvaldkonnas on vaadeldava perioodi jooksul olnud palju „huvitavaid“ juhtumisi, aga ka tõsiseid. Tihti selles valdkonnas nalja ei saa. Tekib erimeelsusi ja pole harvad juhud kui keegi püüab läbi emotsiooni mõjutada otsuseid. Sama tihti tekib arusaamatusi põhjusel, et abi otsima tulnud inimene ei tunne seadusandlust. Suurema osa probleemidest saab rääkimise ja selgitamisega lahendatud. On ka neid, kes sellest ei hooli ja otsivad erinevaid alternatiivseid teid (volikogu liikmete, meedia mõjutamine vms), et eesmärki saavutada. Aga on ka olukordi, kus vallavalitsusse ei jõua üldse infot tundlikkust olukorrast. Järgnevalt üks selline näide, mille teises otsas on sama hea näide kogukonna kaastundest ja abivalmidusest. Kirjutasin sellest järgneva loo valla Facebooki lehel.

Nõrgemate abistamisest.

Mitmel pool maailmas on teleprojekte, milliste käigus pakutakse abi. Eestis on selleks Kodutunne. Puutusime kokku selle saate korraldajate ja telgitagustega meiegi. Sain kuulda, et on omavalitsusi, kes ei taha oma territooriumil saadet teha lubada, sest see pidavat halvustama omavalitsuse mainet. Päris rumal jutt. Kui on abivajaja, siis ei saa tõrjuda abiandjat, pigem teha koostööd. Raasiku vallavalitsus tegi. Lisaks suutsime kaasata teisigi aitajaid. Kirjutasin sellest kaks lugugi.

„Kodutunne" Raasiku vallas.

Kui oktoobri alguses võttis vallavalitsusega ühendust Kanal 2 ülipopulaarse saate „Kodutunne" tiim, siis pean tunnistama, et kuni selle ajani polnud ma mõelnudki, et ka Raasiku vallas võiks olla selle saate tegijate tähelepanu pälvivaid ja sel viisil abikätt vajavaid inimesi/peresid. Loomulikult on elu hammasrataste vahele jäänuid igal pool, kuid teatavasti sõelub saate meeskond väga põhjalikult ja erinevate kriteeriumide alusel ning kindlasti ei lähe aitama neid, kes ennast ise aidata ei soovi või kes püüavad saate sponsoreid lihtsalt ära kasutada. Üllatus on seda suurem kui saad teada perest, kes vajaks abi, aga pole seda eriti küsima tõtanud, kes püüab ise hakkama saada.

Loomulikult ei vastanud vallavalitsus saate tiimile koheselt jaatavalt, sest oodati ka vallapoolset rahalist osalust, mis eeldas otsuse vastu võtmise eel olukorraga süvitsi tutvumist. Tutvusime ja tuvastasime, et kolme lapsega ja isatoetuseta pere on tõepoolest abitus seisus ja vajab kindlasti välisabi, et elu veidikenegi normaalsetele roobastele saada ja siis omal jõul edasi liikuda. Paralleelselt ja kokkusattumuslikult pöördus samal ajal vallavalitsuse poole Päästeameti esindaja, kes teatas, et korstnapühkijalt saadud informatsiooni põhjal tuleb majas lõpetada igasugune kütmine, sest sellele võib järgneda kohene põleng. Põhjus amortiseerunud korstnas. Vallavalitsuse andmete kogumine lõppeski tõdemusega, et kolme lapsega peret tuleb aidata ning otsustati osaleda projektis.

Lisaks rahalisele panusele jäi vallavalitsuse korraldada dokumentatsiooni pool, sest ilmnes, et maja, mida jupphaaval ehitatud juba nõukaaja lõpust, milles elati ja elatakse edasi, ei oma ehitusluba, rääkimata kasutusloast. Seega vallavalitsus tellis hoone mõõdistusprojekti ning vormistas vajalikud load, samuti andis ajutise peavarju perele nendeks päevadeks, mil aktiivne tööperiood kestis.

Kodutunde tiim alustas tööd 29-ndal oktoobril ja neile omaselt tegi kolme (öö)päevaga teoks need plaanitud tööd, millised elementaarsete elamistingimuste tagamiseks teha vaja oli. Teostati remondi-, ehitus-, siseviimistlustöid. Tööde tagajärjel sai täielikult uue näo köök ja tuba, ehitati uus korsten ja asendati eluruumidesse sobimatu küttelahendus uuega, vahetati välja aknad ja uksed, uuendati remonditavas osas elektrijuhtmestik. Lisaks möbleeriti tuba ja köök, osaliselt vahetati välja kodutehnika, pere varustati kodutarvetega (näiteks kõik pere liikmed saavad uued voodipesu komplektid; köök varustatakse nõude ja muude vajalike esemetega jms.).

Seega sai tehtud suur töö väikese ajaga ning päästeti pere sisse põlemise ja ära külmamise ohust. Elamine maja esimesel korrusel sai hubaseks ja esialgu on suurem probleem lahenduse leidnud. Kodutunde tiim ja tema toetajad on ära teeninud suure tänu, mida ilmselt polegi võimalik sõnades väljendada.

Töö tegemise ajal sai selgeks, et vaja oleks teha veel palju enam. Mitmed vajadused ilmnesid alles tööde edenedes ja vajasid kohest lahendamist, sest takistasid plaanitud töö realiseerimist. Need tehti ära. Teised ilmnenud ja teha vajanud tegevused (mida saab teha ilma juba tehtut rikkumata) jäid seekord tegemata. Üheks selliseks on ka hoone fassaad, mis on väga halvas seisus ja seda mitte vaid visuaalses mõttes. Halb on seis ka seetõttu, et lõpetamata tööst tulenevalt on kahjustatud nii soojustus kui ka tuuletõke ja see teeb omakorda maja soojapidavuse väga halvaks ning vähendab juba tehtud tööde efekti. Pidasime nõu saatetiimiga ja ilmnes, et nemad oleksid nõus ka selle osa tööst tegema, kuid selge on see, et osaliselt oodatakse finantseerimistuge. Seetõttu avaski vallavalitsus arveldusarve, millele abivalmid inimesed/organisatsioonid/ettevõtted saavad kanda toetust ja mida kasutatakse konkreetse objekti fassaadi remondiks. Kui sellele arveldusarvele laekub rohkem, siis abistatakse teisigi hädasolijaid. Novembri esimeses pooles toimunud Raasiku Lions klubi koosolekul, kus mul õnnestus külalisena osaleda, oli samuti jutuks võimalikud heategevuslikud ettevõtmised vallas. Teades, et kohalikel lõvidel on heateoks olemas nii tahtmine kui vahendid (Sõnumitooja artikli põhjal), siis sai mainitud sedagi projekti kui üht võimalikku heategevusobjekti. Loodan, et seeme kukkus viljakasse pinnasesse.

Nimetatud fassaadi ehitustööd oleks võimalik teha veel käesolevalgi aastal, seega iga toetus on oodatud. Tehkem abivajavale perele jõulukink!

Toetusraha saab üle kanda Raasiku Vallavalitsuse arveldusarvele nr EE261010002026018006. Märksõnaks kirjutage ABIVAJAJA

Kodutunde saate Raasiku eri on eetris 24.11.2014, vaadake ja veendute, et eespool kirjeldatus pole kübetki võimendatut.

Veelkord suur tänu Kodutunde meeskonnale! Ning ette tänu kõikidele suure südamega annetajatele.

Jätkulugu 09.04.2015. aastal.

„Kodutunne“ ja annetajad tegid veelkord Raasiku vallas head.

Mäletatavasti novembris 2014 abistas saate „Kodutunne“ tiim üht Raasiku valla peret.

Jätkuprojekti rahastamiseks kutsus vallavalitsus üles annetama vahendeid. Üleskutsega tuli kaasa 10 eraisikut, 1 MTÜ (Raasiku Lions klubi) ja 2 ettevõtet (AS Mistra Autex ja Tormi Team raamatupidamisteenuste OÜ). Kokku kogunes 2350 eurot. Kahjuks sellest rahast ei piisanud majale voodri ehitamise omaosaluseks ja seega otsisime võimalust teostada mõni muu vajalik töö samal objektil. Koos „Kodutunde“ inimestega analüüsiti olukorda ja leiti, et juba tehtu säilivuse kaitsmiseks on vaja ühendada pesuruumi kanalisatsioon kogumismahutiga (siiani oli ühendatud vaid köök). Kui aga see ühendamine ette võetakse, siis on vaja kapitaalselt remontida ka pesuruum. Selle töö nö omaosalus oleks 2500 eurot + km. Seega otsustas vallavalitsus lisada omalt poolt 650 eurot ja nii tehtigi käesoleval nädalal töö ära. Eraldi saadet sellest tööst TV-s ei tule, kuid mais mingil ajal hooaega kokkuvõtvas saates on sellele pühendatud osa loodetavasti sees. Eks seal saab siis ka läbi eetri tänada kõiki heasüdamlikke annetajaid. Kasutan võimalust ja tänan kõiki annetajaid siingi. Kuivõrd me pole eraisikutest annetajatega kokku leppinud nende nimede avaldamises, siis jätame selle ka tegemata, kuid neile 10-le inimesele, kes osalesid, SUUR TÄNU. Teie annetus läks asja ette. Samuti olgu tänatud Raasiku Lions klubi, AS Mistra-Autex ja Tormi Team raamatupidamisteenuste OÜ.

Kindlasti vajab tänamist saate „Kodutunne“ tiim ja nende toetajad, kes kandsid teise poole kuludest.

Head tegemine on alati tervitatav ning annab kindlasti hea tunde tegijalegi.

Vajaliku info viimisest kodanikeni.

Tänapäevases maailmas on infot palju, kohati isegi liiast. Samas on omavalitsusel kohustus oma kodanikeni informatsiooni toimetada. Selleks on olemas veebipõhised võimalused valdade nn kodulehed. Viimastel aastatel on kiire info viimiseks Facebooki võimalused. Aga tuleb ka arvestada, et kõik inimesed ei ole internetikasutajad ja kõikjal pole ka häid ja soodsaid internetiühendusi, sest kiire interneti tagamiseks taristu rajamine on kallis. Seega on vaja toimetada informatsiooni ka paberil. Lisaks on võimalik infot edasi anda silmast-silma kohtumistel ning perioodil 2013-2017 on seda regulaarselt tehtud kohtumistel külade esindajatega, aga ka osaledes külakoosolekutel.

Kõige keerulisem on tänapäeval leida efektiivseim moodus paberil info vahendamiseks. Raasiku, Anija ja Kuusalu valdadele kuulub Ida-Harju ajaleht **Sõnumitooja**. Igale vallale kuulub kolmandik OÜ Sõnumitooja osadest. 2014. aasta alguses oli ajalehe omanike ja töötajate poolt läbi viidud tõeline sisekaemus. Leiti, et vanamoodi ei saa ja otsiti uut hingamist. Osaliselt on see ka õnnestunud ja leht on muutunud kaasaegsemaks. Oluline saavutus oli seegi, et nõudsime igas kuus ühe numbri tasuta kõikidesse postkastidesse. Nii see läks ja on nii senini. Olenemata erimeelsustest, mida ikka ette tuleb, olen siiski päris kindlal seisukohal, et niisugusel kujul meedia omamine ja majandamine on parim viis ametlike uudiste rahvani viimiseks. Isegi vaatamata tänapäevastele e-meediumitele. Seni kuni kõik ei ole interneti küljes, on vajalik paberväljaanne. Ajalehena on palju enam võimalik saavutada erapooletust (kuigi on siingi erandeid), kui nt vallalehena. Ajakirjanduse eetikast kinni pidavas ajalehes saavad võrdselt sõna erinevad osapooled ja lahatakse ka probleeme. Propagandistlikus ja võimu poolt kontrollitud meedias see nii pole. Näiteid on palju toodud Tallinnast, kuid julgen öelda, et väga hästi on need võtted omandatud ka nt Rae vallalehe toimetaja poolt. Sõnumitooja kohta saab öelda, et eks temal nagu kõigil meil on arenemis- ja paranemisruumi, kuid üldjoontes on siiski tegemist toetamist vääriva lähenemisega. Teiseks analoogseks alternatiiviks oleks teenuse ostmine nt Harju Elust. Raasiku vald pole sellestki otsusest viimase nelja aasta jooksul väga kaugel olnud. Täna ütlen, et oli siiski hea, et jäime Sõnumitoojaga.

---

[4] See on nii kuni 2017 valimistega läbi viidavate territoriaalsete muutusteni

[5] Alusharidus on teadmiste, oskuste, vilumuste ja käitumisnormide kogum, mis loob eeldused edukaks edasijõudmiseks igapäevaelus ja koolis. (KELS §2)

[6] Oma aruandes esitan muutmata kujul 2014 aastal kirjutatud kokkuvõtte. Statistiliselt ajakohased (2017) numbrid on tänast valda tutvustavas osas

Rahast ja valla majandamisest.

Majandusliku olukorra iseloomustus.

Euroopa kohaliku omavalitsuse harta ütleb muuhulgas (artikkel 9)

1. *Kohalikel võimuorganitel on riikliku majanduspoliitika raames õigus piisavatele rahalistele vahenditele, mida nad võivad oma volituste piires vabalt kasutada.*

2. *Kohalike võimuorganite rahalised vahendid on vastavuses neile põhiseaduse ja seadusandlusega seatud kohustustega.*

3. *Vähemalt osa kohalike võimuorganite rahalistest vahenditest tuleb kohalikest maksudest ja koormistest, mille suuruse nad võivad seadusega lubatud piires ise määrata.*

Eesti Põhiseaduse § 154 sätestab Kõiki kohaliku elu küsimusi otsustavad ja korraldavad kohalikud omavalitsused, kes tegutsevad seaduste alusel iseseisvalt. Kohalikule omavalitsusele võib panna kohustusi ainult seaduse alusel või kokkuleppel kohaliku omavalitsusega. Seadusega kohalikule omavalitsusele pandud riiklike kohustustega seotud kulud kaetakse riigieelarvest.

Seega teoorias peaks kohalik omavalitsus olema autonoomne. Kahjuks on meie omavalitsussüsteem rahakraane pidi keskvõimust väga otseselt sõltuv, sest põhilistest tuluallikatest suurem osa on seotud riigi heatahtlikkuse või ka sõnapidamisega. Järgmiselt illustratsioonilt saame jälgida tululiikide lõikes sissetulekute jagunemist Raasiku vallas.

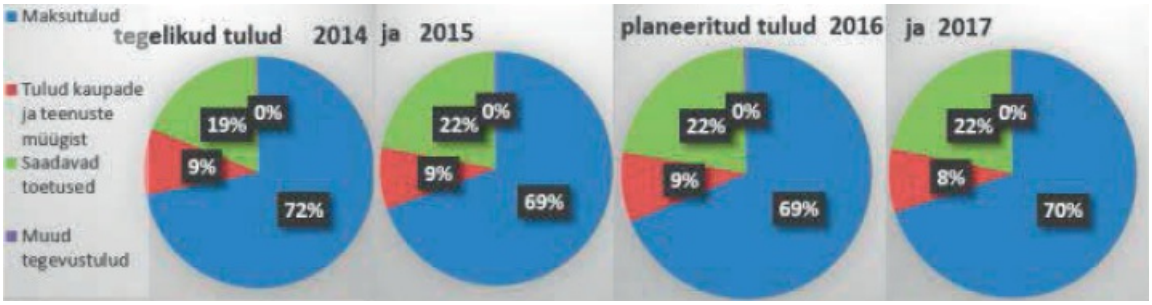

Kõige suurem osa kohaliku omavalitsuse eelarve tuludest on riigi poolt korjatud üksikisiku tuludelt arvestatud maksu ja maamaksu summadest koosnev tuluosa. Raasiku valla tulueelarvest moodustab see osa ca 70%. Teisel kohal on toetused, mille hulgas kõige suurema osa moodustab õpetajate palk, aga selles tululiigis kajastub ka nt teehoiutoetus. Ja vaid 10% on seotud valla enda poolt erinevate teenuste ja kaupade müügiga. Seega 90% valla eelarvest on seotud riigieelarvest kohalikku eelarvesse suunatavate vahenditega. Võib ju öelda, et probleemi pole, sest põhiseadus kohustab omavalitsustele vahendid eraldama. Tegelikult pole elu mustvalge ja eriti turumajanduses on palju erinevaid majandust mõjutavaid tingimusi, mida kõike kokkuvõtvalt saab nimetada nt inflatsiooniks või erinevate hinnaindeksite kasvuks või languseks või raha ostujõuks või siis majanduskasvuks (-languseks). Nende näitajate muutus muudab automaatselt ka kohaliku omavalitsuse eelarve kulupoolt. Sellest lähtuvalt toimuvad igal aastal kohalike omavalitsuste esindusliitude ja riigi esindajate vahelised läbirääkimised kus püütakse saavutada konsensus järgmisel eelarveaastal eraldatavate vahendite osas. Kuni

aastani 2008 võttis riik kohalikke omavalitsusi kui võrdseid partnereid, läbirääkimised olid konstruktiivsed, lepiti kokku, allkirjastati lõpp-protokollid ja mis kõige tähtsam – käituti kokkulepete kohaselt. Ka 2008. aastal saavutati kokkulepe 2009. aasta eelarveeraldiste osas. Aga see, mis järgnes 2009. aasta alguses, iseloomustabki olematut finantsautonoomiat ning ohtu kvaliteetse avaliku teenuse pakkumisele. See oht ei ole kinni kohalikes omavalitsustes. Nimelt kui riigieelarvet koostatakse enam kui pool aastat ja tehakse seda põhjaliku detailsusega ka kohalikele omavalitsustele eraldatavate vahendite osas, siis 2009. aasta veebruaris muudeti pikalt kokkulepitud riigieelarvet ühe usaldushääletusega. Kõige suurema löögi said kohalikud omavalitsused ja läbi selle nende territooriumitel elavad inimesed. Kohalikud omavalitsused püüdsid mõista, et ülemaailmne majanduskriis ja kärped on vaja välja kannatada, kuid vahepealsel ajal on majanduslangus (masu) väidetavalt üle elatud ja majandus kasvule pööranud, aga kohalikele omavalitsustele eraldatava üksikisiku tuludelt arvestatava maksu arvutamise aluseks oleva määra suurust tagasi 2009. aasta alguse tasemele (11,93%) viidud ei ole. See on ka 2017. aastal 11,4%, millele on 2013 aastal lisatud küll 0,17 ja 2014. aastal veel 0,03 protsendipunkti, aga seda vaid teise, kohalikule omavalitsusele olulise sissetuleku (maamaks) vähenemise kompenseerimiseks. Ebakõla riigile laekuvate maksude ja KOV-ile eraldatavate maksude tõusus on jälgitav järgmiselt illustratsioonilt

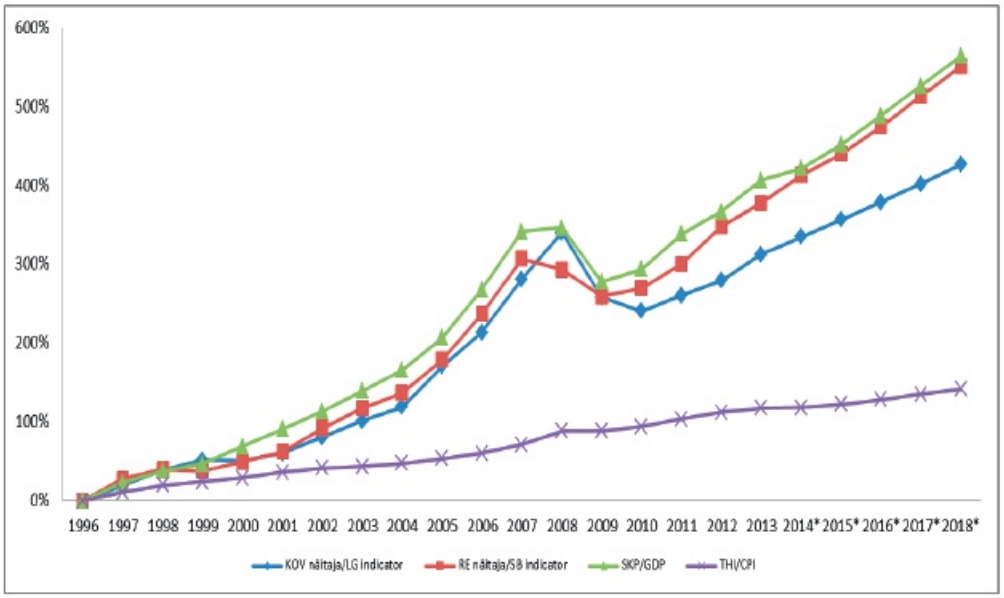

KOV ja RE näitajate ning SKP ja THI muutuse võrdlus perioodil 1996-2018. (Allikas: Rahandusministeerium.)

Illustratsioon näitab maksutulude laekumist. Selgelt on näha, et riigieelarvesse laekuvate maksude kasv ja kohalikesse eelarvetesse suunatavate maksude osakaal on muutunud erinevalt. Seega kohalike omavalitsuste tegevus on jätkuvalt mõjutatud 2009 tehtud kärpeotsustest ning sellest lähtuvalt vajak erinevate avalike teenuste vajalikus mahus pakkumise osas pigem kasvab.

Vallaeelarvesse laekuvast maksutulust ca 94% on üksikisikute brutotulult arvestatav eraldis ehk tööjõumaks (ÜIT) ja ülejäänu on maamaks ehk omandimaks.
Järgmisel joonisel näeme, et üksikisiku tuludelt kohalikele omavalitsustele eraldatava osa (ÜIT) laekumised on alles 2014. aastal jõudnud absoluutnumbriliselt järele masueelsele tasemele ja napilt möödunudki, kuid eelarvesse laekunud maksuraha ostujõud jõudis 2008. aasta tasemele alles 2015. aastal. Seega kannatasid kohalikul tasandil pakutavad avalikud

teenused alarahastuse all seitse aastat. Sellest vajakust tingitud tegemata jätmisi tuleb kindlasti järele aidata veel mitmeid aastaid.

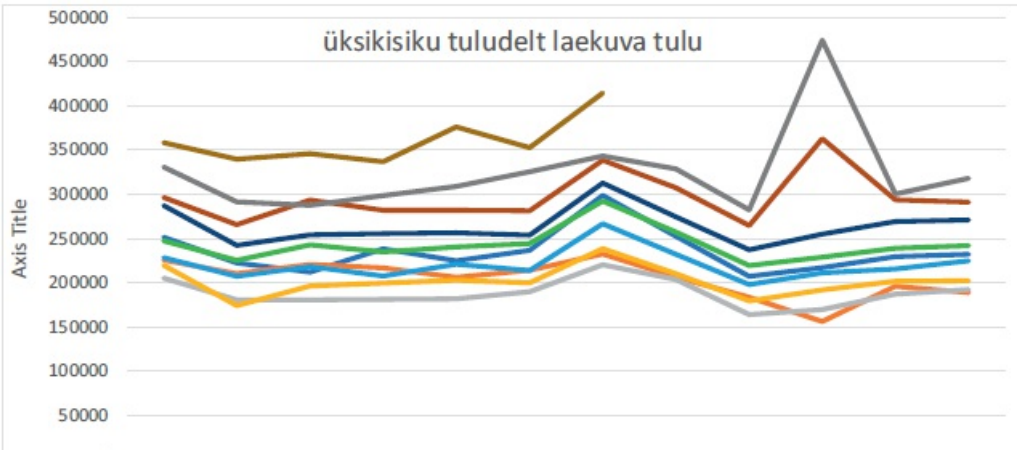

	Jaanuar	Veebr	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	August	Sept	Okt	Nov	Dets
2008	251328	222591	212083	238438	224761	236756	298724	252602	207310	217192	229585	232264
2009	225627	210482	220769	216805	206074	214152	232559	206367	183703	156313	196221	189079
2010	205351	180789	180830	181396	182051	189957	220401	203889	164124	169846	187139	192195
2011	219 765	174 290	196 530	199 791	202 843	199 914	238 596	210 340	179 527	192 124	201 824	202 473
2012	228 520	207 385	218 414	207 636	221 042	213 938	266 700	232 191	198 039	211 201	215 709	224 912
2013	247 391	225 286	242 911	234 761	240 438	244 379	292 365	257 511	219 484	228 970	239 124	241 933
2014	287 180	242 246	254 159	255 582	256 508	253 882	312 709	274 454	237 310	254 944	269 199	271 087
2015	296 503	265 639	293 543	281 828	281 962	281 386	338 520	307 367	264 684	362 817	293 871	291 053
2016	330 913	291 349	287 466	298 441	308 820	325 372	343 238	328 668	282 425	473 997	300 315	317 905
2017	358 325	339 595	346 004	336 766	375 959	352 592	414 348					

Üksikisiku tuludelt Raasiku valla eelarvesse laekuv tulu kuude lõikes perioodil 2008-2017. (Allikas: Raasiku vallavalitsus.)

Eeltoodust lähtuvalt saab tõdeda, et 2009. aasta kärped[7] on mõjutanud negatiivselt avalike teenuste pakkumist kohalikes omavalitsustes, sh Raasiku vallas, jätkuvalt ka 2014. aastal ja mõjutavad tänavugi. Mida aasta edasi, seda raskemaks läheb omavalitsustel neile pandud ülesannete kvaliteedi hoidmine minimaalsel vajalikul tasemel, rääkimata selle tõstmisest, et jõuda tagasi 2009. aasta eelsele tasemele. Saab julgelt väita, et iga täna avalike teenuste kvaliteedilt kokku hoitud euro nõuab tulevikus samale (2008) tasemele tagasi jõudmiseks kolme eurot.
Ohuks kohalikele omavalitsustele ja nende jätkusuutlikkusele on seegi, et erinevates eelarveaastale eelnevates läbirääkimistes riigi ja kohalike omavalitsuste delegatsioonide vahel ei jõuta enam kokkulepeteni ning lõpp-protokollid jäävad allkirjata. See omakorda tekitab olukorra, millises kohalikud omavalitsused ei saa pikemaid plaane teha, sest pole teada, kuidas riik heaks arvab nendesse suhtuda. Oluliselt on rikutud Eesti põhiseaduses sätestatud kohalike omavalitsuste iseotsustamise põhimõtet, sh finantsilist iseseisvust.

Eelkirjeldatud nutuses olukorras eelarvetulude mõttes ei saa vald siiski jätta täitmata talle seadusega pandud kohustusi. Järgnevalt jooniselt on näha kululiikide lõikes erinevad tegevused, millele kohalik omavalitsus oma vahendid panustama peab.

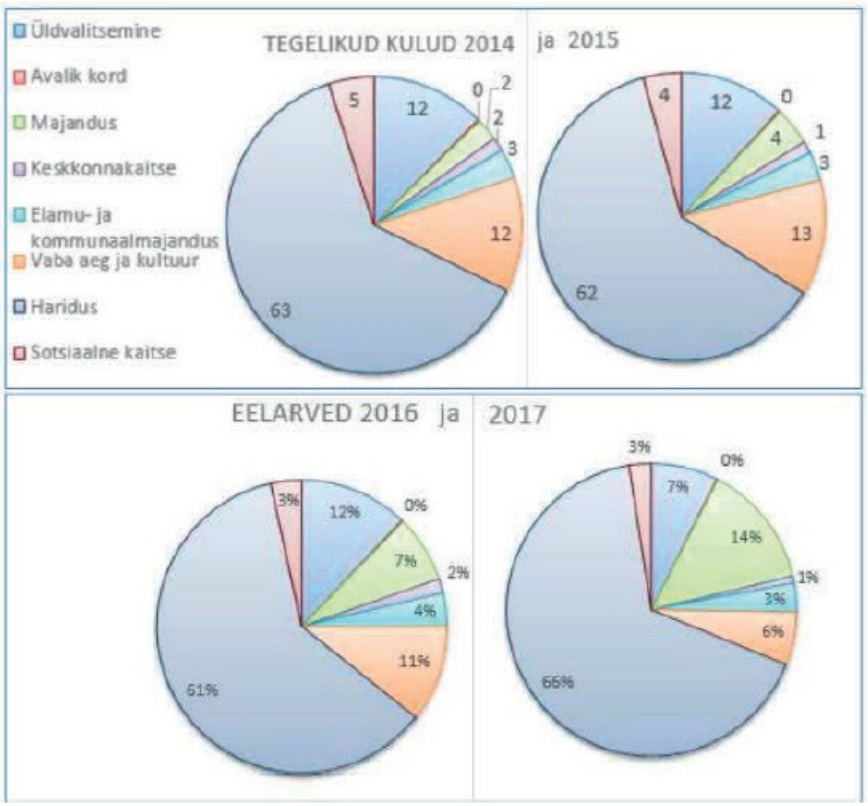

Ühemõtteliselt kõige suurem osa on seotud meie järelkasvuga. See on iga valla õnn kui tal on lapsi, aga samas teades, et majanduse real on kajastatud ka teedehoid, siis 2% selleks on ikka ääretult vähe.

Lühiülevaade infrastruktuurist, mille korrashoidu peab omavalitsus korraldama.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §6 loetleb omavalitsuse kohustused. Lisaks kirjeldatakse erinevaid kohustusi eriseadustes ning väidetavalt kajastuvad omavalitsustele pandud ülesanded viisil või teisel ca 300 õigusaktis. Kulude jagunemisest saab ülevaate, et pehme tegevusega on seotud valla eelarvest ca 75% ja sellest valdav osa haridusega. Hariduse ja kultuurivaldkonnast sai väikese ülevaate perioodil 2013-2017 tehtust allasutuste tutvustuse juures. Lisaks on kohaliku omavalitsuse tegevuste hulgas selliseid, mida korraldatakse otse vallamajast. Nende tegevuste alla käib ka kogu investeerimistegevus, aga ka erinevad põhitegevusena kirjeldatud tegevused, nt sotsiaalne kaitse, kommunaalelamispinna korrashoid, teed, avalik kord, kogu raamatupidamine

Teed

Teede temaatika on üks enam kõneainet pakkuv läbi aasta. Kuivaga teed tolmavad, märjaga on

porised, asfaldisse tulevad augud, sügisel muutuvad kohati läbimatuteks ja talvel on ikka probleeme kui lumi sajab või on kuskil libe. Lisaks oli Raasiku vald veel 2013 aastal oma kergliiklusteede puudumise tõttu eelmises sajandis.

Selge on see, et kõik eelnev vajab lisaks suurele soovile kõik korda saada ka vahendeid selle soovi täitmiseks. Vahendeid on alati napilt ja neid tuleb jaotada vähemalt seitsme suurema valdkonna vahel. Teede osas on läbi aegade olnud riigi poolne sihtfinantseerimine vastavalt teevõrgu pikkusele. See oli ja on kindlasti oluline osa teede hooldamisel. Eriti hajaasustuses kus ollakse silmitsi probleemiga, et pika tee teenindusalas elab suhteliselt vähe inimesi. Teed ise on valdavalt rajatud ajal, mil koormused olid tänastest erinevad nii kasutajate arvult kui ka masinate suuruselt ja raskuselt. Riigipoolne rahastus oli kuni 2009. aasta veebruarini seotud protsendiga laekuvast kütuseaktsiisist. 2009 kärpekäärid tegid siingi oma ja riigipoolne rahastus vähenes ca neli korda. Teades, et samal ajal vähendati ka üksikisiku tuludelt kohalikku eelarvesse suunatavat maksutulu ja seoses töökaotustega ettevõtluses vähenes ka reaalne raha, siis ei suudetud vajalikku hooldust tagada ka kohalikust eelarvest. Teed aga samal ajal anusid hoolduse järele. Kahjuks pole selles valdkonnas rahuldava olukorra saabumist võimalik ennustada. Järgnevalt illustratsioonilt on eelneva jutu visualiseeritud väljendus.

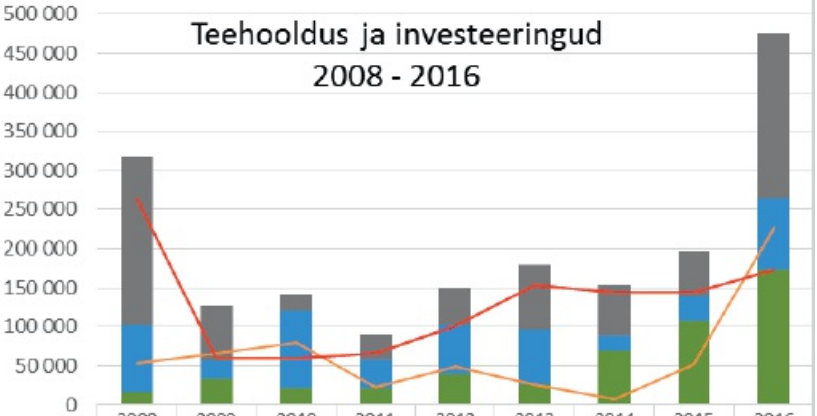

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
investeeringud	214 080	69 292	20 040	31 994	47 801	83 248	63 693	56 717	211 864
talvine teehooldus (lumetõrje)	86 691	23 741	99 679	37 308	63 856	70 802	20 487	33 282	90 428
suvine teehooldus	16 190	33 517	20 870	20 778	39 282	25 666	68 504	106 713	173 393
sh valla omavahendid	53 377	66 569	80 461	23 701	49 182	26 279	8 122	52 822	226 977
sh riigi toetus	263 584	59 981	60 128	66 379	101 757	153 437	144 562	143 890	172 772

Kergliiklusteed on omaette teema. 2013. aastal ametisse asudes ei saanud aru, et miks pole inimeste ohutuse peale mõeldud ja eriti valla alevikes puuduvad kergliiklejate ohutust tagavad ja 21.sajandil elementaarsed rajatised.

Oli olemas küll üks (täna võib öelda vilets ja pea terves osa ümbertegemist nõudnud) projekt, kuid selle ellu viimiseks eriti entusiastlikud ei oldud. Kõneldi uhkusega hääles, et eelmine vallavanem oli käinud kuskil tagatoas ja saanud selle eest maanteeametilt 100 000 eurot toetuse lubaduse, kuid ei räägitud sellest, et see lubadus oli seotud lepinguga, mille kohaselt pidi see toetus olema kasutatud 2013 lõpuks. Kui seda ei tehta, siis see ka saamata jääb. Uus vallavalitsus sai ametisse 2013 detsembri alguses ja sai kohe ka selle külma dušši endale. Kohekohe oli maanteeameti toetuse kasutamise viimane tähtaeg, kuid puudusid kokkulepped maaomanikega. Mõnega neist oldi täielikult riidu keeratud ja nii plaaniti kergtee lõiku Kivilinnast (Sügise tn-st) Aruküla mõisani teha nii, et Kehra Puidutööstus (kunagine Bodilsen või Lindwood) juurest minnakse üle tee ja enne kurvi tagasi. Absurdsemat lahendust andis ette

kujutada. Absurdne nii maksumuse pärast, aga enne kõige ohutuse kaalutlustel. Uurides, et miks siis nii, sain teada, et Kehra Puidutööstuse kinnistu omanikfirmale anti ultimaatum, et kui maad ei anna, siis võtame. Paraku demokraatlikkus riigis nii ei saa ja seda ka vallale selgelt öeldi. Rääkisime uuest maaomanikuga ja tänaseks on realiseerunud mõistlik lahendus sellest teelõigust. Maanteeameti toetuse pikendamiseks oli vaja teha jõupingutusi, kuid lõpuks need pingutused kandsid vilja ja lisaks saime veel 60 000 eurot juurde. 2014 lõpuks oli kõige vajalikum lõik Tallinna mnt kergliiklusteest valmis ja lastel võimalik ohutult jõuda kortermajade piirkonnast huvikooli. Pidulik esimese kergliiklustee lõigu avamine Raasiku vallas toimus 01.11.2014

Juulis 2017 jõuti teise etapi avamiseni. Selle osa ehitamiseni aitas meid vastava eurotoetuste meetme avamine. Raasiku vallavalitsus taotles perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse ning majandus- ja taristuministri 15.10.2014 määruse nr 88 **„Toetuse andmise tingimused investeeringuteks raudteepeatuste ühendamiseks erinevate liikumisviisidega“** alusel

toetust Aruküla ja Raasikule raudteepeatuste juurde ohutu ligipääsu rajamiseks ja pargi-reisi parkimise laiendamiseks. Raasikul valmis uus parkla 2016. aastal.

Aruküla projekt oli ette nähtud kahte kalendriaastasse.

Projekti valminud maht ehituslikus mõttes polnud väga suur – ehitati uus parkla, tohterdati olemasolev ja rajati ca 800 meetrit kergliiklusteed. Selle tulemuseni jõudmise teel tuli läbida hulgaliselt bürokraatlikke takistusi. Ise pelgasin kõige enam suhtlemist Eesti Raudteega, kuid täna pean ütlema, et muu jama kõrval see kartus oli ennatlik. Alati on nii, et ette nähtavate takistusega oskad ka arvestada. Palju hullemad on takistused, mis tekivad ootamatult. Nii oligi suhtlemine Eesti Raudteega üle ootuste sujuv. Kooskõlastati projekt, jõudsime kenasti ka parklaaluse maa hoonestusõiguse seadmiseni ning jääb vaid üle AS Eesti Raudteed konstruktiivse lähenemise eest kiita. Täiesti ootamatu takistus tekkis hoopis kergliiklusteega. Meil oli olemas 2008. aastal valminud projekt. Loogiline, et sellise vana projekti kooskõlastused tuleb uuendada. Ehitushankes oli ehitajale pandud vastav kohustus. Lisaks kooskõlastuste uuendamisele oli meil ka üks osa kergliiklusteest puudu, sest 2008. aasta projekt lõppes Konsumi parklas. Puuduva lõigu projekteerimise vajadus oli jällegi ette teada tegevus, millega sai arvestada. Täiesti ootamatuks kujunes olemasoleva projekti kooskõlastuste uuendamine. Esmalt ei suutnud maanteeameti erinevad üksused jõuda kokkuleppele, mida soovivad ja siis avastas Telia, et nüüd on õige aeg lasta Raasiku vallal ehitada neile uus võrk. Vaidlusi jätkus terveks talveks ja veel aprilli alguses polnud kindel kas me üldse saame selle kergliiklustee täies plaanitud mahus teha. Päeva lõpuks juhtus aga nii, et projekt kooskõlastati maanteeameti poolt peaaegu nii nagu ta oli kooskõlastamiseks esitatud. Teliaga saadi ka kompromissini ja kogu see mitu kuud vaidlust pikendas projekti valmimise aega ca 25 päeva.

Ehitustööde lepingujärgseks maksumuseks oli 258936,60 eurot, millest Ühtekuuluvusfondi vahenditest tasutakse 85% ja Raasiku valla eelarvest 15%

Kui kunagi esimesena kuule astuja Neil Armstrong ütles: *See on väike samm ühele inimesele, kuid suur hüpe kogu inimkonnale!* siis meie saame öelda, et tegemist on päris tühise investeeringuga rahalises mõttes, kuid ülisuure ja vajaliku sammuga Aruküla ja Raasiku valla jõudmiseks 21-sse sajandisse, kus sellised kergliiklusteed peaksid tiheasustatud alevikse olema iseenesest mõistetavad.

Seda sammu aitasid astuda – Raasiku vallavalitsuse ametnikud Ando, Reelika ja Evelyn, Roland Mäe ViaVelo Inseneribüroost ja ehitaja Tallinna Teede Aktsiaseltsi esindajad Kaupo Raadik ning Mihkel Petuhhov, ehitustööde järelevalvaja Siim Suits, AS Eesti Raudtee, Keskkonna Investeeringute Keskus, kes rakendusüksusena vahendab ja valvab Ühtekuuluvusfondi vahendite kasutamist. Tänud kõigile, kes projekti õnnestumisele ja seeläbi Aruküla peateel liikumise ohutuse tagamisele kaasa aitasid!

Teise lõigu sümboolne avamine.

Raasiku valla 2017. aasta aukodaniku musitseerimise saatel kõnniti kogu valminud teelõik läbi.

Kolmas lõik Aruküla mõisast kuni Lagedi-Peningi maanteeni on lubatud maanteeameti poolt lubatud rajada **2020. aastal.**

MAANTEEAMET

Raasiku Vallavalitsus
raasiku.vald@raasiku.ee

Teie 28.02.2017 nr 7-6/326

Meie 30.03.17 nr 21-5/17-00113/171

Kergliiklustee rajamisest riigimaantee nr 11304 lõigule Peningi-Lagedi mnt-st kuni Aruküla mõisani.

Maanteeameti liiklusohtlike kohtade likvideerimise plaani pingereas asub riigimaantee 11304 Aruküla-Kostivere jalg- ja jalgrattatee ehitus riigimaanteest 11300 Lagedi-Aruküla-Peningi kuni Arukülа mõisani 2020 aastal.

Pingerea aluseks on eelkõige lõiku iseloomustavad parameetrid nagu lõigul toimunud liiklusõnnetused ning teistel sarnastel lõikudel toimunud liiklusõnnetuste jaotus, mida statistiliste mudelitega analüüsitakse. Eesmärk on olemasoleva rahaga ohutust võimalikult palju suurendada. Mida väiksema maksumusega on koha ohutumaks muutmine ning mida suurem on liiklusõnnetuste vähenemise potentsiaal pärast ohutustamist, seda kõrgemale see pingereas tõuseb. Ning antud analüüsi tulemusena jäi eelpool mainitud jalg- ja jalgrattatee ehitus aastasse 2020.

Lähtudes eelpool toodust ei saa me toetada Teie ettepanekut realiseerida jalg- ja jalgratta tee ehitus aastal 2018.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristjan Moisto
Liikluskorraldaja - Harjumaa

Sellega muidugi ei ole kergliiklusteede rajamine mitte lõppenud, pigem on see ikka veel algus. Arukülas saab juba järgmisel nädalal alguse ühe ohtliku lõigu varustamine jalgteega. Selleks on lõik Jaama ja Harju tn ristmikust kuni vallamajani.

Raasikul saadi augustis 2017 positiivne otsust EAS-ilt ca 3,2 km kergliiklustee rajamiseks. Selle teega on plaanis tagada ohutu liiklemine jalakäijatele Raasiku Elektrist kuni Jägala maanteeni, lisaks lõik raudteejaamani.

Teede osas ei piirdu tegevused ainult kohalike teedega. Pidevalt toimub suhtlemine maanteeametiga riigiteede osas. Nii sai vallavalitsus esitada Harju liikluskomisjonile ohtlike kohtade nimekirja, mille alusel komisjon otsuseid langetab ja igal aastal saab mõni selline koht rahastuse väljaspool teehoiukava. Raasiku valla eeliseks oli, et sain ennast Harjumaa Omavalitsuste Liidu esindajaks sellesse komisjoni ja tänu selgitustöödele komisjonis õnnestus 2016 aastal ümber ehitada Raasiku viie tee ristmik. Lisaks sellele sai panustatud Tehase tee silla remondile, mis tehti ära 2017. Argumendiks mõlema töösse saamise puhul oli meie planeeritud kergliiklustee projekt.

Raasikul on ette valmistamisel Paju tänava rekonstrueerimine. 2017. aastal valmib tee ehituseks tööprojekt, mis annab võimaluse ehitushanke välja kuulutamiseks.

Teedega ühte tegevusalasse saab lahterdada ka tänavavalgustuse. Järgnev illustratsioon annab ülevaate sellestki valdkonnast.

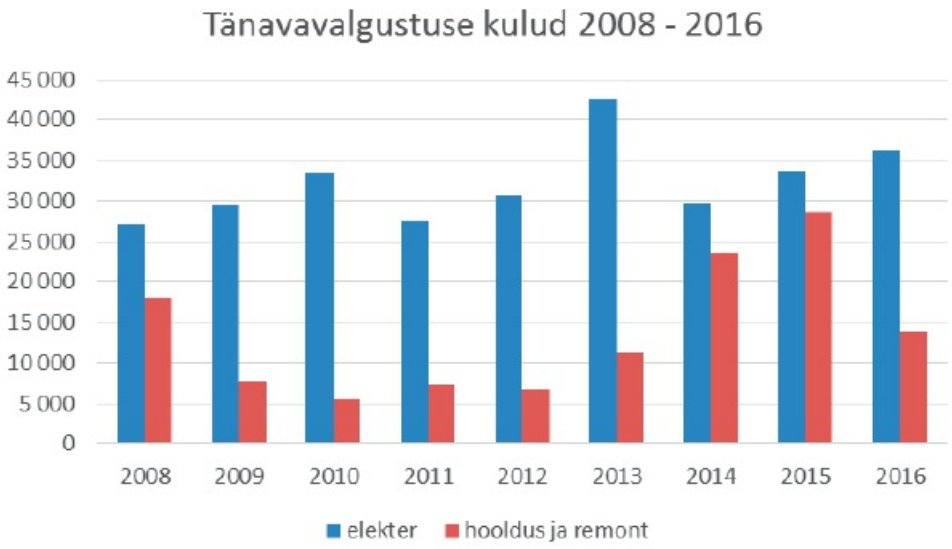

Osalesime 2017. aastal tänavavalgustuse renoveerimise meetmest toetuse taotlemisel. Jäime joone alla. Tegemist on toetusmeetmega, millel kolm taotlusvooru, seega õpime vigadest ja taotleme järgmises voorus jälle.

Veevarustus ja kanalisatsioon ja OÜ Raven

Kohaliku omavalitsuse korraldamise seadus paneb kohalikule omavalitsusele kohustuse korralda veevarustuse ja kanalisatsiooni küsimusi oma territooriumil. Raasiku vallas on see kohustus delegeeritud valla omandis olevale äriühingule OÜ Raven. Ettevõte tegeles kuni 2016. aasta suveni Arukülas sooja tootmisega ning Arukülas, Raasikul, Peningil ja Härma külas veeja kanalisatsiooniteenuse osutamisega. Alates 2017 laieneb tegevuspiirkond Kulli külla, kus likvideeriti viletsast ajaloolisest planeerimistegevusest lähtunud vaidlus pankrotipesast veepumpla ja torustikud ostnud „ärimehega“.

Raveni puhul on tegemist väikese vee-ettevõttega ja mitte eriti jätkusuutlikuga. Kliendibaas on olematu, kuid veevarustuse ja soojamajanduse investeeringud teenuse toimima saamiseks ja kulutused toimimas hoidmiseks on suured. Vee-ettevõte oli lisaks oma juhtimise mõttes isevoolses faasis ning sügavalt eelmises sajandis. Puudusid visioonid, eelarved ja kõige hullem, et puudus ka igasugune tahe areneda. Seda igas mõttes ja igas segmendis. Suhtumistest ei leidnud innovatiivsust ja ainus vastus oli – raha ei ole, tuleb tõsta hinda. Vald oli endki distantseerinud ja nii see ettevõte vaikselt tiksus. 2014 püüdsime ettevõtet aidata. Tundus, et midagi liigataski, kuid lõpuks oli nii, et tuleviku plaane koostas konsultant ja ettevõte oli taandunud ootaja funktsiooni. Oodati ühelt poolt, et keegi viiks hankeid läbi ja teiselt poolt, et keegi annaks raha. Seega kordan, et tegemist oli jätkusuutmatu ja võiks öelda, et mitte eelmise sajandi jäänukiga, vaid nõukogude aja jäänukiga majandamise mõttes.

2016 aasta alguseks oli selge, et juhtimine ei muutu ja vallavalitsus tõi ettevõtte juhatusse konkursi korras juurde teadmisi tänapäevase ettevõtte juhtimisest. See samm viis ettevõtte tegevjuhtimises vere vahetuseni ja jonniv juht asendus majanduslikult mõtleva ja teotahtelise juhiga. Oli selge, et sarnasel mittetoimival viisil edasi ei saa, selline tiksumine ei too kasu ühelegi tegevusalale ning pärast soojamajandamise arendamise kava koostamist tegi vallavalitsus volikogule ettepaneku soojavarustusse kaasata strateegiline partner, kes suudaks

renoveerida olemasoleva infrastruktuuri ja tagada konkurentsivõimelise teenuse. Volikogu selle otsuse langetas.

Soojamajanduse erastamine oli strateegilises mõttes üks olulisemaid otsuseid ja ei mõista mina siiani miks seda varem ei tehtud.

Põhitegevuseks on Ravenil alates 2017 veevarustuse ja kanalisatsiooni küsimustega tegelemine ja kvaliteetse teenuse pakkumine. Paraku on selleski valdkonnas suur mahajäämus. 2017 kevadel kirjutasin sellel teemal loo, et ergutada Aruküla elanikke olema aktiivsed soovi avaldama liitumiseks ühiskanalisatsiooniga. Aktiivsusest sõltus kas saame kanalisatsiooni rajamiseks toetust ja millises ulatuses.

Kanalisatsiooni rajamisest Arukülla.

Paljud Raasiku vallas elavad kodanikud teavad, et juba ammu räägitakse ühiskanalisatsiooni rajamisest Raasikule ja Arukülla. Korrektne ühisveevarustus ja -kanalisatsioon ongi 21-sel sajandil elementaarne. Vähemalt peaks. Raasikul on esimene etapp torutöödest lõppenud ja projekti otsi tõmmatakse kokku. Arukülas on tekkinud Keskkonna Investeeringute Keskusega (KIK) uue toetusmeetme tingimustes diskussioone ja tänaseks on KIK ja keskkonnaministeerium võtnud seisukoha, et Arukülas kolmes etapis plaanitud ühiskanalisatsiooni rajamine tuleb teha ühe hooga ja ilma tükeldamata või toetusraha ei saa. Kõnealuse töö maht rahasse ümberpanduna on ca 3,3 miljonit eurot, mille omaosalus oleks suurusjärgus 20%[8] ja millest omakorda ca 0,35 miljonit peaks saama katte otse vallaeelarvest. Teema kogub tuure erinevates jututubades, gruppides, komisjonides jne. Samuti on see oluline küsimus rakendatud sügisel toimuvate kohalike valimiste vankri ette. Valimiste kontekstis kahjuks käsitletakse seda rohkem emotsionaalsest ja paanilisest küljest (teema valimistega sidujad on ju ise need, kelle tegevuse/tegevusetuse tõttu selles olukorras oleme) kui pragmaatilisest ja plaanilisest. Kuivõrd kanalisatsiooni temaatika valimisvankri ette
rakendajad presenteerivad seda sensitiivset temaatikat kallutatult, siis püüan lisada ka emotsioonituma ja kindlasti erapooletu vaate. Looga tutvununa saab igaüks mõtiskleda kas teha töö ära ise (loe: seaduse kohaselt teenuse hinnast ja tarbija rahastatuna[9]) või saada selleks üle 2 miljoniline rahasüst EL-ist. Pärast aastat 2020 pole ilmselt enam EL-I abiga väga vaja arvestada.

Miks kanalisatsiooni üldse vaja?

Kuigi täna Eestis selliseid küsimusi enam väga palju ei kuule, kanalisatsiooni peetakse mugavuseks ilma milleta ei saa ning põhiline arutelu käib teemal, et mida teenus maksab, siis tegelikult on reoveekanalisatsioon algselt loodud hügieeni tagamiseks ja haiguste leviku tõkestamiseks. Tegemist on normaalseks eluks vajaliku teenusega, eriti piirkondades kus asustus tihe ja reovee tekke kontsentratsioon kõrge[10]. Kuivõrd reovesi on inimtegevuse tagajärjel saastunud vesi, mida tuleb puhastada enne keskkonda laskmist, siis on tänapäevasel kanalisatsioonisüsteemil olemas ka teine oluline aspekt – keskkonna kaitse.

Kanalisatsiooni vajalikkusest saadi aru tihedalt asustatud piirkondades juba rohkem kui 5000 aastat tagasi. Just nii kaugest ajast on leitud esimesed kanalisatsioonisüsteemid. Ja eks hügieenilises mõttes on kanalisatsiooniküsimus suurimaks väljakutseks tänagi just tiheasustatud aladel (nt Dubai kõrged pilvelõhkujad pole tihti üldse linnakanalisatsiooniga

seotud ja neist veetakse (!) autodega igapäevaselt kogu heitvesi välja. Euroopas ei kujutaks ettegi, et kuskil linnas selliselt lubataks lahendada mõne kõrghoone reoveelahendused).

Mis teeb ühiskanalisatsiooni kui süsteemi kalliks?

Tänapäeval on kanalisatsioon väga keerukas ja eriti rajamisel väga rahamahukas süsteem. Keerukaks teeb selle asjaolu, et pead oskama projekteerida süsteemi nii, et ta suudaks tagada teenuse piirkonna vajadusi ja samas ei tohi projekteerida "varuga", sest see võib lüüa valusalt tarbija rahakoti pihta süsteemi ekspluateerimisel. Isevoolse kanalisatsioonitoru puhul peab olema tagatud torustikes voolavale heitveele minimaalne vajalik kiirus, mis ei lubaks torus voolava reovee settimist torustikus[11]. Settimine toob varem või hiljem ummistuse ja see teeb süsteemi hoolduse kulukaks. Lisaks põhjustavad uputused kannatusi tarbijatele. Teisalt peab toru olema valmis vastu võtma ka teatud mahus löökkoormusi, seega peab olema torul siiski ka selleks mahtu. Teine kulukuse põhjus on see, et reeglina on veevarustussüsteem linnaehituses kõige sügavamal maa sees. Veevarustuse puhul on see meie kliimast lähtuv ja kanalisatsiooni puhul lisaks vajadusest tagada isevoolsus. Seega on nt trasside rajamine pinnasetööde (kaeveja tagasitäitetööd) mõistes mahukas. Toru, mille maha paneku eesmärgil kõike seda tehakse, ei maksa selle kõige juures praktiliselt midagi. Kalliks teeb süsteemi ka tõsiasi, et isevoolselt ei saa reeglina tarbija juurest puhastini, sest vajalike kallete tagamiseks peaks ehitama puhastid väga sügavale maa alla. Paljudes linnades see nii ongi, aga ilma reovee vahepealse kõrgemale tõstmiseta ei saa sealgi. Selleks on vaja ehitada heitvee nö üle pumpamiseks reoveepumplaid, mille ülesanne on pumbata kogutud reovesi puhastisse või tõsta isevoolselt kogutud heitvesi üles ja lasta tal uuesti isevoolselt teekonda jätkata, kuni järgmise ülestõstmise vajaduseni.

Seega ühiskanalisatsioon, mille algust tarbija näeb oma wc-potist või kraanikausist või vannist, on tegelikult keeruline süsteem, mis on kulukas rajada (eriti juba toimiva asula tingimustes) ja üleval pidada, kuid ilma milleta pole elu tänapäevases üle 7-miljardilises maailmas võimalik.

EL ja Aruküla kanaliseerimine. Kust kõik alguse sai?

Lühike vastus – Eesti astumisest Euroopa Liidu liikmeks.

Pikemalt selgitades peab tulema tagasi Eesti ja Euroopa Liidu vaheliste läbirääkimiste juurde. Nimelt soovides ühineda mingi seltskonnaga (ka EL-i võib vaadelda seltskonnana), kus on väljakujunenud omad reeglid ja põhimõtted, peab liituda soovija neid reegleid ka aktsepteerima. Kindlasti ei kirjuta reegleid liituda soovija. Läbirääkimiste käigus saab küll kokku leppida mingis täiendavas ajas, mille jooksul tuleb esitatud tingimustele vastavaks saada. Üheks läbirääkimise kohaks EL-i astumisel oli keskkonna valdkond, mille alla kuulub ka vee kvaliteet, sh selle vee kvaliteet, mis suunatakse joogiveena tarbija kraanidesse kui ka selle vee kvaliteet, milline laekub tarbijalt ja tuleb saata tagasi loodusesse.

Seega vee kvaliteedi all vaadeldakse nii puhastatud reovee kui ka joogivee kvaliteeti.

Erinevad normid EL-is kirjeldatakse ära direktiividena, mis on kohustuslikuks järgimiseks liikmesmaadele. ***Direktiiv 91/271/EMÜ kehtib asulareovee puhastamise kohta reoveekogumisaladele, kus on reostuskoormus suurem kui 2000 inimekvivalenti[12]*** *. Eesti ühinemislepingu seletuskirja VII osa jaos C on toodud ära kokkulepped, milliste tähtaegadeni selle direktiivi nõuete täitmist lubatakse Eestil edasi lükata. Täitmisetähtajaks*

on ühinemislepingus sätestatud 31.12.2010.

Miks sellest Raasiku vallas üldse räägitakse veel aastal 2017? Ilmselt seetõttu, et Aruküla kuulub direktiivis kirjeldatud reostuskoormusega asula alla (elanike arv + ettevõtlus) ja on seda olnud juba EL-is astumise ajal ja on siiani nõuetekohaselt kanaliseerimata. Küsimusele "miks see nii on?" ma vastata ei mõista.

Et saaks ülevaate, mida teha plaanitakse täpsemalt ehitada, siis tasub teada järgmiseid numbreid. Täna on Arukülas ühiskanalisatsiooni torustikku ca 3 km ja teenindatakse umbes pool Aruküla elanikkonnast (hõlmab põhiliselt korterelamud ja nende lähiala). Kui planeeritud tegevused realiseeruvad, siis lisandub ca 10 kilomeetrit torustikku. Tänasele 3-le ülepumplale lisandub vähemalt 7 ja üks vana saab ka uuenduse.

Kuidas edasi?

Kui 2016. aasta lõpus saabus esimene signaal (veel mitteametlik), et KIK ei rahulda meie taotlust etapiviisilise kanaliseerimise osas, arutas tekkinud olukorda volikogu. Otsustati ametlik vastus ära oodata. Käesolevalgi aastal on volikogu kahel korral teemat arutanud. Aprilliistungil olid kohal KIKi ja ministeeriumi esindajadki. Maiistungil selgitasin edasisi võimalikke stsenaariume ja teed eesmärgini jõudmiseks, kui otsustatakse projektiga edasi minna KIKi soovituse kohaselt.

Kogu Aruküla reoveekogumisalal plaanitud ühiskanalisatsiooni väljaehitamiseks tuleb rajada 465 kanalisatsiooni liitumispunkti. Keskkonnaprojekti poolt kunagi Raveni tellimisel koostatud eelprojekt, mis oli aluseks ka senise rahastamistaotluse koostamisele, on tehtud kahetsusväärselt ca poolele kogu ehitusmahust, ülejäänud osa kohta on tehniline lahendus ainult ÜVK arendamise kava tasandil.

Liitumissoovide osas on saadetud varasemalt küsitlus 192-le kinnistu omanikele, positiivselt on vastanud 149 kinnistu omanikku (78%).

KIKi taotluse esitamise eelduseks on vähemalt 60% kinnistu omanike nõusolekut. Seega tuleb esmase sammuna läbi viia elanike uus küsitlemine.

Eeldades, et seni vastanutele uue vormi kohaseid küsitluslehti ei ole vaja saata, siis tuleb koostada 273 joonist ja need elanikele saata.

Eeldusel, et küsitluse tulemusel saadakse üle 60% kinnistu omanike nõusolek, tuleb peale tulemuste selgumist teha KIK-i ja ministeeriumisse päring, kas nad aktsepteerivad taotluse esitamist ka ilma kehtivat ÜVK arendamise kava muutmata. Eeldatavalt nad seda lubavad.

Seejärel tuleb koostada :

- uus tehnoloogiline projekt kogumahule;
- uus keskkonnamõjude hindamise aruanne;
- uus finantsanalüüs ja uus taotlus.

Juhul kui piisaval hulgal potentsiaalsete liitujate nõusolekuid ei saa, tuleb samuti teha KIK-i ja ministeeriumisse päring edasise tegevuse osas. Variandid sellel juhul on:

a) esitatakse KIKile taotlus ikkagi kogumahule;
b) tehakse ÜVK arendamise kava ringi ja mingi osa piirkonnast näidataksegi tulevikus kui kogumismahutitega lahendatud ala.

Volikogu komisjonides ja ka istungil toimunud arutelude tulemusel otsustati, et projektiga peab edasi minema stsenaariumi 1 kohaselt ehk teha kõik, et Aruküla kanaliseerimine teha ära kohe ja kõik.

Mida ootame kinnistuomanikelt, kellele küsitlus saadetakse?

Esmane lootus – olge aktiivsed ja vastake küsitlusele kindlasti. Ärge tehke oma otsust emotsiooni ajel. Jah, tean, et kihutustööd tehakse ka selles osas, et ***"Raasiku vallas on juba teenus kallis ja suurte investeeringute lisandumisel muutub see veel kallimaks".*** *See retoorika on pahatahtlik ja ei anna edasi kogu teemat, mida püüdsin kokkuvõtlikult oma loos esitada.*

Meeldigu see või mitte – Aruküla on asula, milline käib Eli liitumisel nimetatud kanaliseeritavate asulate alla ja kui me ei võta vastu pakutavat ca 2,5 miljoni eurolist abi, siis tuleb kogu investeering halvimal juhul teha ise. Siis lisandub investeering läbi amortisatsioonisummade teenuse hinnale 100%,. Tänase plaani kohaselt on omafinantseering minimaalselt 20% (võib suureneda) ja kui oleks otsustatud õigel ajal, siis oleks omaosalus olnud 15%. Seega täna käib võidujooks (milles üheks vahefinišiks potentsiaalsete liitujate küsitlus) ca 2,5 miljoni välisrahastuse nimel, mitte selle nimel, et äkki ei peagi kanalisatsiooni rajama.

Teine teema, millega hirmutajad väga vabalt ümber käivad puudutab seda, et ***„kõik nii kui nii ei liitu"****. See EI OLE argument, kuigi tegelikkuses ongi nii, et kõik kohe ei liitu, kuid see pole katastroof, vaid ongi loomulik ja olnud kõikides piirkondades kus kanaliseerimisega tegeletud. Oli see nii Tallinna piirkondades kus ühiskanalisatsioon puudus, oli see nii ka nt Rae vallas. Rusikareegel on, et kolmandik liitub kohe, kolmandik mõne aasta jooksul ja kolmandik põlvkondade vahetusel kui tänased lapsed hakkavad majapidamistes otsustama. Nagu ütlesin – see on rusikareegel, kuid selle muutmisega püütakse tegeleda riiklikult. Ühelt poolt püütakse leida liituma kutsumiseks survestamise mehhanisme ja nendega koos toetusmehhanisme, mis võimaldaksid liitujatel saada toetust mahukate ehitustööde tegemiseks liitumispunktist kuni elamuni.*

Seega mõtelge kaasa ja vastake küsitlusele*. 60% jah-vastuseid on vaja, et oleks võimalik 2018 kopp maasse lüüa ja asi (aasta) lõpuks ära teha. Kui positiivseid vastuseid nõutud hulgal ei tule, siis paneb see meid erinevate lisategevuste tegemisele ja seega ei oska planeerida, millal ehitusega tegelema saab hakata, millises mahus ja kelle raha eest. Rahulikku ja külma peaga arutelusid soovides ning küsimuste tekkimisel on alati hea kui need esitatakse inimestele, kes on info juures, kellel on temaatika kohane ettevalmistus, kogemus ja tahe probleeme lahendada, mitte soov otsida põhjendusi lahenduse edasi lükkamiseks. Need inimesed leiate vallamajast ja tänasest Ravenist ning kui sealt vastust ei saa, siis osatakse küsimused edasi esitada ja vastused hankida.*

Seega EL-iga liitumisel pandi Eestile kohustus rajada 2010. aasta lõpuks asulates, kus reostuskoormus üle 2000 inimekvivalendi, ühiskanalisatsioon. Aruküla käis selle nõude alla EL-iga liitumise ajal ja on tänagi nendele kriteeriumitele vastav asula ja seega on enam kui kummaline rääkida veel 2017. aastal kohustuse täitmise üle. Paraku ei oldud tegevusega ühele

poole saadud õigeks ajaks ega ka 7 aastat hiljem. Samuti on kanaliseerimisega probleemid Raasikul. Kahjuks on käimasoleval rahastamise perioodil ka toetuse tingimused karmimad ja kallimad kui varasemalt (õigel ajal) olid.

Tänaseks on jõutud nii kaugele, et Aruküla rahvas tuli valla ja vee-ettevõtte küsitlusel appi ja kanaliseeritava piirkonna kinnistutest pea 70% soovivad liituda. Koostamisel on taotlus, mis esitatakse oktoobris ja loodetavasti vahendid saadakse ning Aruküla kaevatakse üles 2018 ning loodetavasti saab plaaniga ühele poole 2019 mai kuuks.

Raasikul alustati 2016 esimese etapi töödega. Torutööd on 2017 suvel lõpetatud ja suve lõpuks saavad teed taastatud.

Soojamajanduse korrastamine ja tulevikuks kvaliteedi tagamine.

Kaugküttega Aruküla kortermajade piirkonnas (osa korterelamuid, lasteaed, kool, vallamaja) tegeles Raasiku vallas vallale kuuluv osaühing Raven. Tegevus oli ääretult passiivne ja kirjeldatav sõnapaariga minna laskmine. Uusi mõtteid ei olnud ega otsitud ja puudusid ka vahendid investeerimaks teenusekvaliteedi tõstmisesse. Kliendid nurisesid.

Raasikul elamufondi kaugküte enamasti puudub. Puudub ka aleviku keskne katlamaja, mis

kütaks ühiskondlikke hooneid. Kaugküte on rajatud Mistra Autex AS-i katlamajale, võrgud pikad, vanad ja kadu suur.

Vallal puudus visioon soojavarustuse küsimuses. Tegemist otseses mõttes „surnud ringiga". Selle umbsõlme harutamist enam kuskile edasi lükata ei saanud. Tuli alustada sõlme harutamisega. Niisugustel juhtudel kiireid lahendusi ei ole ja on vaja järjekindlalt astuda samm sammu järel jõudmaks püstitatud eesmärgini. Meie oleme perioodil 2015 algus kuni 2016 suve lõpp käinud läbi organisatoorse ja bürokraatliku tee ja täna oleme lähedal lõppeesmärgile – 21- le sajandile vastav kaugkütte teenus. Järgnevalt kirjeldan teed, mis tuli läbida.

1. 09.02.2015 algatas volikogu SMAKi koostamise

Raasiku valla soojusmajanduse arengukava koostamise algatamine

Vastavalt Raasiku Vallavolikogu 13. detsembri 2011. a määruse nr 22 „Arengukavade koostamise kord" § 2 lg 2 ja § 4 lg 1,

Raasiku Vallavolikogu

otsustab:

1. Algatada Raasiku valla soojusmajanduse arengukava koostamine.

2. Kehtestada lähteülesanne koos ajakavaga käesoleva otsuse lisas 1 toodud kujul.

3. Otsus jõustub teatavaks tegemisest.

Ants Kivimäe

Volikogu esimees

Seletuskiri Raasiku Vallavolikogu määruse „Raasiku valla soojusmajanduse arengukava koostamine" juurde

Raasiku vallas on täna üks ametlik kaugküttepiirkond Aruküla alevikus. See hõlmab Aruküla keskuse kortermajade piirkonna ning samuti on kaugküttevõrgus ühiskondlikud hooned – kool, lasteaed, vallamaja. Piirkonna soojusmajanduse tuleviku osas puuduvad visioonid ja selles teadmatuses on tekkinud liikumine kortermajade kaugküttevõrgust välja lülitamiseks. Kindlasti ei ole soojakulude ainsaks osaks soojusenergia hind, olulist osa mängib ka majade soojapidavus. Sama kindlasti saab väita, et mida enam kortermaju end kaugküttest välja lülitab, seda enam langevad erinevad püsikulud alles jäävatele. Tegemist ei ole ratsionaalsete otsustega, pigem emotsionaalsel põhjal langetatud otsustega. Kahjuks on ilma põhjalike analüüsideta ka raske kaugkütte klientidele selgitada erinevaid võimalusi, seega peab algatatav arengukava selle tühimiku täitma ja aitama ka korteriühistutel oma investeerimisotsuseid teha.

Raasiku alevikus on olukord komplitseeritud ajaloolistest põhjustest lähtuvalt. Ajaloolisel põhjusel on üks nimi – Mistra. Nimelt on siiani mitmeid ühiskondlikke objekte varustatud soojusega Mistra tootmise arvelt. Kindlasti ei tee Mistra takistusi ka tulevikus, kuid soojuse ülekandeliinid ehk soojatrassid on amortiseerunud. Lisaks ei suuda Mistra lisa

soojaenergiat pakkuda. Nii on lasteaia äsjavalminud 2 rühma juba soojuspumpade põhisele küttele rajatud ning projekteeritud Raasiku spordikompleks ja rahvaraamatukogu kütmiseks on ette nähtud lokaalne katlamaja kooli juurde. Kuivõrd suhteliselt kompaktsel territooriumil asuvad kool, lasteaed, rahvamaja, sotsiaal- ja tervisekeskus (ka kauplus), siis on mõistlik nende soojavajadusega seotud teemad lahendada komplektselt, mitte igale eraldi lahenduse pakkumisega. Seega Raasiku alevikus on vaja keskenduda just keskuse alale.

Raasiku aleviku puhul on valminud (Mistra tellimisel) ka olemasolevate soojustrasside mõõdistus, mida saab arvesse võtta

Arengukava koostamise eesmärk, periood, struktuur, koostamise etapid on toodud otsuse lisas nr 1 esitatud lähteülesandes. Eeldatav valmimise aeg august 2015

Arengukava koostamiseks kaasatakse konsultant läbi hankemenetluse.

2. 19.01.2016 määrusega nr 2 võttis volikogu vastu soojamajanduse arendamise kava. Kavas olid toodud vajalikud tegevused, milleta kvaliteeti ei saavuta ja halvimal juhul võib teenus sootuks katkeda. Soovitati kaaluda strateegilise partneri kaasamist.

3. Strateegilise partneri kaasamise eesmärgil **asutati volikogu poolt otsusega nr 28 12.04.2016 osaühing Raasiku Soojus** (edaspidi ka RS);

4. 10.05 ja 15.06 infodes ülevaade ja **konsultandi** (advokaadi büroo LEXTAL) kaasamine. Info võetakse teadmiseks

5. OÜ-le Raasiku Soojuse antakse jagunemisel OÜ Raven poolt üle Aruküla soojatootmise osa, (sh osa kinnistust (Sügise tn 2a) ning muud soojatootmiseks vajaminevat vara - trassid, katlamajade seadmestik, lepingud, töötajad ja kõik muu, mis soojatootmise ja jagamisega seotud).

6. **09.08.2016 Raasiku Soojuse võõrandamise otsus volikogust.** Tingimusteks

   a. Sobivaimaks viisiks strateegilise partneri kaasamisel on Raasiku Soojuse osa võõrandamine avalikul enampakkumisel koos investeerimiskohustuse panemisega ostjale;

   b. Põhiliseks eesmärgiks on saada võimalikult pikas perspektiivis kvaliteetne teenus valla alevike kaugkütteks.

   c. Kõrval eesmärk (boonus) on ühekordne teenistus enampakkumisest.

   d. RS-i varade bilansiline väärtus on ca 140 000.-, reaalne väärtus on kindlasti väiksem.

   e. Volikogu määrab alghinna, millega enampakkumisele minnakse. Alghinnaks määrati 140 000.-

7. 14.09-11.10 info enampakkumisest

Pakkumine osa ostmiseks tuli kirjalikult esitada hiljemalt 30. septembril 2016 kell 12.00 Vallavalitsusse. Pakkujaid 3, parim SW Energia OÜ

8. 11.10 ka jagunemislepingute heaks kiitmine

9. Notaris leppe allkirjastamine 13.10.2016

10. SW Energia OÜ esitas KIKi taotlused Aruküla katlamaja üle viimiseks hakkepuidule ja Raasiku katlamaja rajamiseks. Ja sai positiivse vastuse.

Rahaline tulemus vallale

- Kulud enampakkumisele 39262,41:

a. OÜ Raasiku Soojus asutamine (Riigiloiv 145.-, notaritasu 25.20, osakapital 2500);
b. Kinnistu jagamine 340.-
c. Reklaam (2 x AP + 1 x EE) 2978.-
d. Õigusabi kulu juuni – oktoober 33274,21 (tunnitasu 20338,21 partnerid (hind 150-25% + km) 82h 7min, vandeadvokaat (hind 130-25%+km) 77h26min.
Kokku 159,5 h ja keskmine tunnihind koos km-ga 127,5 eurot+ edukustasu 12936).
e. Vara bilansiline väärtus 133 002.- (reaalne väärtus olematu).

- Tulud

f. Tagastamatu osalustasu 3x3000
g. Osa muugihind 154 000.-

- Tulem

a. Bilansiline = 154 000+9000 – 39262,41 = 123737,59
b. Reaalne = 154 000 + 9000 – 39262,41 + investeering 728 800.- = 852537,59

SW Energia ja tema lähiaja tegevusplaanide tutvustus (november 2016).

Tegemist Eesti kapitalil põhinev ettevõttega aastast 1999. Ettevõttes üle 70 töötaja. Üle 200 katlamaja Eestis, neist 40 hakkepuidul. Eesmärk ajapikku kõik katlamajad viia üle odavaimale kütusele ehk hakkepuidule. Ettevõtte käive on 11 miljonit eurot. Põhitegevuseks soojusenergia tootmine, katlamajade ehitus, soojusenergia müük kaugküttevõrgus, soojusvõrgu hooldamine. Kõrvaltegevusena valmistataks kütust (haket) ja transporditakse seda katlamajadele. Sellega tagatakse oma katlamajade varustuskindlus.
Harjumaal pakutakse teenust Paldiski linnas, Keila-Joal, Harkus ja Kehras. Koostöö Raasikul asuva Mistra-Autex AS-i katlamajaga aastast 2015 Piirkonda teenindab kohapeal hooldustehnikute ja spetsialistide meeskond. Avarii korral reageerimise võimekus 1h jooksul. Ettevõttel olemas oma elektrikute, automaatikute ja keevitajate brigaad.
<u>Tegevuskava Raasiku vallas.</u>

1. Aruküla katlamaja
   a. Hakkpuidu katlamaja eelprojekti koostamine (tööd käivad)
   b. Taotluse esitamine KIK-i järgmisesse vooru. Esitatud ja positiivne tagasiside saadud.
   c. Ehitushanke korraldamine ja reaalne ehitamine 2017 suvel
   d. Ehitatakse 1,5 MW võimsusega täisautomaatse mehitamata puidukatlamaja olemasolevatesse ruumidess
2. Trassid Arukülas
   a. Trasside eelprojekti koostamine 2017 a
   b. Taotluse esitamine KIK-i 2017 a
   c. Positiivse otsuse korral trasside ehitamise hange ja reaalne ehitus 2018 a
3. Raasiku tegevus
   a. Eelprojekti koostamine uutele trassidele ja hakkpuidu katlamajale
   b. Esitada taotlus 2016-2017 KIK-i esitatud ja positiivne tagasiside saadud.
   c. Reaalne ehitustegevus 2017-2018

Nii jõutigi soojamajandusega 21-sse sajandisse. Päris tänapäeva jõudmiseks tehakse pingutusi

juba SW Energia OÜ poolt.

Planeerimistegevus ja ehitusintensiivsus.

Kohaliku omavalitsusüksuse ülesandeks on tegeleda oma territooriumi ja sellel toimuva arendamisega ehk strateegilise planeerimisega. Sellesse valdkonda kuulub otsene planeerimistegevus ja tegevuste planeerimine koos rahaliste võimaluste ette nägemisega. Ruumilise arengu tingimused kajastuvad üldplaneeringus ja detailplaneeringutes. Erinevaid tegevusi planeeritakse (valdkondlikes) arengukavades.

Üldplaneering on Raasiku vallas aastast 2005 ja ajale tugevalt jalgu jäänud. 2017. aastal algatati uue üldplaneeringu koostamine.

Erinevate tegevuste planeerimiseks on perioodil 2013-2017 uuendatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava. Välja töötatud on soojamajanduse arendamise kava. Samuti on iga-aastaselt ajakohastatud valla arengukava ja eelarvestrateegiat.

Planeerimisseaduse kohaselt on planeering konkreetse maa-ala (planeeringuala) kohta koostatav terviklik ruumilahendus, millega määratakse seaduses sätestatud juhtudel maakasutus- ja ehitustingimused. Planeeringu liike on mitmeid. Mida väiksema ala kohta planeering tehakse, seda täpsemaks ta muutub. Kohalikus omavalitsuses puutume kokku põhiliselt üld- ja detailplaneeringutega. Üldplaneeringu eesmärk on kogu valla territooriumi või selle osa ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määratlemine. Detailplaneeringu eesmärk on eelkõige üldplaneeringu elluviimine ja planeeringualale ruumilise terviklahenduse loomine. Detailplaneering on lähiaastate ehitustegevuse alus. Seega just detailplaneerimise aktiivsus annab sisendi järelduste tegemiseks piirkondlike arengute osas.

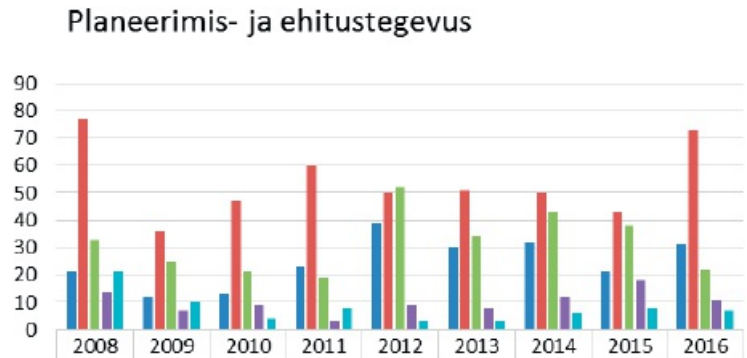

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
kirjalik nõusolek	21	12	13	23	39	30	32	21	31
ehitusluba	77	36	47	60	50	51	50	43	73
kasutusluba	33	25	21	19	52	34	43	38	22
detailpl.algatamine	14	7	9	3	9	8	12	18	11
detailpl.kehtestamine	21	10	4	8	3	3	6	8	7

Illustratsioonilt on näha detailplaneerimise aktiivsus 2008 ehk buumitipus. Kinnisvaramulli lõhkemise järgselt vähenes oluliselt detailplaneeringute algatamine ja kehtestamine. Viimastel aastatel on märgata algatamise survet ja tõusul on ka kehtestamised. Ehituslubade ja kirjalike nõusolekute kasv annab selge signaali, et detailplaneeringuid ka realiseeritakse. Seega Raasiku

valda usaldatakse ja siia soovitakse oma kodu rajada.

Kohalikul omavalitsusel on kohustus kuue kuu jooksul pärast kohalikke valimisi otsustama kas jäetakse ÜP kehtima või alustatakse uue koostamisega. Raasiku vallas jäeti kehtima. Põhjus lihtne – polnud teada kas vald jätkab iseseisvana. Olukorra selgumisel alustati koheselt uue üldplaneeringu koostamisega. Vana oli aastast 2005 ja kindlasti ei vasta enam tänastele ootustele. 2017 alustati uue üldplaneeringu koostamisega. Võib küsida, et miks kiirustati ja alustati enne valimisi. Tavaolukorras oleks küsimus õigustatudki, kuid teades, et 2017 valimiste järgselt muutub omavalitsusmaastik kardinaalselt, siis on teada ka see, et vajadus hakata koostama uusi üldplaneeringuid tõuseb hüppeliselt ning lähtuvalt tellimuste suurenemisest tõuseb kindlasti töö maksumus ja võib pikeneda ka aeg, mis läheb töö tegemisele. Sellest siis tuli ka otsus alustada kohe.

Ilma tanklata vald. Hea näide planeerimise bürokraatlikkusest.

Eesti on kaetud päris tiheda tanklate võrguga ja tänapäeval ei sa öelda, et oleks probleeme kütuse saamisega. Samas on olemas piirkondi kuhu tanklad jõudnud ei ole. Isegi pealinna lähedal olevas Raasiku vallas puudub tänaseni tankla. 2013. aastal kui oli õhus eelviimane haldusreformi katse, mida mäletatakse Kiisleri tõmbekeskuste põhise reformikatsena, siis oli tankla nii oluline argument, et selle puudumine välistas Aruküla kui tõmbekeskuse ja oli peale tõmbamas kriipsu tervele Raasiku vallale kui iseseisvale omavalitsusüksusele. Õnneks see tõmbekeskuste teema ja nende suht põhimõttelage defineerimine jäi toona pooleli. Teisalt on fakt, et tanklat pole.

Tankla saamise nimel tegutsetud on. Juba eelmine Vallavalitsus tegeles ja sai valmis eskiisi esimese variandi, kuid põrkus maaküsimusele, initsiatiiv sai otsa ja tegevus vaibus. Allolevalt eskiisilt on näha viimane variant planeeringust. Plaanitud on tankla asukoht Tallinna mnt ja Lagedi-Peningi mnt ristile Talve kinnistule. See kinnistu on taotletud valla omandisse virgestusmaana (üldkasutatava maa sihtotstarve). Sellena on ta ka saadud ja seaduse kohaselt ei saa vald 10 aasta jooksul maa otatarvet muuta ilma ministri loota. Selle loa taotlemisel hoog vaibuski.

Pärast volikogu valimisi võttis uus Vallavalitsus teema uuesti ette. 2017 suveks lõpuks on kogu bürokraatia labürint läbitud ja jõutud detailplaneeringu kehtestamiseni. Enne seda on saadud ministry luba maasihtotstarbe muutmiseks, läbi viidud hoonestusõiguse konkurss ja leitud partner, kes rajab pärast detailplaneeringu kehtestamist tankla.

Alustasime keskkonnaministeeriumist.

RAASIKU VALLAVALITSUS

Keskkonnaministeerium
Keskkonnaminister Keit Pentus
Narva mnt 7a Teie 07.11.2013 nr 6.2-6/10183
15172 TALLINN Meie 04.08.2014 nr 10-7/1698-5

Taotlus munitsipaalomandisse antud maa sihtotstarbe muutmiseks ja võõrandamiseks või hoonestusõiguse seadmiseks

1.Taotleja: Raasiku valla nimel Raasiku Vallavalitsus
Registrikood: 75201
Asukoht: Tallinna mnt 24, 75201, Aruküla alevik, Raasiku vald
Esindaja: vallavanem Raivo Uukkivi
Telefon: 6070348

2. Taotluse sisu

22.07.2013 edastasime taotluse kirjaga nr 1698, mille sisuks oli Raasiku Vallavalitsuse soov viie Aruküla alevikus asuva kinnistu osas koostada detailplaneeringud, eesmärgiga jagada kinnistud kruntideks, määrata kruntidele ehitusõigus. Kruntimise järel sooviti kinnistud võõrandada avaliku enampakkumise korras. Kuivõrd taotluses kajastatud maaüksused anti Raasiku valla munitsipaalomandisse Harju maavanema poolt (14.12.2010) haljasalade ja parkmetsa maadeks sihtotstarbega üldkasutatav maa, siis viitega maareformi seaduse § 25

lõikele 3 keelduti Raasiku valla taotluse rahuldamisest nelja taotluses olnud maaüksuse osas. Raasiku Vallavalitsus mõistab keeldumist ja on loobunud oma plaanidest nende maade taotlemisel ning vajadusel käsitleb teemat valla üldplaneeringu ajakohastamise menetluses.
Keelduvale seisukohale ei asutud viienda maaüksuse osas. Selleks maaüksuseks oli Talve kinnistu (kinnisturegistri nr 14055002, katastritunnus 65101:003.0886, pindala 17 776 m², sihtotstarve – üldkasutatav maa).
Raasiku valla 22.07.2013 taotluses oli Talve kinnistu osas märgitud, et Talve kinnistu osas on algatatud detailplaneering (Raasiku Vallavolikogu 13.03.2013 otsus nr 13). *Planeeringu eesmärgiks on jagada maaüksus kaheks kinnistuks, muuta ühe moodustatava maaüksuse üldkasutatava maa sihtotstarve ärimaaks bensiinijaama rajamise eesmärgil, määrata sellest tulenev ehitusõigus ja hoonestustingimused, lahendada liikluskorraldus ja juurdepääsude ja tehnovõrkude varustamine ning haljastus.*
Taotlusele oli lisatud detailplaneeringu eskiislahendus.

Taotlusele vastas Maa-amet 28.08.2013 ja 07.11.2013 oma kirjadega nr 6.2-6/10183. Nendes küsitakse infot eskiislahenduses toodud ja üldse Aruküla alevikus olemasolevate parklakohtade kohta, samuti küsiti volikogu otsust, millega volikogu oli delegeerinud küsimuse lahendamise vallavalitsusele ja tehti ettepanek maaüksuse müügi asemel kaaluda hoonestusõiguse seadmist.

Käesolevaga teatame, et Raasiku Vallavalitsuse soov on jätkuvalt tankla rajamine Aruküla piirkonda, seda enam, et valda on laekunud koostööettepanek tankla rajamiseks.
Parklakohti puudutav küsimus on asjakohane. Eskiisil näidatud parkimiskohad on tingitud praktikas tõestust leidnud asjaolust, et tänu Aruküla aleviku aedlinnalisele ülesehitusele ja suhteliselt kitsastele tänavatele on alevikus parkivad vedukid takistuseks, aga ka koormavad vähese kandevõimega teid ning tihti rikuvad ka haljastuid. Seega on hädavajalik leida lahendus selliste vedukite turvaliseks parkimiseks. Samas täpsustub kogu tehniline lahendus siiski planeeringu menetluse käigus ja seega pole mõistlik käesolevas faasis süveneda planeeringu detailsusesse. Oluline on maa suurus, millele palume sihtotstarve muutmist (5517 m²), eskiis on käesolevas faasis pigem ühte võimalikku lahendust selgitav.
Raasiku vald omavalitsuse üksusena ei oma eelistust kas saadakse luba maa müümiseks või hoonestusõiguse seadmiseks, vallavara valitsemise korra §-id 22 ja 32 annavad regulatsiooni mõlemas küsimuses. Valla esimeseks eelistuseks on loa saamine maa võõrandamiseks, kuid oleme nõus ka loaga, mis võimaldaks seada hoonestusõiguse, sest eesmärgiks ei ole vallakassa täitmine, vaid piirkonna elanikele ühe tänapäevase olulise teenuse lisandumine.
Lõpetuseks teatame, et Raasiku Vallavolikogu on oma otsusega nr 1, 14.01.2014 delegeerinud kõikide seadusega kohaliku omavalitsuse pädevusse antud küsimuste lahendamise otsustusõiguse (va KOKS §22 lõige 1) Vallavalitsusele (otsus lisatud).

Teeme ettepaneku meie taotlus Talve kinnistust 5517 m² osas sihtotstarve muutmiseks ja maa võõrandamiseks või hoonestusõiguse seadmiseks[13] loa andmiseks läbi vaadata ja rahuldada.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Raivo Uukkivi
Vallavanem

Lisatud Raasiku Vallavolikogu otsus nr 1, 14.01.2014

Saabus vastus.

KESKKONNAMINISTEERIUM
Minister

KÄSKKIRI
Tallinn 19.09.2014 nr 720

Munitsipaalomandisse antud maa sihtotstarbe
muutmiseks, hoonestusõigusega koormamiseks
loa andmine

Käskkiri kehtestatakse vastavalt maareformi seaduse § 25 lõikele 3.

1. ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

Raasiku Vallavalitsus esitas 04.08.2014 kirjaga nr 10-7/1698-5 keskkonnaministrile taotluse, et saada luba Harju maakonnas Raasiku vallas Aruküla alevikus asuva Talve kinnistu (registriosa nr 14055002, katastritunnus 65101:003:0886, pindala 17 776 m², sihtotstarve – üldkasutatav maa) 5517 m² suuruse osa sihtotstarbe muutmiseks ärimaaks ja hoonestusõiguse seadmiseks või võõrandamiseks läbi enampakkumise eesmärgiga rajada maaüksusele tankla.

Taotlus on esitatud Raasiku Vallavolikogu 14.01.2014 otsuse nr 1 „Seadusega kohaliku omavalitsuse pädevusse antud küsimuste lahendamise otsustusõiguse delegeerimine Raasiku Vallavalitsusele“ alusel.

Talve maaüksus anti Raasiku valla munitsipaalomandisse Harju maavanema 14.12.2010 korraldusega nr 2074-k maareformi seaduse § 28 lõike 1 punkti 4 alusel pindalaga 17 776 m² parkmetsa maaks üldkasutatava maa sihtotstarbega.

Raasiku Vallavolikogu 13.03.2013 otsusega nr 13 „Detailplaneeringu algatamine Aruküla alevikus Talve kinnistul ja lähialal“ algatati Talve kinnistu osas detailplaneering. Planeeringu eesmärgiks on jagada maaüksus kaheks kinnistuks, muuta ühe moodustatava maaüksuse üldkasutatava maa sihtotstarve ärimaaks bensiinijaama rajamise eesmärgil, määrata sellest tulenev ehitusõigus ja hoonestustingimused, lahendada liikluskorraldus ja juurdepääsude ja tehnovõrkude varustamine ning haljastus. Detailplaneering hõlmab Talve kinnistust 5517 m² suuruse osa, ülejäänud Talve kinnistu 12 259 m² suurune osa jääb üldkasutava maa sihtotstarbega ning Raasiku valla omandisse.

Raasiku Vallavalitsus soovib Talve kinnistu 5517 m² suuruse osa detailplaneeringu kehtestamise ja maa sihtotstarbe muutmise järgselt võõrandada enampakkumisel või seada

hoonestusõigus tankla rajamiseks. Raasiku vallas ei ole aastaid olnud tankimise võimalust ning valda on laekunud koostööettepanek tankla rajamiseks. Taotluse kohaselt ei oma Raasiku vald eelistust, kas saadakse luba maa võõrandamiseks või hoonestusõiguse seadmiseks. Valla esimeseks eelistuseks on loa saamine maa võõrandamiseks, kuid vald on nõus ka loaga, mis võimaldaks seada hoonestusõiguse, sest eesmärgiks ei ole vallakassa täitmine, vaid piirkonna elanikele ühe tänapäevase olulise teenuse lisandumine.

Eeltoodust tulenevalt palub Raasiku Vallavalitsus nõusolekut Talve kinnistu 5517 m² suuruse osa sihtotstarbe muutmiseks ärimaaks ja võõrandamiseks või hoonestusõiguse seadmiseks tankla rajamise eesmärgil.

2. ÕIGUSLIKUD JÄRELDUSED

Vastavalt maareformi seaduse § 25 lõikele 3 võib kohalik omavalitsus munitsipaalomandisse antud sotsiaalmaa sihtotstarbega maa sihtotstarvet muuta, nimetatud maad võõrandada, kasutusvalduse või hoonestusõigusega koormata maavanema otsusega saadud maa korral keskkonnaministri loal ning Vabariigi Valitsuse otsusega saadud maa korral üksnes Vabariigi Valitsuse loal. Luba antakse kohaliku omavalitsuse motiveeritud taotluse alusel.

Võttes arvesse, et Talve kinnistule tankla rajamine on vajalik kohaliku elu arendamiseks, sest Raasiku vallas puudub tankimise võimalus, on kinnistu 5517 m² suuruse osa sihtotstarbe muutmine ärimaaks põhjendatud.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 34 lõike 3 kohaselt võib kohalik omavalitsus talle riigi poolt tasuta omandisse antud kinnisasja võõrandada juhul, kui kinnisasi ei ole enam vajalik või on muutunud kõlbmatuks kohaliku omavalitsusüksuse ülesannete täitmiseks. Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 34 lõikele 2 kehtestab valla või linna vara valitsemise korra volikogu. Raasiku Vallavolikogu 08.04.2008 määruse nr 13 „Vallavara valitsemise korra kehtestamine“ § 23 lõike 1 kohaselt võõrandatakse vallavara otsustuskorras, enampakkumise või eelläbirääkimistega pakkumise korras ja § 32 lõike 2 kohaselt hoonestusõigust võib seada enampakkumise või otsustuskorras.

Kuivõrd Raasiku vald ei oma eelistust, kas luba saadakse maa võõrandamiseks või hoonestusõiguse seadmiseks, on põhjendatud loa andmine enampakkumise korras hoonestusõigusega koormamiseks. Hoonestusõiguse seadmise kaudu jääb kohalik omavalitsus kinnisasja omanikuks ning omab kontrolli, et kinnisasja kasutataks hoonestusõiguse seadmisel määratud eesmärgil.

Talve kinnistu 5517 m² suuruse osa sihtotstarbe muutmine ja hoonestusõiguse seadmine ei kahjusta omavalitsusüksuse ega riigi huve.

Maareformi seaduse § 25 lõige 4 sätestab, et munitsipaalomandisse antud maa, välja arvatud sama seaduse § 28 lõike 1 punktides 1, 9 ja 11 nimetatud maa võõrandamisest, kasutusvaldusse andmisest või hoonestusõigusega koormamisest laekunud rahast, maa tasuta või alla hariliku väärtuse võõrandamisel aga maa harilikust väärtusest võõrandamishetkel, millest on maha arvatud võõrandatud või kasutusvalduse või hoonestusõigusega koormatud maa parendamiseks, sealhulgas detailplaneeringu koostamiseks, kohaliku omavalitsuse üksuse tehtud põhjendatud kulud, kannab kohaliku omavalitsuse üksus 65 protsenti kolme kuu jooksul laekumise päevale

järgnevast päevast arvates üle Vabariigi Valitsuse omandireformi reservfondi. Käesolevas lõikes sätestatud kohustus kehtib 10 aastat maa munitsipaalomandisse andmisest arvates. Maareformi seaduse § 25 lõige 4^1 kohaselt esitab kohalik omavalitsus võõrandamise objektiks oleva maaüksusega seotud tulude ja kulude andmed Maa-ametile kümne tööpäeva jooksul tehingu tõestamise päevast arvates.

Haldusmenetluse seaduse § 61 lõige 1 sätestab, et haldusakt kehtib adressaadile teatavaks tegemisest või kätte toimetamisest alates, kui haldusaktis ei ole ette nähtud hilisemat kehtima hakkamist. Talve kinnistu sihtotstarbe osaline muutmine ärimaaks on võimalik pärast detailplaneeringu kehtestamist. Seetõttu on põhjendatud loa andmine kinnistu sihtotstarbe muutmiseks ja hoonestusõigusega koormamiseks pärast detailplaneeringu kehtestamist.

3. OTSUS

Lähtudes eeltoodust ja vastavalt maareformi seaduse § 25 lõikele 3 ning haldusmenetluse seaduse § 61 lõikele 1:

3.1. Anda luba Harju maavanema 14.12.2010 korraldusega nr 2074-k Raasiku valla munitsipaalomandisse antud Harju maakonnas Raasiku vallas Aruküla alevikus asuva Talve kinnistu (registriosa nr 14055002, katastritunnus 65101:003:0886, pindala 17 776 m², sihtotstarve – üldkasutatav maa) 5517 m² suuruse osa sihtotstarbe muutmiseks ärimaaks ja enampakkumise korras hoonestusõigusega koormamiseks tankla rajamiseks.

3.2. Käskkiri hakkab kehtima Talve kinnistu kohta koostatava detailplaneeringu kehtestamise otsuse jõustumise hetkest.

4. VAIDLUSTAMISVIIDE

Käskkirja peale võib esitada kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustiku §-s 46 sätestatud tähtaja jooksul.

(allkirjastatud digitaalselt)

Keit Pentus-Rosimannus

Saata: Maa-amet, Raasiku Vallavalitsus

Seega olid takistused maaküsimuses kõrvaldatud. Kuid selle kirjavahetuse käigus kadus ka huviline. Seega saatsime kirjad kõikidele teadaolevatele tanklakettidele, kes Eestis tegevad. Kirjas tegime ettepaneku esitada oma pakkumised tankla rajamiseks ja haldamiseks. Mõned vastasid viisakalt, teised jätsid meie kirja sootuks tähelepanuta.

Lõpuks saime kontakti ettevõttega Euro Oil, kes esitas oma pakkumise.

AS Euro Oil

Raasiku Vallavalitsus
Raasiku vallavanem
Hr Raivo Uukkivi

04.11.2015

Ettepanek tankla rajamiseks

Euro Oil AS teeb ettepaneku Raasiku Vallavalitsusele tankla rajamiseks Talve kinnistule, tunnus: 65101:003:0886 (Tallinna mnt. ja Lagedi-Aruküla-Peningi mnt. ristmik)
Esimeses ehitusetapis rajaksime tankla mis koosneks maaalusest kütusemahutist kahele ainele, kütused bensiin 95 ja diislikütus ning kompaktsest varikatusest.
Kütuste müük toimuks makseautomaadi vahendusel.
Teises ehitusetapis planeerime rajada tankla juurde kaubanduspinna kiirtoidu ja autokaupade müügiks.
Detailplaneeringu, projekteerimise ja ehituslikud kulud katab Euro Oil AS
Peale detailplaneeringu kehtestamist plaanime tankla avada 24 kuu jooksul.
Läbirääkimiste jätkamiseks teeme ettepaneku arutada läbi hoonestusõiguse lepingu tingimused ning sõlmida hoonestusõiguse leping Talve kinnistu osale orienteeruva suurusega 5500m2.

Lugupidamisega,
Aare Kaur
Euro Oil AS

AS-iga Euro Oil sõlmiti hoonestusõiguse leping 29.01.2016, milles järgmised tingimused

5. EHITAMISKOHUSTUS JA EHITISE KASUTAMISE OTSTARVE

5.1. Hoonestaja on kohustatud ehitama hoonestusõiguse alale kütusetankla vastavalt kehtestatud detailplaneeringule, ehitusprojektile ja ehitusloale ning selle valmis ehitama (saama ehitisele kasutusloa) kahekümne nelja (24) kuu jooksul lepingu eseme suhtes detailplaneeringu kehtestamisest arvates.

5.2. Hoonestaja peab tagama, et tanklas oleks müügil bensiin E95 ja aastaajale kohane diislikütus ning võimalusel ka bensiin E98 ja autogaas.

5.3. Hoonestaja on kohustatud hoonestusõiguse alale ehitatud ehitist kasutama vastavalt selle riiklikus ehitisregistris registreeritud kasutusotstarbele, tagama ehitise säilimise ning hoidma ehitise ja hoonestusõiguse ala kogu hoonestusõiguse tähtaja jooksul omal kulul alaliselt heas seisukorras.

Sellele järgnes detailplaneeringu algatamise avaldus 03.02.2016. Planeering algatati.

Lootus oli tekkinud, et Raasiku vallas saab peagi kütust tankida ja ei pea enam sõitma kilomeetrite taha mõnda naabervalda. Aga takistusi tuli veelgi. Nagu tihti juhtub, nii oli tujurikkujaks seegi kord maanteeamet oma nõudmistega, mis puudutasid tanklasse sissesõitu Lagedi-Peningi maanteelt. Piike murti sisuliselt aasta aega. Lõpuks nõustuti variandiga, mis looa alguses olnud eskiisil. Detailplaneering valmis 2017 suve alguses ja jällegi tuli

bürokraatiapilvest läbi lootusekiir, et ehk saab ka ehitusega veel 2017 suvel alustada. Seegi kord osutus pilv veel liiga paksuks, et lõplikku läbimurret saavutada. Jala pani ette ametnik maavalitsuses. Nimelt peab maavalitsus sellisele üldplaneeringut muutvale detailplaneeringule oma õnnistuse andma. Andiski, kuid menetles täie raha eest ja venitas oma menetluse augusti välja. Nii jõuabki planeering kehtestamisele 2017 septembris toimuvale selle perioodi volikogu koosseisu eelviimasele korralisele istungile. Loodetavasti saab selle loo lõpuks julgelt öelda, et lõpp hea kõik hea.

Investeerimistegevuse koond numbrites.

Kindlasti iseloomustab valla toimekat tegevust eelkõige investeerimistegevus. Kas ja kui palju on remonditud, kui palju uut rajatud või on lihtsalt tiksutud. Järgnevalt graafikult on selge vastus olemas.

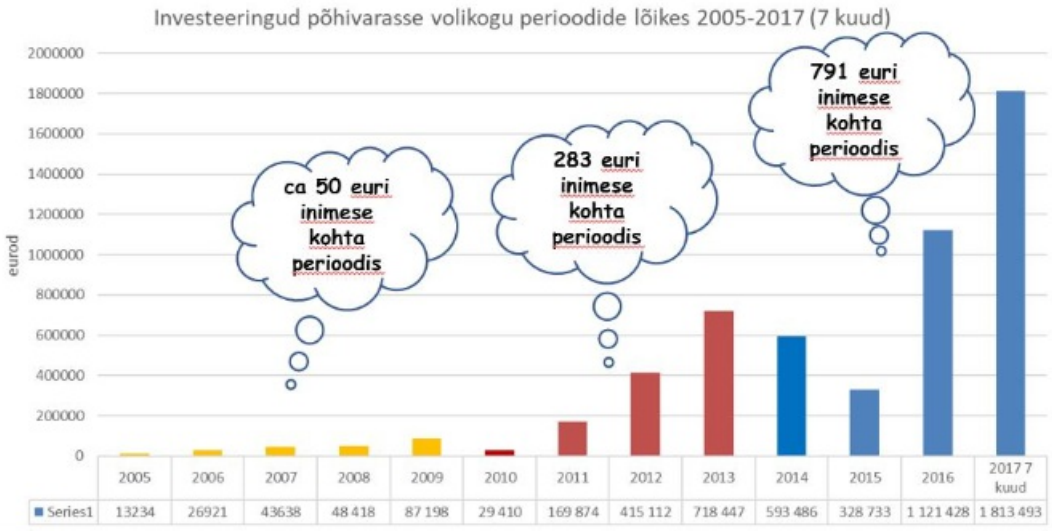

Paraku on selline pilt tunnistuseks mitte ainult erinevate aegade investeerimistegevusest, aga ilmekas näide sellestki, et mingil perioodil on tegevusi lihtsalt edasi lükatud. Lõputult edasi lükata ei saa ja seega tulebki mõnel teisel perioodil pingutada enam. Loomulikult oleks mõistlik paanilisele tegevusele eelistada plaanilist. Plaanipärase tee sujuvaks edasi minekuks pärast 2017 oktoobrivalimisi oleme ka ette valmistanud. Vähemalt oluliste investeeringute osas. Nendeks on Aruküla kooli laiendamine (projekt ja ehitusluba olemas), Aruküla staadioni rekonstrueerimine (projekt olemas), Raasiku spordihoone rajamine (projekt olemas, hange ette valmistatud), Aruküla mõisa katuse vahetus, Pikavere mõisa fassaadi remont (uuring olemas), Paju tn rekonstrueerimine (projekteerimishange läbi viidud ja projekteerimine käib) ja Raasiku kergliiklustee rajamine (projekt olemas, maad omandatud, hange ette valmistatud). Seega on võimalik sujuvalt uuel vallavalitsusel jätkata. Olukord on kardinaalselt erinev sellest, milles valimiste järgselt lõpetav vallavalitsus oma tööd alustas.

---

[7] Lisaks ÜIT-le vähendati kohalikesse teedesse suunatavaid vahendeid võrreldes aasta varasemaga (2008) 3,9 korda

[8] Suuresti sõltub projekti suurusest. Väiksemate projektide puhul isegi kuni 50% projekti

maksumusest. Seega kolme osasse jagamisel oleks ka omaosalus suurem.

[9] Ka vallakassast toteerimine on lõpuks tarbija enda poolne rahastamine + ülejäänud ca 1500 maksumaksja poolne "abi" Aruküla kanalisatsiooniteenuse tarbijale

[10] Ka hajaasustuses on reoveega tegelemine oluline, kuid seal on süsteemid autonoomsed ja kergemini planeeritavad ning odavamad rajada

[12] (1ie/inimekvivalent- biolagundav orgaaniline reostus, mille biokeemiline hapnikutarve viie ööpäeva jooksul (BHTS) on 60grammi hapnikku ööpäevas).

[13] Mõlemal juhul lähtume vallavara valitsemise korrast ja esimene lähenemine on partneri leidmine läbi enampakkumise.

Kohalik poliitika taasiseseisvunud Raasiku vallas. Raasiku volikogus 2013 tekkinud liidust, vallavanema valimisest ja liidu lagunemisest.

Kokkuvõte taasiseseisvunud valla elanike poliitilisest aktiivsusest.

Poliitilise aktiivsuse monitoriks on volikokku kandideerimine ja sinna valituks saamine. Järgnevalt toon ära volikogude koosseisud alates 1989 külanõukogude valimistest. Just neil valimistel valitud inimesed tõid valla nõukogude perioodist üle taasiseseisvunud Eesti perioodi.

1989 detsember kuni oktoober 1993.a.

Vallavanem ja volikogu esimees Toivo Veenre

1. Ants Altjõe
2. Harri Aljasmäe
3. Elmar Eideman
4. Rein Haasma
5. Liivi Harma
6. Osvald Kokuta
7. Jüri- Rajur Liivak
8. Arne Lille
9. Viktor Raude
10. Martin Raudsepp
11. Aivar Rehe
12. Toomas Reiska
13. Alar Sepper
14. Rein Vahenurm
15. Kadri Viira

1993 oktoober kuni oktoober 1996.a.

Kandideerijaid 38. Osa võttis kolm valimisliitu – Sõltumatud (S), Raasiku Põllumeeste Selts (RPS), Kodukandi areng (KA). Vallavanem Toivo Veenre (vl Sõltumatud).

1. Ahto Altjõe volikogu esimees S
2. Ants Altjõe KA
3. Liivi Harma KA
4. Jaan Jürisson RPS
5. Arnold Laantee RPS

6. Jüri- Rajur Liivak RPS
7. Arne Lille S
8. Tiiu Raidmaa S
9. Tiit Reeder KA
10. Tõnu Suurkuusk RPS
11. Mihkel Tamme S
12. Toomas Teder S
13. Gunnar Trampärk S
14. Rein Vahenurm KA
15. Villu Vilberg KA

Asendusliikmetena osalesid volikogu töös Avo Möls ja Lembit Laja.

1996 oktoober kuni oktoober 1999.a.

Kandideerijaid 32. Osa võttis kolm valimisliitu ja üks üksikkandidaat. Valimisliidud olid – Uuele teele (UT), Areng ja stabiilsus (AS), Oma vald (OV). Vallavanem Olev Rähni (OV)

1. Ants Altjõe OV
2. Malle Jaako OV
3. Ilmar Jalas AS
4. Meelis Kuura OV
5. Avo Möls OV
6. Mati Oja OV
7. Liivi Puumets OV
8. Toomas Reiska UT
9. Tiina Rühka AS
10. Andre Sepp volikogu esimees OV
11. Rein Vahenurm OV
12. Toivo Veenre OV
13. Kadri Viira UT
14. Meeli Veskus AS
15. Villu Vilberg AS

Asendusliikmetena osalesid volikogu töös Lembit Laja, Priit Viirsalu ja Meeme Loik.

1999 november kuni oktoober 2002. a.

Kandideerijaid 39. Osa võttis kolm valimisliitu – Meie, Oma vald (OV), Kodupaik (KP). Vallavanem Andre Sepp (KP).

1. Harri Aljasmäe KP
2. Malle Jaako OV
3. Meeli Kanarbik KP
4. Ants Kivimäe volikogu esimees KP
5. Avo Möls OV
6. Valdur Peegel KP
7. Uno Randma OV
8. Toomas Reiska KP
9. Olev Rähni OV

10. Tiina Rühka KP
11. Erik Sahk OV
12. Rein Vahenurm KP
13. Toivo Veenre OV
14. Meeli Veskus KP
15. Villu Vilberg OV

2002 oktoober kuni oktoober 2005. a.

Kandideerijaid 36. Osa võttis Keskerakond, kaks valimisliitu ja üks üksikkandidaat. Valimisliidud olid – Kodupaik (KP) ja Oma vald (OV). Vallavanem Andre Sepp (KP).

1. Helju Kadakas, KP
2. Kaido Kirsip volikogu esimees alates juuni 2003 OV
3. Ants Kivimäe volikogu esimees kuni mai 2003 KP
4. Avo Möls, OV
5. Garina Paiste, KP
6. Maire Palusoo, Kesk
7. Valdur Peegel, KP
8. Tiina Rühka, KP
9. Aavo Sirel KP
10. Olev Sinijärv, KP
11. Juhan Trump, KP
12. Helle Vaga, OV
13. Toivo Veenre KP
14. Villu Vilberg KP
15. Uno Randma OV

Asendusliikmetena osalesid volikogu töös Elis Villmann ja Olev Rähni.

2005 november kuni oktoober 2009

Kandideerijaid 57. Osalesid Rahvaliit, Keskerakond, vl Kodukoha eest (KE), vl Raasiku vald (RV). Vallavanem Andre Sepp (RV).

1. Peeter Aatonen RV
2. Are Kaurit, RV
3. Kaido Kirsip, volikogu esimees RV
4. Ants Kivimäe, KE
5. Avo Möls, RV
6. Garina Paiste, RV
7. Maire Palusoo, Kesk
8. Valdur Peegel, RV
9. Olev, Rähni KE
10. Tiina Rühka, RV
11. Olev Sinijärv, KE
12. Juhan Trump, RV
13. Helle Vaga, RV
14. Villu Vilberg RV
15. Kalev Villem RV

2009 november kuni oktoober 2013

Kandideerijaid 50. Osa võtsid Keskerakond, IRL, vl Raasiku vald (RV), vl Kodukoha eest (KE) ja kaks üksikkandidaati. Vallavanem Andre Sepp (RV) kuni 05.04.2011.
Vallavanem Aare Ets alates 10.05.2011.

1. Anne Veltmann IRL
2. Ants Kivimäe KE
3. Are Kaurit RV
4. Avo Möls RV
5. Garina Toomingas RV
6. Helle Vaga RV
7. Ivar Vilberg RV
8. Juhan Trump RV
9. Kaido Kirsip volikogu esimees RV
10. Olavi Liivandi KE
11. Olev Rähni KE
12. Olev Sinijärv KE
13. Aivar Tiitso KE
14. Tiina Rühka RV
15. Valdur Peegel, RV

Asendusliikmetena osalesid volikogu töös Uno Holmberg, Tiit Reeder ja Janno Hert.

2013 oktoober kuni oktoober 2017

Kandideerijaid 65. Osa võtsid Keskerakond, IRL, Reformierakond (valimisliit RV otsustas tulla välja liidu taha varjunud erakonnana) ja kolm valimisliitu – Kodukoha eest (KE), Meie kogukond ja Üheskoos (ÜK). Vallavanem Raivo Uukkivi alates 10. detsember 2013 – 2017 valimisteni

1. Aare Ets Ref
2. Anna Pristromskaja ÜK
3. Anne Veltmann IRL
4. Ants Kivimäe volikogu esimees KE
5. Are Kaurit Ref
6. Avo Möls KE
7. Helle Vaga Ref
8. Ivar Vilberg Ref
9. Jako Reinaste ÜK
10. Andre Sepp Ref
11. Olavi Liivandi KE
12. Olev Sinijärv KE
13. Talvi Aruaas ÜK
14. Tiina Rühka Ref
15. Tõnu Suurkuusk ÜK

Asendusliikmetena osalesid volikogu töös Andrus Mossov, Annely Liiv, Priit Tammeraid, Kaido Kirsip ja Olev Rähni

2013 valimistest ja järgnenust.

Valimiste järgselt jõuti liiduni, milles osalesid juba kogenud kohalikest poliitikutest koosneva valimisliit Kodukoha eest, kohalik IRL ja uustulnukatest koosnev valimisliit Üheskoos. Vallavanema valimisel pidi olema jäme ots valimisliit Üheskoos poliitikutel. Nemad (Talvi Aruaasa isikus) tegid mullegi ettepaneku kandideerida.

Vallavanema valimistele eelnenud ja järgnenud arutelud 2013.

Pole saladus, et Raasiku vallas oli kuni 2013 valimisteni tugevalt kanda kinnitanud seltskond, kes küll valimistel esinesid erinimeliste valimisliitudena, kuid kellel oli selge reformierakondlik sisu. Ka 2013 valimised võitis tegelikult kohaliku Reformierakonna rakukese nimekiri, kuid ei saadud üle poole häälte ja see eeldas võimutsemise jätkamiseks liitu kellegi teisega. Samas just viimase paari aasta tegevused olid ajanud tagajalgadele inimesed, kelle õigustest üle sõideti ja nii need panidki kokku valimisliidu, mille ametlikuks nimeks oli Üheskoos, kuid keda tagaselja nimetati ja nimetatakse tänaseni Kättemaksukontoriks. Valimisliidu loomiseks ja valimistel osalemiseks oli startersündmuseks Lennu[14] maaüksusele õigusakte eiravalt rajatav tootmishoone. Valimisliit oli valimistel edukas ja nii tekkiski võimalus reformierakondliku mõtteviisi opositsiooni jätmiseks.

Seega oli valija seganud kaardipaki nii, et volikokku jõudnud seltskonnad otsustasid moodustada liidu kahest valimisliidust ja IRL-i esindajast ning jätta sellest liidust kõrvale seni vallajuhtimises esimest viiulit mänginud Reformierakonna seltskonna.
Selline otsus tähendas automaatselt seda, et tuli mõtelda ka valla tegevjuhi otsimisele. Nii kuulutatigi välja konkurss, mis tõi paarikümne kandideerija avaldused, millest omakorda jõudsid 10.12.2013. aasta volikogu istungile kaks, komisjoni töö tulemusena välja valitud kandidaadina mina ja reformierakonna kandidaadina senine vallavanem. Esimene Viimsi päritolu (küll enne valimisi Raasiku kodanikuks saanud) ja teine Rae vallast.

Vallavanema otsimisega koos käis vilgas arutelu kõikvõimalikes sotsiaalvõrgustikes, saab julgelt öelda, et kogu protsess toimus avalikult ja mitmed sotsiaalmeedias suhtlejad avaldasid arvamust, millega ilmselgelt püüdsid mõjutada otsuse kujunemist. Mõned „toredad“ näited on siingi vahva ära tuua.

Aruküla uudised avaldasid nt sellise pildi

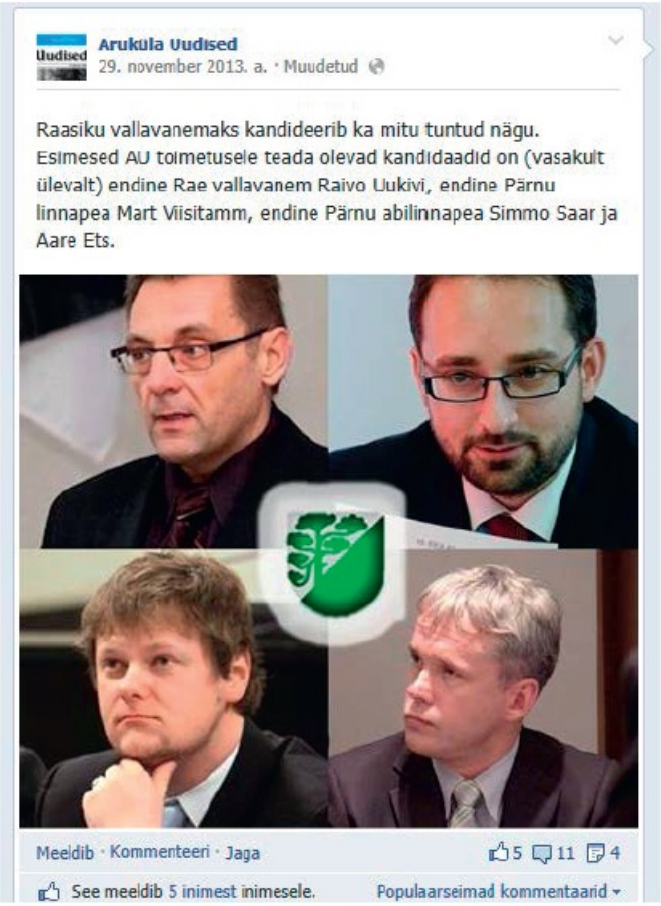

Kommentaare palju polnud ja kuna ju valitud ka kedagi polnud, siis olidki kommentaarid valdavalt sellised „kuku-taldrikusse-tüüpi“.

Kui oli juba selgeks saanud, et on jäänud kaks kandidaati, siis Aruküla uudised oma FB lehel avaldas sellise pildi:

Ka selle uudise kommentaare väga palju ju polnud, kuid siin juba kujundatakse selgelt seisukohta ja seda tegelikult mõnel puhul ka teemasse süvenemata Üks kommentaator ütleb nii (minu lemmik kommentaar üldse):

Ehk siis, küsimus kõlab: kas Raasiku valla kui terviku poolt või Raasiku valla kui rikka pruudi poolt – saaks pruudi rinnapartii kätte, oleks elu jube ilus (viitan Harju Elu reedesele artiklile)

Kuni siiani olid kommentaatorid (ma kindlasti ei arva, et nende arvamus ühtib kogu valla elanikkonna arvamusega) suhteliselt tagasihoidlikud ja oma frustratsiooni sotsiaalmeedias välja ei elanud. Sama ei saa väita nende kommentaaride kohta, mis järgnesid 10.12.2013 istungile.

Volikogu istung, kus asuti valima vallavanemat, toimus 10.12.2013. aastal.

Protokollis on kirjas järgmine info: „Häältelugemiskomisjon asus läbi viima salajast hääletamist.
Häältelugemiskomisjoni esimees A. Möls tutvustas hääletamise korda ja selgitas, et igal volikogu liikmel on üks hääl ja vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele, osutub kandidaat valituks kui ta saab volikogu koosseisu häälteenamuse.
Komisjon asus läbi viima hääletust ja jagas volikogu liikmetele allkirja vastu volikogu pitsati jäljendiga hääletussedelid.
Istungil külalisena viibiv Henri Reeder küsis luba teha valla ajaloo tarbeks videosalvestus hääletustulemuste teatavakstegemisest ja uue vallavanema õnnitlemisest.
Volikogu liikmed andsid nõusoleku.

A. Möls luges ette ja esitas volikogule kinnitamiseks häältelugemiskomisjoni 10. detsembri 2013. a protokolli vallavanema valimistulemuste kohta. (häältelugemiskomisjoni protokoll lisatud). Vallavanemaks valiti 9 poolthäälega Raivo Uukkivi.“

Häältelugemiskomisjoni protokoll nägi välja nii.

Raasiku vallavanema valimine
Raasiku vallavolikogu häältelugemiskomisjoni protokoll

Aruküla 10. detsember 2013.

Raasiku Vallavolikogu liikmete nimekirja on kantud 15 volikogu liiget.
Kohal viibis ...15..... volikogu liiget.
Hääletussedeli sai ...15... volikogu liiget.

Raasiku vallavanema kohale esitati 2 kandidaati.

1. Aare Ets
2. Raivo Uukkivi

Valimiskasti avamisel oli kastis ...15... sedelit, neist kehtivaid ...15... sedelit ja kehtetuid ...0... sedelit.

Häältelugemisel selgus, et Raasiku vallavanema kandidaadid said hääli järgmiselt:

1. Aare Ets ...6... häält.
2. Raivo Uukkivi ...9... häält.

Raasiku vallavanemaks valiti ...9... poolthäälega:
RAIVO UUKKIVI

Häältelugemiskomisjoni esimees (Avo Möls):

Komisjoni liikmed:

Ivar Vilberg

Tõnu Suurkuusk

Otsustati: Võtta vastu otsus nr 75 “Vallavanema valimistulemuste kinnitamine”. (otsus lisatud protokollile)

RAASIKU VALLAVOLIKOGU

OTSUS

Aruküla 10. detsember 2013. a nr 75

Vallavanema valimistulemuste kinnitamine

Vastavalt kohalika omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 15, Raasiku Valla põhimääruse § 28 lg 1 ning häältelugemiskomisjoni protokollile,

Raasiku Vallavolikogu

otsustab:

1. Kinnitada Raasiku valla volikogu häältelugemiskomisjoni protokoll vallavanema valimistulemuste kohta.

2. Volikogu koosseisu poolthäälteenamusega valiti vallavanemaks: **Raivo Uukkivi**

3. Otsus jõustub teatavakstegemisest

Ants Kivimäe
Volikogu esimees

Rectangular Snip

Ka seda tulemust kajastati sotsiaalmeedias Aruküla uudiste abil.
Sellele uudisele tuli üks „sisukas“ kommentaar, mille sisu ja andmise kellaaja järgi võib arvata, et kommentaator on olnud väsinud ja ilmselt mõistus ei suutnud enam klaviatuuril tegutsevaid näppe ohjes hoida, aga samuti võib öelda, et inimene ei tea ka midagi olukorrast Rae vallas.
Igal juhul oli kommentaar selline:

**Rae vald kord juubeldas, kui vabanes oma vallavanemast.
Raasiku vald on ikka nii loll, et korjab kõik teiste rooja
üles ja on õnnelik ka.**

Loomulikult ei tee rõõmu, kui sind sitaga võrreldakse, aga teisalt olen suhteliselt paksu nahaga ja eeldan lihtsalt, et inimene polnud kirjutamise hetkel kõige informeeritum või adekvaatsem (või mõlemat) ja avaldas oma arvamust mingite vaid talle arusaadavate tunnete ajel. See on tänapäeva on-line meedia omapära ja sellega tuleb harjuda. Emotsionaalset ja faktidega põhjendamata loba esineb suures hulgas ning selle seest analüüsitud ja faktidel põhineva kätte leidmine polegi ehk nii kerge. Nii ka nimetatud kommentaari puhul, mis oli nii rumal, et ei pannud mitte vihastamagi. Oli selge, et kommentaator ei teadnud, millest räägib. Kui ta oleks teadnud, siis poleks ta saanud sellist kommentaari kirjutada, sest Rae vallas kandideerinuna sain 2009 valimistel 767 häält ja 2013 valimistel 873 häält. Mõlemad tulemused olid pretsetenditult suurimad Rae vallas, Harjumaa maaomavalitsustes ja ilmselt ka Eesti maaomavalitsuste klassis. Tegelikult on tänapäevased avalikud andmebaasid hästi kättesaadavad ja seega saaks enne kontrollimatu info avaldamist enda sõnu kontrollida ja

vältida nii iseenda üldsusele idioodina kuvamist. Valimistulemused on nt kirjas Vabariigi Valimiskomisjoni kodulehel (http://www.vvk.ee/arhiiv/)

Raske on kahtedel järjestikulistel kohalikel valimistel oma vallas, Harju maakonnas ja ilmselt ka kogu Eesti maaomavalitsuste klassis absoluutarvulises mõttes parima tulemuse saajat võrrelda roojaga, kellest lahtisaamisel need samad rohkearvulised valijad juubeldasid ja seejärel järgmistel valimistel veel poolehoidu tõstsid. Kindlasti oli minu lahkumisel Rae vallavanema postilt ka juubeldajaid, kuid tõsiasi, et valimistel, mis järgnes „vallavanemast vabanemisele" häältearv vähenemise asemel suurenes. On tavapärane, et vallavanema ametikohalt valimistele mineja saab suure toetuse[15], kuid mitte nii tavapärane pole, et opositsioonist tulija istuvat vallavanemat võidab. Selline situatsioon annab pigem hinnangu istuva vallavanemale usaldatavusele. Kommentaatoritele tuleb soovida ikka külma pead ja analüüsivõimet enne kommentaari lendu laskmist.

Töö läks käima.

Sõnumitoojas avaldati artikkel pealkirjaga **Kuu aega Raasiku vallas.**

Olles olnud pisut kauem kui kuu ametis on tekkinud juba mõningane ülevaade vallast. Kahjuks või õnneks on sellesse perioodi jäänud pea nädal aega pühasid ning see on ka põhjus miks pole jõudnud veel lõpule viia oma tutvumise ringkäike. Sealhulgas näiteks vallas toimetavatesse ettevõtetesse. Järgnevalt püüan anda ülevaate pildist, mis Raasiku vallas on minu silmadele avanenud.

Raasiku vald on territooriumilt suhteliselt kompaktne vald, mida väidetavalt[16] vallana nimetati esmakordselt 1866 a kui 19.02.1866 võeti vastu „Maakogukonna seadus Eesti kubermangule", mis panigi aluse kogukondlikule omavalitsusele Eestis . Seega kogukondlike omavalitsuste sündi seostatakse volikogude valimistega, millele nimetatud seadus aluse pani. Samas termin vald oli tuntud juba mõni aeg varemgi.

Oma esimese töökuuga olen püüdnud saada ülevaadet vallas toimivatest ja võib olla ka sisuliselt mitte toimivatest struktuuridest, koostööst jms. Minu ametiaja algus sattus huvitavale, aga ka veidi segasele ajale, mil just on valitud uus volikogu koosseis, muutunud Raasiku valla mõistes pikalt valitsemisvastutust hoidnud seltskond. Lisaks aktiivses menetluses 2014 eelarve. Kogemusest tean, et selliste muudatuste tuules tuleb rohkem selgitada ja avada otsuste tekkimise ja nende vajalikkuse tagamaid. Kuivõrd samal ajal tuleb ka juhtida valla igapäevategemisi, siis sellest lähtuvalt ongi tegemist huvitava ja pingelise ajaga. Eks selle esimese kuu ja ilmselt ka järgneva kuu kõige tõsisemaks tegevuseks ongi valla 2014. aasta eelarvega jõuda selle vastu võtmiseni. Vastuvõetud eelarve olemas olek võimaldab ju vallavalitsusel ja tema asutustel normaalses rütmis tööle asuda. Ilma eelarveta saab tuksuda vaid hädavajalikke tegevusi tehes. Eelarve menetlus on mulle isiklikult andnud vallast ja tema tegemistest üsna hea pildi statistilises vaates, kahjuks on see teadmine ikka sama nagu teisteski omavalitsustes – riigipoolsed kärpemeetmed, mida on tegelikkuses ellu rakendatud alates 2009. aasta algusest, pärsivad omavalitsuste arenguid ja paratamatult halvendavad ka avalike teenuste kvaliteeti. Tahame või ei taha, aga kohalik omavalitsus sõltub ca 90% ulatuse oma sissetulekutest riigi tahtest. Ka ülejäänud 10% osas kirjutab tulule vajaliku suuruse ette

kulupoolel samale tegevusalale ettenähtud kulu. Investeeringuteks raha eraldamine põhitegevustuludest – maksutulud ja oma teenused – on sisuliselt võimatu. Sellises peost-suhu elamise rütmis aitab investeeringute puhul kaasa projektipõhine lähenemine, kuid selle lähenemisega soetatu edasine teenindamine kandub üle valla eelarve põhitegevuskuludesse ja pingestab neid veelgi. Seetõttu tuleb leida vahendeid ka vallaeelarve tulupoolele. Viimasel volikogu istungil neid ka leida püüti. Vallavalitsuse poolelt oli laual 2 eelnõud. Esimene sisaldas lasteaiaosalustasu tõstmist lapsevanemale ja teine maamaksu määra tõstmist. Esimene tekitas tõsise arutelu juba komisjonides ja 3 komisjoni jäid sisuliselt erinevatele seisukohtadele. Ka volikogus arutati seda teemat pikalt ja kuivõrd tegemist siiski noore pere eelarvest võetava vahendiga, siis otsustati, et lasteaiatasu on edaspidi esimesele lapsele 11% alampalgast ja teisele 5,5%. Vallavalitsuse eelnõus olid need nr-id vastavalt 12 ja 7 ning Koolieelse lasteasutuse
seadus võimaldab kohaldada 20% alampalgast. Teise maksutulu tõstva võimalusena oli volikogu istungil aruteluks toodud maamaksu teema. Maamaks on omandimaks, lisaks on 2013 aastast kodualune maa maksust vabastatud ning seetõttu ei ole selle maksu tõstmine seotud inimese elukvaliteedi halvendamisega. Maamaks maaomanikule kujuneb maa korralise hindamise käigus saadud väärtusest ja omavalitsuse poolt kehtestatud määrast. Määr on suhtarv, mille abil arvutatakse maa korralisel hindamisel saadud väärtusest välja maamaksu rahaline väärtus maaomanikule. Viimane korraline hindamine toimus 2001. Riigikontrolli hinnangul on tegelik maaväärtus tänaseks ca 3 korda kõrgem ja seega on riik, jättes korralise hindamise juba nii pikka aega tegemata, põhjustanud järjekordse vajaku kohalikesse eelarvetesse ja seega on kohalikud omavalitsused sunnitud tõstma maamaksu määra. Kuulanud ära vallavalitsuse selgitused, nõustus Raasiku volikogu selle maksutõusu osas vallavalitsuse ettepanekuga ja maamaksu määr tõusis 2,5%-ni, va põllumajandusmaa kus protsendiks jäi 2,0.

Lisaks vallaga tutvumisele ja eelarvesse süvenemisele on tulnud tegeleda rohkem või vähem kahe lõpetamisel oleva investeeringuobjektiga. Esimene neist Pikavere kooli maakütte projekt, mis on jõudnud faasi kus funktsionaalsus on tagatud ja küte töötab. Jäänud on veel vaegtööd kaevekohtade taastamise näol. Teine projekt on Raasiku lasteaia „Oravake“ laiendamine. Kindlasti väga vajalik töö ja loodetavasti päeva lõpuks ka saab tulemus vastuvõetav, kuid see tee, kuidas selle lõpptulemuse poole liigutakse, on olnud sõna otseses mõttes mitte okkaline, vaid väga okkaline. Tutvudes projektiga ja osaledes objekti koosolekutel, sai selgeks, et kaugel täiuslikkusest on projekt ja veel kaugemal ehitaja oskused ja/või tahtmine. Lepingu kohaselt pidi objekt olema lõplikult valmis 20.12.2013 ja lapsed sees 02.01.2014. Lõpuks saime lapsed sisse tuua 10.01.2014, kuid tööd pole siiani lõppenud. Selle objekti puhul seisavad ees tõsised vaidlused sanktsioonide osas. Sellest on ehitajat ka teavitatud juba eelmise aasta lõpus.

Üks üldine ja rahutuks tegev tähelepanek on veel. Raasiku vallas on teede ja tänavavalgustuse olukord väga sant. Puuduvad ka kergliiklusteed ja nii on jalakäijate olukord selline vene ruleti laadne. Õnneks on üks selle olukorra leevendamiseks tehtav projekt siiski veel staadiumis, et sellega jõuame vast siiski algust teha. Üle noatera. Nimelt 2013 eraldati maanteeameti poolt 100 000 eurot abiraha Tallinna mnt äärse kergliiklustee rajamiseks. Tingimus oli, et raha peab saama kasutuse 2013. aastal. Vallavalitsus tegi küll ära riigihanke ära, kuid kaugemale ei jõudnud. Aasta lõpus saime Maanteeametiga siiski kokkuleppele, et saame seda raha kasutada ka 2014. aastal. Nüüd olemegi alustanud läbirääkimisi maaomanikega, kelle maadest see tee läbi läheb. Omandisuhted ja kasutamise kord tuleb selgeks saada enne selle tee ehitamisega alustamist. Vallaeelarvest on selle tee rajamiseks ette nähtud 108 000 eurot.

Ja muidugi ei saa tähelepanuta jätta raudtee teemat. Raasiku valla inimesed on ju samuti häiritud raudteeliikluses toimuvate muudatuste pärast. Kui mitte raudtee kasutaja saab aru, et

ELRONi inimestel on lahendada raske ülesanne ja seda nii, et kogu Eesti oleks võrguga kaetud, siis Raasiku vallast erinevatesse suunda peaasjalikult raudtee abil liikujatele neid muudatusi selgitada on suhteliselt raske. Emotsioonid ei lase alati pragmaatiliselt arutleda. Sellele vaatamata tegime 16.01.2014 teoks sellegi kohtumise, mida ELRON-i inimesed ootasid vallalt juba novembris. Kohtumine oli kuumadest ütlemistest tiine, kuid samas oli seal ka asjalikku arutelu ning julgustav oli seegi, et ELRON-i inimesed lubasid elektrirongi osas kiireid muudatusi ja just vastavalt kasutajate soovidele. Ka diiselrongide osas võeti ettepanekud kaasa ja lubati hiljemalt mai lõpuks muuta olukord paremaks. Samas peab ka nentima, et ilmselt midagi muutub mõistlikumaks ka Aegviidus ümberistumise osas, kuid küllaltki kindlalt saab arvata, et ei taastu diiselrongi peatused Arukülas ja Raasikul.

Aasta lõpuga lõppes ka nö kodanike värbamise/registrisse meelitamise kampaania.
Kokkuvõtteid tehes selgus, et sama perioodi jooksul saabus 2013. aastal 3 inimest rohkem kui 2012. aastal, seega kokku 52. Üldiselt on aga rahvaarvus tekkinud pisukene tagasiminek võrreldes 2012 aastaga ja eks siin ole ka meie valla puhul oma osa kirgi kütnud Tallinna ühistranspordil. Võrreldes 2012. ja 2013. aasta liikumisi Tallinna suunal valda sisse ja vallast välja, siis 2012 olid need numbrid enam vähem võrdsed, kuid 2013 kaldus ca 60 inimesega Tallinnasse minejate kasuks. Seega võib teha üldistuse, et Tallinna linn, kasutades relvana tasuta ühistransporti, „röövis“ Raasikult 60 inimest. Kui vaadata kuude lõikes neid liikumisi, siis on selgelt Tallinnasse minek kasvanud 2012 detsembris ja 2013 esimesel viiel kuul ning ka 2013 septembris. Kindlasti ei kaotanud me oma registrist vaid Tallinna koolides käivaid õpilasi, ilmselt oli nende 60 hulgas ka maksumaksjaid, kes oma isiklikus eelarves kulupoole leevendamisega tegi „kingituse“ ka vallaeelarvele. Paljud nendest inimestest elab jätkuvalt Raasiku vallas ja kindlasti kasutavad ka oma koduvalla taristuid, kahjuks peavad nendele erinevate avalike teenuste pakkumise nüüd kinni maksma need inimesed, kes jätkuvalt valla registris. Ja nii oligi meie valla registreeritud elanike arv 01.01.2014 seisuga 4693, mis on 16 inimese võrra vähem kui aasta varem.

Mida esimesel 100 päeval tehtud?

Reeglina on see aeg tutvumiseks ja uutele tulijatele olukorra selgeks tegemiseks. Eks nii on olnud ka meiega, aga mõningaid asju tuli ka kiiresti tegema hakata, sest need ei kannatanud oodata kolme liigset kuud. Ja tegelikult selline kohe ja järsult tundmatus kohas sukeldudes saab ehk mitmegi asjaga ka paremini tuttavaks.

1. **Põhimäärus**. Raasiku valla põhimääruse ajakohastamine. Juba vallavanema valimise ajal, tutvustusvoorus, vastasin ühe volikogu liikme küsimusele „millega alustad?“, et esmalt tuleb üle vaadata ja vajadusel korrastada valla enda tegevust reguleerivad aktid (põhimäärus, arengukava, üldplaneering). Kuivõrd enne kandideerimisotsuse tegemist olin nende dokumentidega jõudnud põgusalt tutvuda, siis oli ka selge, et osa neist on juba seaduse mõttes ajast ja arust, mõni teine ühele arengudokumendile mittesobivas põhikooli tasemel kokku kirjutatud ja seega vajavad üle vaatamist. Esimesena võtsime ette põhimääruse, milline sai päris uue sisu mitmeski osas ja võeti vastu 11.03.2014 istungil. Eelkäija on seda nimetanud põhimäärusega müramiseks, kahjuks on selline märkus küll vaid peegeldus ütleja enda teadmistest avaliku halduse mõttes.

2. **Üldplaneering**. Ka üldplaneering on vaja pärast valimisi üle vaadata. Oli 2014 eelarves isegi summad ette nähtud ÜP ajakohastamiseks. Tänane ÜP on kehtima pandud 2005 ja võib ju arvata, et palju aega on merre voolanud ja peaks hakkama seda strateegilist dokumenti ümber tegema. Samas ei ole vaja midagi teha ümber vaid selle tõttu, et 9 aastat tundub olema pikk

aeg. Tundub küll ja mõnes valdkonnas ilmselt ka on, kuid ühe omavalitsuse planeerimisdokumendi ümbertegemise vajaduse põhjendamiseks pole see argument. Eriti kui teada, et 2007-2011 on periood, kus toimus planeerimise ja ÜP täitmise ootuste mõttes oluline tagasiminek ning tegelikult oleme täna suhteliselt sarnases olukorras oma planeerimisprotsessis, üldplaneeringus ettenähtu pole realiseerunud, aga 2005 püstitatud eesmärgid on aktuaalsed tänagi. Seega tegi vallavalitsus ettepaneku ÜP kehtima jätta ja vähemalt 2014 selle muutmisega mitte tegeleda. Pigem tuleks süvenenult tegeleda Aruküla ja Raasiku alevike üldplaneeringutega.

3. **2014 eelarve**. See dokument oli uue vallavalitsuse tööle asumisel juba volikogu menetluses. Paraku on ka see algsest päris palju ümberkirjutamist vajanud. Esiteks tuleb sellisele dokumendile anda põhjalik seletuskiri nii tulude tekkimise kui ka vahendite kasutamise osas. Teiseks peab tulud prognoosima pigem konservatiivselt ja arvestades kõiki saadaolevaid asjakohaseid statistilisi näitajaid ning riiklike majandusprognoose. Tundus, et esialgses volikogule esitatud eelarve variandis oli tulude poolt veidi „kohendatud“, et annaks vajalikele kuludele katte välja. See pole päris õige, pigem tuleb positiivsemate stsenaariumite puhul teha positiivseid lisaeelarveid. Palju hullem on teha negatiivseid lisaeelarveid. Seega tuunisime tulude poolt vastavaks statistilistele andmetele ja prognoosidele (maksumaksjate arv, keskmine sissetulek, majanduskasv jms). Veebruari istungil võeti kohendatud kujul eelarve ka vastu.

4. **Informatsioon kodanikeni**. Eelarve tegemisel põrkusime eemalt vaadates marginaalse probleemiga, aga tegelikult väga olulise küsimusega valla elanike jaoks. Selleks on informatsiooni jõudmine oma valla elanikeni. Raasiku on koos Kuusalu ja Anijaga ajaleht Sõnumitooja omanike hulgas. See leht on aga tellimisel nädalaleht ja selle kaudu ei jõua kuidagi info kõikide kodanikeni. Samas pole leht eriti vaeva näinud enda arendamisega, ollakse mugavustsoonis ja kui rahaliselt välja ei tule, siis tullakse käsi pikal omanikelt juurde küsima. Sellise mentaliteediga ei saanud nõustuda ja me andsime oma nõudmised Sõnumitooja kollektiivile edasi. Need tuginesid konkureerival pakkumisel – üks kord kuus leht kõikidesse postkastidesse, 8 lehekülge, värviline ja hinnaklass sai ka ette öeldud. Sõnumitooja püüdis ja püüab muutuda, aga kiirus ja viis kuidas seda tehakse pole selgelt küllaldane. Ilmselt juba järgmise 100 päeva jooksul tuleb otsustada koostöö selle lehega.

5. **Tutvumine allasutuste ja ettevõtjatega**. Paralleelselt eelnimetatud dokumentide koostamisega on tutvutud ka kõikide valla allasutustega ja ka kõikide suuremate ettevõtetega. Ettevõtluse osas on huvitav nt see, et erinevalt kuldses ringis oleva Rae vallaga, on siin palju tootmisettevõtteid ja olematu on logistika ettevõtete (kui Uniboxi lugeda siiski tootmisettevõtteks) arv. Mitte eriti hea pole see, et suurimate ettevõtete personal käib meile tööle teistest omavalitsustest ja nii viib sinna ka siin teenitult maksuraha. Aga eks käivad ka meie inimesed suurtes hulkades mujal omavalitsustes tööl ja toovad sealt teenitud töötasudelt maksud meile, seega pole põhjust selles osas kurta.

6. **Raudteetransport**. Jaanuari algul tekkisid uue vedaja tulekuga probleemid, mille juured paljuski sisseharjunud korralduse muutmises. ELRON-i esindajad soovisid vallaelanikega asju arutama tulla juba novembris, paraku ei suutnud valimisjärgsete tegevustega hoos olev vallavalitsus seda asja korraldada. Nii toimuski see kohtumine alles jaanuaris ja juba uue vallavalitsuse koordineerimisel.
Üheks oluliseks osaks on raudtee ohutus. Vallas on Raasiku ülesõit, millel oli 2013. aastal hukkunuga õnnetus. Juurdlusaruanne pakkus ühe variandina välja tõkkepuu paneku. Paraku Eesti Raudtee isegi ei vastanud neile saadetud kirjale.

7. **Probleemid Lennu maaüksusega**. Probleemi alged eelmises aastas, mil väljastati ilma detailplaneeringuta põllumajandusmaale laohoone ehitamiseks ehitusluba. Sellega rikuti seadust, aga hullem oli, et demokraatlikku protsessi eirates sõideti üle kogukonna huvidest. Tagantjärele asjade klattimisega tegeles tänane vallavalitsus kõik need esimesed 100 päeva. Märtsi volikogu istungil saadi „kännu tagant minema“ ja volikogu otsustas rajatud laohoone teenindusmaa välja mõõta ja muuta sihtotstarvet. Paraku pole see teema veel lõppenud, sest inimesed, kes peaksid kogu temaatika eest vastust kandma, ei taha mõista oma vigu ning püüavad (koos ajakirjandusliku väljaandega Sõnumitooja või isiklikel FB lehtedel) anda kogu protsessile uut aktsenti, ja kahjuks krutib see uuesti üles intriigi ja võib nurjata lahenduse. Sellel teemal annan kindlasti pikema kokkuvõtte, millest iga lugeja võib ise teha järeldusi protsessis osalejate kompetentsuse (tegelikult selle puudumise) kohta.

8. **Probleemid Raasiku kooli projekteerimisega**. Kahjuks hea näide pealiskaudsusest, mis on viinud ca 30 000 euro kulutamiseni, kuid rahuldavat tulemust pole saavutatud. Selleski protsessis võeti mugav positsioon ja süüdistati projekteerijat passiivsuses. Tegelikkuses on passiivsus enamalt jaolt vallavalitsuse tegevusetusest lähtuv.

9. **Probleemid teedega**. Teede probleemid on palju seotud rahaga, õigemini selle vähesusega. Seega tuleks väga mõelda (üheksa kord mõõda, üks kord lõika) mida ja kuidas teha, et see piskugi läheks õigesse kohta. Kahjuks on meil jälle valimiseelsest ajast olemas üks supernäide – Rätla ja Rätla-Sõerde teed, mille remonti uputati (sõna otseses mõttes) ca 60 000 eurot. Mitte järgides teetöö norme põhjustati nii olukord, kus teed läbimatud, aga rahad makstud.

10. **Kohtumised külavanematega**. Esimene kohtumine oli tutvumisena mõeldud. Teine kohtumine plaanitud just 100-ndale päevale ja seal juba konkreetne teema – teede olukord ja nende hooldus väheste vahenditega.

11. **Õigusaktidest**. Õigusaktidega tutvumise järgselt on selge, et nii mõnigi peale Põhimääruse vajab ajakohastamist. Nt sotsiaalvaldkonna õigusaktid, aga ka heakorra eeskiri või ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni teenuseid reguleeriv eeskiri. Volikogu menetlusse on juba suunatud sotsiaaltoetuseid ja –teenuseid reguleerivad õigusaktid, et selleski valdkonnas reeglid selgemaks saaksid.

12. **Teede hooldus**. Koostatud on ka teede hooldushanke dokument. 2009 läbi viidud hanke dokument ei ole selline, mille alusel oleks võimalik saada kvaliteetset teenust. Seepärast on kokku pandud uus dokument, mille alusel loodetavasti saame teenusepakkuja, kes suudab ka vähendatud riigipoolse teehoiutoetuse tingimustes pakkuda paindlikku ja kvaliteetset teenust.

13. **Aruküla kergliiklustee**. Sellele tööle eraldas riik läbi Maanteeameti vahendid, kuid selleks oli klausel – kasutada 2013. aasta jooksul. See tähendas seda, et 2013 pidi jõudma vähemalt lepinguni. Kahjuks selgus detsembri teises pooles, et hange oli küll tehtud, kuid lepingut ei saanud sõlmida, sest eelarves puudusid vajalikud vahendid ja teiseks oli hankedokumentide juures olev leping Maanteeameti poolt kooskõlastamata ja täitmata ka nõue teealuste maaüksuste maanteeametile üleandmiseks. Kõige tipuks oli kergliiklustee projekteeritud pooles mahus valele poole sõiduteed, sest ei saadud kaubale ettevõtjaga, kelle maale oleks saanud teed planeerida. Küsides firmaomanikult, et mis juhtus, sain vastuse, et tuldi kohale ja kõneldi ultimaatumikeeles. Kahjuks endale eelnevalt aru andmata, mida üldse saab ja mida ei saa nõuda. Kogu see eelkirjeldatu viis 2013 aasta lõpuks olukorrani, et meilt sooviti riigitoetus sootuks ära võtta. Õnneks suutsime saada kaubale maanteeametiga rahade kasutamise osas 2014. aastal ja loodetavasti saame kaubale ka ettevõtjaga ning tee tuleb

kenasti ühele poole sõiduteed.

14. **Eelmisel perioodil alanud tööde lõpetamine**. Vaadeldava perioodi sisse jäävad põhivalmiduse tööde lõpetamised Raasiku lasteaias ja Pikavere kooli maakütte rajamisel ning tööde alustamised liigveeprojekti esimese etapi ja Aruküla lasteaia ühe rühma ruumide remontimise osas.

15. **Pikavere kooli probleemid**. Kahjuks on tulnud tegeleda kooli juhtkonna ja hoolekogu vahel tekkinud olukorra lahendamisega. Täna tundub küll, et üsa lootusetu juhtum. Mis edasi saab? Mina täna prognoosida ei oska. Samuti on selge, et nii väikese lastearvuga (2014/2015 õppeaastal 33 last) ei ole kool jätkusuutlik ja lahterdub pigem regionaalarenguprojektiks. Küsimus on selles kas teised koolid ja kogu valla kogukond tahab seda projekti enda kulul üleval pidada. Riik ei taha kindlasti, seda näitab ka 2014 rahastamismudel ja selle alusel koolidele eraldatud palga- ja investeeringuvahendid.

16. **Struktuuris ja isikkooseisus muudatused**. Ka selles osas on tegevusi tehtud, kuid need pole siinkohal veel lõplike järelduste tegemiseks küpsed. Kahjuks on mahtunud 100 esimese päeva sisse ka ühe töölepingu lõpetamine tööandja algatusel. On selge, et vajalik on ka mõningane struktuuri muutmine ning tänu VMO juhataja vabastamisele tuleb sellega tegeleda kiiremini kui esialgu plaanisin. Aprilli volikogusse saab uue struktuuri ettepanek viidud.

17. **Muud**. Loomulikult on esimese 100 päeva sisse sattunud palju toredaid kohtumisi, üritusi, on kirjutatud mitmeid artikleid. Heisatud lipp ka lihtsate ukrainlaste toetuseks, kes sattunud endalegi ootamatult ühelt poolt maradööride ja teiselt poolt agressorite ründe objektiks.

Kõike eelnevat kokku võttes saan öelda, et on olnud päris toimekas 100 päeva. Loodan, et ka edasi läheb samas rütmis.

Pärast sadat päeva.

Mitmed tegevused, millest oli juttu 100 päeva loos, jätkusid ja mõned jätkuvad edasi. Nende kulgemisest järgnevalt ka kokkuvõtte esitan. Esmalt kolm lähemast või kaugemast minevikust tõusnud probleemi, millised jõudsid üle meedia künnise ja mille ühisteks nimetajateks olid õigusaktide painutamised vallavalitsuse poolt ja üsna kindlalt ka lõtv ja lohakas suhtumine järelevalvesse ning ka maksumaksja vahenditesse.

Lennu maaüksuse teema. Eelnevalt olen juba maininud, et see probleemide pundar, mis tekitati Vallavalitsuse enda poolt kui üsna lõdvalt kehtivasse õigusesse suhtudes anti taotlejale ehitusluba ja mis viis reformierakondliku vallavõimu langemiseni 2013 kohalike valimiste järgselt. Samas oli tegemist üsna delikaatse teemaga, mille õigekskeeramiseks oli küll tee, kuid see tähendas peaaegu valmis oleva hoone jäämist sinna kus ta oli. See aga ei meeldinud Kalesi küla esindajatele, kes just selle hoone vastu võitlesid ja kes olid nüüd positsioneerunud otsustajate kohale.

Ei hakka andma hinnanguid selle kohta, kuidas need asjad alguse said ega sellegi kohta kas keegi lihtsalt lollitati ära või liigutati ka mingeid "toetusi" valimiste eel. Küll saan ametnike seisukohtadele toetudes järeldada, et nii arendajale kui vallavanemale selgitati, et Lennu maaüksusele ei saa kehtiva üldplaneeringu alusel midagi sellist rajada. Sellele vaatamata surus vallavanem asja läbi ning väljastas 2 korda ka ebaseadusliku korralduse, mille alusel vormistati ehitusluba. Selle tegevusega rikuti planeerimisseadusest tulenevaid demokraatlikke

regulatsioone ja valla üldplaneeringut. Ei kaasatud puudutatud isikuid, ei lahendatud planeeritava hoonega seonduvaid ligipääsu küsimusi ja tegelikult pandi vald ka võimaliku kahju saamisega silmitsi. 2014 alguses uus vallavalitsuse koosseis viis asja nii kaugele, et suutis volikogule selgitada plusse ja miinuseid ning selle tagajärjel tegi volikogu otsuse, mille abil sai 2013 aasta ebaseadusliku tegevuse seadustada. Tingimuseks arendajale oli juurdepääsutee renoveerimine Tallinna mnt-st kuni Lennu maaüksuseni. Sõlmiti vastav notariaalne lepe. Siit edasi hakkas arendaja sõlmitud kokkuleppeid ja ka Eestis kehtivaid reegleid rikkuma ja väänama. Selline käitumine ei olnud vallavalitsusele aktsepteeritav, lisaks oli vallavalitsus ise täitnud kõiki lubatut. Selle asemel, et vallavalitsuse poolsetele märkustele - asjaajamine korda ajada - reageerida nii nagu seadusekuulekatele kodanikele omane, otsustas arendaja käituda päti kombel. Ta rikkus ise võetud kohustusi, kuid süüdistas enese kiusamises vallavalitsust ja vallavanemat personaalselt, sj läks päris isiklikuks ja võib öelda, et laskus ka laimu tasandile. Lõpuks võttis advokaadi ning selle asemel, et esitada tehtud tööde kohta nõutud dokumendid, otsustas kaevata kohtusse kaks vallavalitsuse poolt saadetud kirja. Kohus tunnistas meie kirjad haldusaktideks ja tegi ettepanku need ümber vaadata. Vallavalitsus seda ka tegi ja andis edaspidised suunised korralduse vormis.

Kohtuasja ja sisulise vaidlusega koos käis äge avalikkuse manipuleerimine läbi ajakirjanduse. Kaasatud oli Sõnumitooja ja selle esitatud artiklid ja arvamused olid selgelt sihitud ühte suunda. Lugejat manipuleeriti sarjates just seda vallavalitsuse koosseisu, kes kogu teema oli õigele teele tagasi suunanud. Siit sai teha järelduse, et sellise massiivse rünnakuga sooviti juhtida tähelepanu loo algatanud seaduserikkujatelt, kelleks kahetsusväärselt olid 2013. aastal seadust eiravalt käitunud Vallavalitsuse liikmed.

Rätla tee remont[17]. See teema ja tema uurimine viis minu algatusel tehtud ainsa muudatuseni vallavalitsuse isikkoosseisus. Tegemist oli kas ülima lohakusega või teadliku tegevusega kus hiiliti mööda riigihanke läbiviimise kohustusest. Igal juhul kulutatud 60 000 euro eest saadud tulemus oli alla poole igasugust arvestust.

25.märtsil 2014 kirjutas Sõnumitooja alljärgneva loo Rätla ja Rätla-Sõerde teeremondi teemal.
Raasiku vallavalitsus tellis eksperthinnangu Rätla ning Rätla-Sõerde kruusateedel möödunud aastal tehtud remondile.
Raasiku vallavanem Raivo Uukkivi ütles, et Rätla tee kehv olukord selgus külavanemate koosolekul: „Rätla tee kvaliteedi kohta tuli karm tagasiside, kuigi 2013 suvel remonditi 5,7 kilomeetri pikkune lõik. Tellisin tehtud tööle ekspertiisi, mis kinnitab et ilma riigihanke ja korrektse projektita on kulutatud ligi 60 000 eurot.“
Ta lisas, et 13. märtsil kohtus ehitajaga OÜst Teede- ja keskkonnaehitus, ilmnes, tööd tehti nii, nagu vallavalitsus ette ütles, kasutati vallavalitsuse ostetud materjale.
Ekspertiisi tegi Sulev Puumeister, kellel on maanteeameti väljastatud teehoiutööde ehitusluba.
Remontteetööde kirjelduse koostas OÜ ASKER Insenerid.
Ekspertiisis on kirjeldatud, et kogu tee ulatuses on löökauke, puuduvad nõuetekohased põikkalded, mis tagaksid sadevete ära voolamise teelt ning on järeldatud, et kruusateele kehtestatud tasemenõuded ei ole täidetud. Ehitustööde käigus on teele paigaldatud materjalid, mis ei taga teele kehtestatud tasemenõudeid ega kandevõimet, töödele kehtivatest nõuetest pole kinni peetud ka truupide ja kraavide ehitamisel.
Hinnangu andja on teinud järelduse: „Tööde käigus ei peetud kinni töövõtulepingus fikseeritud töödest, vahetati materjalid lepingut muutmata, paigaldatud materjale ei tihendatud, ei ole tagatud tee otstarbekas ja liiklusohutu kasutamine. Tee ei vasta kruusateele kehtestatud tasemenõuetele, isegi mitte kõige madalamale.“

Ekspertiisi põhjal on tellitud töid, näiteks killustikaluse ja truupide ehitus, mille tegemiseks on vaja tee-ehitusprojekti, seda aga ei esitatud.
Ekspert kirjeldab, et omanikujärelevalvet ei ole tellitud ja järelevalve pole tehtud, kuid tööde ehitaja on siiski kohustatud tegema ehitustööd hea ehitustava kohaselt, järgides ehitustööde kõiki õigusakte, juhendeid ja juhiseid: „Paraku neid nõudeid ei ole tööde käigus täidetud."
OÜ Teede- ja keskkonnaehituse juhataja Ott Talvik rääkis, et vallavalitsuse tellitud ekspertiis oli ennatlik: „Kinnitasin vallavalitsuses peetud koosolekul, et teekatte tihendamine ei õnnestunud nii hästi, kuna soojad ja tuulised suveilmad kuivatasid paigaldatava materjali kiiresti. Arutelu käigus tellijaga leppisime kokku, et teeme kogu tee lõppviimistluse ehk greiderdamise ja rullimise 2013. aasta suvel, kui on sobivad ilmastiku-olud. Tegime sellise otsuse, sest tee seisukord oli sel ajahetkel rahuldav. Liiklus oleks halvendanud kruusakatet, hilisema järelgreiderdusega oleksime saanud tagada sügiseks tee hea seisukorra."
Muhud ja lohud tees on ehitaja sõnul tingitud tehnika puudumisest: „Meie greider ei suutnud neid kõrvaldada, polnud kasutada liigendraamiga greiderit. Seetõttu tegi tellija 2013. aasta suve lõpuks otsuse, et laseb teed sügisel parandada vallateede hooldajal OÜl ÜLE, kellel on olemas tehnika."
Ta rääkis, 2013. aasta lõpus selgus, et OÜ ÜLE sügisene greiderdus jäi pooleli: „Meie ei tea, miks greiderdama ei jõutud. Sai selgeks, et töö lõpetamine jäi meie teha 2014 kevadel. Selle teadmisega olime, kuni vallavanem Raivo Uukkivi kutsus koos-olekule ning teavitas eksperthinnangust. Me ei olnud Rätla-Sõerde tee nii kehva olukorraga kursis. Meie arvates tellis vallavanem teele eksperthinnangu enne olukorraga tutvumist ja meiega ühenduse võtmist."
Ehitaja kinnitab, et pakub teede korrastamiseks lahendusi: „Ootame vallavalitsuse eksperdi kinnitust. Teeme teed korda nii, nagu see oli OÜ Teede- ja keskkonnaehitus ning Raasiku vallavalitsuse vahel sõlmitud lepingus. Lepingu kohustustest ja tee korrastamisest pole me seni kõrvale hoidnud ega ole seda ka plaaninud. Vallavalitsuse koosolekule järgnenud päeval tegime greiderduse ja tasandasime suuremad löökaugud, põhjalikult greiderdame lähinädalatel."
Ott Talvik ütles, et OÜ ASKER Insenerid koostatud teehoiutööde kirjeldus polnud tööde aluseks: „Selle kasutamise korral oleks pidanud tegema teetöid mitu korda suuremas mahus ja kallimalt. Sellist rahasummat vallavalitsusel ei olnud. Seetõttu tehti nii palju, kui eelarve võimaldas."

Raivo Uukkivi: „Ehitaja on ise tõdenud, et rikkus tehnoloogiat. Ekspertiisi tegemine aitas meil ehitajale seda selgitada. Ka vallavalitsus peab endale tuhka pähe raputama – järelevalve ehitustööde puhul jäi tellimata, vallavalitsuse poolt kirjutas aktidele alla pädevuseta isik, seega on asjade käik seotud ka vallavalitsuse lohakusega."

Töövõtja tegi hädavajalikud lisatööd, kuid ilmselgelt ei lubanud esialgu tehtud praak tagada sellist kvaliteeti, mida 60 000 euro eest oleks pidanud saama ja tänu sellele tee lagunemine jätkub.

Mallavere ujumiskoht[18]. Selle probleemi juured on päris kauges minevikus ja ilmusid päevavalgele ujumiskoha arendaja kohustusega tagada ujumiskoha avalik kasutus. Nõue tuli PRIA antud toetuse tingimustest. Paraku ei suutnud toetuse saaja seda nõuet täita ja ei saavutanud naabriga, kelle maalt tee ujumiskohani viis, kokku leppida tee avalikuks kasutamiseks. Tegemist kahe maaomaniku vaidlusega, aga ujumiskoha omanikud tõmbasid mängu ka omavalitsuse. Kui veel kaugemale vaadata, siis on üsna tõenäoline, et ujumiskoha

omaniku eesmärk on eurorahade abil väärtustada oma kodu ja selle käigus peab ta 5 aastat tagama ujumiskoha avaliku kasutuse. 2014 suvel kulmineerus teema sedavõrd, et kaasati nii televisioon kui muidugi ka pabermeedia. Et asjast ülevaadet saada kirjutasin sellise kokkuvõtte.

2013 tekkinud võimuliidu lagunemine.

2013 valimiste järgselt sai kõik olulised tegevused käivitatud ja vastavalt plaanile ellu viidud. Periood on olnud viljakas investeeringute mõttes, tehtud on olulisi otsuseid (soojavarustusse strateegilise investori toomine), jõutud emotsionaalselt võimsa tulemini isejätkamise mõttes. Seda kõike on näha kaugemalegi. Aga on ka asju, mis nii välja ei paista, kuid mis on kindlasti mõjutanud kogu perioodi ja lisanud mõttetut tõmblemist, närvikulu ning raisanud aega, mida saanuks valla hüvanguks kasutada. Selleks on olnud nn poliitiline olukord volikogus.

Sisuliselt samal hetkel koalitsiooni moodustamisega läks ka lahti tegevus, mis kvalifitseerub isiklikel motiividel kättemaksu elluviimise valdkonda. Kuivõrd selgitasin kohe, et mina ei saa olema käepikenduseks ega relvaks kellelegi poliitilise ja/või isiklike solvumiste eest kätte maksmiseks, siis püüti mulle selgitada näidete varal, et sotsiaalosakonna ametnike puhul on tegemist laiskade ja ebakompetentsete isikutega, kelle tööl olemine on vallale lausa kahjulik. Analoogne retoorika oli Aruküla Kultuuriseltsi suunas, kuid selle vahega, et see töötab edukalt ja ilmselt siis ka teenib ropult ja siit edasi ilmselt kandib eduka töö tulemusena saadud vahendid vallast välja- Esialgu tundusid näited ja väited intrigeerivad, kuid selgelt vajasid kontrollimist. Asjadest ülevaate saamisel selgus, et nt sotsiaalvaldkonnas oli tegemist tõepoolest mõnede üksikjuhtumitega, kuid mingit pahatahtlikku süsteemset väärtegutsemist polnud. Puudus ka süsteemne tahtlik raiskamine või muu selline, va eelpoolkirjeldatud juhtumid (Mallavere, Lennu, Rätla ja veel mõned). Välja toodu kvalifitseerus pigem rubriiki „kes teeb, sel juhtub“. Samuti oli täiesti alusetu seisukoht Aruküla Kultuuriseltsi kaudu rahade välja kantimisest. Selgitasin koalitsiooni osapooletele, et sotsiaalvaldkonna töö ei ole hinnatav kokkuhoiunumbritega, et see valdkond ongi kallis ja raskesti ette planeeritav, sest iga juhtum on unikaalne ning puudub muster, mille alusel saaks prognoose teha. Selgitusi andsin ka AKSi tegemistest, võetavates riskidest, piletitulust ja paljust muustki, mis tegelikult peaks tegema volikogu liikmeid uhkeks, et Raasiku vallas on entusiaste, kes viitsivad sedavõrd panustada nagu seda teevad meie kultuurivedurid.

Kuni aprillini 2015 suutsin vähemalt oma arust adekvaatselt selgitada olukorda. Ilmselt eksisin, sest tegelikult oli tuli tuha all olnud pidevalt. Aprillis see lahvatas.

01.04.2015 saabus volikogu esimehelt allolev kutse kokkusaamiseks.

Tere!

Oleks aeg saada kokku, et arutada selle aasta tegevusi (näiteks suviseid teeremonte, Raasiku PK võimla-renoveerimise alustamist, vee-kanalisatsiooni I etapi alustamise seisu jms.)

Kokkusaamise aeg 7.aprillil kell 19.00 vallamajas.

Kaunist kevadpäeva soovides,

Ants Kivimäe

05.04.2015 saabus uus ja täpsustunud sisukorraga kutse. Seekord olid alla kirjutajateks volikogu esimees ja aseesimees. See kutse nägi välja nii:

2015 a esimese poole sisse peaksid kindlasti jääma teemad, mida oleme ka ennem arutanud aga samas alati edasi lükanud.

Vallavanemalt ootaks siis omapoolset nägemust ja võimalikku tegevuskava. Tegevustele peaks tulema külge ka reaalne tähtaeg, mille järgi saaksime joonduda nt 31. juuni. Osakondade töö võiks tagada vähema kuid pädevamate ametnike arvuga, makstes neile kasvõi rohkem palka.

Kaardistatud vastuolud, millega eeskätt peaks tegelema.

1. Vallavalitsuse struktuur tuleb paremini üles ehitada vastusalade (osakondade) kaupa. Hetkel osakonnajuhatajad ei ole oma valdkonna juhid ja eelarve ei ole jagatud osakondade kaupa.

a. abivallavanema koht struktuuris – pigem praegu eksitab ja takistab osakondade juhtide vastutuse võtmist, sisuliselt ei tegele sotsiaalvaldkonnaga.

b. sotsiaalosakond – kulutused suured, töö korraldamine puudulik, tahe uusi ideid rakendada puudub ja kohatine vastutöötamine uuendustele, kes juhib sisuliselt osakonda?

c. ehitusosakonna juhtimine – osakonna töö korraldamine puudulik, eriti teede hoolduse ja remondi korraldamine ja pikemaajalise arengu kaardistamine.

d. rahandusosakond - töö sisemine korraldamine selliselt, et jääks ära uue finantsisti palkamine ja töö peaks jaotama olemasolevate inimeste vahel, korraldades sisemiselt ümber vajadusel vastutuse piird ja ressursid.

2. Valla raamatupidamine peab olema läbipaistev ja struktuuripõhiselt üles ehitatud osk kaupa – vastavalt osk-le tuleks näidata kõik kulud (palgad, investeeringud, toetused, remont). St raamatupidamisridade ülesehitust tuleb muuta. Seni ei ole sellest lõpuni aru saanud ei volikogu liikmed ega vastutavad ametnikud, et kui palju kellelgi ressursse on millegi tegemiseks on.

3. Vee ja kanalisatsiooni I etapi seis?

4. Raasiku PK võimla ehituse alustamine?

5. Suvine valla teede remont. Kas on konkreetsed lõigud, valla poolne järelvalve, rahastamisallikad ?

Oleks hea kui teisipäevasel kohtumisel saaksime ka neil teemadel arutada, et saavutada üks ühine arusaam ja tegevuskava, kuidas edasi toimetada - st mida teeks vallavanem ja mida saaks teha volikogu vallavanema tegevuste toetamiseks.

Tervisi

Jako ja Ants

Niisiis. Esimese kutsega võrreldes oli lisandunud struktuuri teema ja lugeja saab teada, et

- mingid teemad on leidnud arutamist, kuid jäänud pooleli;
- keegi olevat kaardistanud vastuolusid.

Kuivõrd kaardistamine on väga selgete tunnustega tegevus, mis algab lähteülesandest, milles püstitatud kaardistamise olulised tingimused, siis selline sõnastus tekitas küsimusi, et kes ja mida on kaardistanud. Selliste asjadega ühes omavalitsuses tegeletakse ilmselgelt vallavanema teadmisel. Kahjuks mina sellist teadmist ei omanud. Minu küsimisele vastas volikogu esimees *„Jako oskab ilmselt sellele vastata“*. Ehk siis kaardistamise teemaga olla tegelenud väidetavalt Jako ja tema sõnastuses oli kutsesse saanud see osa, mis algusest kuni punktini 3.

Enne koosolekut mingit kirjalikul kujul selgitust ei saabunud ja seega ei saanudki ma enne koosolekut sisulist vastust oma küsimusele kaardistamise osas.

Otsustasin enne nn koalitsiooni koosolekut[19] saata osalejatele kirjaliku ülevaate päevakorda pandud küsimuste osas. Kaaskirjas selgitasin muuhulgas kirja saatmist nii: *„Saadan selle põhjusel, et ma kindlasti ei kavatse veeta homset õhtupoolikut õpetades juhtimisteooriaid või tutvustades valla töökorralduse köögipoolt. Ka ei ole eriti mõistlik üht koosolekut üle ühe tunni pidada ning seega tuleb ta ette valmistada. Mulle saadeti teemade ring ja mina nüüd siis ka vastan. Lisan vaid seda, et suuresti on tegemist tegevjuhtimise küsimustega ja need on korraldatud volikogu suuniseid silmas pidades.“*

Minu kirjalik vastus koosoleku päevakorra teemadel oli 6 lk pikk ja ei hakka seda siinkohal lisama. Kui minu poolt antud kommentaarid läbi viitsiti lugeda, siis on selge, et mõnigi enesest ülikõrgelt arvav volikogu liige[20] võis sellega tutvumisel närvi minna. See oligi eesmärk, sest inimesed peavad ükskord endale suutma selgeks teha, kes nad selles omavalitsemise süsteemis on ja millised on nende võimalused valla juhtimisse panustada. Kahjuks ülikõrge egoga isikud on varustatud ka omadusega mitte aru saada sellistest elementaarsetest teemadest. Seega on õigustatud küsimus, et miks mina oma kirjaliku vastusega provotseerisin neid ennast hindavaid ja armastavaid isikuid? Ja vastus on lihtne – tegin seda teadlikult, sest nagu ütleb vanasõnagi „parem õudne lõpp kui lõputu õudus“.

Ja niisuguselt positsioonilt jõudis kätte 07.04.2015 kell 17.00 ehk koalitsiooni koosolek, millel tegelikult see nn koalitsioon ka sisuliselt olemast lakkas[21].

Koosoleku algusest alates oli tunda pingeid, kuid algas kõik raamidest väljumata. Esimese teemana arutati järgmise volikogu päevakorras olevaid teemasid. Ja seejärel läks lahti. Volikogu aseesimees Jako Reinaste alustas ettevaatlikult, et näe riigikogu valimised said läbi ja mingeid muutusi ei toimunud (ilmselt peeti silmas minu tulemust valimistel) ja seega peame olukorda arvestades eluga edasi minema. Ma ei kannatanud seda keerutamist välja ja küsisin otse, et kas lootsite minust riigikogu valimiste abil lahti saada, et siis hakata oma siiani täitmata eesmärke (loe: isiklikku kättemaksu) ellu viima? Selle küsimuse peale läks hoogu volikogu asendusliige A.Mossov, kes heitis mulle ette sõnapidamatust!? Kuigi tema

eneseväljendus oli segane ja mitmed koosolekul osalejad ei saanud üldse sõnumist aru, siis mina sain küll. Nimelt olin valimiste ajal mitmel korral erinevates seltskondades esinedes naljaga pooleks öelnud, et kui ma ei saa Riigikogu valimistel Raasiku vallast inimeste toetust, siis võtan seda kui inimeste poolset umbusaldust minu suhtes ja pean ise oma ametist lahkuma. Selle väljaütlemise osas on vaja teada ka konteksti, milleks oli – paljud inimesed pöördusid valimiste ajal minu poole kas otse või läbi vahendaja ja teatasid, et nad ei saa minu poolt hääletada, sest siis võin osutuda valituks ja Raasiku vallast ära minna. Nemad seda ei soovivat. Tagasi tulles A.Mossovi poolse kontekstivälise tõlgenduse juurde, siis palusin tal defineerida Raasiku valija umbusaldus minu suhtes. Mina ise olin selle enda jaoks juba defineerinud, sest minult oli sama küsimust küsinud ka ajaleht Sõnumitooja. Minu arutelu tulemusel oli 103 toetushäält Raasikult päris tugev toetus, mida ei peaks saama nimetada usalduse puudumiseks. Kui siia konteksti tuua A.Mossovi enda saavutus kohalikel valimistel (44 toetushäält ja asendusliikme koht), siis seda enam paneb imestama, et mees üldse sellist teemat arendama hakkas.

A.Mossov ei jätnud jonni ja nimetas mind järjepidevalt sõnasööjaks. Tegelikult pean ise just sõnapidamist enda tugevaimaks küljeks ja seetõttu ajas mind selline süüdistus pisut närvi. Soovitasin Mossovil külastada paika kuhu päike ei paista ja kirjutasin koheselt avalduse, milles palusin volikogu esimehel võtta volikogu istungi päevakorda usaldushääletus vallavanema sobivuse välja selgitamiseks.

Volikogu esimees ei võtnud teemat päevakorda, seega ongi lahenduseta dilemma – ühelt poolt minu definitsioon, et 103 häält ei saa defineerida umbusalduseks kogukonna poolt ja teisalt A.Mossovi ning tema mõne kaaslase ilmselge soov minust lahti saada. Ütlesin koosolekul Mossovile ja tema vedrukeerajale, et pole midagi kergemat kui vallavanemast lahti saada umbusalduse avaldamise kaudu. Seda avaldust ei saa volikogu esimees jätta menetlusse võtmata. Neli päeva ja ongi vastus teada. Eeldab muidugi volikogu koosseisu enamuse soovi kattumist tema ja ta mõttekaaslaste sooviga. Olen kindlalt ka seda meelt, et koos selle menetlusega (sõltumata kas läheb korda või mitte) ei ole Kättemaksukontori hellitusnime saanud seltskonnal enam kunagi asja ka Raasiku vallavolikogus koalitsiooni hulka.

Lisaks püüdis A.Mossov asjatada ka Vallavalitsuse kui kollektiivse juhtorgani teemal. Temale tundub, et vallavanem on moodustanud vallavalitsuse selleks, et enda vastutust hajutada. Midagi idiootsemat annab välja mõtelda demokraatlikus ühiskonnas ja meie seadusruumis, aga veel kurvem on teadvustada, et sellise asja välja ütleja on juba enam kui aasta olnud Raasiku vallavolikogu liige. Kurb, et volikogus otsustajate hulgas on ikka veel inimesi, kes ei tea mis asi see vallajuhtimine üldse on.

Ühe asja peab kindlasti veel selgeks tegema. Nimelt ebaausalt palju on eelnevalt nimetatud A.Mossovi nime. Tegelikult pole tema selles mängus ei rohkem ega vähem kui ehk hääletoru. Tegelik strateeg, kes valimisliit Üheskoos nimel laual nuppe liigutab (nuppudeks valimisliidu liikmed) on olnud algusest peale hoopis teine inimene. Ta on suutnud endast oma valimisliidu kolleegidele jätta mulje kui kohaliku omavalitsuse asjatundjast. Seega oli mälestusväärsel koalitsiooni koosolekul A.Mossov küll kõnetoruks, kuid kõne selles torus polnud ilmselt suuremas osas tema oma.

Koosolekul muidugi jõudsime ka ühe lemmikteemani – sotsiaalosakonna mõttetud töötajad, kes tuleks päevapealt mitte vaid töölt minema ajada, vaid hea oleks kui saaks ka vallast välja saata. Toodi välja jälle erinevaid üksiknäiteid, mille hulk suurenenud ei olnud, ikka samad vanad ja pikalt leierdatud ning ka juba revisjonikomisjoni poolt seisukoha saanud asjad.

Kogu see koosolek oli pehmelt öelda naljakas. Kuna mõnele „uuele“ sotsiaaltöö küsimusele ei saanud vastata, siis vastasin neile järgmisel päeval. Lõpetasin oma kirja nii:

„On selge, et see kirjatükk jõuab ka sinna kuhu vaja, siis kordan veelkord – mina oma kohast väevõimuga kinni ei hoia, aga sellisel juhul käituge teie ka sirge seljaga ja öelge välja milles asi (nt – vallavanem ei lasknud sotsiaaltöötajaid lahti) ja lõpetame asja ära. See on kindel, et kui mina siiski jätkan, siis ikka ja ***ainult seaduslikke viise järgivalt ja kordan, et minust kellelegi kättemaksurelva ei saa****. Ütlesin seda esimesel kohtumisel ja jään sellele kindlaks ka viimasel.“*

Ei ole vaja olla geenius tabamaks, et sellised kirjavahetused ja koosolekul mõlemapoolsed otseütlemised demonstreerivad tõsist konflikti volikogu koalitsiooni sees ja konflikti ka vallavanema ning ühe osa volikogu liikmete vahel. Kes teavad/tunnevad kättemaksukontori „liidreid“ lähemalt saavad ka aru, et nood pole harjunud arvamusega, mis erineb nende omast. Kes tunnevad mind lähemalt, teavad, et minust lömitajat ei ole ega saa.

Nii alustatigi teed, mille otsa ise neile ette näitasin – otsima võimalust umbusaldusmenetlust edukalt läbi viia. Selles küsimuses sattusid tee otsijad raske valiku ette. Valik tuli teha seadusekohaselt käituva vallavanema ja reformierakonna seltskonna, kelle tegudele vastamiseks üldse 2013 sügisel volikokku kandideeriti, vahel. Ilmnes, et viha vallavanema vastu oli nii mõnegi mälust kustutanud kõik eelneva ja nii ei osutunud valiku tegemine raskeks. Valimisliit Üheskoos põhimõtteline[22] vastane, keda volikokku korrale kutsuma tuldi, sobis partneriks paremini kui reeglite kohaselt käituv vallavanem, kelle oli just valimisliit ise kandideerima kutsunud ja kes keeldus täitmast isiklikku laadi kättemaksu aktsiooni. Läbirääkimiste eestkõnelejaks saigi volikogu asendusliige. Vastas oli talle riigikogu asendusliige. Mehed leppisid kiiresti kokku, jagasid positsioone. Sepp kogenud poliitikuna mõnules ja pakkus Mossovile esialgu kõik, mida too küsis. Hiljem täpsustusid koostöölepingu punktid ja oli selge, et tegelikult tahtis reform võtta maksimumi. Aga ka sellega olid koalitsiooni lõhkujad nõus, sest miski polnud hullem kui teadmine, et Uukkivi, kes julges auväärse volikogu liikme tema idiootliku mõtteavalduse peale pikalt saata, jätkaks vallavanemana. Kui kõik oli kokku lepitud, siis tuli tagasilöök, mida keegi ei osanud oodata. Sepp polnud oma plaani tutvustanud volikogus reformierakonna esindajateks olevatele inimestele. Eeldas ta nimekirjas kandideerinute ja volikokku saanute pimesi kuuletumist. Kui ta lõpuks kaaslasi informeeris, siis ilmnes, et mitte kõik reformierakonna nimekirjas olevad volinikud ei ole nõus välja hautud plaaniga. Ja kuigi osa valimisliit Üheskoos liikmeid rääkis juba mitmel pool Harjumaal, aga ka kaugemal, kuidas kohe juhtub ja hääled on koos, siis ilmselt nende fantaasiates nii juhtuski, päris elus aga mitte. Umbusalduse mõttes vallavanemale või volikogu esimehele ei juhtunud midagi ei aprilli, mai ega ühelgi teisel 2015. aasta volikogu istungil. Juhtus aga hoopis see, et A.Mossov peatas oma volikogu (asendus)liikme staatuse kuni järgmiste kohalike valimisteni.

Kuigi esimese hooga ei jõutud umbusalduse avaldamiseni, siis tegevus selles suunas jätkus. Mossovi asemel hakkas läbirääkijaks Tõnu Suurkuusk, kelle tasaseks nööri tõmbajaks jäi ikka tegelik valimisliidu liider. Juunikuise volikogu istungi eel oli Suurkuuse Sepa „läbirääkimiste“ kokkuvõte – matemaatika ei anna välja, seega tuleb suvel veel tööd teha ja tulla tagasi teema juurde sügisel.

2015. aasta lõppes. Koalitsioon oli näiliselt koos, kuid mitmetes küsimustes ei hääletatud ühtselt ja valla jaoks olulisi otsuseid võeti vastu reformierakonna valimisnimekirjas volikokku

saanud mõistlike volinike häältega.

Ka 2016 aasta jaanuari istung möödus ilma ühegi poliitilise avalduseta, kuigi igal pool mujal räägiti valla juhtkonna kohesest umbusaldamisest. Riigikogu asendusliikmel olid käed-jalad tööd täis, toimusid kõikide volikogu liikmetega kohtumised küll neljasilma vestlustena, küll kambakesi. Otsiti kombinatsiooni, mis kõige paremini sobiks. Reformierakonnale. Probleemi ei olnud Kättemaksukontori kolme liikmega, need olid juba rohkem reformierakondlased kui reformierakondlased ise. Probleem oli jätkuvalt isemõtlevate saadikutega, kes kandideerisid Etsi — Sepa valimisnimekirjas. Läbirääkimistesse sekkus jälle ka volikogu liikme volitused peatanud asendusliige, kes sedapuhku oli nõus reformaritele kinkima nii volikogu esimehe kui ka vallavanema positsiooni ning lisaks ka vajadusel presidendi valijamehe esitamise õiguse. Kättemaksukontor oli valmis rahulduma pelgalt komisjoni esimeeste positsioonidega. Selline käitumine on päris jabur ja iseloomustab kogu aktsiooni mõttetust valla kasu seisukohast.

Lõpuks jõuti ka umbusaldusavalduse esitamiseni. Üllatusena esitati see volikogu esimehele ja ainult volikogu esimehele. Toimus see avalduse ette lugemine veebruari volikogu istungil.

Pärast umbusaldusavalduse esitamist kirjutasin sellise loo.

„Tsirkus volikogus 09.02.2016.“

09.02.2016 esitati volikogu esimehe suhtes umbusaldusavaldus. Avalduse all on 9 nime, neist 6 taga seisab ka allkiri. Ülejäänud 3 (Ivar Villberg, Helle Vaga, Eerik Tammsoo) olid istungil, kuid ette loetud avaldusele alla ei kirjutanud. Põhjusi teavad ilmselt kõige paremini nemad ise.

Minu arvamus sellest tsirkusest (ise küsin, ise vastan põhimõttel).

Mis toimub?

Toimub reformierakonna poolt hästi dirigeeritud poliitiline etendus. Nende poolt vaadates on kõik õige[23]*. Nad nägid mõra (juba aasta tagasi) koalitsioonis, lõid sinna kiilu ja nüüd on aasta aega erineva intensiivsusega kiilu sügavamale tagunud. Koalitsiooni ametlikult pooleks said nad esmaspäeval ja vormistatigi see siis eilse avaldusega.*

See on ju poliitprostitutsioon, sest valimisliit Kättemaksukontor tuli poliitkaardile vaid ühe sooviga – võtta maha reform ja nüüd pakuvad samale seltskonnale kätt ja südant?

Poliitikas ei pea pikka viha pidama[24]*, eriti niisuguste roheliste ja isiklikust vimmast juhinduvate nö poliitikute osas. Pigem tuleb neid oma eesmärkide saavutamiseks ära kasutada. Seda Raasiku reformierakond momendil teeb. Teeb suhteliselt hästi ja kolme*[25] *inimest valimisliidust Kättemaksukontor voolitakse nagu plastiliini. Need ei saa arugi, mis toimub.*

Kui pööre õnnestub, siis avastavad need 3 tänase (tegelikult eilse) koalitsiooni reeturit, et neil pole mingit sõnaõigust uues seltskonnas ja nende nõudmistega ei arvestata. Neil pole ka midagi teha, sest need, kelle tagaaeda eile roojati, ei võta reetureid tagasi ja nii tegelikult kaob Raasiku vallavolikogus tüüpiline koalitsiooni-opositsiooni vastasseis ja otsused hakkavad sündima erinevate „tagatubade“ kokkulepete läbi. Põhimõttel sina-mulle

ja mina-sulle. Sealjuures teevad neid kokkuleppeid reform ja VL Koduvald koos IRL-iga. Kättemaksukontor ei huvita enam kedagi.

Kui pööre ei õnnestu, siis kaob samuti tänane joon koalitsiooni ja opositsiooni vahel. Reformi parteilastest osa jääb sinna kus ta on, ehk opositsiooni ja nende jaoks ei muutu midagi. Reformi mitteparteilastest osa kaasatakse aktiivselt (tegelikult on Helle ja Ivar siiani pidevalt olnud kaasatud) ja kolm põrsakest Kättemaksukontorist jäävad isoleerituna oma nurka. Seega juhtub mis tahes – reeturitel reaalset sõnaõigust siin vallas tulevikus pole. Tähelend jäi sähvatuseks. Tegelikult isiklikule kättemaksule rajatuga tavaliselt nii juhtubki.

Mis edasi saab?

Edasi tuleb esmaspäeval umbusaldushääletus. Kui saadakse 8 kätt püsti, siis valitakse uus volikogu esimees. Ilmselt seejärel minnakse vallavanema positsiooni järele. Vallavanemale pole mõtet umbusaldust algatada kui volikogu esimehe umbusaldamine läbi kukub. Vähemalt tänases olukorras.

Avalduses toodud põhjused, kas neis on midagi tõsist?

Avalduses on öeldud: Volikogu esimehe peamine ülesanne on volikogu töö juhtimine ja korraldamine, istungite ettevalmistamine ja volikogu õigusaktide eelnõude menetlemise korraldamine. Umbusalduse avaldajad näevad nimetatud ülesannete täitmises suuri puudujääke ja teavad A.Kivimäe soovimatust probleemide lahendamisega tegeleda.

Samuti eeldab haldusreformi temaatika volikogu juhilt aktiivset ja sisulist panust valla juhtimisel ja arendamisel, kahjuks ei paista seda kusagilt, olgugi, et kaalul on ei rohkem ega vähem kui Raasiku valla iseseisev jätkamine.

Selliste põhjendustega võib lollitada inimesi, kes pole igapäevaselt kursis ei vallavolikogu – ega valitsuse tegemistega. Kursis olijate jaoks pole siin sisuliselt mitte mingit põhjust, sest viimase 2+ aasta jooksul ei ole ükski eelnõu saanud kriitikat ja kõik nad on võetud vastu. Esimene etteheide lahterdub valdkonda „maitseasi". Kui oleks öeldud, et esimees ei suutnud volikogu komisjone tööle saada, siis oleksin nõustunud kahe komisjoni osas. Nendeks on keskkonna ja sotsiaal komisjonid mida siiani juhtisid isikud, kes täna ise volikogu esimehele väidetava saamatuse tõttu nõiajahti korraldavad. Kui lugeda tähelepanelikult seda haldusreformi puudutavat lauset, siis võib märgata, et keskmine osa lausest on justkui teisest ooperist ja ei haaku sellega, mida öelda sooviti. Samas ei saa selle lausega edasi anda soovitud mõttega ka nõustuda, sest Raasiku vallavolikogus on teema olnud aktiivses arutluses alates juuniistungist 2015. Selleks ajaks polnud valminud veel reformi kontseptsioon ega seaduse eelnõu. Seega on saanud volikogu pidevalt teemat arutada ning ei näe küll mingit põhjust volikogu esimeest kuidagi enam süüdistada kui neid, kes külapeal täiesti mõtteta emotsioonile toetuvat paanikat külvavad. Kokkuvõttes on umbusaldusavalduse motiveeriv osa sisutühi ja sama hästi oleks võinud need põhjendused lisamata jätta, sest seadus ei nõua umbusalduse avaldamiseks üldse mingit põhjendust.

Vastavalt seadusele kutsuti istung kokku kiirkorras ja juba 15.03 viidi hääletus ka läbi. Avaldajate poolt vaadatuna ebaõnnestunult.

Umbusaldusavalduse andmisega oli ka ametlikult lõhki läinud pärast valimisi koostööd

alustanud Raasiku valla võimuliit.

Lisaks purunes valimisliit Üheskoos, millest lahkus ainus isemõtlev volikogu liige/volikogu aseesimees ja järele jäi Kättemaksukontorina tuntud osa.

Vaatamata sellele, et umbusaldus volikogu esimehele ebaõnnestus, toimus pressing edasi. Ebaõnnestumine oli kui kaikaga herilasepessa äsamine. Meie puhul siis tähendas see riigikogu asendusliikme vihastamist ja veelgi aktiivsema agitatsiooni jätkamist. Kasutati kogu arsenali – demagoogiast lausvaleni, meelitamisest ähvardamiseni. Märtsi volikogu istungil avaldusi ei esitatud, kuid suuri omavahelisi koosolemisi korraldati pidevalt. Üheks järjekordseks suuremaks osutus 17.03.2016 koosolek. 3 liiget reformierakonna nimekirjas jäid isemõtlevateks/-otsustavateks ja ei allunud Sepa survele.

Miks otsiti ikka ja jälle võimalusi olukorra muutmiseks?

See on hea küsimus. Vastuseid on tegelikult kolm. Üks neist avalikkusele mõeldud põhjendus, mis kõlbas suitsukatteks teisele ja põhilisele. See avalikkusele mõeldud põhjus oli – vallavanem olevat passiivne 5000 kodaniku kokkusaamisele, tal polevat huvi valla säilimise vastu ja tuleks ikka panna oma valla mees valda juhtima ja vot kus hakkab juhtuma. Kui seda demagoogilist väidet küllaldase põhjalikkusega ja igal momendil väita, siis ehk mõni jääbki uskuma. Mõtelda oskavad inimesed esitavad aga küsimuse, et miks siis eelmiste vallajuhtidena töötanud Sepp ja Ets ei toonud rahvast valda ja miks just nüüd oleme saavutanud ajaloo suurima rahvaarvu. Nendele küsimustele oleks päris huvitav vastuseid kuulda. Tegelikkuses on selge, et Raasiku valla säilimine on meie reformierakondlastele teise-kolmanda järgu teema. Teine ja põhiline on presidendi valimine 2016. aastal. Oli selge, et riigitasandi koalitsioon ei leia ühist kandidaati ja seega presidendi valikul arvati olevat otsustajateks valijameeste hääl, kelledeks on ka vallavolikogude esindajad. Tundes reformierakonna siseelu küllaldaselt, saab väita, et kogu aktiivne tegevus 2016. aasta esimese poolaasta kuudel käis ainult selle nimel, et saada Raasiku valla esindajaks valijameeste hulka reformierakondlane ja lüüa Raasiku valla territooriumile oravalipp püsti[26]. Kolmas oluline ülesanne oli iga hinna eest diskrediteerida vallavanemat, kes naabervallas oravapoiste juhitava võimuliidu suurim kriitik ja ei toob seal pidevalt välja ebakorrektselt tehtut ning juhib tähelepanu maksumaksja rahaga lõdvale ümberkäimisele.

Vallavanemast vabanemise ülesande täitmise eesmärgiga toimus järgminegi käik. 2017 märtsi lõpupäevil kohtus dünaamiline duo Sepp-Ets valimisliit Kodukoha eest esindajatega. Kohtumise käik oli meelitamisest ähvardusteni ja ikka eesmärk koalitsiooni moodustamine. Samas ei suudetud kuidagi põhjendada. Kõik argumendid olid kadunud ja tegelik elu näitas isegi seda, et just valla tegevjuhtide taktikepi all toimunud kampaania aasta lõpus tagas ka valla säilimise iseseisvana. Samuti pole kunagi nii lühikese ajaga suudetud teha nii palju olulisi asju. Selle iseloomustamiseks võib uuesti heita pilgu investeeringute mahtu iseloomustanud joonisele.

Reformarite kahjuks ei murdunud valimisliit ja nii ei suudetud täita oma unistust kuni 2017 valimisteni.

---

[14] Sellest teemast ei pääse ma mööda ka hiljem.

[15] Tasub vaid vaadata 2013 tulemusi Raasikul – vallavanem Ets, kes positsioonil olnud napp 2 aastat lööb suurelt eelmist vallavanemat Seppa, kes oli omal positsioonil alates 1999 aastast, lisaks veel eelnev volikogu esimehe koha täitmine. Kahjuks Sepa puhul valija unustas ta kiiresti. Rae vallas nii ei juhtunud

[16] Hilisem uurimine selgitab siiski, et puhast Raasiku valda enne 1898 aastat ei olnud. Oli küll Kambi-Raasiku nime kandev

[17] Üks kahtlane investeering, milles võib aimata ka kantimise võimalusi.

[18] Sellegi tegevuse uurimisel võib tekkida erinevaid küsimusi, sh vallavalitsuse otsuste kohta. Olukord naabrite vahel lõppes kui ühe tervis ei pidanud vastu ja mees lahkus siit ilmast.

[19] Eesmärgiga koosolekut paremini ette valmistada. Eeldasin, et kõik osalejad loevad mu mõtted läbi. Paraku ei jõudnudki koalitsiooni juhtidele saadetud kiri kõikide liikmeteni ja mis veel huvitavam – ka teine ja täpsustatud päevakorraga kutse polnud kõikideni jõudnud.

[20] Reeglina valija neist nii hästi ei arvanud.

[21] Kuigi ametliku lõhkiminekuni läks veel ca 10 kuud.

[22] Kui saab olla midagi põhimõttelist neil, kellel põhimõtteid ei ole

[23] võiksin öelda, et käituksin ise umbes sarnaselt. Umbes selle pärast, et ma ei valetaks oma inimestele, seda Sepp kahjuks teeb

[24] Põlgus ei tohi takistada oma eesmärkide kasutamiseks selliseid mõttetuid ja mitmel puhul ka mõtlemis- ja analüüsivõimeta, kuid vajalikke hääli omavaid volinikke

[25] Jako, ainus mõtlemisvõimeline lahkus valimisliidust

[26] Selle ülesande nad suutsid ka täita, kuid valusaks hoobiks ja mõru momendi tekitas sellegi võidu juures tõsiasi, et valijamehena käis presidenti valimas ka vallavanem. Seda küll teise valla volikogu esindajana. Lõpuks 7jäi aga kogu see ponnistus tulemuseta, sest valimiskogu ei suutnud samuti presidenti valida.

Haldusreform. Jälle!

„vaadates mitte üksnes rahaliselt, on selliste reformide demokraatlik hind tohutu: need viivad kohaliku identiteedi nõrgenemiseni, võimekate inimeste väiksema kohalikul tasandil pühendumiseni, keerukama haldamise ning vastutustundetuma bürokraatiani jne. Need takistavad oluliselt kohalikku altpoolt lähtuvat demokraatiat ja kõigi eestlaste tõelist kaasamist oma maa valitsemisse. Veelgi enam kehtib see sunnitud liitmistega "modernsete" totalitaarsete valitsuste puhul Prantsuse revolutsioonist alates, natside ja kommunistidega jätkates ja neist edasi. Need ei salli kodanikuidentiteeti, mis põhineb millelgi muul kui tsentraliseeritud ideoloogial ning kiirel vastuvaidlematul ülalt-alla käsutäitmisel. Jah, vähem omavalitsusi võib olla keskvalitsuse bürokraatia jaoks mugavam, aga isegi kui see on nii, pole selline mugavus demokraatliku riigi põhieesmärk."

„Ebapopulaarne reform, millel pole mõtet, on tõenäoliselt suur maksumaksja raha raiskamine, mis hävitab kohaliku identiteedi ja mille töövõimet pole kontrollitud– kokkuvõttes on tegemist tõesti halva ideega, mis nõrgestab Eesti riiki ja ühiskonda. Tuleb vaid loota, et see reform kukub läbi sama kiiresti ja kolinaga nagu kõik varasemad katsed."

Wolfgang Drechsleri 2008 **Koletis on jälle siin!**

2015 aasta Riigikogu valimiste järgse riigijuhtimiseks moodustatud liidu kokkuleppesse kirjutati sisse suuri algatusi. Üheks oli juba viimased 20 aastat jutuks olnud haldusreform ja selle läbi viimine. Haldusreformist sai perioodi 2013-2017 üks olulisemaidteemasid, mis raputas Raasiku valdagi. Lõpuks läks siiski hästi, sest suudeti võidelda välja isejätkamise võimalus. Samas on see kindlasti Raasiku valla ajaloos üks oluline peatükk, mille peab põhjalikumalt fikseerima, sest selle protsessi käigus saavutatut saab nimetada Raasiku valla kolmandaks sünniks.

Tagasipõige ajalukku. (valla 24 sünnipäevaks kirjutatud kokkuvõttev lugu haldusreformidest läbi ajaloo)

150 aastat omavalitsust Eestis ja Raasiku valla koht omavalitsuskaardil.

Tänavu möödub 24 aastat Raasiku vallale omavalitsusliku haldusüksuse õiguste andmisest. Toimus see oluline sündmus 12.03.1992, mil Eesti Vabariigi ülemnõukogu esimees Arnold Rüütel allkirjastas õigusakti ja omavalitsuslikku staatust kinnitava tunnistuse. Õigustatult nimetame seda sündmust ka valla õiguste taastamiseks, sest Raasiku vald oli olemas juba pikka aega enne Eesti iseseisvumist.

Vallasüsteem Eestis loodi Tsaari-Venemaal 19. sajandi teisel kümnendil toimunud reformide

tulemusena. Vallad, mõisapõhiste omavalitsusüksustena, asutati Eestimaal 1816. aasta 23. mai talurahvaseadusealusel. Mõisapõhisus tähendas, et vallakogukonda kuulusid vaid talupojad ja vallakogukonna tegevus oli puhtalt mõisa kontrolli all.

Kogukondlikule omavalitsusele Eestis pani aluse 19. veebruaril 1866. aastal välja antud *Maakogukonna seadus Eesti kubermangule*. Selle seadusega kaotasid mõisad haldusvõimu valdade üle.

Ka tänasel Raasiku valla haldusterritooriumil tekkis selle seaduse alusel mitu valda , millest ühe nimi sisaldas sõna Raasiku (Kambi-Raasiku)[27], kuid puhtalt Raasiku nime kandev vald tekkis 1898, mil enam-vähem tänase Raasiku valla territooriumile jäi erinevate liitmistelahutamiste tagajärjel 2 valda - Peningi ja Raasiku. Neist Peningi oli asutatud juba 1866 jaelanud üle 2 territoriaalset reformimist – 1891 koondusid Peningi valla koosseisu ümberkaudsed väikevallad ja 1898 liideti Pikavere vald. 1898 uue vallana tekkinud Raasiku valla koosseisu arvati Peningi vallast eraldunud Kambi-Raasiku kogukond ning Anija vallast Haljava ja Paasiku. Aruküla oli jätkuvalt Rae valla osa.

Eelnimetatud 1866 a seadus kehtis väheste muudatustega 1917. aastani ja muudetud/täiendatud kujul ka iseseisvas Eestis kuni 1937. aastani.

1937a võeti vastu vallaseadus ja 1938a *maakonnaseadus*. Lisaks andis Vabariigi President 8. aprillil 1938 välja dekreedina *vallapiiride ühekordse korraldamise seaduse*. Siseministeerium tegi tollel ajal ühinemise ettepaneku, mille eesmärgiks ühendada Peningi vald Raasiku vallaga. Tehtud ettepanekut arutasid 1938 aastal mõlema valla volikogud. Peningi valla volinikud ei olnud ettepanekuga nõus, Raasiku omad pidasid seda mõistlikuks. Pärast seaduse kehtima hakkamist muutusid piirid küll, kuid mõlemad vallad jäid alles. Raasiku sai Peningilt Kurgla küla ja andis ära Haljava ning Paasiku piirkonnad. Sellistes piirides toimetasid vallad kuni 01 oktoober 1950, mil vallad territoriaalsete haldusüksustena sootuks likvideeriti.

Haldusreformi teema sissejuhatamiseks mõned visuaalid kaardipiltide näol, erinevatest aegadest ja erinevatest realiseerumata reformikavadest.

1. Ajalooliselt on Raasiku vallal olnud erinevad piirid. Täna Raasiku vallana tuntud territooriumil oli 1938 reformi järgselt 3 valla maad – Raasiku, Peningi, Rae. Lisaks ulatus Raasiku vald ise ka tänaste Anija ja Jõelähtme maadele

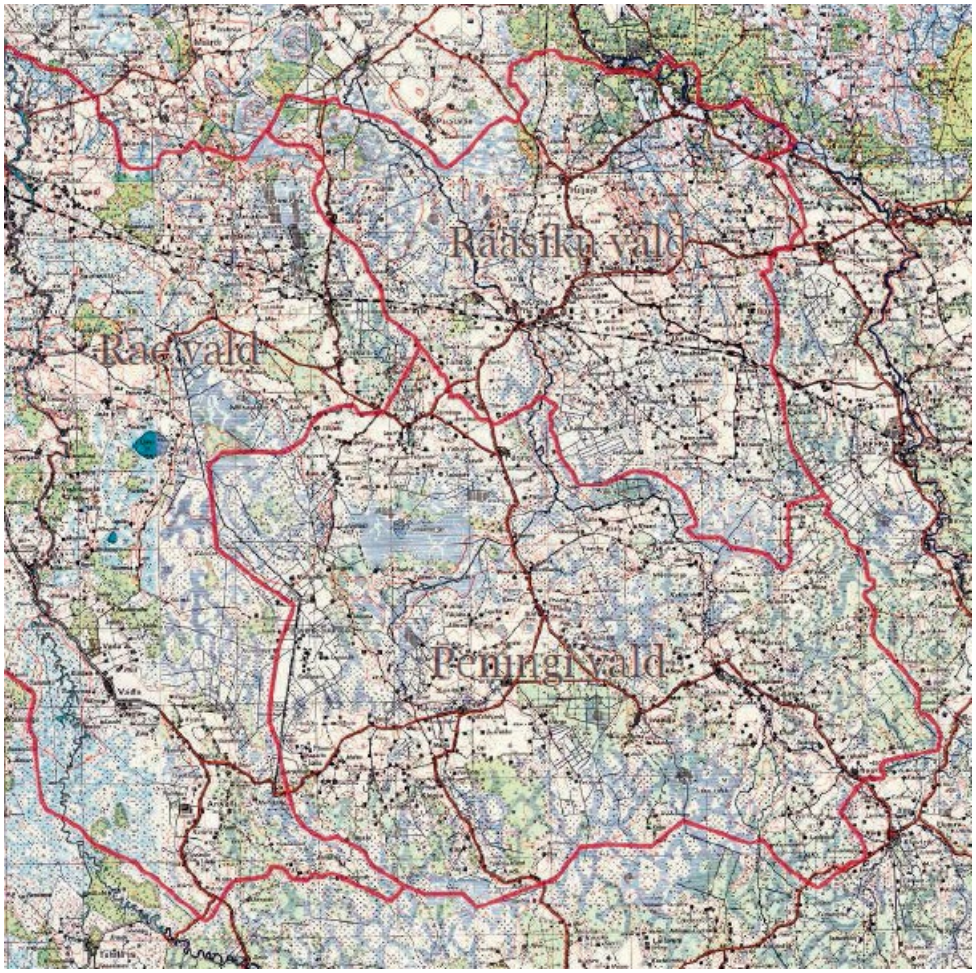

2.2001 läbi käinud idee regionaalsetest omavalitsustest. Päris sarnane 2013 aasta Kiisleri nägemusega tõmbekeskuste põhisele lähenemisel

3. 2001 ettepanek piiride muutmiseks. Realiseerumisele kõige lähemal olnud muudatus[28].

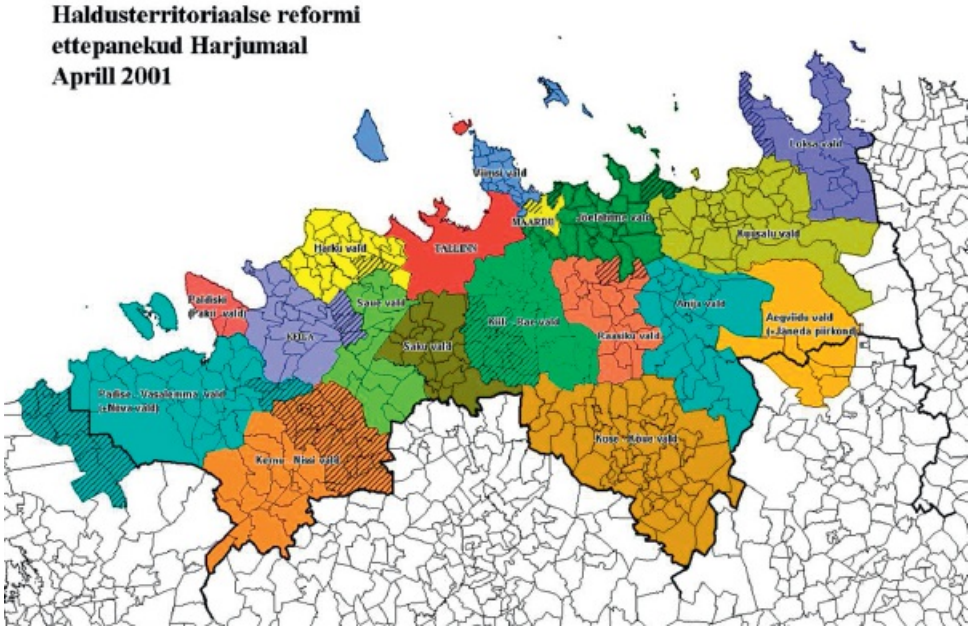

2001 jõuti isegi volikogu otsuseni

EESTI VABARIIK
RAASIKU VALLAVOLIKOGU
OTSUS nr 38

Aruküla 11. september 2001.a

Arvamus haldusterritoriaalse korralduse muutmise algatamise kohta

Vastavalt Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse (RT I 1995, 29, 356; 1996, 42, 808; 1999, 93, 833) § 8 lg 3 ning Raasiku valla Kiviloo küla elanike hulgas läbiviidud küsitlusele,

Raasiku Vallavolikogu

otsustab:

1. Nõustuda Vabariigi Valitsuse 25. juuni 2001.a korralduse nr 437-k "Haldusterritoriaalse korralduse muutmise algatamine valdade ja linnade osas" punkti 1 alapunktis 8 tehtud ettepanekutega, mille kohaselt uue omavalitsusüksuse moodustavad Anija valla Linnakse ja Salumäe külad; Jõelähtme valla Aruaru ja Sambu külad ning Raasiku vald.

2. Mitte nõustuda eespoolnimetatud Vabariigi Valitsuse korralduse punkti 1 alapunktides 8 ja 9 tehtud ettepanekuga, mille kohaselt Raasiku valla koosseisust arvatakse välja Kiviloo küla.

3. Otsus jõustub vastuvõtmisest.

Ants Kivimäe
Volikogu esimees

4. **2013** lõpus tõmbekeskuste arutelu järeldus – Raasiku vald tuleb tükeldada!

Jõuti seisukohale, et kui ikka ühel vallal gümnaasium ja tankla puudub, siis ei kvalifitseeru ta ka iseseisvaks omavalitsusüksuseks! Valla esindaja kärajatel **ei protesteerinud.**

5. **2016** veebruaris ringlev kaart

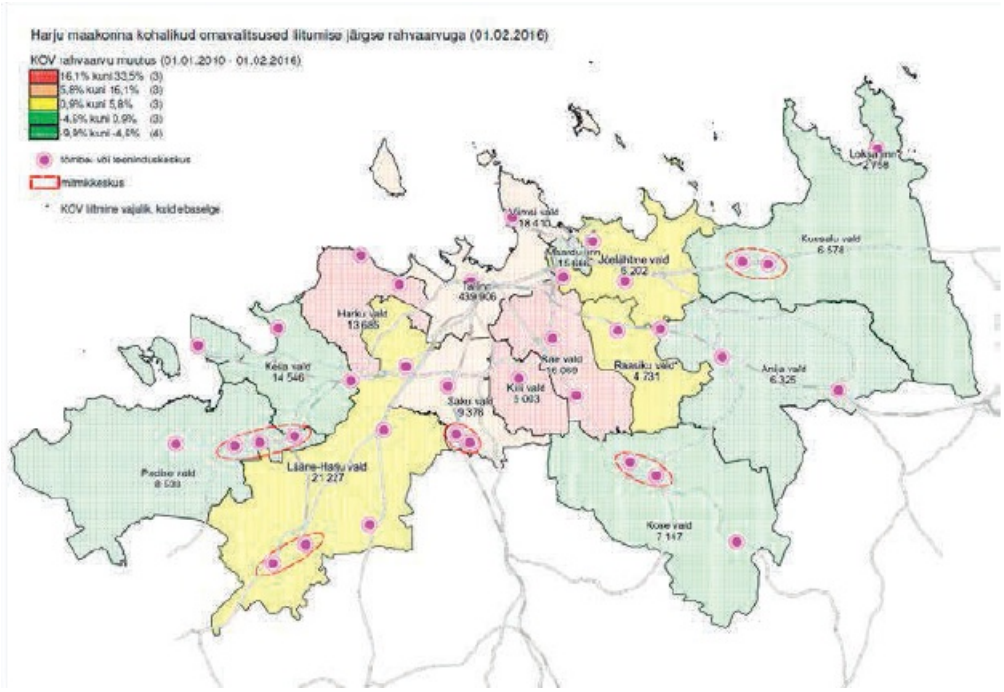

Selle kaardi peal on oluline selle tärni, mis on Raasiku ja Loksa taga, selgitus – **„KOV liitmine vajalik, kuid ebaselge". Järeldus pelgalt rahvaarvu numbri pinnalt.**

6.Ajakirjanduses trükitud kaart omavalitsustest pärast 2017 aasta kohalikke valimisi. Kelle ideed? Vastus puudub. Ilmselt sellisena kunagi ei realiseeru.

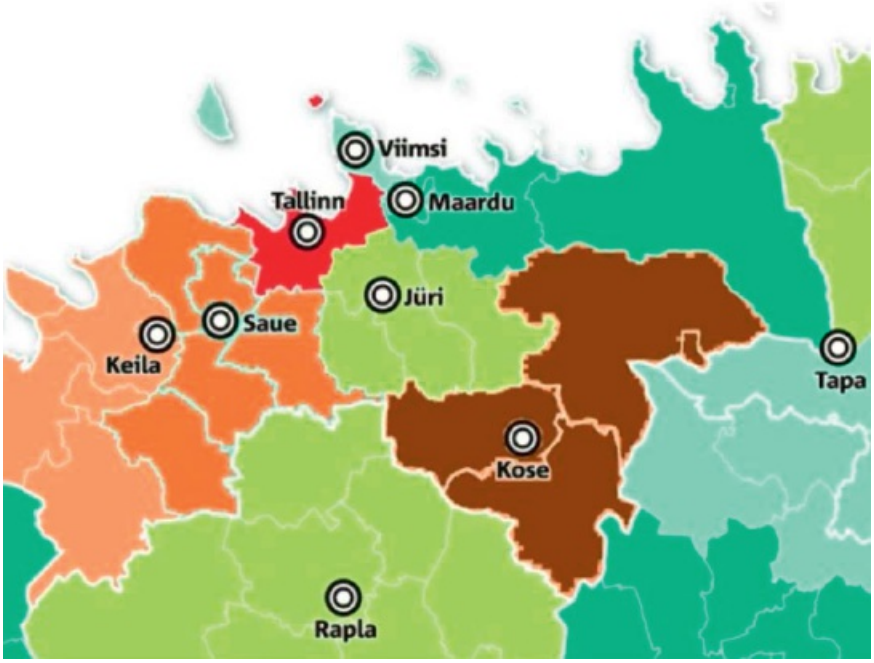

Haldusreformist on räägitud kogu taasiseseisvuse aja.

Rääkimisest kaugemale ei jõutud. Suureks veaks oli alati tõsisasi, et fookuses ei olnud mitte sisu vaid vorm. Teiste sõnadega öeldes püüti ikka ja jälle haldusreformiks nimetada haldusterritoriaalset reformi. Tegeleti uute vallapiiride joonistamisega ja mitte sellega, kuidas tagada olukord kus inimesed ei lahkuks kaugematest valdadest ja ei koonduks suurte tõmbekeskuste ümber. Seda vaatamata asjaolule, et elu ise näitas, et piiri tõmbamine ümber territooriumi, millel piirijoonistamise hetkel elab suur hulk inimesi, ei peata nende inimeste liikumist töökohtade juurde. Töökohad kahjuks asuvad suurtes keskustes ja nende lähiümbruses. Nii on toimunud suurtes ühinenud valdades jätkuvaltrahvaarvu vähenemine. Headeks näideteks Märjamaa, Türi, Kuusalu jpt ajaloo jooksul vabatahtlikult ühinenud omavalitsused. Kahjuks otsustajad ei ole soovinud nendele näidetele tähelepanu pöörata ja on korrutanud mantrat, et suur on parem ja suudab tagada paremad avalikud teenused. Tihti korrutaja ei teagi, mis on avalik teenus kui selline, rääkimata selle kvaliteedist ning kvaliteedi tagamisest.

Niisiis on haldusreformist räägitud pikemat aega. Vahel rohkem, siis jälle vähem. Kuni saabusid 2015 riigikogu valimised. Nende valimiste järgselt tekkis koalitsioon reformist, SDEst ja IRL-ist. Neist reformierakond oli olnud seni kõige leigem antud küsimuses, kuid uue koalitsiooni läbirääkimistel jäid partnerid peale. Reformierakond sai aru, et pole mõtet puigelda, pigem tuleb leida võimalus sellest halvast teemast kasu lõigata. Nii sokutati teemaga tegelema oma minister. Ja kuigi keegi ei uskunud, et asjast asja saab, hakati tasapisi tegutsema. Esialgu kirjeldati eesmärgid. Eesmärgi puud vaadeldes tekkis lootus, et seekord võetakse asi sisuliselt ette Paraku lootus kustus kiiresti. Täpsemalt pärast seaduse eelnõu valmimist. Sisulisest haldusreformist ja esialgu püstitatud eesmärkidest oli jälle jäänud järele vaid ja ainult haldusterritoriaalne reform. Sisse toodi üks põhjendamatu kriteerium – kohaliku omavalitsuse üksus (linn, vald) miinimumsuurus on 5000 registris olevat elanikku. See pidi tagama valla võimekuse.

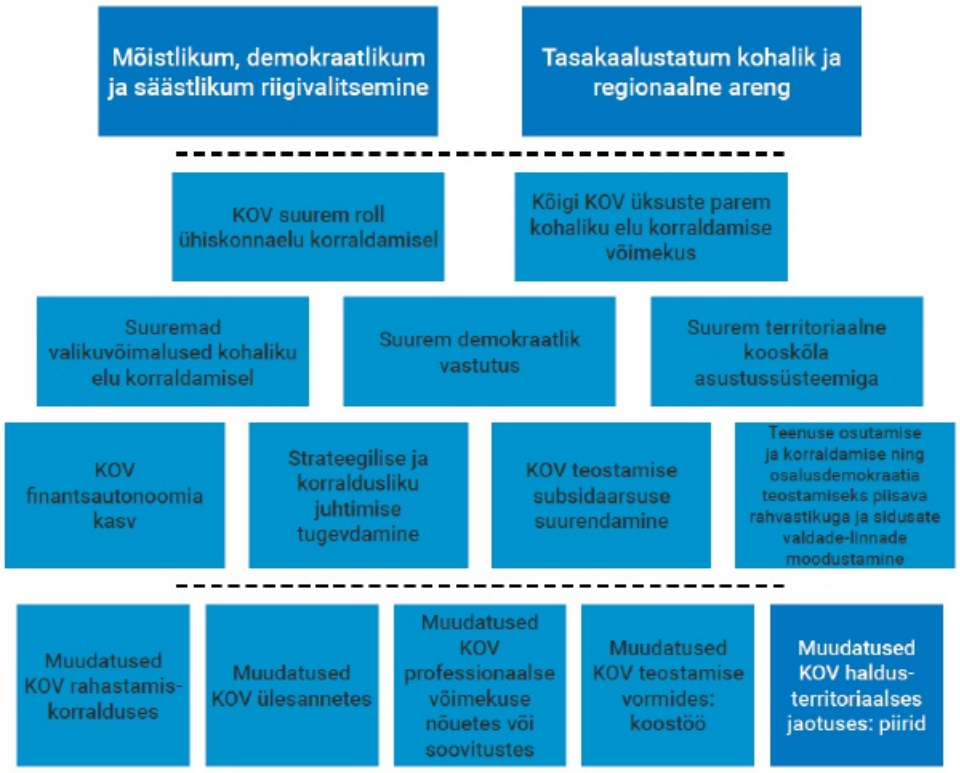

Artikleidhaldusreformi teemal (perioodil 2013-2017).

Järgnevalt esitan mõningad artiklid haldusreformi teemal, mis kirjutatud minu vallavanemaks oleku ajal alates 2013 kuni 2016 lõpuni. Avalikkust sai teemaga pidevalt kursis hoitud perioodil juuni 2015 kuni jaanuar 2017. Kui alguses oli Raasiku selgelt liidetav vald, siis tänu kogukonna jõupingutustele jõuti 5000 registreeritud kodanikuni veel enne jõule 2017.

Esimene artikkel tuli Harju Elusse kirjutada sisuliselt kohe tööleasumise järgselt. Põhjuse andis üks teine samas lehes üllitatud lugu.

Raasiku vald kaob?[29]

06.12.2013 kirjutas Marko Tooming Harju Elus loo „Harju tõmbekeskused: seitseteist punkti kaardil“[30]. Selles loos anti teada, et Harjumaa omavalitsusjuhid jõudsid kokkuleppele, millised on maakonna tõmbekeskused. Raasiku valla alevikke „seitsmeteistkümne punkti“ hulgas ei ole. Veel enam, artiklist saame teada, et

- „Lääne-Harjumaal läheb suuremaks tegemiseks, nendib Jõgisoo[31]. Ja Raasiku vald jagatakse ära. Jagati ära juba tööseminaridel, Jõelähtme, Rae ja Anija valla vahel. „
- "Sealon küll kaks suuremat asulat, Aruküla ja Raasiku, aga kui sa vaatad punktitabelit, siis ei saanud nad vajalikke punkte kätte," räägib Vello Tamm[32].
- „Vello Jõgisoo lisab, et Raasiku vallajuhid[33] tõdesid ka ise, et tahad või ei taha, aga nii see on -tõmbekeskus, lähtudes etteantud kriteeriumidest, vallas puudub.“

Seega saame Harjumaa Omavalitsusliidu (HOL) veel istuva esimehe, Vello Jõgisoo, suu läbi teada, et Raasiku vald jagatakse ära?! Selle seisukoha põhjenduseks HOL-i tegevjuht Vello Tamm teatab, et Raasiku vallas on küll 2 suuremat asulat, aga need ei vasta punktitabelile, mis koostatud etteantud kriteeriumitele vastavalt. Nii lihtsalt siis näibki käivat haldusreform Harjumaal või kas selliselt läbiviidavat saab üldse nimetada haldusreformiks.

Tsiteeritud artiklis oma ütlusi andvad funktsionäärid on segamini ajanud mitmeid mõisteid ja vähemalt üks neist on eksinud oma ütluses nii hea tava kui ka täna kehtivate seaduste osas. Kindlasti ei ole Vello Jõgisoo see mees, kes otsustab Raasiku valla kadumise ajalukku. Pole seda ka mingi seltskond, kes mingitel tööseminaridel mingit asja ajab.

Oluliseks ja sisuliseks järelduseks, mille eeltoodud tsitaatidest teha saab, on tõsiasi, et me võime ju koostada erinevaid pingeridasid erinevate kriteeriumite alusel, kuid kahetsusväärselt tihti tundub vägistamisena pingerea kokkusaamise järgne tegevus. Nii on see nüüdki. Tõmbekeskused on väidetavalt paika vaieldud. Tore, aga see ei tähenda, et mõni nn punasest joonest allapoole jääva, kuid selgelt tõmbekeskusena tegutseva alevikuga vald tuleb selle statistika alusel ära jagada!

Vaatame veidi selle pingerea saamise loosse sisse. Kriteeriumid tõmbekeskuste välja selgitamiseks anti regionaalministri büroo poolt. Kui lugeda selle büroo poolt antud tõmbekeskuse definitsiooni, siis saab külmalt asuda vaid ühele järeldusele – Harjumaal on üks tõmbekeskus, mis vastab kõikidele kriteeriumitele. See on Tallinn. Kui neid kriteeriume veidi painutada (ka HOL-is on neid painutatud ja seda päris suvaliselt), siis võiksime nimetada

tõmbekeskustena veel Keila, Paldiski, Jüri, Kuusalu, Loksa ja võib olla ka Kose ja Saku. Kindlasti ei saaks eraldiseisvate tõmbekeskustena (ministri kriteeriumite kohaselt) vaadelda Viimsit ega Tabasalu, mis on selgelt Tallinnaga kokku kasvanud ja pole eraldiseisvana enam tõmbekeskused. Ka Saue linna ja Kiili aleviku olek tõmbekeskuseks on nende kriteeriumite kohaselt küsitav. Kui härrased HOL-ist oleksid püüdnud järgida ministri juhiseid täpselt, siis oleks nende töö tulemus olnud sootuks teine. Muidugi oleks ka olnud teine võimalus, kuid selle väljaütlemine poleks kindlasti kasvatanud populaarsust ministri silmis, mis on paljudele väga oluline. Seega tööseminaridel osalejad ei suutnud järgida ei ministri antud kriteeriume ega olla ka ausad enda vastu, ilmselgelt pääses võidule enese alalhoiuinstinkt ja ilmselt nii mõnigi punkt kaardile otsustati nagu kärajatel – kellel kõvem hääl, sellel õigus.

Tegelikkuses on iga valla kesk asula selle valla tõmbekeskuseks ja tema olulisust ei saa vähendada ristike kastis, mis näitab kas gümnaasiumi või tankla olemasolu hindamisel olevas alevikus. Ei tee need kaks tõmbekeskust rohkem või vähem tõmbavaks, liiati ei ole ka gümnaasiumihariduse andmise kohustus seaduse kohaselt kohaliku omavalitsuse õlgadel.

Eriti fantaasiavaene on teha järeldusi saadud (manipuleeritud ning seega juba sisse kodeeritud veaga) statistilisest järjekorrast ja hakata selle alusel likvideerima valdu vaid ja ainult selle tõttu, et inimene käib tööl või koolis naaberomavalitsuses (pendel rändab). Las ta käib, mis selles valesti on. Me ei ela ju Põhja Koreas, ega pole ka tagasi nõukaajas kus mingil ajaetapil oldi oblastipiires sunnismaised ja sunnitud oma asju ajama vaid ühes „toimepiirkonnas“, kus üks „tõmbekeskus“.

Raasiku vallal on selgelt olemas oma tõmbekeskused. Raasiku vald on stabiilse rahvaarvuga vald juba aastaid ja saab ka oma tegemistega hakkama üle keskmise ning see, et kellegi kinnisideena, mingite subjektiivselt tekkinud kriteeriumite alusel ei olda ühes või teises pingereas eesotsas, ei tähenda, et kellelgi teisel peale Raasiku valla rahva oleks õigus teha otsust valla jagamiseks ja jaotamiseks.

Et seista vastu ilma teadusliku aluseta tekkinud tõmblemistele, mida püütakse serveerida haldusreformina, kuid mille ainsaks eesmärgiks tundub olevat saada enda nime taha ajaloos märge „tema tegi ära“, tuleb inimestel endale see jabur olukord aegsasti teadvustada ja koonduda selliste tegevuste vastu. Parim viis selleks on määratleda enda kodu ka elukohana rahvastikuregistris ja igati aidata näidata oma koduvalla elujõulisust. Funktsionäärid tulevad ja lähevad, kogukond oma ajalooliselt tekkinud ja traditsioone kandvate keskustega jääb.

Uued tuuled kohalike omavalitsuste reformimisel. (artikkel haldusreformi teemal juuni 2015, kui hakkasid selguma esimesed suunavõtud haldusreformi seaduse sisust)

Kui 16.detsember 2013 valiti Raasiku vallas vallavanemat, siisesitati muuhulgas kandidaatidele küsimus haldusreformi teemal. Teema oligi siis väga kuumaks aetud ja toonane regionaalminister soovis maksku, mis maksab enne 2015 riigikogu valimisi suruda läbi oma unelmate reformikava, mille nimeks oli tõmbekeskustepõhine reform. Selle reformi keskmes oli piiride joonistamine ümber alade, millistel tollel hetkel elas vähemalt 5000 inimest. Selline lähenemine ei kvalifitseeru haldusreformiks, vaid paremal juhul selle üheks osaks - haldusterritoriaalseks reformiks. Tõmbekeskuseid, mille ümber neid territooriumeid märgistama hakati, määrati Harjumaa omavalitsuste poolt arvestades ministri büroo poolt etteantud kriteeriumite alusel ning vaieldi paika kärajatepõhiselt[34].Raasiku valla eesträkijad nõustusid valla jagamisega kolmeks[35].

Vastasin 16.12.2013 volikogu istungil esitatud küsimusele, et piiride ümberjoonimine on haldusreformi üks viimastest etappidest ja kuni 2017 valimisteni ei juhtu Raasiku valla piiridega midagi. Ilmselt nii ka läheb, aga sealt edasist on raske prognoosida.

Tänaseks on sellest volikogu istungist möödunud 1,5 aastat ja selle aja sisse on jäänud regionaalministri suhteliselt mõttetu institutsiooni kaotamine, aga ka 2015 kevadised Riigikogu valimised ning sellele eelnenud erinevad debatid. Muuhulgas onvalimiste eel räägitud palju riigireformist ja kohaliku omavalitsuse reformist. Püütud defineerida reformi olemust, sätestada kriteeriumeid, leida ühtseid mudeleid, räägitud valdade vabatahtlikkust ühinemisest ja ka sunni kasutamisest.

Ükskõik kuidas me seda riigi ja kohaliku omavalitsuse juhtimise/tegevuse muutmist nimetame saab teda koondada ikka ühe nimetaja alla. Selleks on avaliku halduse reform. Meie põhiseaduse kohaselt on riigi juhtimine ja kohaliku omavalitsuse juhtimine lahus ja seega saab vaadelda eraldi kahte avaliku halduse reformi – riigi ja kohaliku omavalitsuse reformimine – mida küll ellu viima peaks koos.

Pärast 2015 Riigikogu valimisi selgus, et valija on kaardipaki päris segi löönud ja sellega viinud riigijuhtimise viimaste aastate rutiinseks kujunenud stampidest välja. Ei ole ühte kindlat poliitilist jõudu, kelle nägemused (viimastel aastatel juba hallutsinatsioonideks kujunenud) riiki juhiksid. Nii on vaja leida kompromisse erinevatel teemadel ning nende leidmine on kujunenud oluliselt raskemaks kui osati ette näha.

Arvestades valija valikuid on üheks lahendamist vajavaks ülesandeks järjekordselt tõusnud avaliku halduse reformimise temaatika ja selle hulgas ka kohaliku omavalitsuse reform. Seekord ei ole ülesande lahendamist usaldatud mingile marginaalsele osakonnale siseministeeriumi koridoride lõpus, vaid on loodud spetsiaalne riigihaldusministri ametikoht. See annab lootust, et ehk lõpuks püütakse probleemile läheneda ka sisuliselt ja teaduslikult, mitte vaid päevapoliitiliselt.

Tänaseks on valminud dokumendi projekt, milles sätestatud kohaliku omavalitsuse reformi eesmärgid, ajakava ja põhimõtted. Moodustatud on kaks komisjoni. Valitsuskomisjon ja ekspertkomisjon. Rõõmu teeb, et ekspertkomisjonis on mitmeid valdkonda tundvaid teadlasi ja seega on veel elujõus lootus, et tehtavad otsused saavad olema teemakohaselt motiveeritud[36].

Suures piiris on ajakava selline, et

- kuni 01.juulini 2016 toimub reformi sisu ja õigusliku raami paika panemine, aga ka omavalitsuste hindamiskriteeriumite välja töötamine.
- Sealt edasi kuni 2017 oktoobrini toimuvad vabatahtliku ühinemise ettevalmistused nii, et pärast kohalikke valimisi lähevad vallad edasi juba ühendatuna.
- Kolmas etapp on ühinemata jäänud valdade hindamine kehtestatud kriteeriumite alusel ja seejärel vabariigi valitsuse poolt vajadusel sundliitmine, mis peaks toimuma 2018 aastal.

Eelnevat teades ei ole kuni 2016 juulini vaja mingeid kardinaalseid otsuseid teha ühelgi omavalitsusel. Küll võiks arutelusid algatada. Arutelud peaksid olema kogukonna erinevatel tasanditel – ülevallalised, kandipõhised, külapõhised. Kindlasti on tervitatav arutada erinevaid stsenaariume pragmaatiliselt ja nii palju kui võimalik emotsioonivabalt. Kõige rumalam tegu on pea liiva alla peitmine ja mitte üldse midagi tegemine.

Raasiku Vallavolikogu 09.juuni 2015 istungil andsin antud teemal ülevaate. Selles ülevaates selgitasin võimalusi, mida on laias laastus kolm:

1. Mitte midagi teha ja deklareerida, et saame ka ise hakkama ja meil pole vaja kellegagi ühineda. Julge deklaratsioon, kuid tänast seisu teades suhteliselt rumal.

2. Liituda mõne naabriga ühes tükis. Mõistlik valida kõige võimekam ja teha ennast atraktiivseks.

3. Lasta end jagada naabrite vahel tükk haaval. Emotsionaalsel pinnal ehk põhjendatud, kuid mitte pragmaatiliselt parim lahend kogukonnale.

Ka järgnevatel istungitel andsin pidevalt ja muutuvat/täienevat infot arvestades, volikogu liikmetele haldusreformi arengutest ülevaateid.

Kuigi hoidsime teemat pidevalt aktuaalsena, leidsid oponendid ikka, et pole piisavalt tehtud. Sellel teemal kirjutati Sõnumitoojas, FB-s ja puhuti laiali väärinfost kubisevat kuulujuttu. Eks tuli kohalikele oponentidelegi vastata ja ikka põhjendada, põhjendada ja veelkord põhjendada.

2015 detsembris sai Raasiku FB lehele kirjutatud järgmine üleskutse

Raasiku valla rahvaarvust ehk uudised haldusreformi eksirännakutest.

Oktoobrikuu viimasel päeval saadeti omavalitsustele tutvumiseks haldusreformi kontseptsiooni eelnõu. Seda oli juba mitu kuud tehtud ja kontseptsiooni kandvateks alusteks olid:

- Põhiliseks kriteeriumiks tuleviku omavalitsusele –registris peab olema 5000[37] elanikku;
- 2017 valimisteni on võimalikvabatahtlikult ühineda naabritega;
- 2018 asutakse riigi poolt liitma neid, kes endale paarilist ei leidnud.[38]

Eeltoodud ajalised piirid pandi paika juba kevadel ja need olid muutumatud kuni 25.11.2015.Nimetatud kuupäeval väljastati valitsuse haldusreformiteemaline pressiteade. Selles anti teada, et 2017 kohalike valimistega viiakse reform täielikult läbi.

Teisisõnu –kellel 5000 registreeritud elanikku ette näidata pole ja kes pole endale leidnud paarilist, kellega koos see registreeritud elanike miinimumnõue täita, need liidetakse sunniviisiliselt ja valitsuse tarkuse kohaselt. Ja karistuseks oma võimetuse või passiivsuse eest partneri otsimisel/leidmisel, jäetakse ilma ka ühinemistoetusest.

Pressiteates täpsustati veelkord üle ka kriteeriumid elanike arvu osas. Üldine miinimumnõue jäi 5000, kuid numbriline sisu on antud varemgi räägitud erisustele.

1. Hajaasustuse erand – kahe kuni kolme omavalitsuse ühinemisel tekib piirkond, mis moodustab geograafiliselt ja loogilise terviku, on pindalaga vähemalt 900 km2 ja seal elab vähemalt 3500 inimest.

2. Arvukate osapooltega ühinemise erand - kui ühinevad vähemalt neli kultuuriliselt ja geograafiliselt seotud KOVi ja nende elanike arv on vähemalt 3500 elanikku.

3. Mereliste saarvaldade erand – Eestis on merelisteks saarvaldadeks Kihnu, Ruhnu, Muhu ja Vormsi saar. Saared on eriolukorras, sest maismaal oleva omavalitsusega ühinedes oleks siiski takistatud loogilise keskus-tagamaa süsteemi ja ühtse teenuspiirkonna moodustumine uues omavalitsuses.

Raasiku vald ühegi erandi alla ei liigitu.

Kuidas Raasiku vallaga edasi?

Olen varem juba erinevatest stsenaariumitest rääkinud. Neid saab soovi korral üle lugeda minu veebilehel.

Kolm põhimõttelist varianti on tänagi laual:

1. Säilitada Raasiku vald iseseisva kohaliku omavalitsuse üksusena.

2. Liituda mõnega naabritest terves tükis.

3. Liituda erinevate naabritega ehk tükeldada tänane Raasiku vald.

Raasiku vallana säilitamiseks on võimalusi kaks.

Esimene neist on sõnades lihtne - saada registrisse kõik, kes siin elavad, kuid pole ennast valla kodanikuks registreerinud. Eelmiste aastate kodanikukampaaniad on näidanud, et tegelikus elus see napp 300 puuduolevat registrisse saada nii lihtne polegi.

Teine oleks võimalus naabritelt mõni piiriküla koos elanikega endale saada. Puudutab see eelkõige Raasiku alevikuga piirnevaid külasid, mille elanike igapäevatoimingud tihedalt seotud Raasikuga. Naabervaldade vallavanemate arvamust selles küsimuses on küsitud ja seni on need olnud, et kõnealused külad soovivad jätkata tänastes valdades[39]. Ilmselt vallavanem ei saagi ilma volikogu vastava otsuseta muud öelda. Samas võiks ka eeldada, et volikogude enamus seisab vallavanema otsuse taga, kuid volikogu seisukoha saab teada ikka vaid seda täpselt formuleerituna küsides.

Tänaseks on tekkinud huvitav areng Jõelähtme valla suunalt. Nimelt on paar volikogu liiget seisukohal, et Jõelähtme vald oleks otstarbekas naabrite vahel jagada. Et teada saada, milline on Jõelähtme vallavolikogu valdav seisukoht, on 08.12.2015 toimuva Raasiku volikogu istungi päevakorras otsuse eelnõu, millega küsitakse Jõelähtme ametlikku seisukohta antud teemal. Samuti on mõistlik ametlik volikogu seisukoht teada saada ka Anijalt ning ka sellekohane otsuse eelnõu on volikogu päevakorda esitatud. Teemat reguleeriva seaduse kohaselt peavad Jõelähtme ja Anija volikogud vastama 2 kuu jooksul.

Ühinemist/liitumist puudutavate variantide puhul pole võimalused muutunud ja neid ei hakkaks siinkohal üle kordama.

Ehk nii palju nimetaksin, et tegin oktoobris Rae vallavolikogu liikmena ettepaneku luua Rae Vallavolikogu haldusreformi komisjon, milline hindaks Rae valla poolt vaadates erinevaid tulevikustsenaariume, sh ka ühinemist Raasiku (ja Kiili) vallaga.

Rae volikogu novembriistungil oli teema arutlusel ja arutluse tulemuseks oli, et Rae vallal pole põhjust sellise initsiatiivi haaramiseks, sest temal on ka iseseisvana jätkamiseks kõik kriteeriumid täidetud. Kui Raasiku soovib ühineda Raega, siis oodatakse vastavat initsiatiivi Raasiku Vallavolikogult.

Erinevalt Rae volikogust on vastava komisjoni loonud Kiili volikogu. Analüüsiti seitset varianti, sh ka ühinemist Rae ja Raasikuga. Päeva lõpuks otsustati, et püütakse siiski see 5000 elanikku registrisse saada ja jätkata iseseisvana.

Ei hakka momendil kommenteerima seda kuidas ja kas üldse 5000 elanikuga vald suudab hakkama saada tänastes omavalitsuste rahastamise tingimustes[40],kuid kutsun siiski kõiki, kes elavad Raasiku vallas, aga pole siia end kodanikuks registreerinud, esitama endale küsimus: **„Kas tahan Raasiku valla iseseisvana jätkamist?“** Ja kui vastus saab olema jaatav, siis tuleks teha kõik, et veel detsembris 2015 registreerida ennast ja oma kodakondseid Raasikuvalla kodanikuks.

Kordan üle, et

- täna on meil 5000-st registreeritud elanikust puudu veidi vähem kui 300 inimest;
- tegelikkuses elab Raasiku vallas üle 5000 elaniku ja seega on vaid kättevõtmise asi see puuduv nr kokku saada;
- kui lõpuks sellele vajalikule arvule lisandub veel mõni naabervalla küla, siis on see juba puhas boonus.

Usun, et nii mõnigi täna registris mitte olev Raasiku valla elanik mõtleb, et *las liidetakse meid jõuga kellegi külge, mis seal vahet*. Niisugusel seisukohal olijatele julgen meenutada, et kui sunniga liitmine tuleb, siis võidakse meid liita puhta matemaatika alusel ja mitte arvestades seda, millises suunas meie liikumised toimuvad. Loterii puhul pole kõik piletid võidupiletid ja meie naabritest mitte kõik ei saa endagi asjadega hakkama.

Raasiku vald käesoleval aastal ei tee spetsiaalset kodanikuks haaramise kampaaniat. Põhjuseks on asjaolu, et kolmel eelmisel aastal ei osutunud kampaania produktiivseks. Käesoleval aastal oleme kuulnud, et naabrid peibutavad oma registrisse registreerima erinevate reisidega ja muude kallite kingitustega. Ma ei oska prognoosida kui palju sellest kasu on ja kas niisugused ühekordsed auhinnad on küllaldased, et loobuda näiteks Tallinna püsisoodustustest. Eks seda näitab aeg[41]. Aeg näitab ka seda kas niisuguste auhindade jahil olevad registreerijad ka registritesse püsima jäävad.

Isiklikult olen seisukohal, et on auasi end võtta arvele just oma reaalse elukoha järgse omavalitsuse registrisse ja seeläbi panustada oma kodukoha heaks. Loodan, et Sina kes Sa elad Raasiku vallas ja selle loo läbi lugeda viitsisid, mõistad mis kaalul on ja kui Sa veel pole Raasiku valla kodanik, aga soovid Raasiku valla nime säilimist omavalitsuste hulgas ka tulevikus, siis määratle Raasiku vald ka ametlikult oma koduvallaks!

Jaanuaris 2016 otsustas riigikogu asendusliige Sepp avaldada Sõnumitoojas arvamust, et Raasiku vallavanem tahab liita Raasiku Raega ja ei tee midagi, et seda ära hoida. See oli nii jabur jutt, et kirjutasin talle samas meediakanalis vastuse

Raasiku valla tulevikust ja riigimehelikkusest

Olen ikka „imetlenud“ inimeste, eriti poliitikute, „võimet“ lugeda ridade vahelt ja tihti leida sealt ka sellist, mida seal kunagi pole olnud, kuid mida neil meeldiks sealt leida. 20.jaanuari Sõnumitooja kirjakastis avaldatud Raasiku valda puudutava lugu on järjekordne hea näide autori tõlgendamise võimest. Autoriks riigikogu asendusliige Raasikult.

Oma loo aluseks on kunagine Raasiku vallavanem võtnud Harju Elus 15.01 ilmunud loo „Raasiku vald vaatab Rae poole“[42] ja üsna jõuliselt töödelnud minu väidetavat „laiemat unistust“ Rae, Raasiku ja Kiili valla ühinemisest. Kogenud inimesena võiks tõlgendaja teada, et artiklis, milline on kokku pandud ajakirjaniku poolt intervjuude alusel ja mis pole kellegi konkreetse isiku autoriartikkel, olevat sõnakasutust ei saa automaatselt siduda artiklis nimetatud isikutega. Eriti kui need ajakirjanduslikud ja/või ilukirjanduslikud sõnakasutused ei ole esitatud tsitaatidena. Täpselt nii on selle nn „laiema unistusega“. Rahustan austatud Andre Seppa – kindlasti ei unista ma vabadel hetkedel ei kahe ega ka mitte kolme valla ühinemisest ja sama kindlasti eksis Harju Elu ajakirjanik väites, et selles unistuses on emotsionaalne aspekt. Oma arvamusloos läheb autor Sepp hoogu ja räägib tänase vallavanema liitumisplaanist, mis panevat Raasiku volikogu liikmed ebamugavasse olukorda. See on tõlgendus, millele ei saa reageerimata jätta. Raasiku volikogus on haldusreformi teemat hoitud pidevalt arutuse all alates 2015 juuni istungist. Väga selgelt on vaadeldud erinevaid stsenaariume, kaalutud plusse ja miinuseid. Selgelt on ka väljendatud seisukohta (ka Harju Elu artiklis), et maagiline ning just reformierakondlasest ministri poolt reklaamitav ja ka seadusesse kirjutatav 5000 elaniku piir pole mitte millegi pragmaatilisega põhjendatud. Igal volikoguarutlusel on rõhutatud, et kui midagi teha, siis ei tohi seda teha pelgalt emotsioonile toetudes, vaid tuleb mõelda mis on ja mis ei ole kasulik meie valla kogukonnale. Ma ei eita, et olen jõudnud pragmaatilise analüüsi tulemusel seisukohale, et kui Raasiku vallal on vaja liituda, siis kõige kasulikum just Raasiku kogukonnale on see kui ühinetakse Rae vallaga. Rõhk sõnal kui. Kindlasti pean ka lisama, et Raasiku tänased vallavolikogu liikmed omavad enamasti kõik iseseisva mõtlemise võimet ja seega ei pea Sepp nende pärast muretsema.

Austatud Raasiku valla kodanik Andre Sepp võiks (vähemalt tulevikus) loo, mida kommenteerima asub, lugeda enne kommenteerima asumist mõttega läbi. Seda juhul kui eesmärk on erapooletu kommentaar. Eelmise nädala Sõnumitooja kirjakastis avaldatud loo kirjutamisel ei näi erapooletus kirjutamist segavat. Mida põhjalikumalt seda arvamuslugu lugeda, seda enam nii näib. Nimelt asub kauaaegne vallajuht tänaseid juhte süüdistama passiivsuses elanike „haaramises“ valla kodanike hulka. Kummaline, sest just 2016 aasta alguse seis näitab Raasiku läbi ajaloo suurimat registreeritud elanike arvu, sealjuures oli 2015 aasta viimase kahe kuu kasv suurem kui eelmistel aastatel, mil toimus nö kodanikukampaania. Seega statistika räägib lugupeetud valla eksjuhi loos kirjutatule vastu ning tõestab, et selliselt läbi viidud kampaaniad[43]ei ole jätkusuutlikud ning nendele tehtud kulutused on raisatud maksumaksja raha. Huvitav ja kulmu kergitama panev oli lugeda sedagi, et üle kümne aasta Raasiku valda juhtinu teatab, et kahe kuuga on vabalt võimalik 5000 registreeritud elanikku kokku saada. Siinkohal on igati õigustatud küsimus, et miks siis aastatega 1999-2011 seda võimalik saavutada polnud?

Rääkides veel lühidalt haldusreformist, mis tegelikkuses on deformeerunud järjekordselt vaid haldusterritoriaalseks reformiks (piiride joonistamiseks), siis peaksid meie riigi strateegiliste otsuste ettevalmistajad ja tegijad (sh kindlasti riigikogu liikmed) tegelema aktiivselt tuleviku omavalitsuse finantsmehhanismide väljapakkumisega. Kaartide joonistamisega tuleks tegeleda alles järgmistes etappides. Tänase omavalitsusüksuste finantsmudeli jätkumise korral ja teades ning arvestades, et 2020 eurotoetused sisuliselt kaovad ja Eestist saab euroopa ühiskassasse rohkem panustav kui sealt abi saav riik, ei ole tulevikus ka 5000 elanikuga vald võimeline

iseseisvalt jätkama. Eneseuhkuse-ja õhinapõhiselt Raasiku põhikooli ei renoveeri, Aruküla staadionit ei ajakohasta, kergliiklusteid ja teid üldse ei ehita. Tänane haldusreformi peaarhitekt, kes on Andre Sepa parteikaaslane, teeb kõik selleks, et Eesti väikevallad (sh Raasiku) kaoksid ja suur osa Eestist ääremaastuks, Eesti kohapõhine kogukondlik kultuur sureks ja oleks järglastele nähtav vaid muuseumis. Ääretult küüniline ja kahepalgeline on teha Toompeal kõik, et väikevallad kaoksid ja koduvallas raiuda, et iseseisvus peab jätkuma. Parimaks näiteks kahepalgelisusest on 20.01 Sõnumitooja, mille leheküljel 5 räägib riigikogu liige, kuidas osa tulumaksu võiks anda Tallinnale ja Rae vallale[44](just seal käib suur osa meie maksumaksjatesttööl) ning leheküljel 8 soovib selle räsitud sissetulekuga valla iseseisvat jätkamist. Tõepoolest küüniline ja ka kodanike analüüsivõimet alahindav.

Ühes olen ma lugupeetud vallakodanikuga nõus – Harjumaa kaart ütleb rohkem kui 100 ja isegi rohkem kui 1000 sõna. Küll ei ütle ta sõnagi selle kohta, et Raasiku vald peab/ei pea, saab/ei saa, suudab/ei suuda jätkata iseseisvana.

Rõhutan veelkord – emotsioonid on elus olulised, kuid vaid emotsioonide pealt kaalukaid ja tulevikku kujundavaid otsuseid teha pole tark. Haldusreform pole ka see koht kus otsida võimalusi poliitilise profiidi lõikamiseks, selle reformi käigus tuleb teha otsuseid, mis mõjutavad meid kõiki ja seega peab neid otsuseid tehes analüüsima võimalikult enamaid aspekte, mis kohalikku elu puudutavad. Väheseks jääb kui otsus tehakse selle pealt kui laialt külatee talvel lahti on lükatud. Tehtud otsus peab olema suuremale osale kogukonnast võimalikult kasulik, mitte mõnele kogukonna liikmele isikliku tuleviku tagamise mõttes huvitav. Haldusreform eeldab nii volikogu kui laiemalt kogukonna liikmetelt riigimehelikku suhtumist. Tuleb vaadata ja suuta näha koduväravast kaugemale.

Andre Sepal soovitaksin selgeks mõtelda, et miks peaks üks Rae valla kodanik soovima liita Rae ja Raasiku valda. Ja miks peaks ta sellest lausa unistama? Rae valla tavakodanikul on täiesti ükskõik kas väikene Raasiku vald eksisteerib või mitte, veel enam – ühinemine tooks tunduvalt enam kasu Raasiku tänase valla kodanikele. Vastuse küsimusele annab väljendi riigimehelikkus sisu teadmine. Riigimehelikku käitumist soovitan ka kõikidele tänastele otsustajatele.

19.02.2016 kohtusime naaberomavalitsuste juhtidega. Kohtumise kokkuvõte on loetav väljastatud pressiteates

Pressiteade

Ida-Harju omavalitsused arutasid haldusreformi teemadel.

Raasiku vallavalitsuses toimus 19.02.2016 Raasiku, Rae, Jõelähtme, Anija, Aegviidu ja Kose valla volikogu esimeeste ja vallavanemate haldusreformiteemaline kohtumine.

Kohtumise põhjuse andis Raasiku vallavolikogu poolt 2015 aasta lõpus Anija ja Jõelähtme valdadele tehtud ettepanek muuta piire ja Raasiku alevikuga piirnevad Anija ning Jõelähtme külad liita Raasiku vallaga. Põhjendus – piirikülade elanike jaoks on Raasiku alevik igapäevaelu tõmbekeskuseks. Anija ja Jõelähtme volikogud ei nõustunud Raasiku volikogu ettepanekuga. Kuivõrd haldusreformi teema on oluline, siis otsustati kohtuda Raasiku valla ja tema piirinaabritest omavalitsuste juhtide tasemel ja kaaluda võimalusi ning vajadusi haldusreformi läbi viimiseks piirkonnas.

Arutluse tulemusena jõuti seisukohale, et haldusreformi algne mõte on deformeerunud ja täna toimuvat saab parimal juhul nimetada haldusterritoriaalse reformi ellu viimiseks. Olulised küsimused on siiani vastusteta. Pole fikseeritud tuleviku omavalitsuse ülesandeid ja puudub selge visioon omavalitsustele pandud ülesannete rahastamise osas. Kohtumisel osalenud omavalitsuste juhid andsid edasi ülevaate volikogudes toimunud aruteludest. Valdavalt kõik osalejad teatasid otsustusest mitte ühineda naabritega, sest ei näe sellest ei tänastes piirides valla ega ühinemise järgse võimaliku tekkiva omavalitsuse kodanike jaoks hüpet avalike teenuste kvaliteedi osas. Erandiks olid Anija ja Aegviidu, kes on otsustanud omavahelise ühinemise. Raasiku vald on piirinaabritest ainus, kes ei ole siianitäitnud seaduse eelnõusse kirjutatud 5000 elaniku piiri. Naabrid soovisid Raasikule jaksu vajaliku numbri kokku saamiseks ja iseseisvaks jätkamiseks.

Kergelt puudutati võimaliku suure Ida-Harju valla loomist, kuid sellel teemal jäi arutelu lühikeseks ningpäädis kokkuleppega omavahelise sisulise koostöö tugevdamiseks. Oluline koostöökoht on haridusteenuse pakkumist puudutav, aga kindlasti leidub piire ületavaid koostöökohti erinevates teisteski avalike teenuste valdkondades. Otsustati omavahelisi kohtumisiedaspidi regulaarselt korraldada. Järgmise kohtumise teemaks pakuti välja koolivõrgu temaatika.

Veebruaris 2016 kirjutasin loo, milles arvestatud uuringupõhiste igapäevaste liikumistega

Veelkord haldusreformist.

Alustan ikka sellest, et kahjuks on haldusreformi kiirustav elluviimine viinud kogu protsessi kiiva ja täna keskendutakse üha enam omavalitsuste liitmisele selles omavalitsuses elavate rahvastikuregistris registreeritud peade arvu alusel. Tavatingimuses on miinimumiks 5000 elanikku. See number on põhjendamatu ja ilma erinevaid kõrvaltingimusi teadmata pole ka võimalik põhjendada. HR eesmärgid on a. Mõistlikum, demokraatlikum ja säästlikum riigivalitsemine ja b. tasakaalustatum kohalik ja regionaalne areng (sh nii demograafiline kui majanduslik)

Ei pea olema inimgeograaf saamaks aru, et piiride muutus üksi ei ole mingi reform ega taga ei tasakaalustatumat kohalikku ja regionaalset arengut ei demograafilises ega majanduslikus vaates[45]. Piiride muutmine ehk ühinemine/liitmine on viimane tegevus, millegaon mõistlik ja põhjendatud tegeleda siis kui teistes küsimustes (vaheeesmärkide täitmises) on selgusele jõutud.

Üks olulisemaid lahendust vajavatest küsimustest on jätkusuutliku rahastamismudeli ja finantsautonoomia tagamine. Sellega täna väga tõsiselt eitegeleta, kui üldse. Turistimaksu[46] ümber keerutamine ja üksikisiku tulumaksuosa jaotamine elu-ning töökoha omavalitsuste vahel, ei ole väärt üldise rahastamismudeli nimetust ja tegelikult suretab surevaid piirkondi topelt kiirusega.

Sellegipoolest vaatleks lähemalt seda liikuvat tulumaksu, milles nähakse finantsilist

„imerelva“.

05. jaanuar 2016 kirjutas Teele Tammeorg Eesti Päevalehes loo **„Kuidas omavalitsuste rahastamist ümber teha? Riik pakub kehtestada tulumaksu, mis liiguks töökohaga kaasa, ja turistimaksu.“** Selles loos on järgnev lõik *„Esiteks on laual ettepanek siduda üksikisiku tulumaksu laekumine – mis annab omavalitsustele umbes poole eelarvest – inimese kodukoha asemel töötamise kohaga. See tähendaks, et kui praegu läheb rahvastikuregistri järgi Sauel elava inimese tulumaks koduvalda, siis edaspidi läheks osa tema tulumaksusu hoopis omavalitsusele, kus on töötamise registri järgi tema töökoht. Tõsi, „liikvele” ei läheks kogu tulumaks, vaid 11% sellest.“*

Niisuguse jutu lugemisel, eriti kui näed, et ettepaneku taga on riik ja tema spetsialistid, ei hakka tavaline inimene, kelle ülesandeks pole teada, kuidas omavalitsuste rahastamine täpselt käib, kahtlemagi ettepaneku jumekuses. Kui sellele järgneb samasugune seisukohavõtt kohalikus meedias (nt 2016 jaanuaris ka Sõnumitoojas) ja piirkonnas tuntud isiku suust, siis seda enam juurdub teadmine, et ongi hea lahendus ja mured rahastamisega murtud.

Ma ei hakka siinkohal heietama, et töökohti loovad ikka ettevõtjad ja omavalitsus saab neid aidata ja kui ettevõtjaid piirkonnas pole, siis pole ka kedagi aidata. Küll soovin meenutada, et meie väga liberaalses turumajanduses, kus pole ettevõtjatele regionaalseid erisusi loodud, luuakse töökohti sinna kus kulud madalaimad ja tulud suuremad. Need kohad peavad olema logistiliselt heade ühendustega, muu taristu osas küllaldase võimsusega. Neis kohtades peab olema küllalt tööjõudu, et tekiks võimalus valida. Niisugused kohad on tõmbekeskustes ja nende ümber, sinna ka ettevõtted tekivad. Ja nii käivitatakse ka teine faas – inimesed rändavad töökohtade lähedusse. Inimesi Eestis teadupärast kuskilt juurde tulemas pole ja nii me liigutame ringi olemasolevat inimhulka. See tekitab olukorra, mis fikseeriti ka 2011 rahvaloenduses – 15- st maakonnast 2 olid mittevähenevа rahvaarvuga, neist Tartu kasvas 1% ja Harju vist 13-15%. Tendents on samal viisil jätkunud tänaseni. Seega ilma tööturgu reguleerimata ja mingite regionaalsete eelistuste riikliku kehtestamiseta me ei saa töökohti ääremaadele. Küüniline on riigi saamatus delegeerida kohaliku omavalitsuse kohustuseks ja öelda: *„Kui kohalik omavalitsus (KOV) näeb, et töökohtade arv toob rahalist kasu, hakkavad nad mõtlema töökohtade piirkonda meelitamisele“*. On selge, et kohalikes volikogudes ei istu lollid, kes sellest aru ei saa, et töökohad toovad rahalist kasu, aga mis on siis see prääник, millega üks ääremaa rahvast tühjaks jooksnud vald saaks meelitada oma valda töökohti? See osa jääb loosungina segaseks ja sisuga sisustamata.

Et mitte jääda sama paljasõnaliseks ja uskuda, et minu pessimism selle hulkuva tulumaksu kohta kaaluks üles riigiametniku väite, siis järgnevalt selgitan numbriliselt oma seisukohta Raasiku valla näitel.

Tänane olukord kus meil kõigil on taskus mobiiltelefon (väidetavalt 95% elanikkonnast), annab häid võimalusi uurimaks meie liikumisi. Eestis on ettevõte nimega Positium LBS, mis tegeleb inimeste ruumilise käitumise ja liikumismustrite uurimisega kasutades mitmesuguseid traditsioonilisi ja innovaatilisi andmeallikaid, muuhulgas passiivset anonüümset mobiilpositsioneerimist.

Positium LBS on välja töötanud oma meetodi ja selle alusel on võimalik uurida erinevaid liikumisi. Raasiku vallavalitsus tellis uuringu, mis selgitaks välja meie inimeste liikumise töökohtadele. Siinkohal tuleb rõhutada, et kellegi meist privaatsust[47] uuring ei kahjusta[48].

Uuringu tulemus Harjumaa piires kajastub visuaalselt järgneval illustratsioonil. On ka vaadeldud pendelrännet väljapoole maakonda, kuid see on antud kontekstis marginaalne.

Numbriliselt on informatsioon järgnevas tabelis.

Muude all on esitatud kokku kõik need omavalitsused, millistesse/millistest pendel liikumine toimub, kuid liikujaid ona alla 10. Kokku liigub Raasikult igahommikuliselt teistesse omavalitsustesse kokku 2883 inimest ja Raasikule siseneb 1283 inimest.

	Raasikult mujale	Mujalt Raasikule
Tallinna linn	1488	191
Raasiku vald	405	405
Rae vald	379	112
Jõelähtme vald	107	79
Anija vald	42	120
Saku vald	35	
Saue vald	34	21
Viimsi vald	31	16
Harku vald	25	
Kiili vald	23	
Maardu linn	16	
Kuusalu vald	13	17
Kokku üle 10in/d	**2598**	**961**
Muud	285	322
Kõik kokku	**2883**	**1283**

Seega ca 50% meie inimestest käib igapäevaselt Tallinnas. Tuleb arvestada, et selles numbris kajastuvad ka teistes omavalitsustes õppivad õpilased. Tahtes täpsemaks minna, siis peaksime neid andmeid korrigeerima parandusteguriga, mille saaksime mobiiliomanike ja teadaolevate maksumaksjate arvust vastava koefitsiendi (ca 1,3) arvutamisega, kuid antud loos see mingit kvaliteeti ei annaks, sest õpilased on nii meilt välja pendeldajate kui ka meile sisse pendeldajate hulgas. Ainuüksi rida „kõik kokku“ võrreldes on selge, et liikuva tulumaksu kehtestamisel ja 11% maksuosa töökohajärgsesse omavalitsusse viies on Raasiku vald kaotaja, sest mujal töötajate ja mujalt meil tööl käivate suhe on 2,25 korda väljapoole tööle minejate kasuks. Teades, et 405 mobiilikandjat jääb koduvalda, siis igapäevaselt sisse-välja pendeldajate osa on 86%. Meie maksumaksjate arv rahandusministeeriumi andmetel on 2200 ringis, seega neist 1892 töötab väljas. Samuti rahandusministeeriumi prognoose arvestades on meie keskmise maksumaksja poolt teenitud tuludelt vallale laekuv summa 1175 eurot aastas. Väljas tööl käivatelt Raasiku valla eelarvesse laekub seega eeldatavalt 2,2 miljonit. Sellest 11% ära andes jääb Raasiku eelarve kõhnemaks ca 0,25 miljonit. Sama arvutuskäiku korrates saame juurde meil teistest valdadest tööl käijate maksutulust 127560, mis teeb valla eelarve tulu poole ca **117 000 eurot kõhnemaks.**

Seega kui peale piiride mitte midagi muud ei soovita muuta, siis sellises tulumaksu jagamises saab suur osa väiksemaid ja kaugemaid omavalitsusi peksa. Peksa saavad ka selgelt magala vallad nagu näiteks Viimsi. Ilmselt ei muutu väga palju Rae vallal, kus on palju töökohti, mida täidavad teiste valdade kodanikud. Kindlasti võidab suurelt Tallinn.

Kõike eeltoodut teades peaks mitte laskma erinevatel soolapuhujatel end lollitada. Oleme ausad, selliste ettepanekute tegemised (turistimaks ja hulkuv tulumaks) näitavad, et tegijatel on ideed otsas ja seda soovitakse peita haldusterritoriaalse reformi kiire tegemise taha. Küsides, et miks nii tehakse, saab vastuseks, et millestki tuleb alustada, et teeme selle ühinemise/liitmise faasi ära ja siis vaatame mis edasi. Päeva lõpuks toob selline käitumine enam segadust kui selgust. **Enne kui pole selge, kuidas tulevikus omavalitsuste rahastamine käima hakkab, millisteks kujunevad omavalitsuse ülesande ja muu selline oluline osa, mis peaks olema süsteemse reformi loomulik osa, ei tohiks üldse mingeid ühinemisi/liitmisi propageerida**. Kui aga seda jäärapäiselt tehakse, siis tuleb arvestada otsuste tegemisel sellega, kuidas ja kuhu suunas inimesed oma igapäevaelu elavad. Kordan ka seda, et otsuste aluseks saab olla ikka ainult analüüs, emotsiooniga saab kuskile maale, kuid mingil hetkel tahab keha ka kinnitust. Kui meie eestkõnelejad jäärapäiselt jätkavad vaid piiride joonistamise peale surumisega, siis tsiteerides klassikuid –eelpooltoodud kaart meie liikumistega ütleb rohkem kui 100 sõna.

Raasiku vald 24 –aktiivse kampaaniategevuse stardipauk.

Valla sünnipäeva üritused seoti samuti haldusreformiga.Nimelt toimusid need kõigi kolme kandi keskuses ja sama programmiga. Kesksel kohal oli debatt volikogu liikmetega. Debatti kaasati ka publik. Debati käigus selgus, et esimeseks valikuks oli osalenud volinikele ikka iseseisvana jätkamine. Küsimusele, et mis siis eelistuseks on, kui osutub siiski vajalikuks mõne naabriga ühineda, tuli vastuseid erinevaid. Valdavalt oldi Rae vallaga liitmise meelt, üks toetas Jõelähtmega ja üks ka Anijaga leibade ühte kappi panemist. Kahju oli sellest, et ca pool volikogu koosseisust ei söandunud osaleda või eiras üritust küüniliselt. Kogukonnaliikmetele ei jäänud see tähelepanuta. Veel masendavam oli kohaliku juhtiva reformierakondlase vastus. Alustas ta sellega, et ikka iseseisvalt tuleks jätkata, kuid jätkas juba kritiseerivalt

vallavalitsuse suunal –polevat tehtud aktiivset tööd, et saada 5000 täis? Kuivõrd 2016 alguses oli Raasiku vallas läbi ajaloo kõige suurem rahvaarv, siis ei saanud olla kriitikaga nõus, kuid küsisin, et mida tema kui volikogu liige on teinud selleks, et rahvaarvu kasvatada. Vastus oli üllatav ***–„mina olen opositsiooni esindaja ja mina ei peagi midagi tegema“!*** Siin on kommentaarid ilmselgelt liigsed.

Raasiku vald 24 üritus viidi läbi kõigis kolmes kandikeskuses. Kultuurilise osana astus üles Lüü Türr

Kuna päevakord oli haldusreformist, siis 24-nda sünnipäeva puhul kinkis vallavalitsus kõikidele allasutustele Raasiku valla kaardi, millel on eriaegade vallapiirid.

Loomulikult oli ka sünnipäevatort kohustuslik osa.

Lisaks käis üritusega kaasas fotonäitus Raasiku vallast

Arutelu Pikaveres

Volikogu esimehe sõnavõtt Arukülas

Haldusreformi komisjoni loomine volikogus.

12.04.2016, täpselt kuu pärast sünnipäeva üritust, loodi Raasiku volikogus haldusreformi komisjon. Sellest sai informeeritud kogukonda läbi sotsiaalmeedia järgmise looga:

Kosmonautikapäeval toimunud Raasiku vallavolikogu istungi päevakorras oli punkt haldusreformiteemalise ajutise komisjoni loomisest.

Komisjoni nimeks pakkusid algatajad „5000 elanikku Raasiku valda“. Nimetusest saab järeldada, et soovitakse saada täis iseseisvana jätkamise minimaalne rahvastikuregistris vallakodanike arv. Seega on ajutise komisjoni loomise eesmärk Raasiku valla iseseisvus ka pärast 2017 valimisi.

Kuidas seda tagada? Sellele eelnõu vastust ei andnud ja tundub, et segaseks jäi see küsimus ka mitmele volinikule. Arutelu teema üle oli palju, tunda oli emotsionaalset lähenemist, aga ka skeptitsismi ning ühel juhul ka rumalat süüdistamist.

Komisjoni esimeseks ülesandeks saab olema just komisjoni loomise eesmärgi ellu viimiseks tegevuste paika panemine ja erinevate stsenaariumite välja töötamine. Komisjoni tööks ei saa ju ollaukselt-uksele käimine, sest selline tegevus peaks olema valitute ülesanne ka ilma komisjone loomata.

Seega on Komisjoni tegevusteks

- Registrijärgse rahvaarvu vajaku likvideerimise võimaluste kaardistamine;
- Tegevuskava (koos ajakavaga) koostamine vajaku likvideerimiseks;
- Kindlasti on selle komisjoni ülesanne Rahvaküsitluse läbi viimine kogukonna seisukohtade teadasaamiseks.

Nagu öeldud, arutelu käigus oli selgelt tunda, et volikogu liikmed polnud kõik selles küsimuses ühel meelel. Seda on võimalik olnud ka varem tähele panna. Just seetõttu oli ka valla 24 sünnipäeval kavas arutelud volikogu liikmetega, et saaks välja selgitatud valitute seisukoht antud küsimustes. Paraku ei osalenud kõik volikogu liikmed sünnipäevaüritustel ja seega saamaks teada volikogu liikmete arvamust, esitati istungil ankeet kolme küsimusega. Vastati anonüümselt. Küsimused olid

1.Kas Raasiku vald peaks jätkama iseseisvalt?

2.Kui siiski ei saada ja oleks valida kellega naabritest ühineda, siis kellega?

3.Kas pead õigeks uute kodanike valda saamiseks nende äraostmist mingi hüvega?

Päevakorrapunkti arutamise ajaks oli istungile jäänud 12 volinikku, kellest 10 ka ankeedi tagastasid.

Tulemused näitavad, et päris ühel meelel ei olda üheski küsimuses. Iseseisvana jätkamise poolt oli8 ja vastu 2. Naabritega ühinemisel eelistati Raed neljal korral, Jõelähtme , Anija ja Kose said igaüks ühe hääle. Naabrite vahel jagamise poolt oli kaks. Kaks volinikku ei omanud eelistust selles küsimuses. Hüve eest kodanike meelitamist pooldas 7 ja vastu oli 2, üks volinik sellele küsimusele ei vastanud.

Niisiis ei jäägi muud kui komisjonile tööindu soovida ja ootame lennukaid (oluline, et

realiseeritavaid) ideid, mille rakendamisel on võimalik 5000 elanikku valda saada. Komisjoni juhib volikogu esimees ja liikmeteks otsustati kinnitada kõik volikogu liikmed.

Sõltumata loodud komisjoni tegemistest kordan siinkohal ka oma üleskutset –kõik, kes soovite valla iseseisvalt jätkamist, tehke selle nimel oma tutvusringkonnas tööd.

Loos mainitud rumal süüdistamine oli kohaliku reformierakonna rakukese juhilt, kes luges ette naljaka pöördumise[49] oma rakukese koosolekult. Sellega püüti selgelt siluda kahte prohmakat. Esimene prohmakas oli mäletatavasti see, et 2013 tõmbekeskustepõhiste valdade loomisel oli tollane vallavanem (Ets) nõus valla jagamisega kolme naabri vahel ja teine oli sünnipäevaüritusel volikogu liikme Etsi väljaütlemine, et tema opositsiooni esindajana ei pea pingutama valla iseseisva jätkamise nimel.

Pöördumises püüti loosunglikult rõhutada, et reformierakond võitleb valla iseseisvuse nimel ja sellele järgnes mitte selgitamine, kuidas eesmärki saavutada, aga kriitika, kuidas keegi teine midagi ei tee. Naljakas oli see, kuidas kuvati Jõelähtme ja Anija valdadelt Raasiku alevikuga piirnevate külade küsimist. Olevat olnud formaalne?! Sellega ei saa kuidagi nõus olla, sest küsimus küsiti ja vastus saadi vastavalt kehtivat seadust järgides. Ei saanudki aru, et kas aktiivsus Etsi arusaamade kohaselt on sõjaga naabritelt territooriumi tagasi võtmine? Kokkuvõttes on selge, et mingeid ideid sellel seltskonnal pole ja püütakse vaid vastandumisega poliitilisi punkte võita.

Riigikogu võttis seaduse vastu 07.06.2016. Selle kohta kirjutasin sellise loo.

Mõtteid haldusreformist ja Raasiku vallast. Demagoogia ja tegelikkus.

Haldusreformi seadus hääletati seaduseks Riigikogu poolt 07.06.2016. President kuulutas selle välja 13.06.2016 ja jõustus ta põhimahus 01.07.2016.

Seadus ei ole tegelikult vaadeldav haldusreformi seadusena, pigem on seadusega kinnitatud

meelevaldne 5000 registrijärgse elaniku kohustuslik miinimum ja sellega võrdsustatud haldusreform haldusterritoriaalse reformiga. On teada, et Raasiku vallal 5000 elanikku registris ei ole ja seda vaatamata kõikidele ponnistustele, mis on tänaseks kasvatanud Raasiku valla kodanike arvu suurimaks läbi Raasiku valla ajaloo.

Seadus hääletati seaduseks tänase riigikogu enamuse poolt, kelle hulgas kahjuks ka minu koduerakond. Raasiku valla võimalikule kaardilt kaotamise otsusele andis kahetsusväärselt oma poolthääle Raasiku vallast pärit riigikogu asendusliige.

Demagoogia, populism, poliittehnoloogia.

Umbes samal ajal kui seadus seaduseks sai, levitati Raasiku vallas sõna otseses, aga veel enam kaudses tähenduses, **kollast** jatugevaltdemagoogiliste ja populistlike sugemetega propagandalehte, millele pealkirjaks ambitsioonikas, kuid ilmselgelt lugeja hullutamise/eksitamise eesmärgiga loosung –„Iseseisev Raasiku vald“. Selle propagandistliku üllitise avalehel arutleb eelmainitud riigikogu asendusliige, kes andis oma hääle Raasiku valla võimalikule kadumisele, et iseseisev Raasiku vald peab jääma kestma. Arutleb ilma vähimagi häbitundeta ja ei tee väljagi, et 25 kilomeetrit eemal just tema oli 07.06.2016 nende hulgas, kes kirjutas alla Raasiku valla võimalikule iseseisvuse kaotamise „deklaratsioonile“. Loomulikult propagandalehes ta sellel teemal eriti ei peatu, pigem võtab ta ette kõik, kes täna valla juhtimises tegevad ja süüdistab neid tegevusetuses. Tegemist on väga külma ja küünilise kalkulatsiooniga, mis end ikka jajälle õigustanud, on poliitikas alati läbi läinud ja läheb ka edaspidi. Selle aluseks on tõsiasi, et inimesed väga ei süvene poliittsirkuse kardinatagustesse, loetakse suuri pealkirju ja minnakse kõvemini väljakarjutud sõnumi ohvriks. Kui aga sellesse avaloosse ja ka teistesse selle lendlehe (poliitilise sõnumiga) lugudesse, süveneda, siis puuduvad lärmilööjatel ja kritiseerijatel igasugused ideed[50]. Leierdatakse ühtede ja samade nüansside ümber ja räägitakse asjadest, mis on ilmselged ja mis on ellu viidudvõi viimisel. Toon siia ka veidi statistikat rahvaarvu muutusest perioodidel, mil on vallas olnud erinevad vallavanemad, neist 2 on täna suurimad kriitikud. Aastal 1999 oli vallas 4325 kodanikku, 2011 alguses[51] 4668. See teeb perioodi peale kokku + 343 ja aastas keskmiselt 28,5 juurdetulnud inimest. Perioodil 2011-2013[52]lõpp on nr-id vastavalt 4668 ja 4693 ja bilanss +25, mis teeb aasta keskmiseks 8,3 juurdetulnud inimest. Ja perioodil 2013 valimistest kuni 01.06.2016 on muutus olnud 4693-ltkuni 4759, mis teeb perioodi muutuseks + 66 ja aasta keskmiseks 26,4 juurdetulnud inimest. Samas tempos ja ilma uut käiku sisse lülitamata jätkates on meil 250 puuduoleva inimese leidmiseks vaja 10 aastat. Seega on kollase üllitise avalehearutelu vaid suitsukate „iseseisva vallana jätkamise eestvõitleja(te)“ endi 13 aasta pikkusele loiule tegevusele. Ja ei ole võimalik, et A.Sepp Toompeal kätt tõstes ei andnud endale aru, et 250 kodaniku leidmine aastaga ei ole kerge.

Seega suur osa sellest kollasest üllitisest kannab piiblist tuntud ütluse pitserit *„tee minu sõnade, mitte minu tegude kohaselt“*. Mõlemad reformierakondlaste kohalikest liidritest käituvad vähemalt selles lehes kahekeelselt ja eneseupitajalikult –üks hääletas Raasiku valla omavalitsuskaardilt kaotava seaduse poolt, teine aga pole teinud isegi kõige vähimat võimalikku –oma pere on jäänud ikka Viimsi registrisse. Mis patriotismist me räägime? Tegemist on kalgi poliittehnoloogiaga, mis ei põlga ära ühtegi võimalust ja vahendit olukorrast kasu lõikamiseks.

Tegelikud uudised reformi teemal.

On teada, et reformil on seadusekohaselt kaks lähenemist. Ühinemine läbi omavalitsuste oma initsiatiivi alustatud läbirääkimiste või sunniviisiline liitmine vabariigi valitsuse poolt. Esimese puhul pole muid piiranguid kui see, et ühinejad peavad olema piirinaabrid. Lisaks saab sellise ühinemise puhul ühinemistoetust. Teine variant puudutab neid, kes jäävad oma registreeritud kodanike arvult alla seaduse jõu saanud 5000 inimese ja need liidetakse sunniga mõne naabri külge. Loogiline. Või kas ikka on? Loogiline on ta olukorras, kus naaberomavalitsused kõik on alla 5000 elanikuga ja liitmise tulemusel saadakse 5000 täis[53]. Aga loogiline ei ole ta mitte meie situatsioonis, kus kõik meie naabrid on kriteeriumist suurema rahvaarvuga. Miks pole loogiline? Aga seetõttu, et sundliitmisel ei maksa riik ühinemistoetust ja seeläbi karistatakse seda valda, kellel endal seadusekohane ühinemissund puudub, kuid kelle külge liidetakse see väiksem. See on täpselt meie olukord.

Kuivõrd meie volikogu on võtnud eesmärgiks jätkata iseseisvalt[54] ja teinud ka selle eesmärgi nimel otsuseid Jõelähtme ja Anija vallale ajalooliste külade tagasisaamiseks, siis ei ole tehtud ühinemisettepanekut ühelegi vallale. Teatavasti meie ettepanekud piirikülade osas lükati naabrite poolt tagasi. Demokraatlikus, seadustega reguleeritud, õigusruumis mingeid muid võimalusi oma piiride muutmiseks pole. Ei saa minna naabritelt territooriumi sõjaga nõudma ja tegelikult ei ole mingit jõudu ka minna külaelanikke ükshaaval moosima, sest külaelanikud võiksidki lõpuks suures osas nõustuda[55], kuid otsuse teeb ikka volikogu. Seega kordan, meie ettepanek lükati tagasi. Ka eelpooltoodud statistilistele numbritele toetudes saab öelda, et ei ole puuduolevat 250 inimest kerge leida ka meie valla territooriumilt. Seda kõike teab ja jälgib valitsuse poolt loodud komisjon, kes teeb lõpuks ka sundliitmise ettepaneku Vabariigi Valitsusele.

Suhtlus komisjoniga.

Riigihalduse minister[56], kes Raasiku vallas levitatud kollase propagandalehe esilehel räägib, et *„Raasiku valla inimesed peaksid konstruktiivselt mõtlema sellele, millisena nad tahaksid peale haldusreformi oma koduvalda näha. Praegu on viimane aeg tegutsema hakata“*, moodustas aprillis haldusreformi läbi viimiseks piirkondlikud komisjonid (11.04.2016 käskkiri nr 106:), kelle ülesandeks on esitada ettepanekuid, soovitusi ja hinnanguid haldusreformi läbiviimiseks komisjoni tegevuspiirkonnaga hõlmatud maakondades ning anda soovitusi asjaomastele volikogudele kokkulepete sõlmimisel ja haldusterritoriaalse korralduse muutmisega seonduvate vaidlusaluste küsimuste lahendamisel.

Eeltoodud ministri tsitaati mõttega lugedes ja moodustatud komisjoniga suheldes on selgelt mõistetav, et ministri sõnade taga pole jäänud ruumi seisukohale iseseisvana jätkamiseks[57].Mõtlemise ja tegutsemise all on mõeldud suunavalikut –kas Rae või Anija.

Raasiku vallavalitsus on komisjoniga pidanud kirjavahetusi. Neist esimene toimus juba tervelt kuu varem kui seadus seaduse jõu sai –reedel 13.05.2016. See kirjavahetus oli arutlusel ka Raasiku vallavolikogu haldusreformi komisjonis. Kuivõrd komisjonikoosolek toimus enne volikogu, siis sai püstitatud ka küsimus –kas valmistame volikogu istungiks ette ühinemisläbirääkimiste alustamise otsuse eelnõu. Komisjoni seisukoht oli, et Raasiku valla eesmärk on jätkata iseseisvana.

Teine kirjavahetus toimus 15.07.2016. Selles saatis komisjon meile ja Rae ning Anija/Aegviidu[58] valdade juhtidele soovituse alustada ühinemisläbirääkimisi.

Kokkuvõte.

- Tänane tõsiasi on, et seadus on kehtestatud ja 5000 elaniku miinimumkriteerium sellega koos saanud seaduse jõu;
- Vaadates statistilisi andmeid ja teades, et vallavalitsus on sisuliselt ükshaaval käinud läbi inimesed, kes vallas elavad, kuid pole siia end registreerinud, on väga väike tõenäosus puuduoleva ca 250 inimese leidmiseks järelejäänud aja jooksul.

Kõike eelnevat teades pean tõdema, et on vastutustundetu ajada vallarahvale emotsioonidele rajatud ja faktidega kergelt kummutatavat muinasjuttu. Vallakodanike suhtes on kindlasti ausam mitte keerutada ja reaalset olukorda kasutades mitte jahtida poliitilist profiiti, vaid rääkida asjast nii nagu sellega on.

Käituma peaks täpselt nii nagu minister selles Raasiku vallas levitatud ja pooltõdedest kubisevas kollases üllitises ütleb –**konstruktiivselt mõtelda, millisena soovitakse peale haldusreformi oma koduvalda näha.**

Rohkem pragmaatilisust ja sallivust, vähem demagoogiat ja poliittehnoloogiat ning ilusat suve jätku!

2016 aastalõpu kampaania.

Komisjonis otsustati viimased kaks kuud teha veelgi aktiivsemat kampaaniat. Kuivõrd paljalt loosungite riputamine ei kvalifitseeru mingiks kampaaniaks ja seda on kogetud 2012, 2013 ja 2014 aastatel, siis otsustati tulemuse saamiseks kaasata professionaalne kampaaniameister. Vallavalitsus korraldas konkursi, kus anti ette eesmärk ja paluti detailset pakkumist. Pakkumisi laekus kolm ja kokkuvõte nendest on esitatud alljärgnevalt:

Kodanikukampaaniaks partneri otsingu tulemus.

Eesmärk – jääda iseseisva vallana omavalitsuskaardile ka pärast 2017 kohalikke valimisi.

Eesmärgi täitmiseks on vaja

1. Jõuda inimesteni, kes täna vallas elavad, kuid pole valda registreeritud.

2. Leida võimalusi valda presenteerida täna elukohta valivatele inimestele.

3. Viia läbi vallas elavate inimeste hulgas seisukoha selgitamiseks küsitlus (kas soovitakse iseseisvat jätkamist, kas soovitakse naabriga liitumist, kellega jms)

Pakkujalt ootame hiljemalt 06.10.2016 seisuga

1. Tegevuskava koos ajakavaga püstitatud ülesande lahendamiseks

2. Kulutabelit tegevuste elluviimiseks.

3. Lühikirjeldust püstitatud ülesande lahendamiseks

06.10.2016 laekus 3 pakkumist – sisuturundusagentuur PRB, Rull&Rumm OÜ, OÜ Midfield.

Võrdlev lühikokkuvõte pakkumistest püstitatud ülesande täitmiseks

Pakkumiste analüüs

Jõuda inimesteni, kes täna vallas elavad, kuid pole valda registreeritud.

Mid	PRB	RjaR
interneti bännerid:	**interneti bännerid**	**bänner**
delfi sitehat -200tuh näitamist	FB geotargeting	kv.ee päises
delfi mob 120tuh näitamist		
Telia 150 tuhat näitamist		
FB 800 näitamist		
Google 800 näitamist		
välireklaam 5 treilerit	**A3 plakatid käidavates kohtades**	
otsepostitus 3 korda	**ST 1/2 lk 2 korda**	**oma ajaleht 1 korda**
virtuaalne keskkond, kus mh näha inimeste arvu muutus		
üleriikliku meedia kaasamine		meedia monitooring
loosikampaania - EI paku	**loosikampaania 1000.-**	**loosikampaania**
		elamukrunt ka -iPhone x3

Leida võimalusi valda presenteerida täna

elukohta valivate inimestele.

Ei keskendu.	Maandumisleht/kampaanialeht kasut.veeb 5 videot Flaierit ei toeta	võib teha flaieri, eriti ei keskendu
	Viia läbi vallas elavate inimeste hulgas seisukoha selgitamiseks küsitlus	
uuring, metoodikat ei puuduta	paberil ja veebis(VOLIS)	paberil ja veebis(VOLIS)
14723.-/4500.-	12324.- + 1000.-	9986,40 + 1200 + krunt /3686.40

Põhjalikum pakkumine on OÜ Midfieldil. Sellisele seisukohale jõudis ka volikogu ning leping sõlmiti.

2016 aasta viimased kaks kuud kulgesid usina kampaania tähe all. Algus sai antud järgneva artikliga.

Algab iseolemise tagamise lõpuspurt

Eestis on haldusreformist ja selle reformi vajadusest räägitud pea sama kaua kui me oleme vabad olnud ehk umbes 25 aastat. Paraku on saadud reformi olemusest väga erinevalt aru ja nii on lõpuks kõik katsed taandunud pelga ettepanekuni liita valdasid omavahel. Küsimusele MIKS ei ole reformijad osanud vastata ja nii on kõik senised katsed läinud vett vedama. 2015 toimunud Riigikogu valimiste järgselt Eesti riigis võimuvastutuse võtnud koalitsioon otsustas reformi läbi viia maksku, mis maksab. Pandi paika vahe- ja lõppeesmärgid, kirjeldati omavalitsuste kohustusi ja nende täitmiseks vajalike vahendite tagamist ja ning üheks oksaks eesmärkide puus oli ka halduspiiride muutmine. Tundus paljulubav. Kahjuks juhtus täpselt sama lugu eelmiste katsetega. Vastuseta küsimusi oli palju ja vastuse andmine neile polnud lihtne[59], liiatigi osa vastuseid on selgelt seotud omavalitsuste rahastamisega[60], ja nii loksutigi tagasi vanasse vankrijälge ja paljulubavast haldusreformi ideest jäi jällegi alles ainult haldus**territoriaalne** reform. Erinevus eelmistega on selles, et kuskil keegi on otsustanud, et omavalitsuses peab elama 5000 registreeritud kodanikku ja siis on kõik hästi. Olgu või 5000 pensionäri, kes tulubaasi ei tooda, kuid number olgu täidetud. Teine oluline erinevus eelmiste luhtunud katsetega on selles, et kiirkorras vorbitakse valmis seadus ja võetakse see 2016 suvel vastu. Seaduses on mitmeid põhiseaduse riivega sarnanevaid sätteid, millest üheks on sundliitmine nende omavalitsuste puhul, kes ei saa 31.12.2016 seisuga seadusesse raiutud 5000 elaniku normi täidetud. See osa seadusest on riigikohtus vaidlustatud, kahjuks pole kohtult seisukohta veel saabunud. Kolmandaks momendiks, mis erines eelnevate analoogidega, oli see, et seaduslik jõud anti poliitilisele korruptsioonile – vabatahtliku liitumise korral koha kaotanud vallavanemale ühe aasta palk kompensatsiooniks. See pidi motiveerima väikevaldade populaarseid ja pikaaegseid vallavanemaid pensionile minema ja mitte võitlema reformi vastu. Vaadates tänaseid vabatahtlikke ühinemisi, saab öelda, et mitmeski kohas see altkäemaks maksumaksja kaukast on mõjunud.

Raasiku vald on tänastel omavalitsustele loodud tingimustel kindlasti endaga toime saav ja tulev vald. On oldud erinevates uuringutes, mis nö võimekust uurinud, ikka esimese veerandi sees riigi üle 200 kohaliku omavalitsuse konkurentsis. Ei saada toetust tasandusfondist, mis mõeldud nõrkadele omavalitsustele toimetulemiseks[61]. Olles Tallinnale suhteliselt lähedal ja omades pealinnaga, kus on meie kodanike põhilised töökohad[62], head transpordiühendust, on piirkond hinnatud elukoht. Läbi taasiseseisvumise aja on olnud Raasiku valla rahvaarv stabiilne ja ikka väikses kasvus[63]. Pole meil olnud plahvatuslikku juurdekasvu sarnaselt Viimsile, Raele, Harkule, kuid enamusel aastail (viimasest 25-st) oleme oma iibelt (nii mehhaaniliselt kui loomulikult) skaala plusspoolel. Aga siiski on meil iseseisvalt jätkamiseks puudu 206 hinge.Vaid numbreid nägev vabariigi valitsuse poolt loodud komisjon ei arvesta eeltoodut ja näpuga seadusest järge ajades sulgeb piltlikult öeldes kohaliku omavalitsuse nimega **Raasiku vald** kui ka 2017 aasta alguses on kasvõi 1 inimene puudu. Vähemalt nii võib mõista Vabariigi kodanike saates kuuldud Sulev Valneri väitest. Ma isiklikult küll ei usu inimese -kellel pole kohalike omavalitsuste tegelikkusega väga suurt kokkupuudet, kellel ilmselt puudub ka sellealane ettevalmistus -väljaütlemisi ja kindlasti ei võta seda kui eksperdi juttu, aga see kodanik liigub siiski otsustajatele lähedal ja ilmselgelt kannavad tema väljaütlemised ka tema ülemuste meelsust.

Mida oleme teinud kvalifikatsiooninormi täitmiseks?

Millised on üldse meie võimalused? Üks võimalus on loota riigikohtule ja oodata käed rüpes, teine võimalus on teha midagigi, etsaada ettekirjutatud number täis. Raasiku vald on valinud teise tee, samas muidugi lootes ka riigikohtu mõistlikkusele seaduse analüüsil.

- Aktiivne teavitus ja registreerima kutsumine on sotsiaalmeedias toimunud regulaarselt alates 2015 suvest kui esimesed märgid näitasid 5000 piirnormi kehtestamist.
- Ka Sõnumitoojas on temaatika hoitud aktuaalne.
- On püütud koputada naabrite südametunnistusele, et taastuksid Raasiku valla esimese iseseisvus perioodi piirid ja Raasiku aleviku naaberkülad, kes on alati olnud seotud Raasiku alevikuga kui esmatasandi keskusega, saaksid tagasi oma õigesse kohta ehk Raasiku valda. Ettearvatavalt naabrite[64]volikogud ettepanekuga ei nõustunud. Minu jällegi isiklik seisukoht on, et ei ole mõtet sellel suunal aega raisata, sest mitte ükski omavalitsus ei loobu oma maksumaksjatest vabatahtlikult.
- Keskendume oma vallas elavatele, kuid siia registreerimata inimestele. Kindlasti on mitte registreerimisel erinevaid põhjusi. Teisalt teades, et iga omavalitsuse elukeskkonda kujundatakse sellesse omavalitsusesse registreeritud kodanike maksurahast, siis ei tohiks olla ühtki põhjust siin sisse kirjutamata elamiseks ja teiste kulul rajatud ja hoitud elukeskkonna kasutamiseks. Kahjuks seaduslikud hoovad puuduvad ja nõukaaja kohustuslik sissekirjutuse nõue kadus koos selle ajaga. Küll on olemas kohustuslike hoobade asemel meil soodustuste hoovad. Neid on otsustatud kasutada. Esimese vastava korra on volikogu juba kehtestanud ja see on jõudnud ka ühe teiste kulul elava isiku nurinana üleriigilisse meediassegi. On sellel teemal arutletud vallaga seotud sotsiaalmeedia (FB) gruppides. Kui kõrvale jätta mõne kibestunu isiklikud rünnakud, siis on tagasiside foon volikogu poolt kehtestatud korrale positiivne. See julgustab ning nii on järgmise istungi päevakorras 7-19 aastaste õpilaste raudteetranspordi toetus, mis vabastab nimetatud vanusegrupi kulutustest piletile Tallinnast Kehrani. Muidugi vaid juhul kui õpilase vanemad on meie registris. Lisaks hakkame kindlasti sisse nõudma meie koolides õppivate laste kooli ja koju sõidutamise kulusid nendelt omavalitsustelt, kelle

õppivate laste kooli ja koju sõidutamise kulusid nendelt omavalitsustelt, kelle territooriumilt lapsi tuuakse. Kui omavalitsused keelduvad, siis kas maksavad vanemad või lõpetab buss sõitmise. Loomulikult kui vanemad end Raasiku valda registreerivad, siis sõidab ka buss edasi. Ja neid võimalusi on veel.

Lõpuspurt.

Esimesest novembrist algab lisaks kirjeldatule ka aktiivne kahekuuline kampaania. Selle sisuks on nii välikampaania kui ka suunatud kampaania läbi tänapäevaste interneti (Delfi, Google jms) võimaluste. Tuleb erinevaid otsepostitusi ja küsitlusi. Kõik selleks, et inimestele ja eriti siin elavatele, kuid mitte registreeritutele, intensiivselt meelde tuletada – just Sinu registritoiming võib olla päästerõngaks Raasiku valla iseolemisele.

Kahekuulise kampaania viib läbi OÜ Midfield, kes valiti konkursi korras, sest tema pakkumine oli sisukirjelduselt parim kolmest pakkujast. Pärast valiku tegemist on nii mõnigi püüdnud emotsionaalselt tuua esile võidupakkumise teinu taustasid ja esitanud küsimusi, et kas ikka Keskerakonna ja tema probleemidega seotud ettevõte on parim kampaaniameister Raasiku vallale. Mina sellistest emotsionaalsetest väljaelamistest aru ei saa ja tegelikult ei püüagi. Niisuguste kommentaatorite eesmärk ei tundu olevat sama, mis volikogul, nende eesmärk tundub olevat teha kõik, et segadust külvata. Volikogu poolt püstitatud eesmärk on jätkata iseseisva omavalitsusena ja seega tuleb teha hea kampaania ja saada täis 5000 inimest. Sellise kampaania tegemiseks ei piisa kahest loosungist Arukülas. Püstitatud eesmärgi suudab ehk täita professionaalne ja end kampaaniaturul pidavalt tõestanud partner. Eesmärgi täitmisel pole mingit tähtsust sellel mis nägu on kampaaniameister[65]. **Keskendugem eesmärgile! Ja mis kõige tähtsam – ärge jätke oma registritoiminguid viimasele hetkele.**

Jõudu, mõistmist ja sallivust soovides

Pea kohekampaania alguses lisandus nö „lisamotivaator“ meie ponnistustele, sellest siis ka teavitus FB lehele:

Meie kampaaniasse ilmus uus ja mitte plaanitud „motivaator“. Nimelt on teada, et kui alla 5000 elanikuga vallad ei ühine vabatahtlikult mõne naabriga, siis liidetakse nad sunniga . Liitjaks Vabariigi Valitsus ja ettepaneku teeb vastav komisjon. See komisjon on meile teinud ettepaneku alustada läbirääkimisi Rae vallaga. Teatavasti need ei alanud, sest Rae vald ei soovinud rääkida. Loogiline oleks oodata, et komisjon nüüd otsustab sunniga liita Raasiku Rae külge kui Raasiku eisaavuta oma 5000 elanikku. Aga ei. Täna sai õudusega selgeks, et komisjonis on miskit juhtunut ja eelnevad seiskohad on topograafilises mõttes teinud kannapöörde. Sellele järeldusele saab asuda lugedes täna saabunud sõnumitkomisjoni otsusest.

Väljavõte laekunud kirjast, mille said ka kõik meie ja naabervaldade volikogude liikmed: „Komisjoni otsus: Edastada Raasiku Vallavolikogule Põhja-Eesti piirkondliku komisjoni hinnang, mille kohaselt, kui Raasiku vald ei taotle haldusterritoriaalse korralduse muutmist omaalgatuslikus etapis, esitab Põhja-Eesti piirkondlik komisjon lähtudes täna komisjonile teadaolevatest asjaoludest ning haldusreformi soovituslikust kriteeriumist, Vabariigi Valitsusele ettepaneku Raasiku valla ühendamiseks Anija ja Aegviidu valla ühinemisel tekkinud omavalitsusega.“

saanud) ja kui ka Raasiku valla inimesed ka nii arvavad, siis on see otsus tõepoolest motiveerivnii neile, kes soovivad iseseisvat jätkamist, kui ka neile kes siiani lootsid sundabielu Raega.Nüüd on aeg viimaseks pingutuseks kopsud õhku täis võtta ja teha kõik, et meil elavad inimesed ka meie kodanikeks saaksid. Ainult nii on võimalik ära hoida vaid matemaatiliselt loogiline tehe, mis päris elus võrdub jõgede voolu ümber pööramisega.

Loodan väga, et me oma 5000 saavutame ja seega annab Raasiku kogukond oma vastuse täiesti ebamõistlikule ja tööõnnetusena tunduvale otsusele!

Kampaania alguses oli vastakaid seisukohti ja seega sai kirjutatud ka vahelugusid. Nt pärast esimest kampaanianädalat selline.

Vahekokkuvõte ja tagasiside

Kampaania kestnud nüüd ühe nädala jagu. Registrisse on lisandunud 30 uut kodanikku, kellest 2 uut ilmakodanikku ja lahkunud6 inimest, neist 3 jäädavalt. Seega esimese nädala saldo on plussis 24 inimesega, mis teeb keskmiselt 3,4 lisandunud inimest päevas. Kui ülejäänud 54 päevaga on vaja saada veel 182 inimest, siis teeb see ka 3,4 keskmiselt. Matemaatiliselt on võimalik eesmärk saavutada. Veel üheks huvitavaks (sümboolseks?) numbriks on aasta algusest lisandunud kodanike arv. Selleks on 101 ehk terve Riigikogu täis inimesi on lisandunud 2016 aasta jooksul meie registrisse. Viimase 25 aasta jooksul on samas suurusjärgus rahvaarvu kasv täheldatav 2002 aastal, mil registrisse lisandus 110 inimest. See rekord kukub tänavu kindlasti.

Seega arvuline tagasiside on enda eest rääkiv ja näitab inimeste soovi iseseisva omavalitsusena jätkamiseks. Arvulise tagasiside kõrval on kampaania tekitanud kõneainet ehk arvamuslikku tagasisidet, mille kokkuvõtteks saab nentida, et see on mitmekülgne. Nii peabki olema, sest pole me valatud ühe vormi järgi ja kindlasti oleme ka sisult unikaalsed. Seega on arvamuste paljusus loogiline ja loomulik.

Lugedes kommentaare sotsiaalmeedias, kuulates seisukohti silmast-silma aruteludes või kuuldes ka kuulujutupõhiseid sahinaid saab öelda - arvajate sisendid (info, teadmised), mille pealt seisukoht kujundatakse, on kohati sellel teemal liiga pinnapealsed ja kohati ka seotud liiga tihedalt igapäevaprobleemidega (lumi sajab, kruusateele tuleb auk tagasi jne). Seegi pole mitte midagi erilist, sest ei saagi ju kõik olla igal alal eksperdid ja tõepoolest igapäevased probleemid panevad meid välja ütlema emotsioonide ajel seda, mida ehk rahulikult järele mõeldes ei ütleks. Pole meist keegi erand, olukorrad on vaid erinevad.

Mõnda asja võiks siiski püüda selgitada. Kindlasti ei suuda ma lühidalt kokku võtta, kuidas kohalik omavalitsus tegutseb ja ka seda, et riigi valitsus ja kohalik omavalitsus on täiesti erinevad asjad, kuid kohalik omavalitsus sõltub vägagi riigi valitsusest, sest just riik jagab kogutud maksuraha, mille eest kohalik omavalitsus peab üleval haridus-, kultuuri-, hoolekande-, jms asutusi, remondib teid jne. Selle teema õpetamiseks on erinevates ülikoolides magistriõppe kavad ja seega ei püüagi ma siinkohal süvitsi minna. Samuti tulevad õigusaktid, mille alusel kohalikud omavalitsused tegutsevad, riigilt. Teisisõnu on kohalik omavalitsus näiliselt (põhiseaduse kohaselt) autonoomne, kuid siiski otseselt sõltuv riigist. Samas oleneb kohaliku omavalitsuse volikogust vägagi, kuidas täpsemalt riigi poolt eraldatud vahendit kasutada.

Siit tulenebki vajadus, et volikogu (esindusorgan) tasand oleks kogukonnale lähedal.

Siit tulenebki vajadus, et volikogu (esindusorgan) tasand oleks kogukonnale lähedal. Iseotsustamine on selle jutu sünonüüm. Kindlasti arutletakse vahendite jagamise sisulise külje üle Raasiku volikogus rohkem kui seda tehtaks Rae või Anija volikogudes. Jah, seadusest tulenevate kohustuste täitmisest ei saa mööda ja seda olenemata kus asub vallakeskus, kuid oluliste, kogukonnale huvitavates otsustes ma nii kindel poleks. Meil on hea näide- Raasiku spordihoone. Raasiku volikogu teeb pingutusi, et seegi investeering tehtud saaks. Kas aga Kehra või Jüri inimesi see mure väga huvitab? Kahtlen. Nii saab rääkida ka teistest elukeskkonda puudutavates objektidest, ilma milleta saaksime vabalt edasi eksiteerida ka tänases seadusruumis, kuid mitte tänapäevastes välja kujunenud elustandardites. Toon veel näiteid – Aruküla staadion, Aruküla koolivõimla laiendamine ja tribüüni ehitamine, kergliiklusteede rajamine, investeeringud rahvamajadesse jne. Ilmselt nõustuvad ka kõige suuremad isejätkamise vastased, et see oleks üheks argumendiks iseseisva omavalitsusena jätkamiseks küll – kogukonnale lähedal asuv otsustustasand.

Teine teema, mis kampaaniatega ikka tõusetub, on inimestele igiomane küsimus – mis mina selle eest saan. Nii ka meie aruteludes on ikka kõlama jäänud, mida mina saan kui osutan „teene“ vallale ja registreerin end valla kodanikuks? Olen mina sellele küsimusele palju vastanud ja on seda teinud need, kes on asja üle juureldes jõudnud minuga samale või ligilähedasele arusaamisele. Kui inimene elab kogukonnas, siis ta juba saab selle kogukonna kujundatud elukeskkonna (spordi- kultuuritaristud jms). Ja kogukonna all mõtlen siinkohal laiemalt ühe küla/kandi kogukonda koos kogu selle kohaliku omavalitsuse kogukonnaga. Kui esimesed panustavad oma energiat kohaliku elu kvaliteedile endale (külaplats, külamaja, jne) ehk elu oma külas/kandis mugavaks tegemiseks, siis teine osa kujundab taristulise keskkonna sinna külla/kanti jõudmiseks ja hoiab seda ka võimaluste piires korras. Esimesed teevad palju ühiskondlikus korras ja teised suunavad piirkonda ühiselt kogutud vahendeid. Kogukonnaülene koostöö? Ilmselt. Ja see töötab kui need kaks erinevat kogukonna tasandit töötavad koos.

Lahterdamine teieks-meieks on juba iseenesest väär. Tuleb vaadata valda kui meie kõigi oma ja siis tuleb küsimusele (mida mina saan) ka vastus -saan seda, mida ise annan. Jah, võib tunduda, et mõttetu vald (kohaliku omavalitsuse üksuse mõttes) ei hoolda küllaldaselt teid, ei korja igat maha kukkunud lumehelvest vms, aga siingi ju vastus –seda enam tuleb end registreerida ja panustada ka läbi oma tööjõumaksu. Olen 100% veendunud, et sellel teemal sisimas rahulikult arutledes tekib siin elavatel, kuid registris mitteolijatel ühel hetkel kindlasti teadmine ja nad saavad aru -millegi saamiseks tulebki ise panustada. Tänast kampaaniat ja sellele vastu töötamist kasutada mingis mõttes kättemaksuks –teil on vaja, aga vot ma ei registreeri ja siis see mõttetu vald kaob kaardilt –ei tööta või õigemini töötab nii mõtlejatele endile vastu, kuid sellest saadakse aru kunagi hiljem ja siis võib sõna otseses mõttes ollagi hilja.

Ilmselgelt ei suuda mina seda eelnevat osa puust ja punaseks teha ja see jääbki iga inimese enda selgeks mõtelda.

Küll saan ma ümber lükata eile kuuldud kuulujutu, et „mis me enam pingutame, sest vabariigi valitsuse komisjon on juba oma otsuse teinud ja me oleme juba Anija valla koosseisu arvatud“.

Sellise jutu rääkija valetab!

Ma ei tea, mis on sellise info levitaja eesmärk, kuid tõde on, et vastavalt seadusele on isejätkamise kriteeriumiks 5000 registreeritud elanikku ja loendus lüüakse lukku 31.12.2016 seisuga. Siit lähtuvalt puudub kuulujutul alus ja sootuks vastupidiselt kuulujutustaja jutule tuleb igati meie kampaaniale hoogu anda ja teha kõik, et see number aasta lõpuks täituks. Ärge

kõigest kõike.

Oli skeptikuid, kes võtsid sõna sotsiaalmeedias, aga pöördusid ka erinevatesse ajakirjandusväljaannetesse oma nn „vihjetega".

Esimesena saime turmtuld kampaaniameistri valiku eest. Tegemist ju kunagise keskerakonna kampaaniameistriga, kelle eestvõtmisel on keskerakond võitnud mitmeid valimisi, kes mõtles välja geniaalse K-kohukese reklaamikampaania, kuid kes viimasel ajal olnud meedia tähelepanu all ka võlakirjade skandaaliga. Ma ei tea miks meid rünnata võeti, sest asjaolu, et kampaaniameistri portfellis on tugevaid kampaaniaid ette näidata, on ju vaid julgustav. Mis siis, et ta on neid teinud kellegi arvates „valele seltskonnale". Samuti on kummaline, et meile heideti ette seda, et kampaaniameister on tülis Keskerakonnaga!? No mis see meie kampaania sisu puudutab? Need rünnakud olid aktiivsed nii Õhtulehes kui ka valla osalusega Sõnumitoojas, aga ka Pealtnägija tundis huvi. Õnneks said nemad aru teematusest ja nii päädis see vaid FB artikli kirjutamisega, mida küll jagatika Delfisse ja ERR-i lehele. Õnneks pälvisid need rünnakud kesise tähelepanu ning hiljem jäid üldse ära.

Teine suurem arutelu oli FB erinevatel lehtedel. On normaalne, et on erinevad arvamused ja arutatakse. Samas on alati vajalik põhjendatus. FB aruteludest tuli välja, et inimesed arvavad, et tegemist on tehinguga ja nad küsisid tihti, et mis mina selle eest saan kui end registreerin? Selliseid küsimusi oli enam kampaania alguses, põhjendamiste ja selgitamiste peale need pikapeale kadusid. Saadi aru, et registreerimine kodukohta on aus kogukonna suhtes, sest siis panustan inimene ka maksulaekumistega oma elukeskkonda, mitte ei ela puugina teiste arvel. Panustamine annab ka õiguse kaasa rääkimiseks elukeskkonna arendamise osas. Kirjutasin ühe sellise loo kampaania keskel.

Raasiku vald - mitmekesine, mitte kesine!

Kampaania käigus on ikka esitatud küsimusi, et kuidas siis Raasiku valda väljapoole „müüa", neile, kes teevad oma kodu rajamise valikuid. Samuti on olnud kriitilised mõned siin juba elavad inimesed, kellel küll eluruumid (tundub, et mitte kodu) siin, kuid suurema osa oma päevast veedavad mujal. Viimaste kriitika võib kokkuvõtvalt anda edasi järgmiselt: *„Käin siin vaid magamas, mis mul sellest, millist nime see vald kannab ja kus asub vallamaja. Miks mulle ei selgitata, et mida ma saaksin kui registreeriksin end oma elukohta ehk magamistuppa?"*

Kampaania on siiani sihitud peaasjalikult siin elavatele, kuid mitte registreeritutele ning seepärast oleme neile küsimustele seni vastanud, et registreerime kodukohta tagab:

- kaasarääkimise õiguse kogukonda puudutavates otsustes,
- osaluse elukeskkonna kujundamises.

Samas ei vasta eelnev sedastus küsimusele, et kuidas uutele tulijatele selgeks teha, et Raasiku vald on **just see ÕIGE** koht, kuhu oma perele kodu luua.

Arutasime valla turundamist ka vallamajas töötavate inimestega. Arutelu ei saanud algul

Arutasime valla turundamist ka vallamajas töötavate inimestega. Arutelu ei saanud algul vedama, kuid lõpuks kogunes märksõnu mitmeid ning nende grupeerimise järgselt saab kindlasti nõustuda pealkirjas tooduga. Järgnevalt esitan koondina vallavalitsuses arutletu.

1. **Kultuuriline keskkond**. Tegelemine algab maast-madalast – huvikool pakub laia spektrit huvitegevusi, lasteaedades, koolides on huviringid tublid. Kaks kultuuritemplit, milles hulgaliselt huvitegevust täiskasvanuile, kolm raamatukogu, Pikavere mõis kogukonnakeskusena, noortekeskused. Ei saagi ju olla teisiti paigas kust on sirgunud lausa kaks Gustavit, kel mõlemal perenimeks Ernesaks. Üks neist tunnustatud helilooja oma 1000+ heliteosega ja teine tubli tõstja, kes olnud maailmaparemikus. Vallas on olemas tublid kultuurivedurid, teatritrupid, lauljad tantsijad, heliloojad.

2. **Mitmepalgeline hariduskeskkond**. Kõrvuti munitsipaalkoolidega tegutseb steinerpedagoogikat viljelev Waldorf kool. Suuremate tänapäevaste koolimajade kõrval kaks hubast mõisakooli. Haridusest rääkides ei saa mööda veel ühest meie suurkujust – Kaarel Eenpalust, riigitegelasest Eesti Vabariigi esimesest vabast perioodist. Miks temast hariduse valdkonnas juttu teha? Aga just seetõttu, et tema loovutas Aruküla mõisa kooliruumideks. Kaarel Eenpalust sai valla aukodanik, kuid siiski mitte Raasiku oma, sest sellel ajal asus Aruküla Rae vallas. Kuna tänagi on kahe kooli ruumid Aruküla mõisas, siis peab K.Eenpalu selles võtmes meenutama küll.

3. **Vilgas spordielu**. Raasiku vald on tuntud nii käsi- kui jalgpalli mängus. Aruküla on taimelavaks käsipalluritele, Raasiku jalgpalluritele. Lisaks on Raasiku valla tegijad tugevad erinevatel motospordialadel nii Eestis kui maailmas. Aktiivne ja tasemel on klubiline tegevus harrastajate osas. Organiseeritakse ülevallalisi traditsioonideks kujunenud tervisespordiüritusi suusatamises, rattaspordis, jooksus ja muudelgi aladel. On meil isegi oma koroonaklubi.

4.**Tugev kogukond ja aktiivsed eestvedajad**. Mida kaugemal alevikest, seda tugevam kogukondlik tegevus –Pikavere, Härma, Kiviloo on tugevad isetegijad, aktiivseid kogukonna liitmisele pühendunud MTÜ-sid on nii Arukülas kui Raasikul. Kogukonna tugevusest annab kindlasti aimu meie rivi aukodanikke erinevatelt elualadelt. Ja uskuge –seda austavat nime väärivaid inimesi on veel palju.

5.**Hoolivad ettevõtjad**. Suuri ettevõtteid (üle 250 töötaja) meil ju väga palju pole. Õigupoolest vaid üks –Mistra Autex AS. Suurte kõrval on palju väiksemaid ettevõtteid ja nii toodetaksegi meil kõrvuti maailma autotööstustele tarnitavate vaipkatetega ja salongidetailidega megasuuri pakendeid, pruulitakse õlut, kedratakse lõnga, valmistatakse erinevaid metall-ja puittooteid, remonditakse autosid ja haritakse põldu ning kasvatatakse kariloomi. Suurem osa valla territooriumil tegutsevatest ettevõtetest panustab kohalikku ellu moel või teisel. Seda on märgatud kaugemalgi ning mitmed meie tegijaid/toetajaid on pälvinud oma panuse eest tänu kaugemaltki kui kohalikust vallamajast.

6.**Head ühendused**. Valda läbiv raudtee koos moodsate rongidega võimaldavad kiiresti ja mugavalt jõuda nii pealinna kui mujalegi üle vabariigi. Raudtee tagab mõnusa võimaluse tööle ja koju sõitmiseks, aga ka loodusesse, olgu sportimiseks või lihtsalt puhkuse veetmiseks. Maanteeühendused erinevates suundades on samuti head.

7.**Aastatuhandete taha ulatuv ajalugu**, millest kirjasõnas on fikseeritud teadaolevalt esimesed andmed Taani hindamisraamatutes aastast 1241. Inimtegevust iseloomustavate leidude alusel on siinkandis elu olnud juba vähemalt 2500-2000 aastat enne Kristuse sündi.

naabervaldade elanikud.

8.**Looduskeskkond seinast-seina**. Märksõnaks on männik ja puhas õhk, mida ei suuda rikkuda ükski reostusrikas naabervalla tootmisettevõte. Valla territooriumile on pillutatud viimase jääaja mälestused hiidrahnude näol. Merepiiri küll pole, kuid Aruküla männik ei jää alla rannamändidele! Kõrvuti tihedalt asustatud piirkondadega on meil vägagi hajali asutusega külad, kus saab nautida privaatsust, rahu ja vaikust ning seda vaid 20-ne kilomeetri kaugusel pealinnast.

Kokkuvõtteks sobivad paari arutelus osalenu mõtted:

- **mitteühtegi „tõmbenumbrit" siin ei ole. Aga kõik kes siin elavad on rahul ja tahavad siia jääda! Sellel kohal on hing sees, see on kodu.**
- **Raasiku vald on hea elupaik ligi 5000-le inimesele ning jääb ta heaks elupaigaks ka kõigile üle 5000.**

Olen kindel, et kõike positiivset siin loos toodud pole, ega ilmselt mahukski nii väiksele pinnale. Samas on siin alge „müügitegevuseks" väljast tulijatele. Siin magamas käivatelegi võiks see info olla silmi avav. Kui veidigi oma igapäevasest rutiinist üle või ümber (püüda) vaadata, siis leiab põhjuseid küll oma elukoha muutmiseks koduks. Kindlasti kaasatakse soovijaid heal meelel kogukonna tegemistesse. Uskuge, Raasiku vald on igas mõttes omanäoline, mitmekesine ja kindlasti mitte kesine!

Loodan, et mõnigi kõhkleja leiab eelnevast selle viimase põhjuse registritoimingu tegemiseks.

Jõudu kaasamõtlemiseks ja kena advendiaja jätku!

Kui oma valla inimestega saab ikka diskuteerida ja reeglina olidki need arvamuste vahetused vajalikud diskussioonid, siis sekkus neisse ka nii mõnigi teadja väljast poolt Raasiku valda. Üheks oli keegi Mart Raja, kellele assisteeris FB kasutaja nimega Karupoeg. Vastasin neile (vastusest leiab ka küsimused)

Vastused „ekspertidele".

Raasiku valla FB lehel tekkis mingil hetkel mitmeid kommentaare paarilt „eksperdilt". Meelega ei hakanud nendega siis väitlema. Nüüd siiski püüan neid teemasid lahata ja näidata, et ekspertidel ei ole sihik päris õige.

> 1. Kommentaator FB lehel *„Võit ligineb. Ja mis saab olema auhinnaks? Auhinnaks saab olema viimane koht. Raasiku vald saab Eesti kõige pisemaks vallaks. Vallaks, mis ei ületa eurotoetuste künnist. Vallaks kus hakkab olema kõige kõrgem valitsemiskulude suhe omatuludesse."*

Vastus. Sellest kommentaaris oli tõde vaid selles, et võit läheneb. Sealt edasi on tegemist puhta demagoogia ja emotsiooniga (tundub, et emotsiooni on segatud mingi isiklik solvumine, ehk isegi viha kelle/millegi vastu). Auhinnaks viimane koht ja Raasiku kõige pisem vald. See ei vasta kindlasti tõele, ei pindalalt ega rahvaarvult. Pindalalt on meist väiksemaid omavalitsusi küllaga ning neid jääb küllaga ka pärast reformi. Kõige lähemad näited – Viimsi ja Kiili. Tallinnaga oleme territooriumilt võrdsed, ülejäänud linnadest suuremad. Ka rahvaarvult ei

Tallinnaga oleme territooriumilt võrdsed, ülejäänud linnadest suuremad. Ka rahvaarvult ei jääda viimaseks ning seda võiks meie (seadusega omasõnul tutvunud) ekspert küll teada. Seaduse tegijad on isegi taibanud, et Eestis on aastatega rahvast voolanud suurte keskuste ümber ja on piirkondi kus võidki liitma jääda, aga 5000 elanikku kokku ei saa. Seetõttu on seaduses ka erisused – 3500 elanikku on lubatud kui üle 900 ruutkilomeetrisel alal ei suudeta kokku saada vajalikku 5000 inimest. Seega kuri ekspert peaks ise oma argumendid ümber hindama. Eurotoetused ja nende künnis. Nõus, eurotoetuseid on asutud siduma (kahtlen selle õiguslikkuses) rahvaarvuga. Selleks on 5000 elanikku ja seega saab Raasiku sellest üle. Pealegi alates 2020 perioodist oleme ise toetust enam andvate kui ühiskatlast saavate riikide hulgas. Lisaks peaks ütlema, et see iseenesest võetavus kerjuslikust käitumisest on murettekitav. Kas sellised inimesed, kes iga liigutuse seovad eurotoetusega ikka saavad hiljem eluga toime? Õpitud abitus? Ja lõpuks siis valitsemiskulud. „Ekspert“ võiks uurida teemat läbi Eestis toimunu praktika, mitte jutustama mingit teoorias toodud oletust. Valitsemiskulud ei ole erilist langust pärast ühinemisi teinud kuskil. Põhimõtteliselt hoitakse kokku ühe volikogu hüvitised ja vallavanema palk.

Tuletan siinkohal veel meelde ühte ütlust Oma riik ongi kallis.

President Ilvese aastakõnest 2012 saab lugeda:

„Hea Eesti rahvas, see kõik viib küsimuseni, milleks meile oma riik? Loomulikult on ratsionaalsem, optimaalsem ja kõike muud, kui me teeme nii, et miski eriti palju maksma ei lähe. Ehk oleks veelgi odavam üldse mitte oma riiki ülal pidada. Poleks vaja saatkondi, kaitseväge, oma politseid ja päästeteenistust, emakeelset ülikooli...

Kolhoos on odavam kui oma talu. Mittehoolimine on palju odavam kui peremeheks olemine. Eestikeelsed kooliõpikud on kallimad kui mõne suure keele õpikud. Üle Eesti ulatuv korras teedevõrk pole ehk ka majanduslikult ratsionaalne. Meie oma riik ongi kallis, kallim kui sulandumine suuremasse, aga seda me oleme kogu aeg teadnud. Nagu oleme teadnud, et oma riigita jäämise hind on kordades ja tuhandetes eludes veelgi rängem.

Eesti vajab tõsist ja laia arutelu, milleks me oma riiki vajame, ja kas kõike, mis seotud omariiklusega, saab mõõta vaid läbi majandusliku ratsionaalsuse.

Väiksem on kallim. Aga usun südamest, kui see väiksem on hästi hoitud, on ta meile väga kallis. Hindamatu. Hindamatut ei tohi müüa.“

Ei ole vaja erilist kujutlusvõimet, et see sama taandada kohalikule tasandile. Kolhoos on odavam, aga kindlasti otsuste tegemisel mitte nii läbimõtlev kui oma talus otsuseid langetav hoolikas peremees. Jääb muidugi võimalus –kõik taluperemehed ei ole alati hoolikad, kuid see ei anna ka põhjust neilt talu võtmiseks ja kolhoosi liitmiseks. Eks ju. **Ei saa ega tohigi taandada iseotsustamist raamatupidamise kandeks ja püüda sellele hinnalipikut külge panna.**

Valitsemiskulude suhe omatuludesse. Mida küll ekspert omatulude all silmas pidas? Ilmselt teab ta seda ise. Valdade eelarvetes jagunevad tulud suhteliselt sarnaselt ja vaid üks neist on nimetatav omatuluks Raasiku vallal oli see 2016 eelarvesse plaanitud kõikidest põhitegevustuludest 10%, Anijal näiteks 5,45%. Nimetatakse seda tululiiki „ Tulud kaupade ja teenuste müügist“. Ülejäänud 3 põhilist tululiiki saadakse ümberjagamisega riigieelarvest – üksikisiku tuludelt arvestatav maksuosa, maamaks ja toetused, mille hulgas nt õpetajate palk ja

tulemusel laekunud. Sellekohase loogikaga on Raasiku valla 2016 eelarvesse plaanitud omatulud 508000 ja Anijal 321556. Samas järjekorras ka personalikulud 2774929,91 ja 3227002. Pimedalegi on selge, et suhe on Raasiku kasuks. Üldvalitsemise kulud on Raasikul 11,6% kogu põhitegevuse tuludest, Anijal 9,2%, kuid ilmselgelt ei ole üldvalitsemise kulude all kajastatud samad tegevuskulud. Raasikul on siin kõikide vallavalitsuse töötajate töötasud,Anijal mitte.

2.Keegi Karupoeg võttis samuti sõna: *Praegune kampaania on paras naljategemine ja raha tuulde viskamine, oleks võinud komisjoni soovitust kuulda võtta ja vabatahtlikult Anijaga liituda-oleks saanud veel pool miljonit liitumistoetust, mille Anija ja Aegviidu oleks kindlasti nõus solidaarselt loovutama Raasiku vallale sealse taristu (spordihoone näiteks) arendamiseks. Nüüd, kui aga ehk saadaksegi poolkogemata repressioonidega oma 5000 kokku, on vallaametnikel meel kergem ja soe koht, kus olla.*

Vastus. Kui juba naljategemisest rääkida, siis naljaga pooleks võib öelda, et karudel ongi talvel uinaku aeg ja magades võivad olla küll unenäod ilusad, aga magamise eelne olek ehk unisus ei ole eriline moment hakkamaks majandusküsimusi arutama. Tõsisemalt aga siis nii palju, et tõepoolest need omavalitsused, kes ühinemiste tagajärjel saavad suuremaks kui 11000, saavad pool miljonit lisatoetust (poliitiline altkäemaks?). Ülejäänu karupoja jutust on aga (aju)vaba konstruktsioon. Räägitakse meediaski, et need ühinemistoetused saab ära kasutada investeeringuteks ja nende eest saab palju teha jms. Osaliselt ka õige, kuid suur osa ühinemistoetustest kulub ära reaalse ühinemise läbi viimiseks, sest kõik strateegilised dokumendid tuleb uued teha ja need kõik tuleb teha kohe ja korraga. Seega on vaja kaasata konsultandid. Seda peavad tegema kõik uued vallad ja nii jagatakse palju saadud toetusi lihtsalt ringi konsultantide vahel. Teiseks ei garanteeriks keegi, et tänased Anija ja Aegviidu oleksid uues volikogu koosseisus nii lahked, et see raha suunata Raasiku piirkonda. Ei maksaks nii lapsik olla. Kolmandaks 500000 eest saab umbes pool Raasiku spordihoonest. Neljandaks Raasiku kampaania maksab ca 17000 eurot. Raasiku valla maksumaksjate keskmine sissetulek valla kassasse on 1600 + eurot aastas ehk kampaaniakulud on tasa juba 10 registreeritud maksumaksjaga. Meil on ca 300 uut inimest vallas ja kui võtta maksuraha taandatuna ühele kodanikule, siis saame juba järgmisel aastal ca 250000-300000 ainuüksi maksudest enam, mida kasutada elukeskkonna parandamisse ja mitte jagada konsultantidele. Teades, et ühinemistoetuseid makstakse mitme aasta jooksul, siis on meie kampaania Raasiku kogukonnale toonud sisse palju rohkem kui väidetav Anija/Aegviidu võimalik lahkus. Lisaks keskendusime oma kampaanias põhiliselt vallas juba elavate inimeste registrisse saamisele ehk nad juba elavad siin ja seega nendega ei lisandu valla eelarvesse lisakulusid, küll lisatulusid. Repressioonid? Ma kuidagi ei saa nõustuda, et Raasiku vald oleks tegelenud repressioonidega. Pigem on tegevus suunatud oma kodanike toetamisele.

3. Ja veel üks kommentaar „Paluks mitte võtta isiklikult. Mina lähtun Rahandusministeeriumi uuringutest (kõigile avalikud internetis). Rahandusministeerium viib läbi haldusreformi, on teinud põhjalikke uuringuid ja uuringute tulemusel on püstitatud eesmärgid. Need eesmärgid saavutatakse kas vabatahtlikult või sunniviisiliselt. Eesmärgiks on saada valla juhtimiskulude suhe omatuludesse ca 10% kanti (et ressurssi kuluks juhtimisele vähem). Teadmata numbreid pakun, et Raasikul (ps! valla nimi pole siin tähtis, tähtis, et inimesi 5000...7000) on need kindlasti üle 20%. See lihtsalt on korrelatsioonis valla elanike arvuga. Seepärast eesmärgistaski riik haldusreformi seaduses 11000 elanike piiri. Sealtmaalt loetakse, et tekivad võimalused majandada mõistlike kuludega. Vabanev 10...15% maanduks kõik

tekivad võimalused majandada mõistlike kuludega. Vabanev 10...15% maanduks kõik kohaliku elu arendusse, inimeste heaolusse, lisavõimalustesse, teenusteks, jne. Lisaks ühinemise preemiad, ligipääsud eurorahadele. PS! Need siin ei ole minu isiklikud mõtted, tsiteerin Sulev Valnerit (Rahandusministeeriumi Regionaalhalduse osakonna nõunik), kui keegi tahab midagi ümber lükata, vaielge temaga.“

Vastus:Siin ei peaks juba seetõttu vastama, et viidatakse ekspert Valnerile. Valner on ajakirjanik ja pole ekspert regionaalpoliitikas, rahanduses, kohaliku omavalitsuse toimimises, kohaliku omavalitsuse harta ja Eesti Põhiseaduse küsimustes, ega milleski muus,mis haldusreformis olulised. Ekspert on kindlasti teine Sulev -Tallinna Tehnikülikooli professor Sulev Mäeltsemees. Meie kibe kirjutaja võiks ise järgida oma ettepanekut ja küsida Mäeltsemehe seisukohta. Viidatud uuringud on tehtud enamuses eeldusel,et 5000 on miinimum arv (osa neist on tehtud eesmärgil, et tõestada 5000 vajalikkust), mitte eesmärgil selgitada mis on õige minimaalne rahva arv. Lisaks võiks juba endale selgeks saada, et ei tehta haldusreformi pelgalt inimeste arvu fikseerimiseks mingi tasemel. Haldusreformi eesmärk on kujundada regionaalne keskkond nii, et inimesed ei põgeneks jätkuvalt suurtesse keskustesse või nende ümbrusesse.Tänane praktika Eestis on kenasti näidanud, et võid liita ja liita, aga elu tegeleb pideva lahutamisega. Head näited Märjamaa vald, Türi vald, Suure Jaani vald jt. Kõigis rahvaarv väheneb pidevalt. Türi vald oli ühinemise järel suuruselt (rahvaarvu mõttes) teisel kohal peale Viimsit. Rahvast oli mäletamist mööda 12000+, täna on kukutud alla 10000-ne. Teistel on muster sama. Kui reformi käigus ei lahendata olulisi teemasid (sh töökohtadega seonduv) ja aetakse taga vaid rahvaarvu, siis see reform ei saagu hakata toimima. Kunagi.Pealegi on regionaalselt eri piirkondades asuvad 5000-lised omavalitsused oma võimekuseltväga erinevad. Kui sul on vallas 5000 pensionäri, siis oled nagu iseseisva valla vääriline, kuigi maksutulu puudub, seevastu vallas kus 4000 inimest, kelledest 50% tasuvalt töötavad ja oled võimeline kõiki avalikke teenuseid pakkuma, ei ole sa vääriline iseseisvana jätkama. Nonsenss. Ja juhtimiskulud, millele meie kohaliku omavalitsuse „ekspert“ pidevalt viitab –on kõige marginaalsem osa haldusreformi mõttest üldse. Nende vähendamine pole eesmärk iseenesest olnud kunagi. Vähemalt ala spetsialistidele. Nende kulude kärpimine on pigem olnud ajakirjanduse lemmik, sest need võimaldavad tõlgendamist ja graafikute joonistamist. **Seega -haldusreformi on alustatud valest otsast, mis ei tähenda, et reform poleks vajalik.**

Meie kriitikud viitavad oma unistuste toetamiseks ka paljudele ühinemistele, mis momendil üle Eesti toimuvad. Samas ei tea keegi milline osa nendes on lihtsalt allaandmisel, käega löömisel. Seda enam, et riik pani vastuvõitlejatele kena konksu –ühinedes naabriga saab kohata jääv vallavanem ühe aasta palga. Seega ei julge mina küll nimetada suhtarvu, mis iseloomustaks seda, kui paljud ühinemised on siiski tehtud selleks, et piirkonna elu parandada ja kui paljud selleks, et suure rahaga lahkuda?

Kampaania ajal sai ka nalja. Mitmed inimesed nägid võimalust, et pakuvad end meie registrisse ja saavad midagi vastu.

Näide 1

Heameelega registreeriks end Raasiku valla elanikuks, kui vallal oleks ka elamist ja tööd pakkuda. Olen 55a kõrgharidusega meesterahvas, kes ei põlga ka lihttööd kui reaalne lootus harju keskmine palk teenida.

Näide 2

Elades kaasa Raasiku võitlusele iseseisvuse eest on mul mõned ideed, kuidas kampaaniat õnnelikult lõpuni viia.

Aga kõigepealt paar küsimust. Mitu elaniku on vald juurde saanud? Mitu elaniku on puudu?

Mina vastasin, et puudu on 20 registreeritud kodanikku.

Ja sellele tuli vastuseks: Kui ainult 20, siis saate ka need 20 kokku. Üheks võimaluseks oleks Tallinna kodutute öömajas leppida kokku kodututega, et vald on valmis maksma neile sotsiaaltoetust söögirahana ja andma mitme peale mõned tühjad korterid.

Näide 3.

See on kõige huvitavam põhjusel, et rahvastikuregister sellise nimega inimest Eestis ei näita. Ilmselt tegemist pisukese provokatsiooniga, aga suhtlesime ikka. Viisakas ju

Tere! Minu nimi on Kertu ja kirjutan Teile kuna olen kuulnud, et paljud vallad otsivad hetkel inimesi, et ühinemisest pääseda. Tean, et mõni omavalitsus on selleks, et end elama registreerida pakkunud ka vastutasu. Sooviksin ise ja kindlasti leiaksin veel vähemalt 10 sõpra end Raasiku valda sisse kirjutada. Õpin küll ise hetkel Tartus ja olen pärit Palamuselt, kuid ümberkirjutuse muutmises probleemi ei näeks. Kas Teie poolt on selleks ete nähtud ka tänukink?

Tervitades

***Vastasin**: Meil on küll võimalus osaleda kuue reisipaketi loosimises. 3 paketti kahele lähevad Kreetasse ja 3 Türki. Loositakse juhul kui aasta alguse seisuga on 5000 täis. Seega võimalus reisile saada on pakkumine ja puudu on kontrollarvust 36*

***Tema vastu**: Seda võimalust lubavad ka paljud teised, et saab osaleda mõnes loosimises. Otsime hetkel konkreetsemat pakkumist, et siis ka sissekirjutust muuta. Kas oleksite huvitatud?*

***Ja jälle mina**: Me põhimõtteliselt ei otsi võimalusi kodanike ostuks. Samas ei saa kassihiire mängu kaasa mängida. Ootan seega Teie ettepanekut, mille puhul oleksite nõus oma registrijärgset elukohta muutma?*

***Tema**: Kuna olen tudeng siis oleksin väga rõõmus kui leiaksin endale jõukohase töö. Mulle meeldib väga tegeleda noorte ja ürituste korraldamisega. Muidugi on hetkel ka raske aeg ja ei ütleks ära ka muust, kui Teil endal mõtteid tekib.*

***Mina**: Ja kuidas Te kujutate ette Tartust/Palamuselt Raasikul tööl käimist? Ilmselt saab olema keeruline. Mis see muu olema peaks seda peaksite ikka ise ütlema, sest mina Teie raskusi ju ei tunne. Kui Te teistegi valdadega läbirääkimisi peate, siis oleks huvitav teada, mida nemad pakuvad. Et siis suudaks konkurentsis püsida. Kus Te muidu momendil registreeringut omate?*

***Tema**: Elan ja õpin ning olen sisse kirjutatud Tartus, kuid kevadel saab kool juba läbi. Kas ei oleks mõeldav töökoht, mida oleks võimalik teha distantsilt?Muu all pean silmas vaevatasu. 500 eurost piisab täiesti selle ette võtmiseks, kuigi töökoht oleks palju*

vaevatasu. 500 eurost piisab täiesti selle ette võtmiseks, kuigi töökoht oleks palju etem.Teistes valdades on samuti juttu olnud töökohtadest või nö vaevatasust.

***Lõpetasin selle vestluse ühemõtteliselt**: Ilmselgelt peame selle kirjavahetuse lõpetama, sest Raasiku vald ei hakka kunagi raha maksma registreerimise eest. Töökohta me kindlasti ka auhinnaks ei paku, meil käib töökohtade täitmine läbi konkursside. Kriteeriumiks pole mittesissekirjutus, vaid inimese suutlikkus. Loodetavasti saate aru, et meil on juurdepääs rahvastikuregistrile ja seetõttu ma küsisingi kuhu olete registreeritud. Loodan, et leiate endale kena koduvalla*

Need olid vaid mõned näited omasuguste seast näitamaks, et inimene on leidlik ja püüab igast olukorrast kasu lõigata.

Kampaania II faas.

Kampaania II faasis sai oluliseks otsesuhtlus kodanikega. See oli ette nähtud põhiliselt volikogu liikmetele kanda. Põhiliselt seetõttu, et nemad ju on rahva poolt valitud. Loomulikult olid kaasatud külade aktiivsed esindajadki. Kampaaniameister tegi kiirkoolituse ja koostasime ka nö spikri välikampaania gruppidele.

Spikker välikampaaniaks

Vallaeelarvest makstavad nö vabatahtlikud toetused.

- **Sünnitoetus 320**.-kui mõlemad vanemad on registris, 50% ühe vanema puhul
- Esimesse klassi mineva lapse toetus/ranitsatoetus **64.-** kui mõlemad vanemad on registris, 50% ühe vanema puhul.
- **Lasteaiakohatasu toetus**. Kui mõlemad vanemad on aastalõpu seisuga registris, siis rakendub ühe lapse puhul soodustus 50%, kahe lapse puhul 75% ja kolme puhul 100%. Puudub soodustus vaid ühe vanema registris olemise korral.
- **Õpilase sõidutoetus**
  - Külades **26.-**
  - Alevikes **20.-**
- **Tasuta rongisõit kooliõpilastele**. Rakendub kõigile lastele vanuses 7-19, kelle mõlemad vanemad on aasta lõpu seisuga valla registris
- **Tähtpäevatoetus**
  - Suurpered ja puudega lastega pered –jõulutoetus **70.-** (sj suurpere on erinevalt tavast mitte 4 last vaid 3 last);
  - Eakate juubelitoetus alates 75a **50.-** (Anija vallas alates 80 ja summa 20)
- **Puudega isiku hooldaja toetus**
  - Raske puue **30.-**(Anija 17.90)
  - Sügav puue **50.-**(Anija 31.36)
- **Erateede lumelükkamine**. Vajalik olemine registris
- **Matusetoetus 130.-**

Investeerimisplaanid

1. Raasiku põhikooli renoveerimine, raamatukogu rajamine (valmib 2017 juuli).
2. Raasiku põhikooli spordihoone ehitus (projekt olemas, II etapp).
3. Aruküla põhikoolile kolme klassi juurdeehitus (2017) + söökla laiendus + tribüün

4. Aruküla pargi-reisi parkla + kergliiklustee jaamast kuni olemasoleva lõiguni (2017 kevad).
5. Aruküla lasteaia juurdeehitus, aula II korrusele (projekteerimine 2019)
6. Aruküla raamatukogu remondi lõpetamine (2017)
7. Raasiku kergliiklustee ca 3,2 km (2017).
8. Raasiku ühiskanalisatsiooni I etapp (2017 kevad), II etapp (2019-2020).
9. Aruküla ühiskanalisatsioon (kui hästi läheb, siis algab 2018…)
10. Raasiku rahvamaja fassaad
11. Raasiku tervisekeskuse katuse renoveerimine
12. Raasiku ja Aruküla kaugkütte viimine kohalikule kütusele ja trasside renoveerimine. Eesmärk ajakohastada ja automatiseerida süsteem ning mitte tõsta hinda.
13. Tänavavalgustuse renoveerimine, tarkade ja säästlike lahenduste rakendamine (2017-2019)
14. Pikavere mõisa fassaadi remont (2019…)

Üheks sõnumiks oli ka selgitamine, et valitsuskomisjoni poolt väljakäidud ähvardus sundliita Anijaga, on Raasiku kogukonnale kahjulik. Selle tehte puhul ei kehti matemaatika reeglid ehk 1+1 = 1+
tihedam (vt mobiilpositsioneerimise kokkuvõtet), on ka Raasiku maksumaksja teenistuselt laekuv osa tunduvalt suurem kui Anija keskmisel maksumaksjal. Ühte potti pannes lahjeneb supp just Raasiku kogukonnale. Kasu saaks enam Anija, aga täpsemalt ilmselt Kehra linn tulevase valla keskusena.

Kampaania II faas oli edukas, kuid oleks saanud olla veelgi edukam. Muidugi oli enne selle käivitumist teada, et selles faasis algab ka 2017 aasta kohalike valimiste kampaania. See oli paratamatu. Eriti just reformierakondlastest volikogu liikmed oma kohtumistel keskendusid oma vallasisestele oponentidele vastandumisele. Selline vastandumine tegi kindlasti kampaaniale halba, sest jättis registrisse kutsutavatele inimestele mulje, et milleks seda valda vaja on kui ei suudeta ühtse asja eest väljas olla isegi kampaania ajal. Kuigi selline käitumine mõningate volikogu liikmete poolt oli ette teada, siis välistada polnud teda võimalik. Oli võimalik samaga mitte vastata ja mitte hakata kemplema vähemalt kampaania ajal. See oleks eesmärgi täitmise veelgi raskemaks teinud. **Üks on kindel – reformierakondlaste selline käitumine ei teeninud elanike kampaaniat ega iseseisva vallana jätkamise suurt eesmärki. Suurusjärgus 50-100 inimest jäi just selle käitumise tõttu registrisse saamata.**

Käivitub kampaania „Raasiku 5000“ kolmas faas.

Aktiivse kampaania esimeseks faasiks oli visuaalne kampaania avalikus ruumis. Nii reaalses kui ka virtuaalses (Raasiku vallas ja lähipiirkonnas sisse logitud arvutite IP aadresside alusel kampaaniasõnumi sihtimine Delfis, FB-s jms). Lisaks oli ka esimese kampaaniafaasi alguses otsepostitus tegevuse eesmärkidest teavitamiseks. Lisasime vallavalitsuse poolt teisegi otsepostituse järgmise aasta kalendrite näol ning liikuva kampaania kleebiste kleepimisega autodele ja bussidele ning avaldasime kampaaniasõnumit täiendavalt Eesti Päevalehes ja veebipõhises ettevõtete inforegistris. Toetasid kampaania esimest faasi just selle alguseks sihitud toetusmeetmete määrused (lasteaiakoha tasu ja tasuta raudteetransport lastele).

Teise faasina lisandus aktiivne näost-näkku tänavakampaania, milles kandev osa volikoguliikmetel ja nende abilistel. See faas pidi huvi meie eesmärgi täitmise suunas kasvatama ja peab tõdema, et toimis väga hästi. Nende kahe esimese faasiga plaanisime detsembri alguseks jõuda alla 100 puuduoleva inimeseni(alustasime 01.nov 206-lt). Detsembri

detsembri alguseks jõuda alla 100 puuduoleva inimeseni(alustasime 01.nov 206-lt). Detsembri esimese täisnädala alguseks selle eesmärgini jõudsimegi! (täna õhtune mitteametlik nr on 58)

Nüüd käivitub kampaania kolmas faas. Selleks on järjekordne otsepostitus, mis peaks lähipäevil jõudma kõikidesse Eesti Posti andmebaasis registreeritud postkastidesse.

Otsepostitusel on seekord kanda mitu eesmärki.

Neist esimeseks on jagada infot, millest kampaania käigus (erinevatele suhtluskanalitele toetudes) on puudust tuntud.

Teiseks eesmärgiks on viia läbi nn meelsusküsitlus, mis seisneb soovis saada kogukonna tagasisidet vallana isejätkamise osas. Iseseisva vallana jätkamise otsuse on teinud volikogu ja otsuse tegemise eel küsitlust ei tehtud. Ei peagi. Samas on kampaania ajal nii Sõnumitoojas kui sotsiaalmeedias arvamuseavaldajaid, kes avaldanud iseseisva jätkamise osas kõhklust või otsest vastumeelsust. Ehk siis selle meelsusküsitlusega soovimegi teada, mida enamus arvab. Võib ju öelda, et kampaania tulemus on ammu vastuse andnud -üle 200 registreerunu aasta algusest alates on küllalt tugev argument, aga küsitlus annab loodetavasti ka otsese tõestuse ning seega veelgi tõesema pildi.

Kolmandaks on otsepostitusel loosimise info. Nimelt on meie valla, ja mitte ainult, ettevõtjad avaldanud soovi kampaania toetamiseks.Teisisõnu panid ettevõtjad kogukonna ponnistustele oma toetava õla alla. Ettevõtjate abi andis võimaluse lisada kampaaniale esialgu mitte plaanitud loosiratta.

Loosirattasse aitas soodsad reisipaketid hankida Raasiku valla taustaga reisibüroo Diamond Travel, mille omanikuks Monika Kannelmäe, kes siinkandis tuntud Rätla külas asuva dendropargi perenaisena. Teistelt ettevõtjatelt saime lubaduse toetuseks nende pakettide eest tasumisel. Kokku läheb loosi 6 reisi kahele. 3 Kreetale ja 3 Türki.

Reisid lähevad loosimisele juhul kui 01.01.2017 seisuga on Raasiku vallas 5000 inimest registris. Kui ei ole, siis loosimist ei toimu. Reisid loositakse välja KÕIKIDE vallakodanike vahel, kes on 01.01.2017 seisuga Raasiku valla kodanikud.

Teine loosimine toimub kõikide vahel, kes saadavad tagasi vastuse esitatud küsimusele. Tagasiside saab anda sama küsitluslehe toimetamisel kogumiskastidesse (asukohad otsepostituses) või vastates valla veebilehel oleval vormil. Vastanute vahel loositakse kolm Sony Centeri kinkekaarti,iga väärtuseks 300 eurot. Tagasisidet oodatakse kuni 20.12.2016 kella 24.00-ni

Abikäe ulatanud ettevõtjad on Mistra-Autex AS, Unibox OÜ, Aave Transport OÜ, AP Haldus OÜ, Iffcatering OÜ ja Alaric OÜ. Lisaks neile, Raasiku vallaga seotud ettevõtjatele, lubasosaleda ka Anija valda registreeritud ettevõte Kehra Puidutööstus. Ning ühe Türgi reisi eest on valmis tasuma Raasiku vallas elav eraisik, kes tagasihoidlikkusest ajendatuna ei soovinud oma nime avalikustada. Usun, et abistajaid oleks veelgi olnud, kuid nimetatud reageerisid positiivselt ja operatiivselt ning jätsid seega teistele võimaluse abikäe ulatamiseks tulevikus.

Püüdkem vastu pidada veel need paar nädalat. Läbimõeldud ja meeskonnana ellu viidu näitab, et eesmärk on saavutatav.

Meelsusküsitluse tulemused.

Meie kampaania kolmandas faasis viidi läbi otsepostitus, millega jagati lisainfot, teavitati ettevõtjate poolt välja pandud auhindadest, mis lähevad loosimisse kogukonna vahel juhul kui 5000 inimest 01.01.seisuga registris.

Üheks oluliseks osaks oli selles otsepostituses nn meelsusküsitlus, et saada kogukonnalt tagasisidet valitud tee (iseseisev jätkamine) osas.

Et tagasiside ka saabuks, siis pandi ettevõtjate rahastusel välja tagasiside andnute vahel loosimiseks 3 Sony Centeri kinkekaarti, igaüks maksumusega 300 eurot. Tagasiside andmise aeg 20.12

Otsepostitus pidi minema 1900 Omniva andmebaasis olevasse postkasti. Kahjuks ühes piirkonnas ta kohale ei jõudnud, kuid seda tööõnnetust korvati Konsumi kauplustesse küsitluslehtede viimisega.

Tulemustest.

Interneti teel valla kodulehel avaldas arvamust 184 inimest. Neist ütles jah 156 ja ei 28. Pabersedeleid laekus kogumiskastidesse 322. Neist jah ütles 297 ja ei 7. Lisaks oli kastides sedeleid, millel vastu puudus, 18. Ilmselt sooviti vaid loosis osaleda, kuid kahjuks ei saa osaleda kui pole küsimusele vastanud.

Kokkuvõttes siis ütles „jah“ tagasiside andnutest 88,6% ja „ei“ 6,8% ning vastuseta sedeleid oli 3,5%.

Tulemus oli oodatav. Vastamise % 27 ja neist enamus isejätkamise poolt.

Kinkekaardid loositi täna välja Aruküla PK aktusel. Numbreid valisid lapsed. Numbrid ja inimesed seoti juba eile kastide avamisel. Seda tegid valla töötajad. Numbritega sedelid asusid loosimise ajal vallamajas mitte koolis.

Võitjateks osutusid 2 veebilehel hääletanut ja üks paberlehe tagastanud vastaja. Nimeliselt siia Marge Aaslaid, Aet Liivandi, Marek Leben. Palju õnne!

KINKEKAART

KINKEKAART

5000 kodanikku sai täis! (22.12.2016).

Ära tegime!

Täna saab juba öelda, et tegime ära. Mitteametlikult saime esimest korda Raasiku valla ajaloos näha registris rahvastikuregistri alusel rahvaarvu numbrina ümmargust viit tuhandet. Mitteametlikult seetõttu, et ametlik nr lüüakse lukku 01.01 seisuga ja esimest korda põhjusel, et kuni ametliku fikseerimiseni võib see nr veel muutuda ja seda ka väiksemas suunas.

Kodanikukampaania kokkuvõtteks.

Tegelikult algas meie kampaania valla sünnipäeval 12.03.2016[66]. Kuigi sotsiaalmeedias ja kohalikus lehes oleme kajastanud haldusreformi teemat regulaarselt alates 2015 suvest, siis teadlikum tegevus sai avalöögi 12.03.2016. Just sünnipäevaüritustel valla kõikides kandikeskustes võeti valla isejätkamise teema avalikult lahata. Volikogu liikmete ja vallakodanike kohtumised said sedapuhku valla sünnipäeva kesksteks sündmusteks. Volikogu liikmeid kutsuti haldusreformi ja selles võtmes ka valla tuleviku osas oma seisukohti väljendama ning omavahel debateerima. Selle ürituse idee autoriks oli Garina Toomingas. Debatid toimusid Lüü-Türri vägeva meestelaulu saatel ja fotonäituse taustal Raasiku Rahvamajas, Pikavere Mõisas ja Aruküla Rahvamajas. Kõik ühel päeval. Seal sai esitatud arutelu käima lükkamiseks volikogu liikmetele erinevaid küsimusi. Üks neist oli *Mida oled teinud 5000 elaniku registrisse saamiseks? Ja kuidas on läinud?* Vastused olid etteaimatavad

kuni Pikaveres sai ühele seni mitte sõnagi arutlusel kuuldavale toonud[67] tänasele volikogu liikmele see küsimus esitatud nimeliselt. Vastuseks oli lühidalt võttes – mina pole midagi teinud ja ei peagi, *sest olen opositsioonis!*

Õnneks on viimase kahe kuu jooksul valdav enamus volikogu laua taga erileeridesse kuuluvaid liikmeid teinud ühise eesmärgi nimel tööd. Ei saa küll öelda, et oleks õlg õla kõrval vankrit veetud, aga vähemalt eesmärk on olnud suuremale osale volikogust üks.

Kampaania viimase kahe kuu kohta pean ütlema esmalt, et meie ettevõtmine äratas tähelepanu üle riigi ja mida edasi kampaania edenes, seda enam positiivset tagasisidet saabus ning pakuti erinevat abi kampaaniasõnumi levitamiseks. Meie kampaania ei olnud pelk vastandumine riigile, me ei osalenud kohtulahingutes (kuigi avaldasime osalejatele toetust), me ei süüdistanud kedagi põhjuseta ja avalikult, me ei hakanud avalikult leheveergudel (eriti Sõnumitoojas) võitlema anonüümsete ja/või kuulujuttudel põhinevate süüdistustega ega ka meie FB lehele postitatud demagoogiliste sõnumitoojatega. Me olime igati aupaklikud naabrite suhtes.

Teiseks näitas kampaania mõjusust selle levikul ka asjaolu, et ilmusid erinevad „abistajad", kes pakkusid võimalusi eesmärgi saavutamiseks. Näiteks ettepanek tõemeeli Tallinna kodutute sisse toomiseks või abipakkuvad üliõpilased, kes soovisid „aidata" väikese sissetuleku eest. Püüdes saada definitsiooni mõistele väike, saime teada, et pakkujate jaoks oli selleks 500 eurot ühe registreerinukohta. Oli teisigi naljakaid juhtumeid.

Tõsisemalt rääkides oli meie **edu pandiks** hästi juhitud tegevus ja laiapõhjaline kampaaniaplaan, mis ei keskendunud ühele-kahele tegevusele. Lisaks eelmainitule oli meil ka tubli meeskond, kes plaani ellu viis. Meeskonda kuulus esmajärjekorras kogu ettevõtmist toetav kogukond, aga kindlasti kogu vallavalitsus tegeles viimasel kahel kuul väga suure aja oma tööst kampaaniaga, kogukonna liidrid külades tegid tublit tööd, näost-näkku kampaania osas oli oluline osa ka volikogu liikmetel kanda. Nõusoleku eest lubada kampaania sõnumit kandvate loosungite paigaldamiseks tuleb tänada kindlasti maaomanikke (treilerid) aga sama kindlasti ka kauplusi, apteeke, perearstikeskuseid, söögikohti ja kõiki teisi avalikult kasutusel olevate käidavatekohtade omanikke.

Meie kampaaniameistriks on olnud vaieldamatult Eesti kõvemaid tegijaid, kellele on ka oponentide poolt kampaania käigus mitmel korral püütud halba varju heita. Mitte küll meie kampaania tõttu, aga seoses tema kunagise seotusega Keskerakonnaga. Samas just sama kampaaniameistri poolt tehtud Keskerakonna kampaaniad ongi olnud selgelt parimad poliitilised kampaaniad taasiseseisvunud Eestis. Seda tunnistavad kõik asjatundjad. Ma ei kahetse hetkekski, et kutsusin selle firma meie konkursile osalema ja oma pakkumist esitama.

Kõige enam imponeeris minule (ka mitmele teisele) asjaolu, et kampaaniat ei ehitatud üles kõige odavama saamahimu rahuldamisele. Kampaaniameister isegi ei pakkunud oma kavas ühtegi auhinda registreerimise eest! **Raasiku kampaania ehitati üles peamiselt kogukonna austusele ja kodukoha armastusele rõhudes.**

Auhindadest/preemiatest on juttu olnud alates esimesest kohtumisest konsultandi ja haldusreformi komisjoni vahel. Resümeeks oli –esmalt teeme kõik vastavalt kampaaniaplaanile ja püüame selgitustöö ja massiivse kampaania põhisõnumi levitamisega (erinevad teabekandjad, otsesuhtlemised) avalikus ruumis leida üles need inimesed, kes elavad siin, kuid pole registritoiminguid teinud. Kõige olulisem on neile selgitada registreerimise toimingute

tegemise põhjuseid ja vajadust. Mitte vaid põhjusel, et „ninast veri välja“ on vajalik saada kokku number 5000, vaid ka selgitamiseks, et kogukonna ja siinse elukeskkonna heaks saab rahaliselt (läbi maksude) panustada vaid see, kes on registris seotud just meie omavalitsusega.

Seega otsustati juba kampaania alguses, et kui paar nädalat enne tähtaega on näha, et valitud viisil me inimesi vajalikul hulgal ei leia, alles siis naaseme mingi peibutise välja panemise juurde. Jälle peab ütlema, et kogenud kampaaniameistril oli õigus ja need, kes arvasid, et kampaania käigus on kõige olulisem inimesi sisse osta (a´la tänapäeval ei tehta midagi niisama ja tasu saamata, eriti noorte hulgas), olid tegelikult eksiteel.Tagantjärgi tarkusega väidan, et meolime võidule lähedal juba siis kui arutasime kas keerame ühe vindi veel peale ja paneme auhinna välja. Kuivõrd volikogu esimees teadis, et on olemas vähemalt üks ettevõtja, kes nõustus auhinna välja panemisega juba suvel, siis otsustasime, et vallavalitsus teeb küsitluse ettevõtjate hulgas ja selle tulemuse pealt langetatakse otsus premeerimise küsimuses. Ettevõtjatel küsimuse esitamisel oli tagasiside ülimalt positiivne ja toetav, et saime välja panna 6 reisipaketti kahele. **Need reisipaketid ei lahterdu kodanike sisseostmise lahtrisse, need on tänuauhinnad, mis loositakse välja kõikide vallakodanike vahel**[68]. Tagantjärgi võib ka öelda, et tegelikult need auhinnad ei muutnud isejätkamise osas tulemust. Seega rõhutan veelkord eksisid need, kes arvasid – Raasiku valla inimest saab registrisse vaid ja ainult millegagi ostes. Õigel teel olid need, kes kampaania algusest alates olid veendunud – Raasiku kogukond on tugev ja teeb isejätkamiseks kõik endast oleneva.

Alati tuleb selliste kampaaniate käigus välja inimesi, kes püüavad kampaaniat kasutada oma huvides. Polnud erinev seegi. Ikka mitmed ja erinevates küsimustes püüdsid siduda neid huvitava otsuse kampaaniaga ja teatasid, et kui ei lähe nii nagu nemad tahavad, siis tehakse kõik, et 5000 täis ei tuleks. Ilmselt pole vallamajas kunagi nii palju kuuldud sõnu – ise tahate kodanikke, aga ei luba meil seda või teist teha või kui te meil ei lase teha seda mida tahame, siis kirjutame end välja ja vaadake ise kuidas saate. Püüdsime ikka selgitada, et neid teemasid ei saa nii käsitleda ja kehtivaid õigusakte ei plaani keegi rikkuma hakata. Siiani ei ole täheldanud ka massilist lahkumist. Ilmselt inimesed mõtlesid olukorrad läbi ja pärast esimese emotsiooni möödumist said sellise käitumise jaburusest aru. Mõni kahjuks ka ei saanud ja tegi oma ähvarduse ka teoks. Neid õnneks on siiani vähem kui ühel käel sõrmi.

Lõpetuseks. Tänan veelkord kõiki, kes elasid kaasa ja kõiki, kes aitasid kaasa. Näitasime, et hea tahtmise korral on peaaegu kõik võimalik ja seda ilma kombineerimata. Vabandan nende ees, keda intensiivne kampaania ärritas, kuid loodan, et kampaania lõpust kaugenedes saadakse aru miks seda kõike tehti.

Ei kavatse kindlasti vabandada nende ees, kes kampaania kestel pidevalt vastu tööd tegid ja kelle vastu kampaaniale vaatamata saavutasime eesmärgi. Kuigi ma ei kavatse nende ees vabandada, siis aktsepteerin nende õigust oma arvamusele ja selle väljendamisele. Rõhutan vaid – kaaskodanikud mäletavad. Mäletavad kindlasti ka seda, kuidas kampaania lõpu poole mitmed vastutöötajad, nähes paratamatut eesmärgi saavutamist, muutsid oma põhimõtteid. Muidugi siinkohal saab öelda, et inimene ju õpib terve elu. Seega on kampaanial olnud ka kindel pedagoogiline väljund – teadlikkus on tõusnud ja inimesed julgevad oma eksimust ka tunnistada.

Julgustan neid, kes arvas, et teeb registritoimingud viimasel nädalal ja nüüd arvab, et mis ma enam pingutan, arv ju täis, registritoiminguid siiski tegema, sest mida enam kodanikke, seda enam on võimalik ka valla juhtkonnal teha otsuseid elukeskkonda panustamiseks.

Jõudu Raasiku vallale iseseisval jätkamisel! Ametliku rahvaarvu numbri saame teatavaks teha pärast aasta vahetust.

Aastavahetus tõigi meile uue ja fikseeritud rahvaarvu. Tegemist uue rekordiga valla ajaloos. Numbriks sai 5075 ja see tagab seadusekohase isejätkamise võimaluse ning lisaks ka suurema tulubaasi 2017 aastal. Järgmised illustratsioonid iseloomustavad rahvastiku muutusi Raasiku valla lähiajaloos.

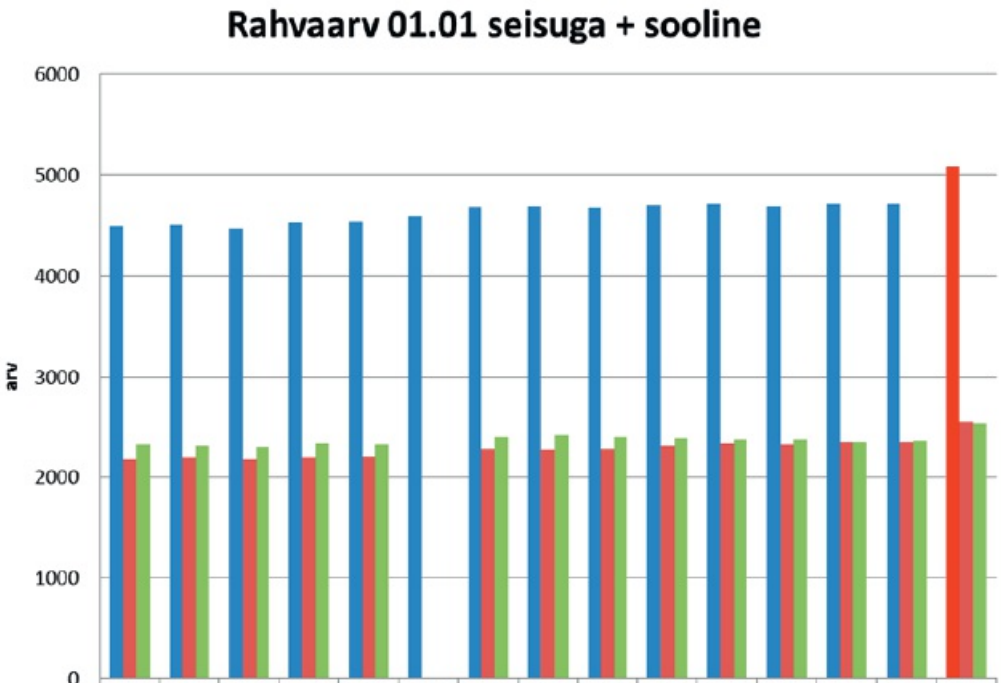

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
KOKKU	4497	4505	4476	4528	4533	4585	4684	4687	4668	4705	4709	4693	4712	4717	5075
MEHI	2179	2193	2172	2195	2210		2284	2274	2276	2317	2334	2323	2359	2354	2547
NAISI	2318	2312	2304	2333	2323		2400	2413	2392	2388	2375	2370	2353	2363	2528

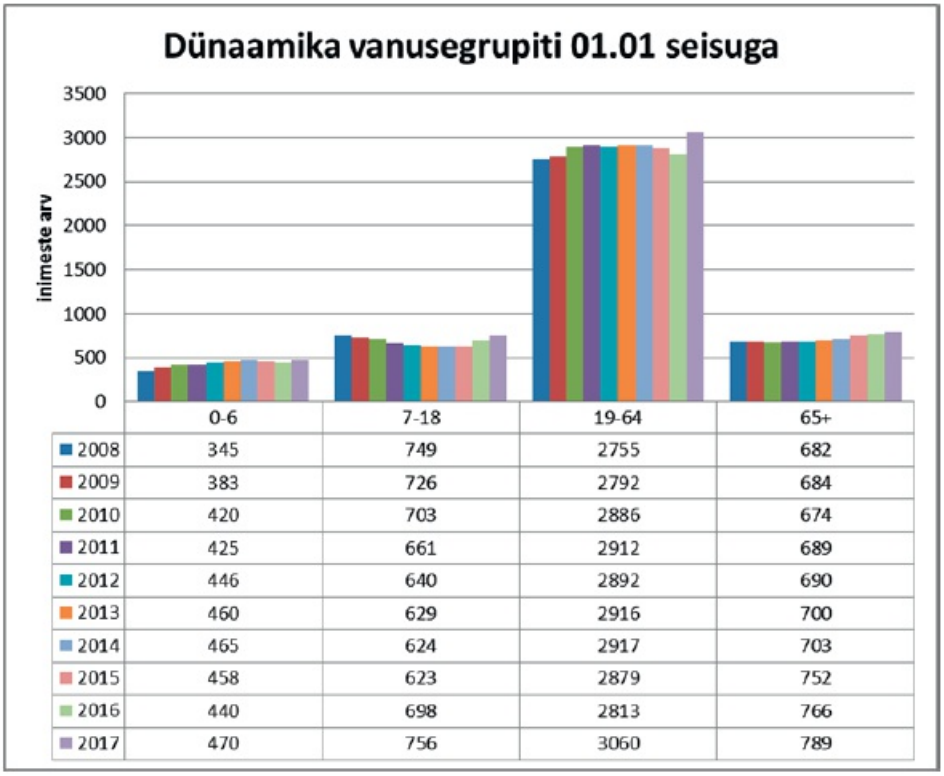

	0-6	7-18	19-64	65+
2008	345	749	2755	682
2009	383	726	2792	684
2010	420	703	2886	674
2011	425	661	2912	689
2012	446	640	2892	690
2013	460	629	2916	700
2014	465	624	2917	703
2015	458	623	2879	752
2016	440	698	2813	766
2017	470	756	3060	789

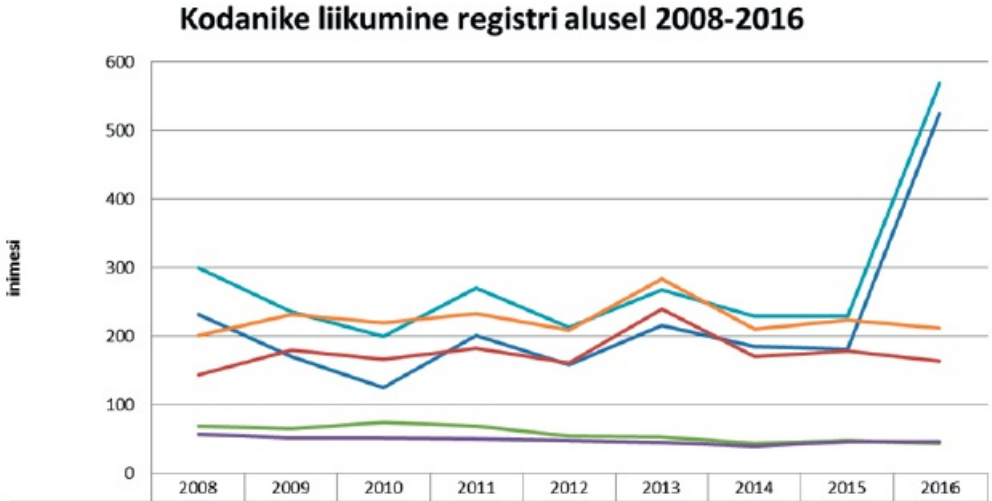

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ränne sisse	231	170	125	201	159	215	185	181	525
ränne välja	144	180	167	183	161	239	170	178	164
sünnid	69	65	75	69	54	53	44	48	44
surmad	57	52	52	50	48	45	40	46	47
Kokku sisse	300	235	200	270	213	268	229	229	569
Kokku välja	201	232	219	233	209	284	210	224	211

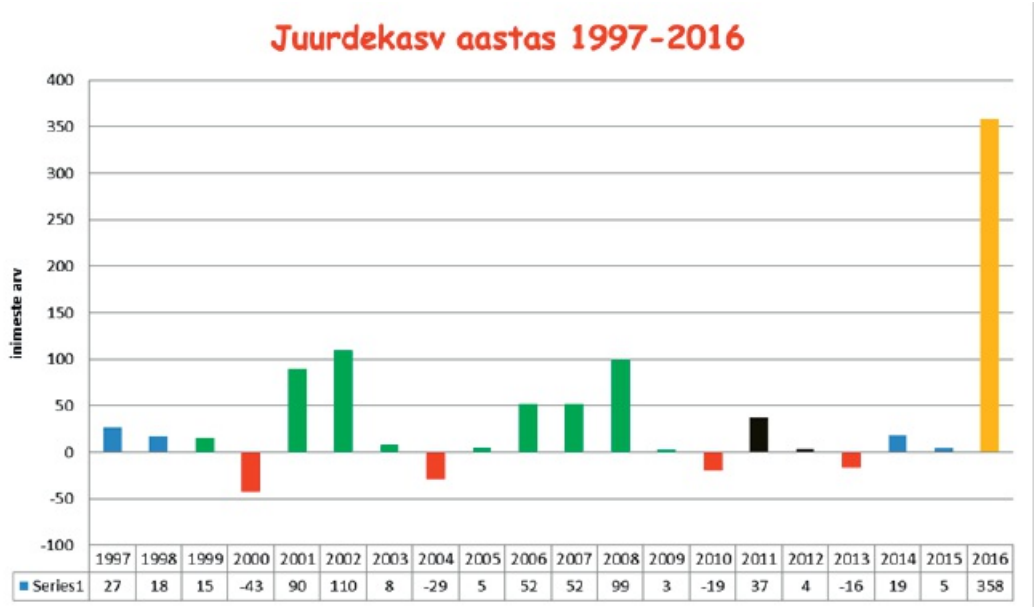
Juurdekasv aastas 1997-2016
inimeste arv
400
350
300
250
200
150
100
50
0
-50
-100
1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016
Series1 27 18 15 -43 90 110 8 -29 5 52 52 99 3 -19 37 4 -16 19 5 358

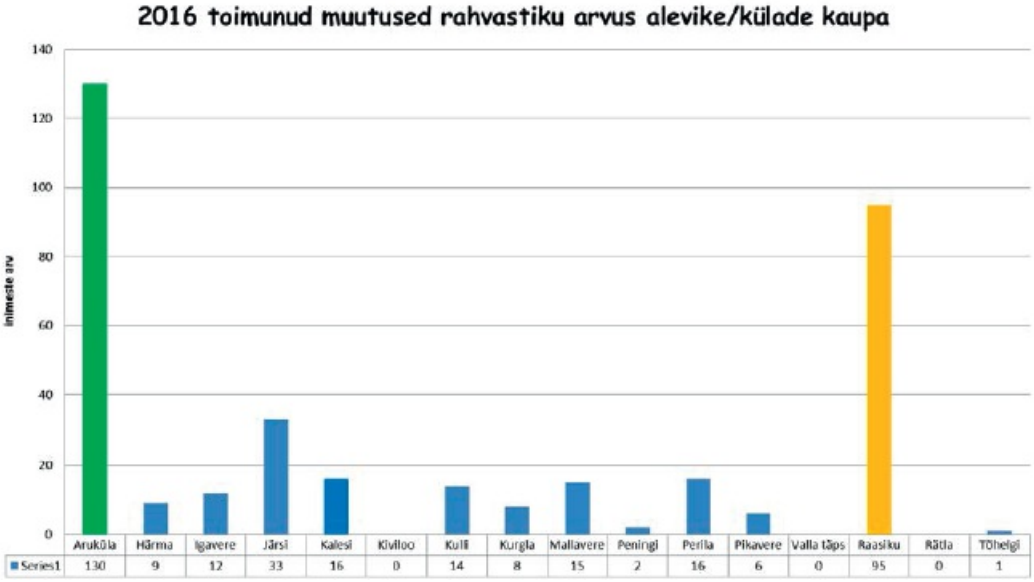
2016 toimunud muutused rahvastiku arvus alevike/külade kaupa
inimeste arv
140
120
100
80
60
40
20
0
Arukülа Härma Igavere Järsi Kalesi Kivilõo Kuili Kurgla Mallavere Peningi Perila Pikavere Valla täps Raasiku Rätla Tõhelgi
Series1 130 9 12 33 16 0 14 8 15 2 16 6 0 95 0 1

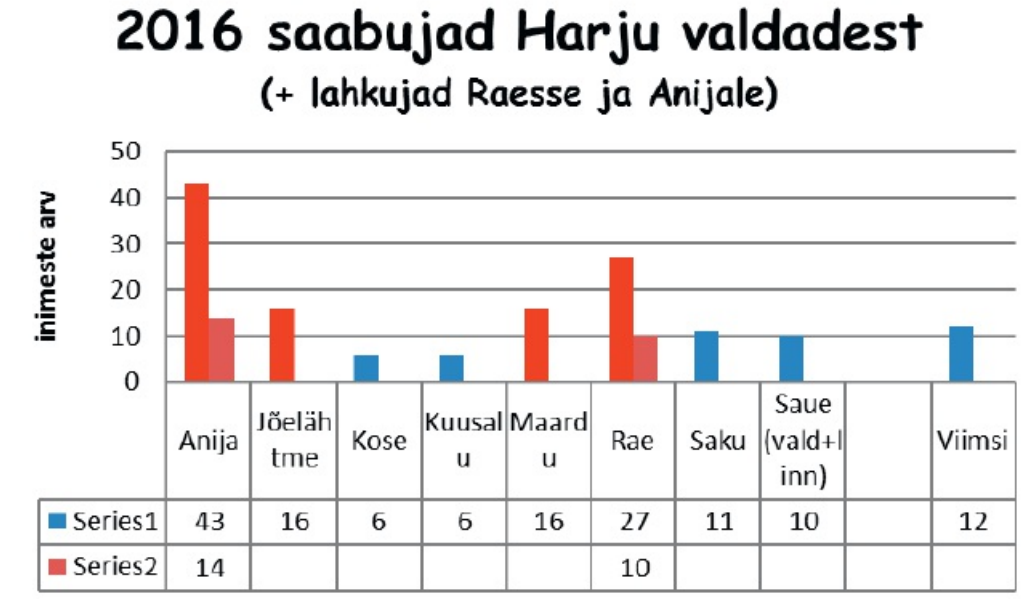
2016 saabujad Harju valdadest
(+ lahkujad Raesse ja Anijale)
inimeste arv
50
40
30
20
10
0
Anija Jõeläh tme Kose Kuusal u Maard u Rae Saku Saue (vald+l inn) Viimsi
Series1 43 16 6 6 16 27 11 10 12
Series2 14 10

Tegevuste kokkuvõte.

Avalik ruum

Kampaaniameistri plaanijärgsed tegevused avalikus ruumis

– 5 treilerit kampaaniasõnumiga. Osad vahetasid kampaania jooksul asukohti. Nädalas korra vahetusid puuduolevate inimeste arvud
– Kampaaniasõnumitega plakatid ühiskondlikes hoonetes. Kampaania jooksul paigaldati 2 korda

Vallavalitsuse poolt lisaks kleebised autodel ja ühistranspordivahenditel (koolibussid + Vilanderti väikebussid)

Avalik virtuaalruum

- Delfi statistika:

–Mobiili vaheleht 489 221 reklaaminäitamist, 7731 klikki

–Desktopi vaheleht 434 455 reklaaminäitamist, 4160 klikki,

–Sitehat 77 246 reklaaminäitamist, 819 klikki,

- Kampaania viimases osas, detsembri viimasel kahel nädalal, laiendasime Delfi ulatust kogu Harjumaale,
- **Facebook**:Kampaania ulatus 21 709 inimest,1107 klikki
- Sihtimine Raasiku keskpunktist 15 km raadiuses olevatele arvutikasutajatele
- **Google**: Tekstreklaami otsingus näidati 9154 korral, Klikiti kampaaniasõnumil 1258 korral
- Bännereid kuvati kokku Google võrgustikus, mis oli sarnaselt FB sihitud, ~4.2 mln korral ja klikke tuli 3692
- **Google Analytic'si raporti kohaselt kodulehel tehti kokku 30 855 sessiooni ning kampaanialehel käidi 11 265 korral.**
- Valla veebilehel igapäevaselt muutuv inimeste arv koos kellaga, mis eesmärgi täitmiseks alles olevat aega

Valla FB lehel on haldusreformiteemalisi kirjutusi olnud kokku (alates 2015 suvest) **28**

Isikule suunatud personaalne kampaania

- **Otsepostitused** kampaania ajal

  – Kampaaniameistri kava kohaselt pidi olema 3 otsepostitust. Reaalset olukorda arvestades ei olnud mõistlik kolmandat teha, sest eesmärk oli täidetud. Seega tehti 2 ja tasarveldati viimase postituse maksumus.

  – Vallavalitsuse poolt üks otsepostitus – kalendrid.

  – Artiklid Sõnumitoojas-s sobituvad ka kampaania teemalisteks otsepostitusteks

- **Otsesuhtlus** volikogu liikmete poolt + aktiivsete külaesindajate poolt
- **Meelsusküsitlus.**

Isegi jõuluvana oli kampaaniasse kaasatud

Kampaania kulud

Midfield kulud **17994,30**

– Reklaamikampaania leping: 17 667,60
– Jäi ära üks otsepostitus summas 133,30
– Lisandusi autoreklaamid summas 460.-
– Tasaarvelduse järgselt lisandus lepingu summale 326,70

Vallavalitsuse poolt lisaks 3399,12

- Kalendrid+postitus (Puffet Invest) 2000 tk - 1870,14 + fotode kasutusõigus kalendris (Kyna OÜ) 480,00. **Kalendrid kokku 2350,14**

- **Lisareklaam meedias kokku 1048,98**

  –Eesti Päevaleht esikaanel reklaam novembris 376,98
  –Eesti Päevaleht LP detsembris 240,00
  –Inforegistris reklaamterve kampaania perioodil432,00

Kampaaniakulud kokku 21393,42

Kampaaniateema lõpetuseks saan konstateerida, et tegemist oli, kuid eesmärk sai täidetud. Väga palju neid valdasid ei olnud[69], kes ei alustanud naabritega ühinemisläbirääkimisi ja kes otsustasid panustada isejätkamisele just sellel viisil nagu Raasiku –koguda see rumal ja põhjendamatu number täis ja täita seadusesse raiutud kriteerium. Tegime seda ja kuigi see 5000 ei oma mingit teaduslikku põhjendust, oli meil sellest tööst kasu –saime juurde hulga maksumaksjaid ja suurendasime 2017 aasta tulubaasi ca 300000 eurovõrra. Seega saime suurema boonuse kui üle 11000 elanikuga omavalitsuseks ühinemise lisatoetus, mis oleks olnud

500000 kahe aasta peale[70].Meil tuleb seesumma kahe aasta jooksulca 600000 ja see jääb vaid Raasiku kogukonna elukeskkonna parandamiseks. Me ei pea seda jagama ei Anijaga, Rae, Jõelähtme või Kosega!

Kampaania näitas siiski enam kogukonna ühtsust kui lõhenemist. Kuigi mõned volikogu liikmed püüdsid oma sõnavõttudega kogukonda pigem lõhestada. Pidevad sõnavõtud sotsiaalmeedias ja ka Sõnumitoojas teemal, et vallavalitsus venitas ja oleks pidanud varem hakkama kampaaniat tegema ja niikuinii nr-it täis ei saa. Mööda valda väärinfo levitamine jms. Selline käitumine forsseeritud kampaania ajal on võrreldav allavöö või selja tagant löögiga ja seda mittekritiseeritavate osas, vaid antud juhul kogu kogukonna osas. Tagantjärele saab öelda, et nende sõnumid olid savijalgadel ja nende ehitatud müüdid langesid.

Mõned volikogu liikmed näitasid avalikult üles oma vastumeelsust iseseisvale jätkamisele. Neli volikogu liiget vastas ka meelsusküsitluses, et ei soovi iseseisvat jätkamist.Aga kõigil ongi õigus oma seisukohale. Loodan, et valijagi oktoobris mäletab, kes oli valla kadumise eestvedajad ja annab neile sellekohase hinde, mis kajastub häälte arvus.

Lõpp hea, kõik hea? Sellele küsimusele saame vastuse tulevikus. Kõik sõltub sellest, kuidas keskvalitsus oma lubadusi täidab ja haldusreformi tegelikkuses sisustama hakkab. Meie eesmärk sai aga täidetud –registris **5075** kodanikku, iseseisev jätkamine kindlustatud.

Ja mis seal salata, mul on uhke tunne, et just mina olin selle ajaga võidujooksuajal Raasiku vallavanem ja selle meeskondliku tegevuse koordinaator. Saan aru, et mõne teise jaoks on see kibe pill, et Rae valla mees aitas Raasiku iseseisvaks. Aga mis teha, nendel tuleb selle reaalsusega arvestada.

Kuigi vajalik number täitus, oli siiski oht, et inimesed lahkuvad pärast aastavahetust registrist. Seda „ennustasid“ ette iseseisvana jätkamise vastased. Kui nii oleks juhtunud, siis see poleks muutnud iseseisvana jätkamist. Ka vallavalitsuse oli teada, et üks osa inimestest kindlasti läheb. Õnneks oli see osa väga väike ja stabiilseks jäi meie number 5030 kanti. 45 lahkunud inimest oli isegi oodatust väiksem.

Rasmus Prik. Võidutöö Raasiku 25 pühendatud loomevõistlusel. Ajendatud selgelt kogukonna

pingutusest 2016 lõpus ning saavutatud iseseisvusest.

Sama hästi iseloomustab Raasiku valla võitlust Meelis Ahvena foto. Pilvedest läbi tungivad päiksekiired, mis annavad lootust iseseisvaks tulevikuks.

Omavalitsuste reform ei võrdu haldusreformiga, piiride muutmine on siiski vaid üks pisike osa kogu reformist ja vaadeldavpigemterritoriaalse reformina, millest pole mingit tolku kui muud muudatused tegemata jäävad. Tegelikult on haldusreformiga lahendusi vaja leida päris suurele küsimuste ringile. Omavalitsustele pandavatest ülesannetest ja omavalitsuste rahastamisest kuni erinevate majanduslike meetmeteni, mis aitavad nt töökohti täna tühjaks jooksvatesse piirkondadesse luua. Haldusreformiüheks osaks on kindlasti muuta sujuvamaks suhtlemine riigi ja omavalitsuse vahel. Kui Eestis võimukoalitsioon muutus, siis hakati osaliselt nende küsimuste lahendamisega ka tegelema. Millal ja kuhu sellega jõutakse on täna raske prognoosida. Märtsis 2017 aga oli selge, et 01.01.2018 kaovad maavalitsused. Selle kohta küsis Sõnumitooja minuarvamust. Kirjutasin järgmise arvamusloo.

Maavalitsuste aeg ümber?

Tegelikult on maavalitsuste aeg juba ammu ümber olnud, kuid riigimänguritele on sellisel kujulriigi käepikendus olnud vajalik, sest selles süsteemison palju töökohti, mida poliitilise motivatsioonina võimalik jagadaja riigipirukast maaimavaatekaaslastele kenasti selle maailmavaate jagamise eest tasuda.Kindlasti võimaldas süsteem kaasata maailmavaate jagajaid.Loomulikult oli maavalitsusel ka olulisi funktsioone, kuid need olid peaasjalikult vajalikud põhjendamaks maavalitsuse olulisust. Need bürokraatlikud monstrumidonjuba ammu restarti anunud, kuid just selle magusa poliitilise poole olemasolu lükkas otsustamist aina edasi. Kvaliteedihüppeks võimaluse andis suuremaopositsioonipartei tõus valitsuse juhtparteiks. Loomulikult saab selliseid otsuseid teha just niisugustel hetkedel. Kui võimalus tänamööda lastakse ja valdavalt reformierakondlik maavalitsuste kaader asendub keskerakondlikuga, siis on jälle hilja. Tubli, et otsus tehti.

Poliitiliste tegurite kõrval on muidugi olulised ka sisulised tegevused ja siin on küll jämedad piirjooned paigas, kuid viimistlemiseni jõutud pole. Teisalt on ju ka aega, sest mõttetud

eneseimetlemise asutused suletakse alles jaanuaris 2018.

Sisuga on vaja lahendada kahte liiki küsimusi. Esimestega on lihtsam, need delegeeritakse ministeeriumitele. Nendeks on erinevad järelevalvete tegemised jms. Teiste puhul on keerulisem. Siia kuuluvad erinevad piirkondade arengut kirjeldatavate poliitikate/strateegiate välja töötamised ja suhtlus elanikkonnaga. Esimesed püütakse anda üle omavalitsustele ja nende liitudele ning teised koondada nn riigimajadesse, mille võrgustikuga riik katta kavatsetakse.

Selle riigihalduslikku laadi ümberkorralduse juures on olulised ka nö regionaalsed erisused. On selge, et meil Harjumaal võiks Roosikrantsi tänaval asuva arusaamatuse likvideerida kasvõi homme, teisisõnu seadusandluses antud minimaalse etteteatamise tähtaja jooksul. Mitte midagi ei juhtuks, sest juba täna tundub, et põhitegevuseks selle maja tähtsaimates kabinettides on enesehaletsus ning valitsusele (tööandjale) vastu töötamine ja ülejäänu kulgeb isevoolu. Harjumaa omavalitsustele ja nende elanikele ei muutuks midagi, ministeeriumitega suhtleme tänagi ilma maavalitsuse vahenduseta. Samas teistes maakondades on maavalitsustel oluline riiki esindav funktsioon, mida ei ole mõistlik päeva pealt lõigata, vähemalt mingit asendust pakkumata. Mure on selleski, et kui Harjumaale jääb ka pärast 2017 valimistejärgset halduskorralduslikku muutust küllaldaselt omavalitsusi, kes suudavad koos pidada ka ühistegevuste tegemiseks omavalitsuste liitu, siis mujal piirkondades muutuvad omavalitsuste arvud oluliselt, kuni selleni välja, et tekib maakonna suurune omavalitsus. Selliste olukordade lahendamiseks on vaja pisut enam aega ja need järelejäänud üheksa kuud võivad isegi väheseks jääda. Teadaolevalt on riigi käepikendusena plaanis luua nn regionaalsed riigimajad, mis toovad riigi kodanikele lähemale. Millised need olema saavad, seda momendil ei oska aimata, kuid kindel saab olla, et iga maavalitsuse asemele riigimaja ei teki, need hakkavad tegelema suurema piirkonnaga kui seda on üks maakond.

Kui riigimajad saakski tööle maavalitsuste sulgemise ajaks, siis omavalitsusliitude reorganiseerimine on pikem protsess, mis sõltub konkreetselt ühinemiste ja/või sundliitmiste protsessist ning siia on sisse programmeeritud segadust pikemaks ajaks.

Lõpetuseks saab öelda, et tulemas on avaliku halduse mõttes huvitavad aastad. Kindlasti tuleb segadustki, aga kui päeva lõpuks on avalik haldus efektiivsem, siis on protsess vaeva väärt. Kui aga ei saavutata muud kui mingite tegevuste lihtlabane ümberjagamine, siis on raisatud ressursist tõsiselt kahju. Seda, kuidas avaliku halduse reformimine kulgeb, näeme otsepildis meie kõik. Sõltumata eelnimetatud reformide tulemusele on otsus maavalitsuste kaotamiseks kindlasti samm õiges suunas.

Juunis 2017 soovis Sõnumitooja arvamuslugu. Kirjutasin haldusreformi arengutest. See lugu sobib lõpetama haldusterritoriaalse reformi peatükki käesolevas raamatus.

Läbiviidav haldusreform ongi kujunenud farsiks.

Mäletatavasti võeti aasta tagasi ülimalt kiirustades vastu nn haldusreformi seadus, milles väga palju haldusreformist endast ei kõnelda. Küll sai sellega pandud paika haldusterritoriaalse reformi kriteeriumeid, millest enimkõneldud on minimaalne rahvaarv ja selle täitmise tagumine

tähtaeg, aga ka vabatahtlike ühinemiste ajagraafik ning sundliitmisega seonduv. Kõige puhul on eesmärgiks pärast 2017 kohalikke valimisi Eesti omavalitsuskaardi totaalne ümber joonistamine.

Olen olnud alati seisukohal, et haldusreformi sisuliselt teha tahtes on vaja alustada sootuks mujalt kui omavalitsuste mehaaniline liitmine mingi jumal-teab-kust-tulnud rahvaarvu kriteeriumi alusel. Alustada on vaja kasvõi sellest, et leppida ühiskonnas kokku kas on OK kui jätkame õhukese riigiga ja vaatame pealt, kuidas majandus reguleerib end ise ja domineerivaks osutub vaid see, kuidas püsida konkurentsivõimeline, mis üldiselt tähendab seda, et tehakse kõik tegevuse optimeerimiseks. See tähendab muuhulgas ka seda, et olulised majandust kasvatavad tegevused kuhjuvad tõmbekeskuste lähedaleja inimesed rändavad neile järele.Õhukese riigi filosoofia on tänaseks rohkem kui 25 aastaga tõestanud, et tulemuseks on riigisisenepidurdamatu ränne, mis ajendatud töökohtade ääremaadelt kadumisest. Kui see on jätkuvalt vastu võetav, siis ei maksa väga aega ega raha raisata ka haldusreformile. Samas on viidatud erinevate ekspertide poolt ja korratud nt ka presidendi poolt, et *"see, mis meid on siia toonud, ei aita meid enam edasi"*.Kahjuks halduspoliitika ei saa järgida isereguleerivat põhimõtet.

Kui Toompeal resideeruv Eesti kõrgemini tasustatud rahvateater otsustaks midagi Eesti halduses muuta, siis tuleks leida võimalused (tootva) majanduse elavdamiseks tänaseks tühjaks jooksvates piirkondades. Võimalusi kindlasti on, kuid selleks on vaja pisut paksemaks (reguleerivamaks)muuta riiki ennast, eelkõigevõtta veidi rohkem majandust ohjata. Erinevate maksutehnoloogiliste võtetega on võimalik elavdada majandust tänaseks ääremaastunud piirkondades, luua tootvaidtöökohti ja panna pikkamööda siseränne suunda vahetama. Maksutehnoloogiliste võtete all ei pea silmas seda jaburdust, millega täna tegeletakse ja mis on oma iseloomult tulekahju kustutamine bensiiniga.

Pärast 25 aastat isevoolset turumajandust on muidugi raske kiiret muudatust oodata. Aga ei peagi, oluline on kokku leppida strateegiates, milles ka tulemust oodatavad ajalised (vahe)tärminid. Saan aru, etselline tee saab olema pikk janeile, kes seda astuma otsustavad hakata, ka kiiret lõikust mitte ennustav. Paraku meie valimisperioodide loogika toetab vaid kiireid tulemusi võimaldavate lubadustega esinemist ja pikkadel vaadetel siin erilist kohta pole Nii sünnivadki seadused, mille alusel tegutsedes raisatakse seda vähestki maksumaksjalt kokku korjatud raha ja mõne aja pärast ollakse sunnitud tõdema, et näe ei õnnestunud.

Täpselt nii on tänase nn haldusreformiga, selle ellu viimiseks vastu võetud seadusega ja püstitatud eesmärkide täitmisega. See oli ette nähtud ebaõnnestuma juba enne seaduse välja kuulutamist. Eestis olid näited olemas, etilma oluliste fundamentaalsete majanduslike otsusteta ühinemisega saavutatav tulemus rahvaarvus püsimaei jää. Rahvaarvpole asi iseeneses, selle saavutamine ja hoidmine on seotud elukeskkonna ja heaoluga, mille saavutamiseks on olulised eelkõige normaalset elu tagavad sissetulekud ehk töökohad. On näited suurtest ühinemistest Märjamaa, Türi, Suure-Jaani valdade näol, kõigis neis on jätkunud rahvaarvu vähenemine ka pärast ühinemist. Tänased otsustajad võiksid analüüsida, et miks see nii on ja mitte astuda uuesti samale rehale.

Kahjuks või õnneks oleme tänaseks jõudnud situatsiooni kus haldusreformi seadus on ametlikult farsiks muutunud. Valitsus asus taganema sundliitmise põhimõtetest. Iseenesest on see samm õige, aga jäi jällegi pooleli. Tegelikult oleks tulnud resoluutselt tagasi tõmmata kogu sundliitmise temaatika seniks kuniks on ühiskondlik kokkulepe regionaalpoliitikas üleüldiselt. Kui see kokkulepe saavutatakse, siis tulebki selle alusel teha reform, vajadusel ka sunniga.

Lisaks peaks riik julgema jõudu kasutada ka nn vabatahtlike ühinemiste takistamiseks, et ära hoida ebamõistlike ühenduste teke (on Harjumaalgi selline näide sündimas). Täna sundliitmiste osas pooliku lahendusega (nt Loksale erisuse tegemisega) saavutati oponentide kuri kriitika, et näe omadele jäeti linn alles. Seda kriitikat ei oleks kui sundliitmistest üldse loobutaks või loobutaks kiirustamisest enne 2017 valimisi. Olen nõus õiguskantsleri seisukohaga, et Loksale erisuse tegemine oli pretsedent, mis andis argumendi paljudele kohtusse pöördumiseks. Tänaseks on erisusi veelgi tehtud ja sellega tegelikult kirjutatakse alla suurele segadusele 2017 valimistel ja nende järgselt. Täna on veel tagumine aeg sundliitmisest loobumiseks ja segaduste vältimiseks. Tark valitsus seda ka teeks. Jäärapäine või loll valitsus läheb oma rahva vastu, rahva enda rahaga, kohtusse.

Minult on viimastel päevadel küsitud, et kas nüüd kahetsed eelmise aasta lõpus Raasikul läbi viidud kampaaniat, raisatud raha ning närve? Vastus on lihtne – EI. Raasiku vald võitis kampaaniaga igas mõttes:

- korrastus rahvastikuregister, sest me keskendusime neile, kes juba vallas elasid.
- tugevnes kogukondlik kokkuhoidmise tunne. lisandunud kodanikest proportsionaalselt suurim osa on tööealised, seega kampaania ei toonud kulu vaid tõi eelarvesse tulu, mis kokkuvõttes suurem kui kahe aasta jooksul makstav seadusejärgne ühinemistoetus.
- Erilist (negatiivset) närvikulu polnud, sest kogukonna valdav hoiak ning toetus andis suure annuse positiivset emotsiooni.

Seega pole meil midagi kahetseda ja selliseid kampaaniaid võiks teha tiheminigi, paraku ilma ohutundeta kuklas niisuguseid tulemusi ei saavutata. Ka see kogemus on Raasiku valla varasematest kampaaniatest olemas.

2017 aasta on Raasiku valla juubeli aasta. 12.03.2017 tähistati 25 aasta möödumist valla õiguste taastamisest. 2018 aasta on Eesti iseseisvaks saamise 100 aastapäev. Eesti 100 raames on ellu kutsutud projekt, milles kutsutakse tegema oma kodumaale sünnipäevaks kingitusi. Raasiku vald osales selles projektis Raasikule rajatud sõprade pargiga (tammesalu). Sellestki kirjutasin loo.

---

[27] Julius Põldmäe. Harju-Jaani kihelkond läbi aegade. 1992

[28] Raasikule sooviti lisada 2 küla Jõelähtmest ja võtta ära osa Kiviloost.

[29] Avaldati 20.12.2013 Harju Elus

[30] http://vana.harjuelu.ee/index.php?option=com_content&task=view&id=3509&Itemid=347

[31] Kommentaari andmise ajal veel HOL-i esimees

[32] HOL-i tegevjuht

[33] Esindas valda veel viimaseid päevi vallavanemana Aare Ets. Tal polnud valla kadumise vastu argumente

[34] Aruküla ja Raasiku nende kriteeriumite põhjal ei kvalifitseerunud ja põhiliselt seetõttu, et puudus tankla ja gümnaasium !

[35] Osales nendel kärajatel Aare Ets

[36] Tagantjärele tarkusega saab öelda, et lootus oli asjatu. Komisjoniga ilmselgelt püüti teha katet juba valitud teele. Kummaline oli juba seegi, et üks kõvemaid eksperte jäeti komisjoni liikmete hulgast välja.

[37] See 5000 on üle tulnud jubaeelmisest ehk nn Kiisleri reformikavadest ja mingit käega katsutavat põhjendust sellel numbril ei ole

[38] See kriteerium on hiljem muutunud ja nii vabatahtlik kui ka sundliitmine soovitakse läbi viia koos kohalike valimistega 2017 oktoobris

[39] Ajalooliselt on nad olnud Raasiku valla osaks

[40] Siiani pole esitletud tuleviku omavalitsuse rahastamise põhimõtteid ja kuni seda tehtud pole ei saa ka spekuleerida kas 5000 elanikuga omavalitsus saab hakkama või mitte. Tänastes tingimustes suudab ehk kuidagi tegevuskulusid katta, kuid kindlasti mitte teostada investeeringuidilma erinevate abitahadeta

[41] Aeg näitas, et Anija vallal jäi 2015 tulem negatiivseks – lahkus rohkem kui lisandus

[42] http://www.harjuelu.ee/2016/01/5824/raasiku-vald-vaatab-rae-poole/

[43] Kampaania kampaania pärast – kahe loosungi riputamine + registreerijate vahel marginaalsete auhindade jagamine

[44] http://www.raivouukkivi.ee/files/File/Sepa%20arvamus%20rahastusmudelist%2020_01.JP(

[45] Kõik viimasel ajal esile tõstetud ühinenud vallad – Märjamaa, Türi, Suure-Jaani – teevad demograafilises mõttes vähikäiku ja pole ka majanduslikus mõttes edukad

[46] Puudutab väheseid omavalitsusi

[47] Kui sellist asja üldse tänapäeva maailmas on

[48] Käesolevas uuringus tagatakse mobiiliomanike privaatsus, lähtudes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset side sektoris. Direktiivis nimetatud nõudmised viidi ellu Eesti Andmekaitse Inspektsiooni poolt.

[49] See rumalus avaldati ka 20.04.2016 Sõnumitoojas

[50] Kõik, millest räägitakse on viimase paari aasta jooksul juba tehtud või jäänud volikogu otsustuse taha (ELRONi piletikompensatsioon), sest pole majandusliku arvutuse kohaselt eesmärki täitvad

[51] A.Sepa vallavanemaks oleku periood

[52] A.Ets´i vallavanemaks oleku periood

[53] Tegelikult puudub siingi loogika, sest muid tingimusi (rahastamine, ääremaade soodustused jms) muutmata jätkub siseriiklik ränne töökohtade järgi. Seda näitab praktika suurte ühinenud valdade (Märjamaa, Suure-jaani, Türi, aga ka Anija) rahvaarvu statistika osas

[54] Sealjuures mitte 100%-lt konsensusliku koosmeelsusega. Lõhestunud opositsioonile tuge andma läinud lõhestunud koalitsiooni osa on selgelt märku andnud Raasiku ja Rae liitmise loogilisusele.

[55] Täna teadaoleva info puhul pole üheski piirikülas ülekaalus soov Raasiku valla külge liidetud saada.

[56] Reformierakonna liige nagu Raasiku vallast pärit riigikogu asendusliigegi

[57] Vaatamata, et tsitaadi peal olev lehe loosunglik pealkiri ütleb sootuks teist.

[58] On alustanud ühinemisläbirääkimisi

[59] Vajas kindlasti palju enam aega kui plaanitud

[60] Raha on alati vähe ja seda keskvalitsus omavalitsustele kergel käel anda ei soovi. Siiani on taastamata 2009 alguses kärbitud rahastamispõhimõtted

[61] Üks suuremaid tasandusfondist toetuse saajaid on nt Narva linn

[62] 2015 andmetel 52% tööealistest viibib tööajal Tallinnas

[63] 1991 aastal oli rahvaarv 4201, 2016 oktoobris 4786

[64] Anija ja Jõelähtme

[65] Mäletatavasti on ka selline vanasõna, et pole tähtis mis värvi on kass, peaasi, et ta püüaks hiiri

[66] Konsultatsioonid naabritega olid veelgi varem. Kohtuti Raasiku vallamajas 19.02.2016 kõikide meie naabrite vallavanemate ja volikogu esimeeste tasandil. Kohtumine lõpetati pressiteate väljastamisega ja otsusega, et parim viis oleks Ida-Harjumaal jätkata väljakujunenud omavalitsuste struktuuriga

[67] See oli ka viimane kord kui ta sellel päeval rääkis

[68] Ka nende, kes on pidevalt ja teadlikult teinud vastu kampaaniat. On küll avaldatud arvamust, et need inimesed peaks loosimiselt kõrvaldama. Minu vastus on olnud, see pole demokraatlik. Kui keegi vastastest võidab, siis on tema enda otsustada kas võtab reisi või mitte.

[69] Raasiku ja Kadrina

[70] Sealjuures oleks suurvalla puhul toetus läinud kogu uuele vallale ja paljuski korralduslike küsimuste lahendamise rahastamiseks. Nt strateegiadokumentide jms ühtlustamiseks või uute väljatöötamiseks

Raasiku sõprade pargi saamise lugu.

Minu esimene kohtumine Raasiku aleviku elaniku Fredi Karuga toimus 10.11.2014. Fredi rääkis, et tema kodu vahetus naabruses on vallale kuuluv maa, millel lokkavad erinevat liiki heintaimed ja mis pole valla poolt hooldatavate haljasalade nimekirjas. Tema niitvat oma koduga piirnevat osa, aga kurb on vaadata ülejäänud platsi. Ta tegi ettepaneku kujundada sinna park, istutada puid. Fredi oli isegi nõus seda parki hooldama hakkama. Sellel korral jäi jutt pooleli. Eelkõige selle tõttu, et niisugune otsus nõuab volikogu nõusolekut. 2014 ei olnud volikogu veel vastavaks otsuseks valmis.

Läks mööda kaks aastat ja me kohtusime uuesti. Täpsemalt toimus kohtumine 25.11.2016. Nüüd oli olukord pisut teine ja Fredi ettepanekut toetas Eesti Vabariigi 100 aastapäeva ürituste raames ellu kutsutud üle-eestiline ettevõtmine koondpealkirjaga "Eesti 100 tamme". Ettevõtmisega kutsuti kogukondasid üle riigi rajama tammikuid sümboolseks kingituseks oma riigile tema suureks juubeliks.

Sellise olulise lisandusega oli Fredi ideel juba palju enam kaalu ja Vallavalitsus viis volikokku ettepaneku –rajada vallale kuuluvale kinnistule Jägala mnt 45 tammesalu, mis oleks ühel poolt kingituseks Eestile tema 100-ndaks aastapäevaks ja teisalt tähistaks Raasiku valla veerandsaja aastaseks saamist.

Volikogu arutaski tammesalu rajamist juba 13.12.2016 istungil. Kohal oli nii Fredi Karu kui ka Eesti Vabariik 100. aastapäeva korraldustoimkonna konsultant Mari Valgepea. Arutelu lõppes järeldusega, et idee on väärikas ja vallavalitsusel tegeleda küsimusega edasi. Seda Vallavalitsus tegigi ning 14.02.2017 istungil oli 14-st osalejast tammesalu rajamise **poolt 11** ja **vastu 3** volikogu liiget.

Sealt edasi järgnes vallavalitsuse otsus, et avamine võiks toimuda võidupüha paiku, sest on ju ka sellel päeval Eesti sajandipikkuse ajalooga väga otsene seos.

Seega ongi müsteerium lahendatud –idee tuli Raasiku elanikult, Vallavalitsus ja volikogu toetasid ning tänaseks oleme jõudnud tammiku sümboolse avamiseni.

Miks on pargi nimeks **Raasiku sõprade park**. Lihtne vastus on, et kõik kes sinna oma tamme

istutavad ongi Raasiku valla sõbrad. Sõltumata kus nad ise pärit või kus nad ise täna elavad. Samuti on oodatud parki kõik, kes Raasiku valda hästi suhtuvad. Kuivõrd Raasiku alevik on tänase valla ääreala ja tulevane tammesalu on vahetult valla piiril, siis on siia oodatud ka kunagise Raasiku valla ja tänase Anija ja Jõelähtme valla inimesi. Ka see on kindlalt kogukondade sõprusele viitav ootus ja mine sa tea – äkki kunagi koos tammedega kasvab taas soov endised Raasiku valla külad siiski Raasiku valla koosseisu tagasi tuua. Üheks mitte väheoluliseks tõukeks nime valikul oli ka fakt, et pargis juba kodu leidnud puude istutamise juures on olnud tegevad Fredi Karu sõbrad ning nii sisaldab see nimi tänuavaldust nende panusele. Lisaks on selge sõbraliku kokkuleppe märk seegi, et tegelikult soovis Pikavere kogukond ka oma parki luua, kuid otsustas, et kogunedes ühe pargi loomise taha on kokkukuuluvustunne tugevam. Alice Suurkuusk tõi Pikaverest kaasa idee ajakapsli saatmiseks tulevikku.

Kokkuvõttes on tegemist kingitusega meile kõigile, aga eelkõige meie järglastele, kes saavad tegelikult hakata tammesalu tema uhkuses nautima ja võib olla kunagi keegi avab ka meie ajakapsli ja saab kätte sõnumid minevikust.

Õnnitlused saabuva võidupüha puhul. Tähistame ju väikese Eesti võitu saksa vägede üle. See võit oli kahtlemata üks suur samm, mis astuti 99 aastat tagasi ja tänu millele saame meie järgmisel aastal pidada Eesti juubelit numbriga 100! Elagu Eesti ja elagu Raasiku vald!

Raivo Uukkivi, Raasiku vallavanem 22.06.2017

Lisaks Fredile ja tema sõpradele oli pargi avamiskõlbulikuks saamisel käed tööd täis töö- ja puhkelaagri lastel, aga tuli pingutada vallavalitsuselgi loodusliku rohumaa silumiseks, kivide paigutamiseks, juurdepääsutee rajamiseks, kivile siltide paigaldamiseks, pingi paigaldamiseks jms. Kõik sai avamiseks valmis. Avamise käigus istutati tammesid lisaks. Oma tamme said vallavalitsus, volikogu, Pikavere kool, Aruküla ja Raasiku esindused.

Riigikantseleist väljutatud pressiteade

From: Mari Valgepea [mailto:Mari.Valgepea@riigikantselei.ee]
Sent: Wednesday, June 21, 2017 7:35 AM
To: keskmeedia@listid.rk.ee
Subject: PRESSITEADE: Raasikul avatakse ”Eesti 100 tamme” park

Pressiteade
21. juuni 2017

Raasikul avatakse ”Eesti 100 tamme” park

Homme, 22. juunil kell 12 avatakse Eesti riigi 100. sünnipäeva ja Raasiku valla 25. aastapäeva puhul Raasiku sõprade park, mis on üks esimesi Eesti 100 tamme parke. Pargi rajamise algatas valla kohalik elanik Fredi Karu.

Raasiku sõprade park rajatakse kohaliku kogukonna, Raasiku vallavalitsuse ja riigikantselei koostöös. Pargis on 50 tammepuud, jalgtee, istepink ja maakivi pargi nimega. Maakivi alla paigutatakse pargi avamisel ajakapsel, mille täidavad oma kodukoha tulevikuvisioonidega kohalikud lapsed ja noored.

Raasiku valla elanik Fredi Karu sõnul on park väärikas juubelikingitus nii valla praegustele kui tulevastele elanikele ja ka kogu Eestile. ”Minu maja kõrval olev tühermaa tundus sobilik, et sinna koos oma sõpradega tammepuid istutada. Koostöös valla ja riigikantseleiga kasvas see algatus suuremaks kui alguses plaanisin, kaasates sinna ka kohalikke lapsi ja noori,” lisas Karu.

Riigikantselei algatusel on Eesti Vabariigi 100. sünnipäevaks plaanis rajada üle Eesti 100 tamme parke, alleesid ja salusid. Koolinoorte ja omavalitsuste koostöös istutatakse igasse maakonda vähemalt üks tammik.

Riigikantselei kutsub üles kõiki eestimaalasi istutatama Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva puhul tammesid ka oma koduaedadesse. Täpsem info tammeparkide kohta: ev100.ee/eesti-100-tamme

2018. aastal möödub 100 aastat Eesti Vabariigi loomisest. Tulemas on Eesti rahva ja riigi senise ajaloo kõige ümmargusem ja suursugusem tähtpäev. Sünnipäeva tähistatakse 2017. aasta aprillist 2020. aasta veebruarini.

Lisainfo:

Mari Valgepea
Eesti 100 tamme projekti juht

Pärast õnnestunud üritust tagasiside Riigikantseleist

From: Mari Valgepea [mailto:Mari.Valgepea@riigikantselei.ee]
Sent: Friday, June 23, 2017 8:37 PM
To: Raivo Uukkivi <raivo.uukkivi@raasiku.ee>
Cc: 'Alice Suurkuusk' <alice.suurkuusk@gmail.com>; 'Ants Kivimäe' <ants.kivimae@raasiku.ee>; evevendt@hot.ee; 'fredi karu' <fredi.karu@mail.ee>; 'Garina Toomingas' <garina@kultuuriselts.eu>; 'Ingrid (Maigi)' <ingrid.teino@raasiku.ee>; 'Ando Liiv' <ando.liiv@raasiku.ee>; 'Alari Kruusvall' <alari.kruusvall@raasiku.ee>
Subject: Vs: RE: Tammesalu

Tere!

Kogu riigikantselei nimel saan öelda, et eilne sündmus õnnestus suurepäraselt. Tore oli kuulda kõigi sõnavõtjate mõtteid ja ajakapsli täitmine laste töödega oli emotsionaalne. Ühest küljest on hea meel, et park nüüd avatud kuid teisalt ka pisut kahju kohe, et rohkem selle raames pole vaja nii vahvate inimestega suhelda! Teil on väga tore ja aktiivne kogukond, eeskujuks tervele

Eestile. Aitäh!

Loodan, et teil tekib varsti veel mõtteid, kuidas ka 2018. aastal väärikalt EV100 muude tegevustega tähistada, ja kas kogu vallaga, oma kodutänavaga või perekeskis ja sõpradega. Selle jaoks saab inspiratsiooni EV100 veebilehelt ev100.ee või ka otse minuga suheldes.

Soovitan veebilehel liituda ka EV100 uudiskirjaga, siis jõuavad värskemad uudised igakuiselt teie postkastidesse. Liituda saab kõige all paremas nurgas olevale nupule vajutades.

Ilusaid pühi ja kaunist suve,

Mari Valgepea

Eesti 100 tamme projekti juht

Kaks lugu, mida ei osanud lahterdada, kuid tundusid olulised.

Motokrossitraditsioonja Kurgla krossirada.

Raasiku valla territooriumil elab mitmeid kunagisi ja ka tänaseid tublisid motosportlasi. Ilmselt tuntum neist on Are Kaurit, kes tänaseni seda harrastust eest veab. On selge, et tugevaid tegijaid ei sünni, neid tuleb tugevateni õpetada ja treenida. Krossis on selleks treenimise üheks oluliseks osaks krossi sõitmine. Seda saab teha vastaval rajal. Teisalt on selge, et selle harrastusega kaasneb müraprobleem, mis võib häirivaks osutuda neile, kellele kross nii südamelähedane pole.

Raasiku vallas on rajatud krossirada reformimata riigimaale Kurgla külas ja seal ikka tekib nurisemisi, seda vaatamata asjaolule, et on selgelt kokku lepitud raja kasutamise tingimustes. Viimati tekkisid erimeelsused 2017 aasta alguses rabajärvel sõitmisest. Vaidlused vaieldi selgeks mai lõpus toimunud koosolekul. Kirjutasin selle kohta loo valla facebook´i lehele. Kuna on oluline teema, siis avaldan selle siingi.

Eile, 29.05, toimus vallamajas Kurgla küla koosolek, mis oli ajendatud erinevast suhtumisest motokrossi harrastamisse Kurgla külas. Rahvast kogunes, tuba jäi kitsaks ja see näitas, et teema puudutab paljusid. Sealjuures ei olnud mitte kõik sellel poolel, keda krossiharrastus häirib.

Sissejuhatuseks tasub märkida, et 2013 aastast on olemas heatahte kokkulepe motospordi harrastajate (MTÜ AYR Racing Team, keda esindab Are Kaurit), Kurgla küla ja valla vahel, milles on lepitud kokku, et harrastusega tegeletakseKurgla külla rajatud krossirajal teatud päevadel ja kellaaegadel ning mujal Kurgla külas (sh rabas) ei sõideta.

Koosolekul sai kinnitust, et motosportlased on kenasti kinni pidanud krossirada puudutavas ja selles osas polnudki tegelikult kellelgi mingeid pretensioone. Isegi oldi nõus neid aegu ümber vaatama ning raja kasutamise aega pikendama.

Osasid külaelanikke häiris hoopis talvine sõitmine rabajärvel. Arutelu käigus selgus, et tegelikult olid tõlgendused erinevad. Talvel sõideti RMK loal tõepoolest rabajärve jääl, mis ei kahjusta kuidagi raba õrna kooslust. Kõik kohal olijad olid ühel meelel, et rabas sõitmine on loodust kahjustav, samas külmal ajal rabajärvel sõitmine loodust ei kahjusta. Tegelikult on loodusele kahju üliväike ka siis kui tsikkel läbi jää kukuks, kahju on sellisel juhul suurem tsikli omanikule. See on ka põhjus miks organiseerunud motospordi harrastajad tõsiselt kaaluvad enne jääle sõitma minekut.

Arutelu käigus selgus ka tõsiasi, et kõiki kellel tsikkel jalge vahel ja kiiver peas, kiputakse kohe siduma Are Kauriti juhitava MTÜ-ga ja nende tegevused (ka need, mida saab sigadusteks kvalifitseerida) kantakse automaatselt MTÜ-le. Nii see loomulikult pole ja sama loomulikult on selline ülekandmine MTÜ osas ebaõiglane. Kõik, kes endale jõuavad mootorratta ja varustuse soetada, ei ole veel motosportlased, samuti pole kõik Raasiku valla territooriumile sattunud motohuvilised (ka mitte kõik siin elavad) heatahte leppe osapooleks oleva MTÜ-ga seotud, kindlasti satub siia sõitma ka sootuks võõraid. Aitaks nende puhul kindlasti erinevate märgistuste kasutamine (nt järvel sõitmise kohta talvel), aga ka selgitustöö. Näost-näkku

selgitamine pole alati võimalik, peas olev kiiver ei lase inimest tuvastada ja ilmselt pole ka iga inimese näpu vibutamine ka eriti kaalukas. Samas saadi aru, et alal autoriteeti omava isiku poolt korrale kutsumine on mõjus ja seega kui vähegi võimalik, siis tuleb häirijatest ja kokkulepete eirajatest teavitada Are Kauritit, kes lubas igal juhul aidata nii koduvalla harrastajatele kui ka kaugemalt tulijatele selgitustööd teha meil kehtivate reeglite osas.

Minule tundus, et koosolek oli kokkuvõttes asjalik, konstruktiivne. Kõik said aru, et motosport on Raasiku valla üks visiitkaartidest, kuid selle harrastamiseks tuleb arvestada ka nende kaaskodanikega, kellel teistsugused huvid. Nii otsustatigi täpsustada heatahte lepet ühe lisaga, milles reguleerida talvine järvejääl sõitmine nii, et kogu nädalavahetuse valge aeg ei oleks mootorite põrinast saadetud. Ka lubasid krossimehed järvele lükata uisutajate jaoks platsi puhtaks.

Loodan väga, et eilne koosolek lõi õhu jälle klaariks. Samas kutsun kõiki motospordihuvilisi, kes pole seotud MTÜ-ga AYR Racing Team ja seega pole ka heatahte lepingus osalised, olge oma harrastuses kaaskodanike õigustega ja heade kooselu tavadega arvestavad, siis ei teki konflikte ja kõikidel on Raasiku vallas parem elada.

Pärast koosolekut ei ole lahkhelisid kuulda olnud. Loodetavasti saab tulevikuski Raasiku kandi mehi maailmas tegusid tegemas näha. Vallavalitsus omalt poolt on võtnud krossiraja seadustamise üheks ülesandeks uue üldplaneeringu koostamisel.

Loomulikult on Raasiku vallas sporditraditsioonid laialdasemad ja haaravad teisigi alasid ning on ette näidata tublisid saavutusi. Arukülas on käsipalli traditsioon ja oma koolkond[71], Raasikul jälle Jokeri ümber koondunud jalgpalli koolkond. Aus on paljud teisedki spordialad nii professionaalsel kui rahvaspordi tasandil. Aruküla (Arenculle)ettevõtlikud naised asusid mängima saalihokit ja on juba arvestatavad tegijad. Mehed taovad talvel hokit ja suvel rannavõrkpalli. Judos on ette näidata tiitleid, koroonas on kibedaid käsi. On tublisid vibulaskjaid. Sport on aus nii noorte kui vanade seas. Spordi tegemist toetavad tõukavad edumeelsed valla ettevõtjad. Aga tuleb ette avastusi, mida laiem üldsus ei pruugigi teada. Ühest sellisest järgmises loos juttu tuleb.

Gustav Ernesaks X 2!

On teada, et tänase Raasiku valla aladel (Perila külas) oli meie lauluisa Gustav Ernesaksa (12.12.1908 Perila –24.01.1993 Tallinn) sünnikodu. Raasiku vallas ei ole kindlasti kedagi, kes seda fakti ei teaks.

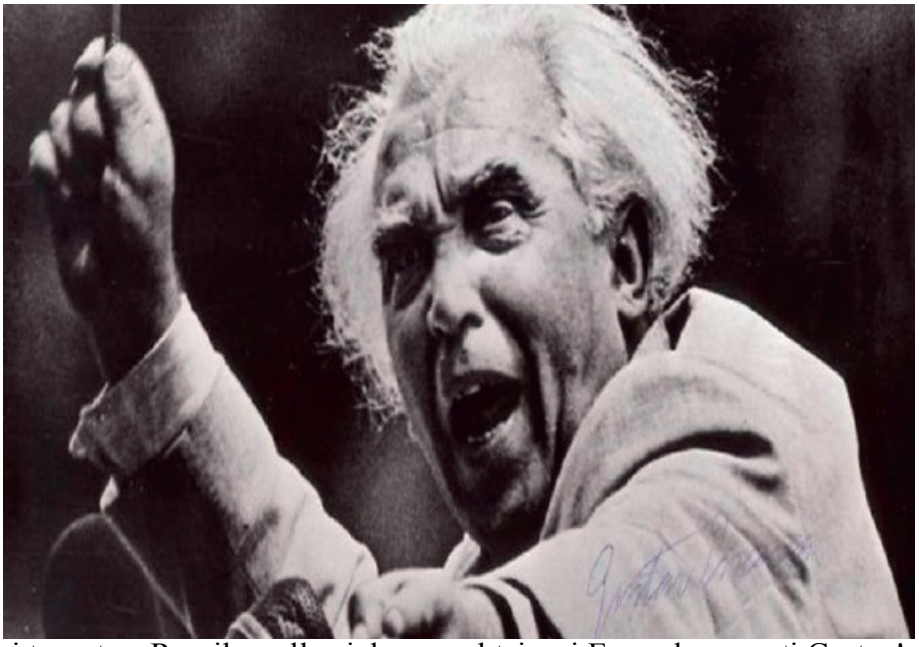

Paljud aga ei tea, et on Raasiku valla ajaloos veel teinegi Ernesaks, samuti Gustav!

Perila naaberkülas Kiviloos on teise Gustav Ernesaksa (02.08.1896 Kiviloo –02.09.1932 Sidney)sünnikodu. Seegi Gustav on olnud tegija omal alal. Alaks raskejõustik, kus tal ette näidata 1922.aastal Tallinnas toimunud tõstmise MM-i pronksmedal ja 1924. aastal Pariisi OM-il kuues koht, kuid samal võistlusel püstitas ta võistluse jooksul üheksa olümpiarekordit. Lisaks tõstmisele on ta olnud tegija maadluseski ning 1925 aastal tulnud klassikalises maadluses Eesti meistriks.

2016 aastal avati spordimees Gustavile tema 120-nda sünniaastapäeva puhul mälestuskivi.

Välja oli pandud erinevad autasud,mis jõudnud õnneliku juhuse tõttu Austraaliast kodumaale.

Teadaolevat nappi infot Kiviloo Gustavi kohta.

Isa nimi Hans (s1839), kellel oli esimese naisega 6 last. 1888.a Kai suri. Mõne aja pärast abiellus Mart uuesti. Väljavalituks sai Mari Kressa (1862). Neil oli kolm last –Villem, Johannes-August ja Gustav.

1926 aastal siirdus Gustav Ernesaks Brasiiliasse, hiljem kolis venna Johannes Augusti juurde Austraaliasse, kus suri kollatõppe. Maetud on ta Sydney Rookwoodi kalmistule.

Gustav Ernesaksa auhinnad jäid pärast surma tema venna kätte, kes elas perekond Fraserite majas. Ka vennal puudusid pärijad, siis jäidki auhinnad Fraserite perre. Perepoeg Jan Fraser hoidis auhindu aastani 2012, mil kinkis aumärgid Eesti Spordimuuseumile.

[71] Koolkond siis selles mõttes, et mängijate kasvatamine käib maast madalast

Perioodil 2013-2017 on Raasiku valda külastanud erinevad külalised ja peetud vallapiire ületavaid üritusigi.

Oktoobris 2014 käis haridusteemadel rääkimas haridus- ja teadusminister. Sellest sai kirjutatud niisugune lugu.
2014 käivitus vallas haridusvõrgu arutelu. Käivitajaks oli riigipoolse õpetajate tasustamise põhimõtete muutus, mis viis Aruküla ja Raasiku põhikoolide vahenditest Pikavere õpetajate doteerimiseni. Võrdlemisi kohe pärast riigirahade eraldamist toimus ka riigi tasandil valitsuse vahetus. Haridus-ja teadusministri tool jäi SDE-le ning see andis võimaluse ministri valda kutsumiseks. Sügisel kohtumine Aruküla Põhikoolis toimus. Seda saab meenutada järgneva loo abil.

Haridus- ja teadusministri külaskäik Raasiku valda.

17.10.2014 väisas minister Jevgeni Ossinovski Raasiku valda. Tegemist ei olnud haridusasutustega tutvumisvisiidiga. Tegemist oli ühe ammu lubatud kohtumisega. Ammu siin kontekstis tähendab käesoleva aasta kevadet.

Nimelt on juba kujunenud traditsiooniks, et valdadele haridustegevusega tegelemiseks eraldatavates summades lepitakse (vahel ka ei lepita) kokku riigieelarve tegemisele eelnevas omavalitsusliitude ja valitsuse delegatsioonide läbirääkimiste protsessis. Nendel läbirääkimistel arutatakse läbi, vaieldakse, jõutakse kokkulepetele ja tihti mõnes punktis ka ei jõuta kokkulepetele erinevate riigieelarvest rahastatavate valdkondade rahastamispõhimõtetes. Üheks valdkonnaks on haridusvaldkond, mille suurimaks osaks on pedagoogide palgaraha teema. Ja kuigi läbirääkimistel saab selgeks summa suurus, mis kajastatakse riigieelarves, siis tihti rakendusakt selle summa omavalitsustele jagamise põhimõtete kohta saabub veebruarismärtsis. Nii oli ka 2014 aasta alguses. Seekord siis jälle uue mudeli alusel – omavalitsustele eraldati üks summa ning omavalitsus jagas seda oma koolide vahel. See jagamine tõi kevadel nurina Raasiku valla suuremate koolide pedagoogides ja lapsevanemates.

Põhjuseks kahelt suuremalt koolilt võeti raha Pikavere kooli vajadusteks. Tekkinud protestinurin viis vallasisese koolivõrgu korrastamist puudutavate aruteludeni ja otsusteni.

Kuuldes, et Ossinovskist saab uus haridusvaldkonna minister, kutsusin ta koheselt teravat teemat lahkama. Ta pidigi tulema juba värske ministrina, kuid ikka tuli midagi vahele ja siis oligi juba suvi käes ning otsustasime, et lükkame selle kohtumise sügisele. Tagantjärele tundub see ka õigena, sest tänaseks on Jevgeni Ossinovski ministrina saanud asjad hästi selgeks ja seda näitas ka eilne kohtumine. Pea kõik küsimused said vastused. Loomulikult oli ka küsimusi, mida ei saagi lahendada üksi minister ega ka seadusandlus. Mitmed küsimused -nt õpetaja–õpilase suhted koolis kui õpilane ei allu või kodu osa lapse kasvatamisel või erinevate kutseõppe nüansside paindlik reguleerimine, et kõik tööandjad rahul saaksid olla –leiavad parimad lahendused aja jooksul koos meie noore riigi küpsemisega.

Kohtumisel räägiti lühemast ja pikemast vaatest hariduselus, õpetajate tööajast, huvihariduse kontseptsioonist, bürokraatiast, vastuoludest õigusaktide ja päris elu vahel, koolivõrgust ja selle optimeerimisest, kohaliku omavalitsuse otsustest, kvalifitseeritud õpetajate põuast ja õpetaja ameti ebapopulaarsusest, mida saab hinnata vähese sisseastumisega õpetaja õppesse, põhihariduse omandamise aja tõstmisest 18-ne eluaastani ja loomulikult tasust selle ühe tähtsama töö eest jne., jne.

Hea uudis oli see, et omavalitsustele 2015 aastaks eraldatav haridusraha kogumahus suureneb ja õpetajate alampalk mõnevõrra tõuseb. Halb uudis see, et investeerimist võimaldav komponent on sama summa sees ja eks koolijuhtidel ja valla ametnikel on vaja leida kuldne kesktee. Väga hea pole uudis, et väga pikkasid strateegiaid momendil ei ole, sest väga palju segavad kaarte 2015 märtsis toimuvad Riigikogu valimised, mille järgne koalitsioon kujundab edasise ja saab ka pikemat strateegiat kujundada. Küsimusi esitati õppekirjanduse toetuse kohta ning toitlustamise ja koolitranspordi toetamise kohta. Needki rahad on kõik selles ühes rahasummas, mis omavalitsustele eraldatakse, kuid omavalitsusliitudega läbirääkimise protokolle lugedes saame teada, et need summad arvestati sellesse koondnumbrisse samas suuruses kui tänavusel aastal. Õppekirjanduse osas saime ka täiendava vastuse, et selles valdkonnas minnakse suurte sammudega elektroonse (e-raamatud ja erinevad õppeprogrammid) õppe poole.

Küsisin ministri seisukohta lasteaia õpetajate töötasu põhimõtete võrdsustamises kooliõpetajatega. Ehk ka vahendite eraldamise võimaluste kohta riigieelarvest. Vastus oli, et tänastes plaanides sellest ametlikult ei räägita, kuid tema isiklikult seda lähenemist toetaks. Seega jällegi üks punktidest, mis saab selgeks valimiste järel.

Kuivõrd meil gümnaasiume ei ole, siis käis pea 2 tundi arutelu lasteaedade, põhikoolide ja huvihariduse teemal[72]. Samas läheb ju oluline osa meie lastest edasi õppima gümnaasiumitesse Tallinna ja Jürisse. Kuivõrd ise olen ka Rae vallavolikogu liige ja 2013 aastal püstitasime oma kohalikel valimistel osalenud seltskonnaga selge eesmärgi Rae valda riigigümnaasiumi rajamiseks, siis esitasin sellel teemal lõpuküsimuse. Küsimus oli - on teada et:

- kohaliku omavalitsuse kohustus on tagada oma territooriumil elavatele ja rahvastikuregistris selle kohaliku omavalitsuse kodanikule põhiharidus;
- Eesti gümnaasiumivõrk on ebaefektiivne ja riik on astunud samme selle võrgu efektiivsemaks muutmiseks;

- Harjumaal on täna kokkulepe vaid Viimsi vallaga;
- Lääne-Harjumaal läbirääkimised riigigümnaasiumi paiknemise osas käivad;
- Harjumaa keskmises osas on parim koht riigigümnaasiumiks Rae vald;

seega kas Rae valda riigigümnaasiumi ehitamise osas on edasiminekuid? Kas üldse mingeid läbirääkimisi on alustatud? Kuivõrd tegemist ka Raasiku valla laste poolt aktiivselt läbi ajaloo kasutatud kooliga, siis on selles osas riigiplaanid väga olulised ka Raasiku vallale.

Ministri vastus oli, et Harjumaale on plaanis 4 riigigümnaasiumi. Tema arust on Rae vald tõesti suurima perspektiiviga koht riigigümnaasiumile[73].

Selle peale küsisin, et kas on näiteks abi, et ministeeriumile saabuks Raasiku vallavolikogu pöördumine, millele annaks jõudu juurde Rae vallavolikogu 11-ne liikme (pea pool) seisukoht? Minister vastas, et momendil ei anna see palju juurde, sest ministeerium on käivitanud uuringu, mille eesmärgiks on välja pakkuda kõige õigemad kohad ülejäänud kolmele riigigümnaasiumile.

Kokkuvõtteks võib öelda, et see oli vähemalt minule viimase aasta üks paremini kasutatud reedehommik kella 9.00-st kella 11.00-ni. Tänud külalisele ja tänud osalejatele!

Tänutäheks võetud vaeva eest kinkisin vallavalitsuse poolt ministrile Raasiku valla kruusi ja arvestades praegust aastaaega, ka purgi mett.

25.11.2014 Raasiku võõrustajaks Harjumaa Aasta Tegija tunnustusüritusele.

Ürituse enda sisu oli erinevate alade tegijate esiletõstmine ja tänamine. Selline üritus on alati oluline, sest tahame me endale tunnistada või mitte, aga kõik inimesed on liigutatud kui märgatakse nende tegevust ja seda tunnustatakse ning eeskujuks seatakse. Harjumaa Tegijate tiitleid anti välja 7, neile lisandusid veel LEADER tegevuses silmapaistnute autasustamised.

Ka Raasiku vallast esitati kandidaate kõikides valdkondades ning olime surmkindlad, et

mitmetes kategooriates lööme platsi puhtaks. Nii ei läinud ja see näitab ülemaakonnalist kõrget taset ja annab teadmise, et Tegijaidon igas maakonna nurgas. See ongi Harjumaa tugevuseks – ühtlaselt tugev tase. Teemaks oli sellel üritusel Harjumaa identiteedi otsimine ja leidmine. Vähemalt arutlejate arutlusest jäi arusaam, et seda defineerida ei osatud. Mina arvan, et me ei peagi mingit müstilist keskmist harjukat otsima ja temale identiteeti kirjeldama. Jääme ikka kõik oma kodukoha identiteedi peegeldajateks ja eks see meie kõigi summa ongi Harjumaa identiteet.

Kokkuvõttes oli meeleolukas õhtupoolik. Raasiku vald jäi ajalukku korralduskohana, Alleksi peomaja võimalused panid paljusid õhku ahmima, **Henri Reedersai** suurepäraselt hakkama õhtujuhtimisega ja **huvikooli akordionistid** demonstreerisid oma oskusi. Ja peatähtis, et Raasiku vald ei jäänud ka tunnustuseta. **Aasta külaks valiti Härmaküla!.**

27.11.2014 Kodanikupäev eakatele.

Korraldajaks Aruküla Kultuuriselts. Kohal oli kaks esinejat või isegi kaks peaesinejat – sotsiaalkaitse minister **Helmen Kütt** ja loodusemees **Fred Jüssi**. Minister oli oodatud meile külla 01.10 toimunud eakate päeval, kuid siis oli tal päev analoogseid kohtumisi täis. Samas ta lubas kindlasti tulla ja rääkida sotsiaalvaldkonnas toimuvast. Ilmselt pole paremat aega kui kodanikupäevaga seotu. Minister rääkis erinevatel teemadel, oli diskussiooni, küsimusi ja vastuseid.

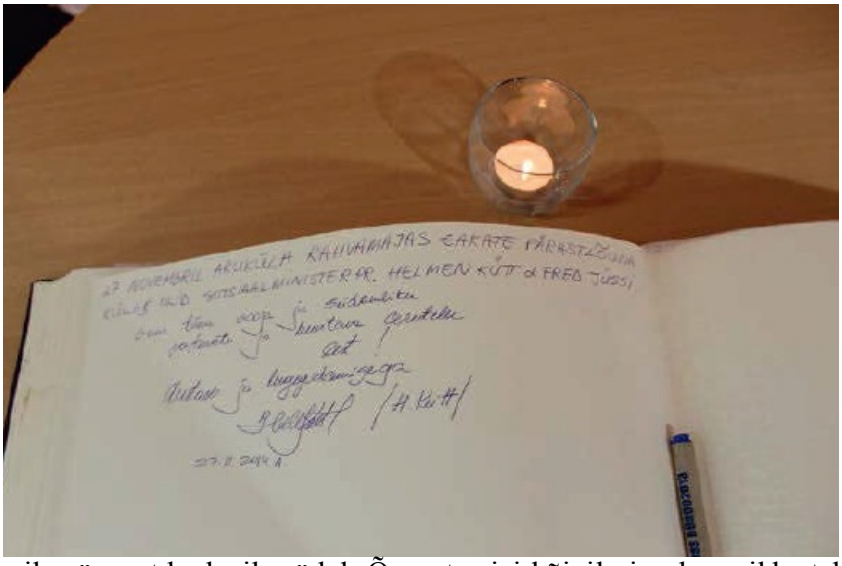

Nii saigi Kodanikupäevast kodanikunädal. Õnnestumisi kõigile ja olgem ikka tublid kodanikud ja ikka kõigil päevadel aastas!

Sai seegi minister oma meepurgi.

2014 aasta õpetajate päeval tervitamas kaitseminister Sven Mikser, kes meenutas oma kooliaega.

30.11.2015 käis külas kultuuriminister Indrek Saar. Käidi Pikavere koolis

Ja kohtuti Arukülas Ida-Harjumaa kultuuritöötajatega

23.05.2016 väisas Raasiku valda ettevõtlusminister Liisa Oviir.

Kohtumine ministriga sai teoks põhjusel, et nii meedias, aga ka otsesuhtlusel ettevõtjatega, on tõstatatud teemasid/probleeme, mille võib kokku võtta küsimusse –miks Eesti riik paneb oma ettevõtjaid olukorda, kus konkureerida raske. Ajendab selliselt küsima reaalne elu, mil tõstetakse kaudseid makse, mis mõjuvad pea iga ettevõtte toote/teenuse sisendhindadele ja samuti kasvab surve töötajate poolt töötasude suurendamiseks. Sealjuures meie naabrid kasutavad seda olukorda ära ja võimendavad veelgi jaburat olukorda.

Minister rääkis vabariigi valitsuse tegemistest ja meetmetest, mis peaksid kergendama ettevõtjate tegevust täna ja tulevikus

Pärast ministri sõnavõttu jätkus vestlus küsimuste-vastuste vormis. Ilmselt nõustuvad kõik, kes tulla viitsisid, et tasus see 2 tundi esmaspäevasest pärastlõunast raisata.

25. augustil 2016 toimus Raasiku vallas Aruküla Rahvamajas konverents teemal ***Kohalik omavalitsus kui Eesti riigi taastamise vundament – kas ka muudatuste mootor!***

MTÜ Polis ja partnerite traditsiooniline suvekonverents oli pühendatud Eesti Vabariigi taastamise 25. aastapäevale ning sellega märgiti ära meie avaliku halduse loomise 150. aastapäev. Teadaolevalt võeti 1866. aastal vastu esimene nn maarahvaga seotud omavalitsusseadus: **Makoggukonna Seadus Baltia-merre kubbermangudele. Ria-, Tallinna- ja Kura-male.**

Üritusel osales väga auväärt seltskond. President Arnold Rüütel tegi esiettekande, aga kuulas ära vapralt ka kogu konverentsi. Kõnelejate hulgas olid ka tänane Riigikogu spiiker ja presidendikandidaat Eiki Nestor ja veel Riigikogu liikmetest Aivar Kokk, Kalle Laanet, Helir-Valdor Seeder ja nii Riigikogu kui kohaliku omavalitsuse juhi, aga ka teadlase kogemusega Aadu Must. Ettekandjaid oli teisigi, neist osad kohaliku omavalitsuse esindajad (omavalitsusjuhid ja omavalitsusliitude esindajad), osad teadlased, aga ka riigi esindajad (nt maavanem). Vahepalana enne lõunat rääkis Anne Eenpalu riigivanem Kaarel Eenpalust ja tema saatusest.

Kuivõrd meil on kiirustades vastu võetud (07.06.2016) väga toores haldusreformi seadus ja selles tundub sisalduvat oluline põhiseaduse riive, siis on 20+ omavalitsust koondunud seaduse vaidlustamiseks. See on 10% Eesti omavalitsustest, mis on kindlasti oluline hulk. Neid omavalitsusi esindab vandeadvokaat Paul Varul, kes tegi ka ettekande sellel teemal. Haldusreformist ja seda reguleerivast seadusest ning seaduses sisalduvatest küsimusi tekitavatest momentidest rääkisid ka mitmed teised, sh sain minagi oma kokkuvõtte teha ja öelda, mida asjast arvan.

Konverentsi korraldajad olid MTÜ Polis, Riigikogu, Raasiku vald, Eesti Maaomavalitsuste Liit, Eesti Linnade Liit, Harjumaa Omavalitsuste Liit, Tallinna Ülikool, Tallinna linn, Tallinna Tehnikaülikool, Tartu Ülikool, üleriigiliste kohaliku omavalitsuse liitude vanematekogu, Haldusjuristide Ühendus, Valla ja Linnasekretäride Selts ja Eesti Omavalitsusliitude Ühendus.

Olen kindel, et väga tihti sellise esindatusega üritusi Raasiku vallas korraldatud ei ole. Kui üldse kunagi. Tänan ka kõiki meie valla inimesi, kes olid korraldamisega seotud. Eriline tänu Aruküla
Kultuuriseltsi tiimile ja Aruküla Põhikooli kokkadele.
Kokkuvõtteks võib öelda, et eile asus omavalitsusmaastiku keskpunkt Arukülas.

2016 olid presidendi valimised. Riigikogu ei saanud hakkama ning valimised usaldati valimiskogule. Mäletatavasti ei saanud ka see hakkama, kuidenne selle kurva tõsiasja teada saamist tegid kandidaadid tublit tööd võimalike valijatega. Mõni käis omavalitsustes kohalgi. Raasiku vallavalitsust külastas **Mailis Reps**.

Lisaks tähtsatele külalistele võõrustas Aruküla (AKS-i ja Garina Toominga juhtimisel) 2016 aastal üleharjulist tantus- ja laulupäeva Põlvkondade pidu.

[72] Siin küll saime teada, et kontseptsiooni töötatakse välja. Seni oli kultuuriministeeriumi pädevuses ja ei liikunud, nüüd on HTM-i all ja vastav töögrupp tegeleb aktiivselt

[73] RU: HTM-i dokumendihaldussüsteemi andmetel saab öelda, et paraku ei ole Rae vald väga aktiivne selles küsimuses konstruktiivseid läbirääkimisi pidama. Pole ühtegi märksõnaga riigigümnaasium avanevat kirjavahetust

Traditsioonilised üritused vallas ja väljaspool. Tänamised ning tänu vastu võtmised.

Harjumaa omavalitsused peavad traditsioonilisi suve- ja talvepäevi.

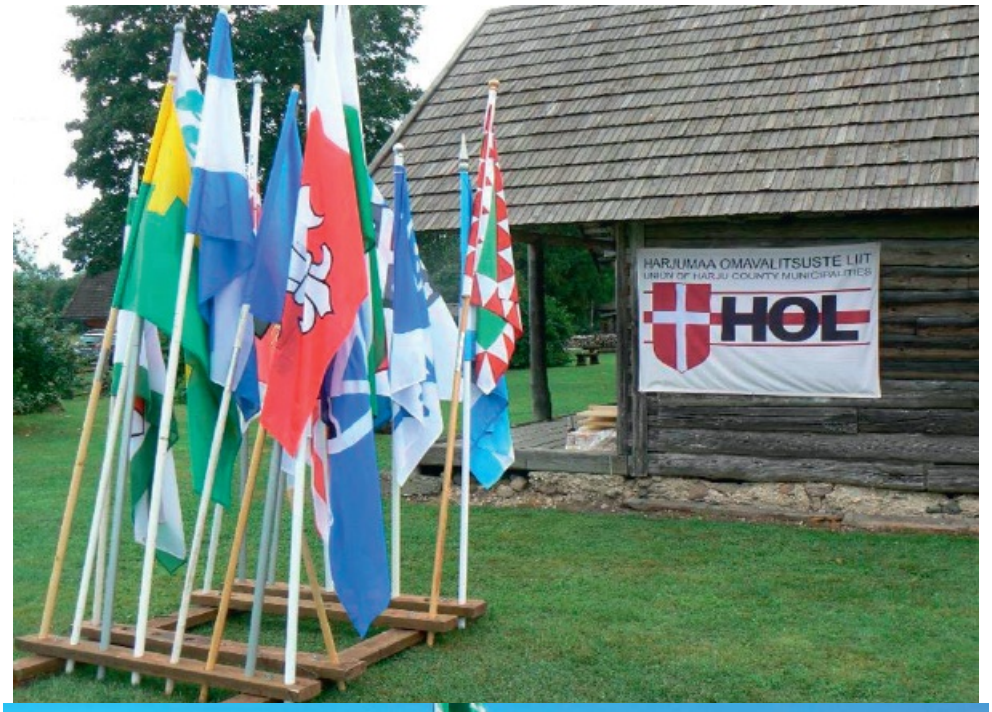

Talveüritus 2015

Raasiku meeskond avadefileel 2014 (puudub pildilt Ants Kivimäe, sest tema tegi pildi, nii nagu eelmisedki selles loos esitatud pildid) ja poseerimas karikaga. Seekord jäi see vaid poseerimiseks.

Ja 2017 avadefileel. Seekord saime 2 alavõitu

2015 talvised võistlused võitis Raasiku valla südikas võistkond

Ja kui võidad, siis saad ka kohe „karistada“ ja pead ise korraldama. 2016 jäid talvepäevad ära ja seega toimusid nad Raasiku vallas 2017

Vallavanemate sõit(?) 2014 – minu elu esimene rattavõistlus. Reportaaž sadulast.

Alguse sai asi nii. 18.augustil 2014 aastal kell 22.20 saabus minu e-posti kiri, millel kaasas manus

Kuigi sellise ürituse jaoks võiks olla veidi pikem ette teatamise aeg, tegin siiski aja vabaks, registreerisin end, sest tegemist tundus olevat ikka kutsega tõsisele Vallavanemate mõõduvõtule ja kui juba välja kutsujaks on ühtpidi oponent Rae vallast, aga teiselt poolt nagu kolleeg, siis ei saa ju jätta võimalust kellelgi hiljem öelda, et näe Raasiku vallavanem lõi araks. Lisaks on hea kui ka Raasiku vald on esindatud, sest selle sõidu pikema distantsi üks osa kulges ka mööda Raasiku valla teid.

23.08 hommikul võtsin oma eelmise sajandi sünniajaga maastikuratta[74] ja läksin.

Sõit algas Vabaduseväljakult Tallinna Linnavalitsuse eest. Esimesena startisid 110 kilomeetrise

distantsi ette võtnud. Seejärel 48-kilomeetrise distantsi osavõtjad, nende seas siis ka vallavanemad. Nüüd lühidalt põhjusest miks ma pealkirjas kasutasin küsimärki. Põhjuseid lausa kaks. Esiteks oli vallavanemaid kohale tulnud (ca 180-st) tervelt kolm –(välja)kutsuja Rae vallast, kolleeg Juurust ja mina Raasiku esindajana. Lisaks Keila volikogu esimees. Seega esimene põhjus küsimärgi kasutamiseks oligi vallavanemate lahja osavõtt. Teiseks avastasin,et vallavanematena asusid esirivvi (vallavanemad startisid kõige ees) ka kaks, kes pole vallavanemad –endine Rae vallavanem Gutmann, kes vabanes ametist korruptsioonikuritöös süüdimõistmise tõttu ja Raasiku endine vallavanem[75]. Samas vahet sõidu mõttes ju pole, kui siis ehk nii palju, et vallavanemate sõidus osalejad said peale ilma osalustasu maksmata, ehk see innustas endisi vallavanemaid?

Start anti 13.30.Lõpp-protokolli andmetel startijaid 323. Distants, nagu öeldud, 48 km. Siinjuures tuleb lisada, et ega võidusõit ise nii pikk polnud. Ohutuse kaalutlustel sõitsime kuni Vana-Tartu maanteele (Lennujaama juures) pöördeni nö turvaauto taga. See lõik olla kuskil 4,8 km pikk, seega võidusõidu enda pikkuseks oli ca 43 km.

Pöörasime Ülemiste järve juurest Vana-Tartu maanteele, auto pani eest minema ja asi läkski reaalselt lahti. Algus oli jube–vasakult ja paremalt pandi mööda, mõni jäi endalegi jalgu, silmad peavad olema ees ja taga, paremal ja vasakul. Enne starti otsustasin, et võtan tasa ja targu, sõidan läbi ja korras. See mõte kadus sisuliselt kohe kui õige start lahti läks. Alustasin ilmselt ennast põletava lahmimisega, eriti kui avastasin, et minust sõidavad mööda ka naised. Esimese 5-6 kilomeetri järel tundus, et kõik, rohkem ei jõua. Siis avastasinendale selle teadmise, mida tugitoolist rattavõistluse vaataja on kuulnud, kuid pole kogenud –tuules sõitmise. Valisin ühe, kes minust just mööda sõitis ja võtsin talle sappa ning järgmised 5-6kilomeetrit oli mõnus. Siis jõudis mingi taganttulijate grupp meile järele ja ma sain aru, et minu vedaja on väsinud (igal juhul numbri 625 all sõitjale[76], kes lõpus tuligi minust paar minutit hiljem, olen tänu võlgu) . Valisin uue seltskonna, vahel vedasin ka mina kedagi, samas olin jälle ise veetav. Kui jõudsime Jüri tehnoparki ja nägin silti 10kilomeetrit veel ja samas oli koduni ca 1 km, siis tekkis korraks tahtmine pöörata kodu poole. Surusin selle maha ja suutsin koos seltskonnaga, kellega juba Vaskjalast saati ühes pundis sõitsime, hoida tempot Assakuni. Seal kukkusin nende tuulest, aga lõpp oli juba käes. Kuigi olin läbi nagu läti raha, jäi mulle veel viimasel 900-l meetril mitu kaasvõistlejat jalgu, mis tähendas, et nemadki polnud kõige värskemad. Siis oli päästev finiš.

Tegelikult polnud mul ju õrna aimugi, et kui palju selles sõidus sõitjaid oli ja kui paljud veel minu taga tulemas. Protokollist sain teada, et

- Startis 323;
- Lõpetas 251;
- Katkestas 76 (ilmselt siin hulgas ka need, kes starti ei tulnud);
- Võitja aeg 1h 24 minutit ja 45 sekundit;
- Mina lõpetasin 175 kohal ja võitjast taga 16 minutit 47 sekundit seega ajaga ca 1 tund ja 42 minutit;
- Vallavanemate sõidus osalenud kolmest tegelikult ametis olevast vallavanemast olin kõige vanem, aga lõpetasin esimesena . Parafraseerides klassikuid „pole paha“, eriti kui ca 20 aastat noorem väljakutsuja naabervallast lõpetas umbes sama palju minuteid hiljem;
- Arvestust peeti ka vanuserühmade lõikes, minu oma siis juba M50. Selles startis 22, lõpetas 19 ja mina olin jälle keskel – 11.

Olen oma elu esimese (suure tõenäosusega ka viimase) rattavõistlusega väga rahul, sain

kogemuse, aga ka teadmise, et üksi sõtkudes põletad end läbi, koostöös edenedes on tulemus sootuks parem. Samuti tean, et võid olla nii kõva mees kui tahes, siis tehnikaspordis loeb siiski ka spordivahendist palju - on mõttekas kasutada vähe teistsugust ratast sellisel üritusel ja väga hea mõte oleks võtta kaasa ka joogipudel.

Siiski ei saanud lõpuni aru, et mis point oli sellel vallavanemate sõidul ja Rae vallavanema (välja)kutsel?

Ka vallasisestel jõukatsumistel sai osaletud nii vallavalitsuse võistkonnaga, aga ka Aruküla võistkonna liikmena.

Stiilinäide 2014 võistluselt. Selle konkreetse ala me ka võitsime.

Sama üritus 2017, kus ka Garina sai kogemuse võrra rikkamaks

Jüriööjooks Raasikul2016. Saime kolmanda koha. Lihtsalt rohkem võistkondi polnud

Sama üritus 2017. Saime ka auhinna. Viimase koha jagamise puhul lohutusauhinnana

Samuti Jüriöö jooks, seekord Aruküla oma ja ka 2017 aastal

Perioodil 2013-2017 tuli ette võtta kaks korda rongkäik kesklinnast lauluväljakule. Ühel korral suurel ja teisel korral koolinoorte laulu-ja tantsupeol.

2014 aastal võõrustas Raasiku vald Harjumaa tegijate austamise tseremooniat. 2014 toimus sama üritus Keilas. Nominente oli Raasikultki, aga sõel oli tihe. Meilt jõudis tiitlini Angela Allik. 2016 sai kiituse osaliseks Aave Transpordi seltskond.

2013-2017 oli valitud Raasiku vallavanemana Harju Omavalitsuste liidu juhatusse. 2014 jaanuaris valitud juhatuse liikmetest jäid lõpuni 4, teised vahetati erinevatel põhjustel.

Sai käidud legendaarses telesaates „Vabariigi kodanikud“, mida juhtis Aarne Rannamäe

"Vabariigi kodanikud": päästeamet ei suuda igal inimesel kätt hoida

Eile 21:23
Rubriik: Eesti

Valitsus on otsustanud riigireformi käigus piirata avaliku sektoris töötavate inimeste arvu ja kärped pole puutamata jätnud ka päästeameti eelarvet. Saates "Vabariigi kodanikud" tõdesid kõik, et sisejulgeolek on tähtis, kuid praegune rahastamismudel pole pikemas perspektiivis enam jätkusuutlik. Samuti ütlesid nii Vabaerakonna riigikogu saadik Artur Talvik kui ka siseministeeriumi päästeala asekantsler Hannes Kont, et tuleohutuse tagamine ning õnnetuste ennetamine algab kogukonna ja inimese tasandilt.

"Vabariigi kodanikud": päästeamet ei suuda igal inimesel kätt hoida

Traditsiooniks üle Eesti on jaanipidude korraldamine. Samuti on traditsiooniks, et vallavanemad koivad tuld toomas Maakaitsepäevalt. Seal annab tule üle maavanem. Maavanema tõrvik läidetakse presidendi poolt saadetud tulest. Raasikul on tava, et ühel aastal on õigel päeval jaanituli ühes keskuses ja teisel aastal teises. Seega presidendi tuld saavad meie alevikud üle aasta.

Ja kui on tuli, siis peab olema tuletõrje ka. Raasikul on omad tublid vabatahtlikud, kes 2017 tähistasid oma 90 sünnipäeva. Kirikus õnnistati uus lipp ja ühe naelalöömise ülesanne anti mullegi

Kinkisin neile sellise „meene“, millel tuletõrjujate hüüdlause „viimane kustutab tule“

Olulisteks traditsioonideks on erinevad vastuvõtud ja tänuüritused. Üheks selliseks kenaks traditsiooniks on vastsündinute Teretulemast vastuvõtud.

Enamuses endast ja oma kodanikest lugupidavates omavalitsustes, on juurdunud kena traditsioon – uute ilmakodanike tervitusvastuvõtt. Raasikul viiakse seda läbi 2 korda aastas – emadepäeva ja isadepäeva paiku ehk kevadel ja sügisel. Eesmärk on luua side kõikide oma kodanikega juba varakult. Selline suhtumine on kindlasti identiteeti arendav ja tugevdav mitte ainult vastsündinutel, kes ju tegelikult veel midagi sellest eesmärgist aru ei saa, vaid pigem laste vanemate õnnitlemise läbi just neile selgitamaks, et omavalitsus hoolib. Mälestuseks antakse tunnistus ja vallavapiga lusikas. Tehakse pilte, süüakse torti.

Tõepoolest tehaksegi nii paljudes omavalitsustes, kuid suurem osa neist ei saa uhkustada, et tseremooniat viib läbi professionaal selle sõna kõige õigemas tähenduses. Raasikul on abikäe ulatanud pr Karin Kask, kes on siin ka elanud. Ja jutt on tõesti professionaalne, vahel tundub, et jõuab peakangelastenigi.

Traditsioone on teisigi. Üheks tänamise ürituseks on kindlasti nn õpetajate päev kus tänamist leiavad haridus- ja kultuuritöötajad ja tulemuslikud sportlased. Kuni aastani 2015 anti sellel üritusel ka Kauni kodu konkursi võitjatele auhindu.

2016 aastal oli autasustatute seas muusikapedagoog Heli Karu Raasiku koolist. Tema eraldi välja toomise põhjuseks on Aasta Ema tiitli saamine

Otse loomulikult on oma kindel koht Eesti sünnipäeval 24. veebruaril ja ka valla sünnipäeval 12. märtsil.

Vabariigi sünnipäeval on kindlalt vaja süüdata küünal ja viia lilli mälestamaks neid, kes vabaduse välja võitlemisel ja kaitsel on kaotanud tervise või elu.

24-ndal veebruaril antakse üle aukodaniku tiitel.

Valla sünnipäevaürituste traditsiooniks on kujunenud aastast 2013 korraldatav ajalookonverents, mis muutub aasta aastalt professionaalsemaks.

Ürituse mootoriteks on olnud Ardo Niinre ja Henri Reeder (pildil kahjuks seljaga)

Ajalookonverentsidel antakse reeglina välja kogumikud. Valla 25-ndale sünnipäevale pühendatud ajalookonverentsi kogumikku kirjutasin saateks nii.

2017-ndal aastal tähistame Raasiku valla taasnimetamise 25ndat aastapäeva. Taasnimetamist 12.03.1992 võib nimetada Raasiku valla teiseks sünniks. Esimene sünd oli 1898, mil Raasiku nimeline vald esmakordselt omavalitsuskaardile ilmus.

2013 aastal korraldati esimest korda Raasiku vallas ajalookonverents ja seega tänavune ajalookonverents saab korraldatud juba viiendat korda ning nii on meil käesoleval aastal topelt juubel –Raasiku vald 25 ja ajalookonverents 5.

Kahe ajalookonverentsi vahele jääv aasta on olnud Raasiku vallale kui omavalitsuse üksusele pingeline. Sellest annab märku ka eelmise konverentsi saateks kirjutatust järgmine lõik

„Raasiku valla taasnimetamise 24nda aastapäeva puhul toimub neljandat korda Raasiku valla ajalookonverents. Seda saab nimetada kindlasti traditsiooniks. Samal ajal on riigis kooskõlastamisringil haldusreformi seadus. Selles eelnõus sisalduvad kriteeriumid võivad Raasiku valla jäädavalt omavalitsusüksusena kaardilt kaotada. Ja seda juba oktoobris 2017. Seega võib juhtuda, etmeie taasnimetamise aastapäev numbriga 25 on ka iseseisva vallana eksisteerimise viimane aasta, sest otsus võidakse teha vaid selle alusel, et meie registreeritud kodanike arv on väiksem kui 5000.“

See lõik on silmnähtavalt kantud nii selgusetusest kui teadmatusest. Meie eelmise sünnipäeva ürituste kandvaks teemaks oligi valla tuleviku üle arutamine. Toimusid arutelud kõigis kolme piirkonna (kandi) keskuses –Raasikul, Pikaveres ja Arukülas. Sünnipäeva üritused olid avapauguks kodanikukampaaniale, mille hästi ajastatud ja sama hästi läbi viidud lõpuspurt toimus 2016 aasta kahel viimasel kuul. Täna saab rõõmsalt nentida, et Raasiku vald oli üks vähestest, kes otsustas jätkata isesesivalt ja suutis selle otsuse realiseerida seaduses püstitatud 5000 elaniku registrisse saamise kriteeriumi õigeaegse täitmisega. Täitus vajalik number esmakorselt 20.12.2016 ja nii võib sellegi päeva mõttes

rääkida Raasiku valla (taas)sünnist. Sedapuhku kolmandast!

Aastatagune teadmatus on tänaseks asendunud teadmisega, et Raasiku vald ei kao kindlasti omavalitsuste kaardilt 2017 kohalike valimiste järgselt ja seega ei jää ka meie 25. juubelisünnipäev viimaseks. Loodetavasti saab pikalt jätku ka ajalookonverentside traditsioon ja jätkub ajaloohuvi Raasiku valla kogukonna liikmetes. On ju vana tõde, et kes minevikku ei mäleta, see elab tulevikuta. Uurimiseks teemadest puudu ei tule kindlasti!

Jäägu neid ajalookonverentse saatma traditsiooni ühe algataja, Ardo Niinre, poolt esimese ajalookonverentsi saatesõnades öeldu „Mineviku ja tuleviku ühte sidumine on kaunis“.

---

[74] Naljaga pooleks võis mind ja minu ratast nimetadagi 20.sajandi tiimiks

[75] Tuleb vist selgitada, et vallavanem pole positsioon, millel kord olnuna saad seda tiitlit elu lõpuni kasutada nagu president.

[76] Protokollist sain teada, et tegu oli vana tuttava Kuhlbach Hannesega

Kokkuvõte.

Raasiku vald 25 puhul andsime välja erilehe. Alustasin käesolevat raamatut ühe looga sellest lehest. Kindlasti sobib lõpetada samuti artikliga juubelilehest. Seda enam, et käesolev kogumik on muuhulgas ka Raasiku valla juubeliaasta väljaanne, kingitus Raasiku vallale ja Eesti 100 raames tervele Eestile. Lõpetan intervjuuga, mis tehti kõikide veel siin ilmas olevate vallavanematega. Esitan sellest enda osa.

1. Nimetage kolm sündmust või saavutust, mis Teie arvates on mõjutanud enim Raasiku valda viimase 25. aasta jooksul? Miks?

Esimene suur mõjutus piirkonnale oli kindlasti taasiseseisvumise otsus 12.03.1992, mida saab nimetada Raasiku valla teiseks (esimene oli 1898) sünnipäevaks. Seda sündmust seotakse esimese vallavanema Toivo Veenrega.

Teine saavutus oli äsjane ehk 2016 aasta lõpus kui pingutati selle nimel, et vald jääks iseseisvaks ka pärast 2017 kohalikke valimisi. Nii saadi 5000 elaniku piir ületatud ja sümboolselt saab 20.12.2016 nimetada Raasiku valla kolmandaks sünnipäevaks. Õnneks jäi see sündmus minu tööaega. Need mõlemad on olemuslikud, sest nii ühe kui teise olemata jäämine oleks Raasiku nime valla nimena kaardilt kustutanud.

Kõik ülejäänud sündmused ja saavutused on nende kahe varjus ja kirjeldatavad pigem loomuliku arengu vajadusena ja seda sõltumata valla nimest. Neist üht välja tuues teeks paratamatult liiga teistele.

Võib olla ühe sündmuse võiks siia küll lisada ja see oli seotud majanduse järsu langusega. Nimelt vähendati ilma diskussioonideta 2009 aasta alguses omavalitsuste tulubaasi ja see kindlasti avaldas tõsist mõju omavalitsussüsteemile tervikuna, aga igale konkreetsele omavalitsusele eraldiseisvana veelgi enam. Jalule said need, kes suurtele keskustele lähemal, siiani pole jalule saanud need, kes kaugemal – inimesed jooksevad töökohtade juurde tänini. Kõige enam näeb seda kärbet meie teede olukorras, sest muuhulgas vähendati ka teede hoiu rahastust ca 4 korda ja see on jätnud oma märgi just kohalikesse teedesse üle riigi. Teedega oleme paratamatult seotud meie kõik.

2. Milline oli olukord vallas sel ajal, kui asusite ametisse vallavanemana?

Olen hiljem mõelnud, et on ikka kummaline, et olles elanud juba pea 30 aastat naabervallas ja olles ka olnud sealses kohalikus poliitikas aktiivne, juhtinud Rae valda 6 aastat ja kui pinnapealsed olid minu teadmised naabervallast.

Seega ametisse asumist ja olukorda saab iseloomustada mitmeti. Loomulikult olin ma selleks ajaks teinud kodutööd ja viinud end kurssi võimalikult paljude aspektidega. Kurssi viimisel, aga veel enam juba reaalselt tööle asudes leidsin palju imestama panevat. Üks osa sellest oli tõdemus, et kas tõesti pealinnale nii lähedal saab vaikselt tiksuda ja teha kummalisi otsuseid ja tegusid. Huvitav oli seegi, et vallas (eriti suhteliselt suurtes alevikes) puudusid tänapäeval elementaarsed kergliiklusteed ja kogu valla areng oli suuresti ehitatud projektipõhisena – kirjutame abiraha saamiseks projekti ja kui saame on hea, kui ei, siis jääb tegemata. Samas oli vallas küll kehtivaid strateegiadokumente nagu nt ÜP, aga neist ei peetud kinni ja veelgi enam, neid tõlgendati suvaliselt, sj kogukonnast üle sõites. Olukord oli samasugune nagu riigis –

pikalt oli üks seltskond valitsenud ja seega oli selline seisva vee sündroom, kus sade oli põhja settinud. Kuivõrd see kaua istunud seltskond võimult tõrjuti,siis sellega löödi kogu settinud sade liikvele ja vesi sogaseks. Võttis tükk aega enne kui selles segaduses asjadest ülevaadet oli võimalik saada.

Teisalt oli ja on Raasiku valla kogukond sõbralik ja väga kultuuri- ja spordilembene ning tundus, et ega liialt ei loodetud vallavõimule. Allasutuste juhtidega kohtusin juba enne tööle asumist ja see kohtumine andis tuge.

3. Milliseid toredaid või humoorikaid hetki teil vallavanemana ette tuli, mida siiamaani muigel suul meenutada saate?

Eks neid mõnusaid momente on olnud ja mõnigi neist paneb muigama. Samas kibedalt muigama paneb see, kuidas nö valijalt mandaadi saanud rahvaesindajad, kes saidki mandaadi põhjusel, et vastandusid vallavõimu küsitavatele tegemistele, heitsid kiiresti just enda poolt kritiseeritutega ühte. See on küll muigama panev, sj kaastundlikult muigama panev.

Nalja tegi alguses see kui küsisid miks üks või teine asi on nii nagu on ja vastus oli alati üks – alati on nii olnud. Seegi vastus oli sellise stagneeruva stiili tunnistajaks.

Tõsiselt humoorikas oli saada kiri paberil ja ümbrikus ning ümbrik oli sügavast nõukaajast. Pildil nõukogude liidu kangelase pilt. Samasse kategooriasse käib kiri, mis suunatud külanõukogusse.

Positiivses mõttes toredad on need hetked, mil saad aru, et kogukond toimib ja toimetab iseseisvalt ja ei oota igaks tegevuseks käsi pikal raha ja ei nõua kõike ainult vallalt.

Kõige emotsionaalsemaks saab lugeda ikkagi 2016. aasta viimast kahte kuud, mil kogukond peaaegu ühtse meeskonnana võitles välja iseolemise jätkamise. Selleski olid omad humoorikad hetked, mis jällegi lahterdusid rubriiki naer läbi pisarate. Olgu siis osade inimeste puhul see välja lööv saamahimu. Aga oli ka pakkumisi kodutuid sisse kirjutada jne.

4. Milliseid saavutusi valla elus/arengus tooksite esile oma ametiajast vallavanemana?

Minu vallavanemaks oleku perioodil oli tegevusi suhteliselt palju. On olnud erinevaid investeeringuprojekte. Ametiaja alguses sattusin kohe keset Raasiku lasteaia juurdeehitust ja kuna seal oli peatöövõtjaks Riito, siis igav ei hakanud. On parendatud erinevaid vallaobjekte (Pikavere maaküttе lõpetamine, Pikavere katuse vahetus ja piksekaitse rajamine, saali ja muusikaklassi remont, Aruküla staadioni renoveerimise projekti koostamine, Aruküla kooli laiendusega alustamine, Raasiku pk renoveerimine ja rahvaraamatukogu rajamine kooli juurde, Raasiku staadionile tartaankatte paigaldamine, Raasiku rahvamaja katuse vahetus, rahvamaja vihmavee süsteemide korrastamine, rahvamaja ümber olevate platside renoveerimine ja fassaadi vahetuse ettevalmistus nii, et seegi saab tehtud 2017 aastal. Aruküla raamatukogu remont, Raasiku pargi-reisi parkla laiendus, Arukülas kortermajade piirkonna ja mõisa vahele kergliiklustee rajamine, Aruküla pargi-reisi parkla laiendamine koos kergliiklustee II osa rajamisega, Aruküla skatepargi rajamine, Raasiku ÜVK väljaehitamine, Aruküla liigveeprojekti I etapi ehitamine, Raasikul ohtliku 5 tee ristmiku ümberehitus, Raasiku KLT projekteerimine ja positiivne rahataotlemine, Aruküla lasteaias rühmade remont.

Väga oluliseks pean soojamajanduse arengukava koostamist ja selle alusel strateegilise

investori kaasamist, mis võimaldab kaugküttes asjad korda saada ja hinna tarbijale kontrolli all hoida.

Kindlasti on olnud oluline haridusvõrguga tegelemine ja siinjuures eesmärgiga mitte iga hinna eest kokku hoida, vaid pigem teha kõik selleks, et ka pisike Pikavere kool saaks jätkata. See läks ka õnneks.

Kõige olulisem on aga ikka see iseseisvana jätkamise tagamine, kui seda poleks saavutatud, siis oleks meie 25-s sünnipäev ka Raasiku valla viimane sünnipäev.

5. Milliseid valla kultuuriüritusi võiks esile tuua teie ametiajast või kogu valla ajaloost? Miks?

Haridus- ja kultuurielu on Raasiku vallas vilgas. Seda näitab tõsiasi, et minu ametiajal on peetud Aruküla rahvamaja 40 juubel, Raasiku RM 50 juubel, Raasiku raamatukogu 110 juubel. Teadaolevalt on esimene köstrikool avatud Raasikul 1717 ja seega on tänavu sellest möödunud juba 300 aastat.

Perioodil alates 2013 valimistest on kirjutatud meie inimeste poolt raamatuid ja välja antud heliplaate, etendatud erinevaid etendusi, osaletud konkurssidel. Vallas on korraldatud maakonnaüleseid aga ka kihelkonnapõhiseid üritusi.

Kuid välja tooksin ühe sootuks teistsuguse sündmuse. Kõik teavad kes on Gustav Ernesaks, vähemalt Raasiku valla kodanikud teavad, et tema sünnikodu on Perilas ja seal on talle ka mälestuskivi. Kindlasti ei tea väga paljud, et oli veel teinegi sama nimega mees, kes pärit naaberkülast Kiviloost. Ja veelgi enam, et ka see mees on olnud maailmakuulus. Teisel alal küll, aga siiski – tegemist raskejõustiklasega, kelle arvel mitmeid maailmarekordeid, III koht MM-ilt ja IV koht OM-ilt. Mees suri küll teisel pool maakera ja suhteliselt noorelt ja seega ei suutnud kogu oma potentsiaali realiseerida. Samas tulles selle kultuuriküsimuse juurde tagasi – tegemist on Raasiku valla kultuuriosaga ja see sai ka 2016 ära tähistatud.

6. Millised arengud/sündmused toimusid Eestis ja maailmas teie ametiajal, mis jätsid oma jälje või eredamaid mälestusi?

No maailm on ju sellel perioodil päris järske muutusi üle pidanud elama. Üks märksõna on sõjad ja sõjapõgenikud, kes euroopa üle on ujutanud. Kindlasti ka Ukraina sündmused on olnud märgilised, sellest lähtuvalt suhted Venemaaga. EL-is on rahutu. Inglismaa otsus lahkuda on endaga kaasa tõmbamas teisigi riike, milles pürgivad võimule populistid. Ameerika presidendi valimised ja nende lõpptulemus. ISIS ja tema jõhkrus nii iidse kultuuri kui ka eri maailmaosades inimeste vastu on üle igasuguse piiri.

Eestis on toimunud samuti muutusi. Üheks märksõnaks on ju see nn haldusreform, mis siiani on olnud küll haldusterritoriaalne reform ja mis on Eestis palju segadust külvanud ning kindlasti külvab veelgi. Eks neid momente on teisigi olnud – sisekaemused kõikides suuremates keskerakondades ja põlvkondade vahetus. Savisaare teemad. Eriti kummaline presidendi saamine.

Kindlasti positiivseks uudiseks on Eestis reformierakonna juhtimise lõppemine ja seega ka seisaku murdmine ning võimalus välja murdmiseks stagnatsioonist.

Ja niisugune see kogumik sai. Põhimõte ikka – kes minevikku ei mäleta, elab tulevikuta ja mitte - kes vana asja meelde tuletab, sellel silm peast välja. Loodan, et kogumik aitab teha otsuseid 2017 valimistelgi. Ja peamine – loodan, et tulevikus ei pea kodanik vallamajas kuulma sisulise põhjenduse asemel konstateeringut Alati on nii olnud!

Elagu Raasiku vald!

Autorist - Vallavanem alates 2004

Sündinud Tallinnas 09.03.1962.a.,
Abielus, 3 täiskasvanud poega.
Tänu kahele vanemale pojale tänaseks 4-kordses vanaisa seisuses.
Alates 05.0kt.2004 Rae valla vallavanem
Rae vallaga seotud alates 1982, pidevalt elanud alates 1987

Haridustee

Lapsepõlve veetsin Tallinnas Meriväljal ja kooliteed alustasin samuti Merivälja algkoolist.
Keskkool, mille lõpetasin, kannab täna ja kandis ka enne nõukogude okupatsiooni Reaalkooli nime. Sellest ajast viis aastat – 4-8 klass – olin ujumise kallakuga spordiklassis.
1981.a. astusin ja 1982.a. kevadel lõpetasin kiitusega Tallinna 19-nda Tehnikakooli autoteeninduse remondilukksepa erialal ja töötasin ka mõne aja Järve Autoteeninduses.
1982-1987 õppisin Eesti Põllumajanduse Akadeemia Mehhaniseerimise Teaduskonnas. 1987.a. lõpetasin selle teaduskonna mehhaanika inseneri erialal cum laude.
2005 jaanuarist kuni 2006 maini läbisin 3 semestrit magistriõpet Tallinna Tehnikaülikoolis.
Magistritöö kaitsesin teemal "Koostöö pealinnaregioonis" juunis 2008 ja 19.06.2008.a. omistati
mulle sotsiaalteaduste magistri kraad.

Töömehe tee

1980 - autojuhi ametit pidasin peale keskkooli lõpetamist ühe aasta.
1982, enne EPA-sse astumist autoteeninduses lühikene vahepeatus.
1982-1987.a. töötasin õppimise kõrvalt EPA kateedrites ja põhiliseks tööks oli erinevate „akadeemiliste" autode putitamine.
1987.a. peale EPA lõpetamist asusin tööle sovhoosi, millest EPA-sse suunatud olin.
Selleks majandiks oli A.Sommerlingi nimeline sovhoos tänases Rae vallas. Alustasin ma tööd tehnoloogina ja lõpetasin 1994.a. viimasel päeval peainsenerina.
1995.a. asusin, peale tiheda konkursisõela läbimist, tööle Tallinna Vee-ja Kanalisatsiooni munitsipaalettevõttesse võrgupiirkonna juhatajana.
1998-2001 töötasin samas ettevõttes, kuid juba AS Tallinna Vesi nime all, vee-ja kanalisatsioonivõrgu direktorina ja juhatuse liikmena.
2002 algusest 2004 märtsini töötasin Tallinna Prügila AS-i juhatajana/juhatuse liikmena. Ülesandeks uus prügila valmis ehitada ja käivitada.
2004.aprillist jaanuarini 2010 tegutsesin Rae valla aktiivses juhtimises, sealjuures kuni
05.10.2004.a. olin volikogu esimehena ametis ja alates 05.10.2004 kuni 18.01.2010 tegevjuhina ehk vallavanemana.
2011 kuni 2013 (valimisteni) Vihula vallavanem.
2013 kuni 2017 (valimisteni) Raasiku vallavanem
Põhitööde kõrval olen tegelenud erineva koolitustegevusega. Kaheksakümnendatel õpetasin paar aastat Jüri Keskkooli poistele/tüdrukutele põllumajandusmasinaid ja traktoreid ning masinaõpetust. Tallinna Vee perioodil pidasin loenguid vee-ja kanalisatsiooni teemadel ning vallajuhtimise ajal pidanud erinevaid loenguid nii veest ja kanalisastioonist, jäätmemajandusest ja ka valla juhtimisest.
Ka täiesti oma eraettevõtlus ei ole mulle võõras. 1992.a. veebruaris asutasin aktsiaseltsi Raif, mille põhitegevus oli autode keretööd ja värvimine ning mis lõpetas oma tegevuse seetõttu, et rentnikul oli renditavaid pindu endal vaja.
2002.a. on loodud perefirma RL Kivitalu OÜ, mille eesmärk pakkuda taluturismi teenust ning rentida ruume seminarideks ja muudeks koosviibimisteks

Hobid

Alates lasteaiast kuni 8 klassini tegelesin aktiivselt ujumisega, hiljem veel mitmete spordialadega, kuid kõige paremaks pean ikkagi ujumist. Viimastel aastatel on lisandunud kepikõnd, mis on ootamatult tõhus tervisespordi liik. Harrastan ka muidu tervislikke eluviise - ma ei suitseta ega pole sellel aastatuhandel tarvitanud ka alkohoolseid jooke.
Aastatel 1997 – 2003 osalesin aktiivselt Romuralli karusellis (ametlik viimane sõit oli siiski 2007 Saku Suurhallis),
Väljaspool sportlikke jõukatsumisi on hobiks kujunenud oma kodu ehitamine ja arendamine. Et asi on läinud normaalselt, seda näitavad 1999.a. Rae valla kodukaunistamise konkursi võit ja 2000.a. sama võit, kuid juba maakondlikul tasemel
Hobiks saab kindlasti lugeda ka jahil käimist.
Kuulun Lions´i vennaskonda
Kuivõrd on raske kuskile eespool toodud alajaotustesse lahterdada „südame valutamist ühiskonna pärast", siis toon sellegi ära siin kui hobi. Olen seisukohal, et võim pole võimuri instrument ja et võim on analoogselt alkoholile vaid tarkadele mõeldud, et valitsemine peab olema läbipaistev ja seetõttu olen kohalikku poliitikasse üleüldse sekkunud. 2002, 2005, 2009. ja 2013a. kohalikel valimistel olen valitud Rae valla volikogu liikmeks. Olen osalenud ka kolmel korral Riigikogu valimistel.

Aastal 2009 kirjutanud raamatu „Vallavanema aruanne", milles kirjas Rae valla edulugu 2004-2009 ja 2013 raamatu „Vallavanema aruanne" alapealkirjaga 100 000 kilomeetrit hiljem, milles antud ülevaade tegemistest Vihula vallas. Lisaks 2017. aastal välja andnud kogumiku oma perest.

Perioodidest 2009-2013 ja 2013-2017 on valminud volikogu liikme aruanne juhtumustest Rae vallas. Ja nüüd ka käesolev Vallavanema aruanne, seekord Raasiku vallast.

Sisukord

Saateks 6
Sissejuhatus. 8
Valdade teke. 8
Olulised daatumid Raasiku valla kui omavalitsuse ajaloos tänase Eesti ajal. 9
Raasiku valla aukodanikud taasiseseisvunud Eesti perioodil. 14
Tänane Raasiku vald. 30
Rahvastik. 32
Territoriaalne jaotus 35
Tööturu võimalused vallaelanikele 36
Avalikku teenust pakkuvad asutused 37
Haridusteenus. 39
Lasteaiad 41
Koolid. 44
Raamatukogud. 81
Rahvamajad 84
Huvikool 91
Sotsiaalne kaitse. 93
Vajaliku info viimisest kodanikeni. 97
Rahast ja valla majandamisest. 98
Majandusliku olukorra iseloomustus. 98
Lühiülevaade infrastruktuurist, mille korrashoidu peab omavalitsus korraldama. 101
Teed 101
Veevarustus ja kanalisatsioon ja OÜ Raven 107
Soojamajanduse korrastamine ja tulevikuks kvaliteedi tagamine. 112
Planeerimistegevus ja ehitusintensiivsus. 116
Ilma tanklata vald. Hea näide planeerimise bürokraatlikkusest. 117
Investeerimistegevuse koond numbrites. 124
Kohalik poliitika taasiseseisvunud Raasiku vallas. Raasiku volikogus 2013 tekkinud liidust, vallavanema valimisest ja liidu lagunemisest. 126
Kokkuvõte taasiseseisvunud valla elanike poliitilisest aktiivsusest. 126
2013 valimistest ja järgnenust. 130
Vallavanema valimistele eelnenud ja järgnenud arutelud 2013. 130
Töö läks käima. 135
2013 tekkinud võimuliidu lagunemine. 143
Haldusreform. Jälle! 152
Tagasipõige ajalukku. (valla 24 sünnipäevaks kirjutatud kokkuvõttev lugu haldusreformidest läbi ajaloo) 152
Artikleidhaldusreformi teemal (perioodil 2013-2017). 159
Raasiku vald 24 –aktiivse kampaaniategevuse stardipauk. 171

Haldusreformi komisjoni loomine volikogus. 174
Mõtteid haldusreformist ja Raasiku vallast. Demagoogia ja tegelikkus. 176
2016 aastalõpu kampaania. 179
5000 kodanikku sai täis! (22.12.2016). 198
Tegevuste kokkuvõte. 204
Maavalitsuste aeg ümber? 208
Läbiviidav haldusreform ongi kujunenud farsiks. 209
Raasiku sõprade pargi saamise lugu. 214
Kaks lugu, mida ei osanud lahterdada, kuid tundusid olulised. 219
Motokrossitraditsioonja Kurgla krossirada. 219
Gustav Ernesaks X 2! 221
Perioodil 2013-2017 on Raasiku valda külastanud erinevad külalised ja peetud vallapiire ületavaid üritusigi. 224
Traditsioonilised üritused vallas ja väljaspool. Tänamised ning tänu vastu võtmised. 235
Kokkuvõte. 254
Autorist - Vallavanem alates 2004 258